

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 21 november 2013

§ 3 Förslag till budget 2014 för Stockholms stad och inriktning för 2015-2016 samt ägardirektiv 2014-2016 för koncernen Stockholms Stadshus AB, (se även bilaga med uppgift om delbeslut) samt beslut enligt bilaga till kungörelsen

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB Punkt 15, 29)

Anförande nr 1

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! 795 163 – så många stockholmare var vi 2007. I dag är vi fler än någonsin. Mycket talar för att vi kommer att passera 900 000 invånare före valdagen 2014. Det här är en fantastisk utveckling, som vi jobbar dygnet runt med att dra nytta av och hantera. Det innebär utmaningar i Stockholmstrafiken. Den behöver bli mycket mer förutsägbar och pålitlig, inte minst för att pendlare stockholmare ska få vardagen att gå ihop.

Stockholm behöver verkligen mer av allt, och Alliansen levererar. Vi levererar Citybanan, E18, bostäder, cykelmiljard, tunnelbanan, Förbifart Stockholm, nya Slussen, Norra länken, fortsatt flyg på Bromma, utbyggnad av hyrcykelsystem, framkomlighetsstrategin med cykelplan, parkeringsplan, stombusslinjeprojekt, gods- och leveransstrategi men också upprustning av Bellevueparken, Strömparterren, trädplantering, tätskiktsreovering vid Sergels torg, julbelysning, blomsterprogram med mera. Det är lätt att glömma bort allt som påbörjats under senare år och som fullföljs i den budget som vi nu ska besluta om.

Ordförande! Ett växande Stockholm med en alltmer välinformerad befolkning innebär väldigt stora utmaningar för stadens verksamheter. Trafikkontoret är en av stadens absolut viktigaste serviceförvaltningar. Stockholmarna är vana vid att det blir ombyggnationer och att det grävs i gator. Med bra information i god tid anpassar vi oss snabbt till nya förhållanden. Det här innebär att kommunikation och information från bland annat trafikkontoret kring vad som sker, varför det sker och när det sker, men framför allt när det beräknas sluta är oerhört viktigt. Det ställer krav på framförhållning.

Den driftportal om nu sätts underlättar uppföljningen av entreprenörerna och gör det möjligt att ge snabba svar på stockholmarnas frågor när det gäller till exempel snöröjning och gatusopning. Arbetet med att klara partikelhalterna fortsätter, där stockholmarnas val av däck spelar en mycket stor roll. Vi kan se att fler och fler faktiskt tar det i beaktande när det är dags att byta till nya däck.

Den offentliga miljön är en viktig del av Stockholms attraktivitet och naturligtvis också en viktig del i stockholmarnas liv, det ska vara tryggt och snyggt. Stockholmsvårdarna är ett vinna-vinna-koncept. Food Trucks har mottagits väl av

stockholmarna, och förhoppningsvis får vi se fler av dem också i ytterstaden. Det blir fler Open streets, och vi välkomnar idéerna från stockholmarna om hur platser kan piffas upp med hjälp av grönska eller smyckas på annat sätt.

En växande stad innebär också mer av transporter. Ett arbete har påbörjats tillsammans med fastighetsägare, åkare och handel för att få effektivare och tystare leveranstransporter i innerstaden med hjälp av bland annat elbilar. Det sker inom ramen för framkomlighetsstrategiarbetet.

Inom parkeringsplanen måste arbetet gå i hand med hand med byggande och inrättande av fler parkeringsplatser på andra ställen än på stadens gator. Den fria kommersiella innovationskampanj som genomförts i samarbete mellan trafikkontoret, Kista Science City, trafikförvaltningen, Trafikverket och Vinnova är mycket spännande och illustrerar vilken nytta alla kan få av tekniken. Här gifter vi verkligen ihop miljöfrågorna med it-frågorna och den innovationskraft som finns i Stockholm.

De tre förslag som nu vidareutvecklas baseras alla på smart phones och digitala tjänster för stockholmarna. Det kan handla till exempel om skräddarsydd information beroende på hur man ska röra sig i trafiken under dagen. En annan lösning innebär att man kan få tillgång till trafik- och restidsinformation med hjälp av rösten. Du kan fråga din apparat och får svar hur du ska ta dig fram. Kort sagt lösningar som underlättar för alla som rör sig i Stockholmstrafiken för att kunna göra smartare val. Vi behöver mer av sådant.

Ordförande! Fokus på trafiksäkerhet är viktigt i en tät stad. En hastighetsöversyn genomförs nu i olika stadsdelar. Trafiknämnden skickar inom kort förslag på remiss som rör Spånga-Tensta, Hägersten, Liljeholmen och Kungsholmen. Jag har sagt det förut och säger det igen: Alla som rör sig i trafiken i Stockholm måste bli duktigare på att visa respekt och hänsyn till varandra. Tillsammans kan vi fortsätta arbetet med att förbättra framkomligheten och investera i ett fortsatt växande och attraktivt Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 2

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Man kan göra ett bokslut över trafikpolitiken de senaste åren. Där kan man konstatera att restiderna blir längre i Stockholm, och fler och fler sitter i bilköer. Vi har proppfulla tunnelbanevagnar. Man har fördröjt utbyggnaden av tunnelbanan i minst sju år och satsat på spårvagnslinje i Stockholm. Bussar som inte kommer och när de kommer är de på rad på grund av de trafikproblem som vi har, speciellt under rusningstid.

Vi vill från Socialdemokraterna öka investeringsvolymen för framkomligheten med 100 miljoner kronor. Vi vill öka medlen till bilpooler. Vi vet att trafiken påverkar stockholmarna dagligen. Det handlar om renhållning, sophämtning, återvinning, snöröjning. Det här är grundläggande delar för att få stockholmarnas vardag att fungera.

Vi har länge haft idéer om att utveckla Stockholm med bilpooler, tunnelbanesatsningar, cykelbanor, men äntligen, kan man väl säga, har den borgerliga majoriteten plockat upp våra förslag till satsningar, våra gamla idéer. Det är bra med cykelplanen och att man har en framkomlighetsstrategi för Stockholm. Det är viktigt att kunna cykla; det är klimatsmart och bra.

Jag skrev en motion i fullmäktige för många år sedan om att vi skulle måla cykelbanor röda i Stockholm. Den avslogs av den borgerliga majoriteten då. Nu färgar man cykelbanorna så, det är kul att vår politik ändå har fått gehör.

Med det yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 3

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! I ett grönt Stockholm är resandet effektivt och klimatsmart. Trafiken planeras utifrån ordningen gång, cykel, kollektivtrafik, nyttotrafik och bil. Ett effektivt resande är nödvändigt för ett växande Stockholm, och staden ska vara fossilbränslefri redan 2030.

Miljöpartiet satsar 250 miljoner kronor årligen för att Stockholm ska bli en bra cykelstad. Framkomligheten ska till, underhållet ska öka och säkerheten förbättras. Breda snabbcykelleder ska byggas. Ett cykelgarage behövs i Stockholms Central. Systemet med lånecyklar ska utvecklas för hela regionen, inte bara i innerstaden.

En stor satsning på säkra skolvägar ska genomföras, 250 miljoner kronor ska förbättra trafikmiljön runt skolor genom bredare trottoarer, gångstråk och cykelvägar. Bilfria zoner ska införas närmast skolorna.

Många människor rör sig i dag på stadens gator och torg. Folklivet bidrar till en levande stad. Mellan Medborgarplatsen och Norrtull ska Nordens längsta gågata anläggas. Även Swedenborgsgatan ska bli en gågata mellan pendeltåg och tunnelbana. Nya gång- och cykelfältsområden ska utredas, och staden ska vara tillgänglig för alla.

Stockholm lever inte upp till EU:s miljökvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxid. Vi vill påminna om att det handlar om normer som borde ha klarats redan 2005. Det här är en fråga om hälsa och till och med om förtida död för stockholmare.

Miljöpartiets politik med trängselskatt och dubbdäcksförbud har varit framgångsrik, och vi kan omedelbart ge stockholmarna en god luftkvalitet. Dubbdäcksförbud ska införas i hela innerstaden, och senare kan den ersättas med en avgift. Det går inte att vänta längre.

Utbyggnaden av tunnelbanans blå linje och tunnelbanan till Hagastaden är välkomna satsningar. Det leder till att fler åker kollektivtrafik, vilket behövs i ett hållbart Stockholm. Men det finns ett problem. Det ger ökad trängsel i de centrala tunnelbanesystemen. Därför behövs en linje till Hagastaden som byggs skyndsamt längre söderut mot Fridhemsplan och mot Liljeholmen, orange linje, helt enkelt.

Spårväg Syd är också en viktig satsning för södra Stockholm. Men betydligt mer än så kan och behöver genomföras. Vi ska lägga ned och inte bygga Förbifart Stockholm och använda pengarna på rätt sätt i det sammanhanget.

Med Miljöpartiets budget skapas förutsättningar för modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm, ett Stockholm med nya bostäder, effektiva transporter och god resurshushållning.

Jag vill åter yrka bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 4

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! Trafik, infrastruktur och renhållning kan låta ganska hårda, kalla och tekniska frågor. Ändå är det just stadens infrastruktur och trafikflöden som är själva hjärtat i Stockholm. Det är varma flöden av stockholmare som ger staden dess puls.

Trafiken är värmen i tunnelbanetågen en kylig vintermorgon. Trafiken är den ljumma vårvinden när du cyklar första gången för året på nysopade cykelgator. Det är sommarens långpromenader på soldränkta gator. Det är vårutflykten till en vacker park, nystädad och fin. Men trafiken är också ett av vardagsproblemen i en växande stad. Det är en av den växande storstadens största utmaningar, med köer, med trängsel, med dålig framkomlighet, med parkeringskaos, med ökad nedsmutsning.

Satsningar på stadens infrastruktur går därför in i en historisk fas. Alliansregeringens överenskommelse med Stockholm och våra grannkommuner om en kraftfullt utbyggd kollektivtrafik är en helt avgörande och efterlängtd satsning på framtidens Stockholm. Därigenom kan vi öka tillväxt, vi kan bibehålla konkurrenskraft, vi kan stå starka inför framtiden.

Vi i Stadshusalliansen ökar investeringar för framkomligheten i staden för gående och cyklister. Det som länge har varit politiska visioner finns nu som realitet runt om i staden. Vi kan nu åka buss på nya kollektivtrafikkörfält längs Ringvägen och Valhallavägen. Vi kan nu cykla längs bredare och mer sammanhängande cykelbanor längs Odengatan, Lilla Västerbron, Kymtingestråket, längs Nynäsvägen. Vi kan gå på nya breda nya gångbanor längs Fridahuset och flera ställen runt om i city. Listan kan göras lång.

Dessa satsningar på cyklister, gångtrafikanter och för kollektivtrafiken är kvitto på Stadshusalliansens starka fokus på ökad framkomlighet i staden. Men det kommer att krävas mer. Från Folkpartiets sida vill vi understryka vikten av stärkta tvärförbindelser i hela staden, särskilt i ytterstaden och i synnerhet i söderort. Spårväg Syd får inte bara bli en vision, och det får inte heller bli en angelägenhet för bara västra söderort. Folkpartiet vill understryka att hela sträckningen från Skärholmen och hela vägen till Skarpnäck ska utredas i det fortsatta arbetet så att vi kan binda samman tunnelbanans alla yttre linjer med omstigningspunkter i ytterstaden och få nya bostäder och bättre kollektivtrafikflöden.

Biltrafiken och parkeringen i innerstaden måste minska. Vi måste tänka på omstruktureringen av våra gator med prioritering av gångtrafikanter och bussar för

att öka framkomligheten. Detta är våra visioner för framtiden, och visionerna blir verklighet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 5

K a j s a S t e n f e l t (V): Stockholmare! En trafikpolitik för vår snabbt växande stad ska innebära god framkomlighet, en luft som går att andas och ett minimum av olyckor, ett Stockholm där bilen har mindre plats än i dag och där de flesta tar sig fram till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Luftkvaliteten i Stockholm är i ett mycket allvarligt läge. Vi riskerar dryga böter för att vi inte uppnår EU:s riktlinjer. Men vad värre är, vi riskerar hälsan för dem som bor och lever i Stockholm.

Partikelhalterna är fortfarande för höga. Ett dubbdäcksförbud på Hornsgatan räckte självklart inte.

Ett sätt att komma framåt är att visa upp det som i dag är ett osynligt problem. Vi vill placera ut displayer som tydligt visar luftens kvalitet. När vi ser problemet, när luften blir för dålig kan vi öka förståelsen för de åtgärder som måste vidtas, såsom utökad dubbdäcksförbud och en kraftig minskning av privat biltrafik.

Majoriteten har i sin budget också skrivit att fler behöver gå, cykla och åka kollektivt. Fint – men sedan står det: beslutet om Förbifart Stockholm som ett utropstecken bakom dödsdomen för klimatmålen. Förbifarten kommer att innebära ökad biltrafik. Vi vet, både de som är för och de som är emot, att flera och större vägar leder till mer trafik och växande köer. Det är bra att även Alliansen nu vill utöka och utvidga systemet med trängselavgifter. Men det är bakvänt att återinvestera avgifterna i att skapa mer trängsel, vilket blir följderna av förbifarten. Vi måste investera de pengarna i en kraftigt utbyggd kollektivtrafik om vi ska ha en chans att klara framkomligheten i vår växande stad.

Cykelplanen ska nu äntligen genomföras – vänta nu, var det förra årets anförande, eller var det året innan? Förra året hade majoriteten i alla fall lagt lite pengar för det i sin budget. Då påpekade vi att det saknas tidsramar och att det går alldeles för långsamt. Nu står jag här och säger det igen. Vi stockholmare är verkligen i behov av en genomförd cykelplan, i går.

En annan stor miljöutmaning är stadens avfallshantering. Vi vill se ett system med en fastighetsnära insamling och en kraftigt ökad insamling av matavfall. Genom investering i optisk sortering kan vi återvinna fler fraktioner än bara matavfall. Staden ska också ha en förbehandlingsanläggning för biogas, driven i egen regi.

Vi har avsatt pengar för fler återvinningscentraler. På sikt vill vi se en i varje stadsdel. Till dem ska man kunna ta sig med kollektivtrafik.

Vänsterpartiets förslag till budget är ett förslag för att få ett hållbart Stockholm här och nu och för framtiden.

Som ni kanske anar yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 6

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm växer så det knakar, och det är positivt. Enligt prognosen är vi en miljonstad redan 2022, tidigare än någon har kunnat tro. Centerpartiet vill bygga en hållbar miljonstad. Vi vill bygga staden tätt och låta den växa på höjden. En snabbt växande befolkning kräver effektiv trafikplanering, och vi måste våga göra hårda prioriteringar för att se till att öka framkomligheten på våra gator.

Bilen måste få stryka på foten till förmån för kollektivtrafik, gångtrafik och cykel. I den här budgeten ökar vi resurserna för att nå målen i cykelplanen. Vi fortsätter på den inslagna vägen med bättre snöröjning på cykelvägarna, 2 000 nya cykelparkeringar och säkerhets korsningar för våra cyklister i våra fem mest trafikerade korsningar.

Hastighetsbegränsningar, som också föreslås i vår budget, är bra för både luftkvaliteten på våra gator och ökad säkerhet för våra cyklister. Vi föreslår också tydligare skyltning för gång- och cykeltrafikanter. Det här kan låta som en liten fråga, men vi kan inte längre blunda för konflikterna mellan cyklister och fotgängare.

Cykel-, gång- och kollektivtrafik är framtiden för Stockholm, och vi måste bygga en stad för att dessa trafikslag ska kunna samexistera och komplettera varandra.

För att vi ska vara med och forma framtidens cykellösningar ska Stockholm delta i projektet Testplats cykel. Genom det projektet kan vi vara med och testa olika kreativa lösningar som utgår från cyklisternas behov och beteenden snarare än byråkraternas stelbenta planering. Ett exempel på ett sådant försök är omstrukturen av Götgatan. Där prioriterar vi ned bilen och bygger riktiga cykelfält, vilket ger ökad framkomlighet både för cyklister och för gående.

Ordförande! Omställningen av fordonsflottan går alldeles för sakta. Här måste vi ta ett kommunalt ansvar för att bygga ut laddinfrastrukturen för elbilar. Under nästa år genomför vi någonting unikt. Vi genomför en enorm satsning på 110 laddningsstolpar. Vi tror att detta kan leda till att fler vågar satsa på bilar utan avgaser och leder till en bättre livsmiljö i vår stad.

Ordförande! Med en drucken papegojas envishet vill jag lyfta vikten av att börja nyttja stadens vatten för kollektivtrafik. Jag har sagt det förr, men nu har vi en lysande möjlighet att samtidigt som vi bygger om Slussen börja använda vårt vatten. Här kan vi avlasta den övriga kollektivtrafiken och samtidigt kanske lära våra medborgare och invånare att det är effektivt att ta sig fram på våra vattenvägar.

Med de orden, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 7

G ö r a n O l j e q v i s t (KD): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Stockholm är världsledande inom områden som innovation, hälsa och säkerhet. Totalt sett hamnar staden på en framskjuten plats i de analyser som Cities of Opportunity gör utifrån faktorer som påverkar städernas attraktionskraft och tillväxtpotential. Att en sådan potential till tillväxt förutsätter kraftfulla investeringar i stadens infrastruktur och

framkomlighet säger sig självt. Dessutom ska staden vara trygg och säker och kunna erbjuda möjligheten att enkelt ta sig till jobb och fritidsintressen.

Under arbetet med den nya översiktsplanen blev vi i den partipolitiska referensgruppen, som jag ingick i, påmind om och uppmärksammade på nödvändigheten av mer kortsiktiga och konkreta inriktningar och beslut. Det är med stor tillfredsställelse som jag under denna mandatperiod kunnat se att sådana handlingar har tagits fram. De gäller inte minst inom området trafik och renhållning. Vi har nu en framkomlighetsstrategi, parkeringsplan, cykelplan, stomnässtrategi, avfallsplan etcetera, handlingar som konkretiserar de mer övergripande inriktningarna.

Vi uppskattar det som gjorts, men planer och strategier får inte vara huggna i sten. Ny teknik och nya erfarenheter måste tas till vara. Planerna ska vara levande. Vi måste ha och vi har beredskap för en successiv uppdatering av dessa dokument.

Vi kristdemokrater vill i det fortsatta arbetet betona vikten av fortsatta satsningar på infrastruktur och fortsatt underhåll av det som vi redan har, på genomförandet av framkomlighetsstrategin, på genomförandet av cykel- och parkeringsplanerna, på förbättrad trafiksäkerhet och ökad tillgänglighet, på fortsatt prioritering av gång-, cykel- och kollektivtrafik i Stockholm City, på förbättrad framkomlighet för våra stomnäsbuskar och på ökad samordning av projektplanering och trafikstörande arbeten.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 8

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Det finns faktiskt inget mer valhänt än moderatlett styre i Stockholm när det gäller stora infrastrukturprojekt inom trafiken. Norra länken skulle ha stått klar vid midsommar i år, om inte Moderaterna tillsammans med Folkpartiets Stellan Fare, mot den socialdemokratiska regeringens vilja, stoppade Norra länken i över tre år. Det gav en samhällsekonomisk kostnad på flera hundra miljoner kronor. Den borgerliga regeringen stoppade vid tillträdet 2006 allt arbete med Citybanan men ändrade sig ett halvår senare, även det helt i onödan.

Ni har i sju år stoppat all tunnelbaneutbyggnad. Till Hagastaden hade tunnelbanan kunnat stå klar inom två år, om inte spårvagnsromantikerna fått fäste hos firma Fare Wennerholm i landstinget och hos finansborgarrådet Nordin i staden, även det till stora samhälls- och fastighetsekonomiska kostnader. Man har prioriterat Spårväg City för hundratals miljoner kronor med knappt 7 000 påstigande per dag i årsgenomsnitt på sträckan i stället för de många trafikstråk vi har med bristande kapacitet på 40 000, 50 000 eller 60 000 resande per dag. Moderaterna har prioriterat Lidingö framför Nacka och Värmdö, fastän Lidingö endast har en tredjedel så många resande via centrala staden som man har i sydost sektor.

Moderaterna planerade för enbart innerstadens spårvagnstrafik för hela 50 miljarder kronor, vilka skulle öka den totala kapaciteten med 2 procent, ett praktfullt fiasko. Med Landstingsmoderaterna i spetsen verkar trafikbesluten ha tagits på bättre middagar i stället för med trafikforskning som grund. Fem i tolv har ni ändrat er igen; middagsdimman har lättat.

Samhällskostnaderna för Moderaternas valhända trafikpolitik under sju år har kostat skattebetalarna miljardbelopp, sämre miljö, sämre framkomlighet och försämrat förtroende. Detta ändrar ni inte i denna budget; det gjorde mer besinningsfulla moderater vid Handelskammaren och Regeringskansliet. Välkomna ur dimman, Stockholmsmoderaterna!

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 9

Borgarrådet Hamilton (M): Välkommen tillbaka till trafikdebatten, Jan! Du har bytt spår, trodde jag, men det verkar inte vara så. Du kanske kandiderar till lands-tinget i valet 2014, för det verkar vara den debatten som du allra mest är intresserad av.

Jag tycker att det var väldigt intressant att du tog upp de här frågorna. Jag hade nämligen tänkt ställa en fråga till er, och jag passar nu på att göra det på en gång. Vi har några stora infrastruktursatsningar där det skulle vara väldigt spännande att höra hur ni tänkte genomföra dem om ni får möjligheten att regera i den här staden. Dels har vi Förbifart Stockholm, där era kompisar inte tycker att man ska bygga den. Det har vi hört här och nu. Sedan hörde vi också att ni inte vill ha Spårväg City. Så tolkade jag Malte Sigemalms uttalande, även om ni har sagt annat tidigare. Vi vet att där vill både Miljöpartiet och Vänsterpartiet att man fortsätter att bygga Spårväg City till Norra Djurgårdsstaden. Dels har ni helt olika uppfattningar när det gäller trängselskatten och finansieringen av tunnelbanan. Det vore intressant att höra hur ni ska få ihop det.

Anförande nr 10

Jan Valeskog (S): De investeringar som vi har lagt på Spårväg City ska vi självklart utnyttja. Man ska naturligtvis bygga ut den i takt med behoven. Är det bara 10 000 resande på sträckan när vi vet att det finns behov i till exempel Hagastaden där det blir fråga om 40 000 resande. Då ska man naturligtvis bygga för 40 000 och inte för 10 000 resande.

Förbifart Stockholm ska vi självklart bygga. Om det blir en annan majoritet i valet så att Miljöpartiet och Vänsterpartiet blir i majoritet blir det en annan sak, självklart. Det är mycket tydligt.

Jag noterar här att du tog replik utan att ha en enda invändning i sak på den intressanta historiska betraktelse på hur valhämt ni skött trafikpolitiken när ni försenat inte minst tunnelbanan på det mest förfärliga sätt med stora kostnader. Att byta spår: Jag är glad att ni har bytt till tunnelbanan, även ni.

Anförande nr 11

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Jag tänkte prata om Förbifart Stockholm, inte helt oväntat kanske. EU har regler för hälsa och säkerhet i miljön, vilket är väldigt bra. Det är en av fördelarna med EU, för det är gränsvärden som vi inte hade fixat själva. Det gäller luftkvalitet, säkerhet, brand och sådant.

När det gäller förbifarten har de som är för den valt att följa EU:s tunneldirektiv, vilket är alldeles utmärkt. Det var de tvungna till; det kommer man inte undan.

Däremot finns det andra regler för luftkvalitet. Där kan man, om man vill, använda ett undantag från EU:s regler så att man slipper följa de gränsvärden som finns, och det har majoriteten i det här fallet gjort. Det finns för närvarande inga som helst regler för luftkvaliteten i förbifarten.

Trafikverket har gjort en stor undersökning som fortfarande pågår. Den visar två saker. Dels visar den att EU:s väldigt låga gränsvärden utomhus ändå är för höga. De som bor i Stockholms innerstad, även när gränsvärdena följs, riskerar att skadas av detta, framför allt barnen. Det dör människor på grund av dålig luftkvalitet. Forskarna har tydligt uttryckt att även de gränsvärden som gäller utomhus är för höga. De halter som man kom upp till är mätta i tunneln under våren och är mer än hundra gånger högre än de värden som man har utomhus och som redan är för höga.

Det här var man inte medveten om från början, som jag tolkat det, och Trafikverket har fortfarande inte löst det problemet. De hade för avsikt att införa regler i arbetsplanen, som nyss antogs men som är överklagad, som innebär att man skulle mäta halterna, inte i tunneln för det kan man inte göra någonting åt, utan inne i bilarna. Det här har man tydligen övergett, för de planerna har försvunnit; de finns inte med i arbetsplanen.

Luften i tunneln, så som det är för närvarande, kommer att vara direkt giftig. Man kommer att skadas om man till exempel cyklar genom den, vilket man sannolikt inte får göra av andra skäl, med det visar hur giftig luften är. Någon lösning på problemet finns inte. Tanken var att stänga av ventilationen, men det funkar inte, för då blir koldioxidhalten för hög, och som man kunde konstatera blir det väldigt mycket imma på insidan om det är fuktigt ute.

Min fråga till alla dem som vill ha förbifarten är: Hur tänker ni lösa problemet med luftkvaliteten inne i tunneln? Luften är direkt skadlig så som det är för närvarande.

Anförande nr 12

Borgarrådet Hamilton (M): Hej Stellan! Trafikverket har mycket väl koll på detta, har gjort undersökningar och har konstaterat att med de ventilationssystem som finns i dag i fordonen kan man mycket väl klara av det. Det som är viktigt är luften inne i fordonen. Där säger man att det inte utifrån de tester som har gjorts är någon som helst fara.

Jag känner stor tillförsikt när det gäller de här sakerna. Det är en annan sak som man också har tittat på, och det är att det blir en påtagligt förbättrad luft i innerstaden när trafiken förflyttas från innerstaden till förbifarten. Dessutom kommer det inte att vara möjligt att använda dubbdäck i förbifarten eftersom det kommer att påverka partikelhalterna. Att cykla ska man definitivt inte, av många skäl. Det finns många bättre cykelvägar att använda sig av.

Anförande nr 13

Stellan Hamrin (V): Det är det här vi har fått höra ganska länge nu. Till att börja är det otroligt anmärkningsvärt att man bygger en konstruktion för 60 miljarder kronor som man inte kan vistas i. Jag skulle vilja säga att det är fullständigt unikt för svenska förhållanden.

Dessutom måste man förbjuda den om man ska följa reglerna, tanken som inte är legalt prövad än och som jag inte tror blir godkänd. Man måste införa regler för personlig skyddsutrustning i form av en väl fungerande bil för att kunna vistas i tunneln, som dessutom kommer den att bli full av köer efter bara tio år, som det sägs.

Det är inte sant som Ulla säger att man klarar gränsvärden. I vissa fall är halterna 25 procent, 50 procent och upp till 80 procent över. Det är långt över de gränsvärden vi har inne i de bilar som man förväntar sig kommer att åka där. De måste funka till hundra procent, vilket det inte gör.

Anförande nr 14

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Det verkar som att oppositionen är ute och cyklar som vanligt i politiken men kanske inte så ofta i Stockholmstrafiken. När man hela tiden underkänner den cykelplan som vi har och inte ser de stora förbättringar som faktiskt har skett inom cyklisternas vardag i hela staden är det oseriöst, tycker jag.

Jag räknade upp en lång rad med gator där vi har byggt nya cykelbanor genom hela staden, i innerstaden och i ytterstaden. Det finns nya cykelstråk över hela stadens yta. Det har gjorts stora satsningar på sammanhängande pendlingsstråk med tanke på dem som arbetspendlar till jobbet; stora satsningar på ny beläggning, ökat underhåll, bättre sopning och bättre skötsel av våra cykelbanor över hela staden.

Jag använder själv den nya snabbcykelvägen längs Nynäsvägen som nu börjar bli klar. Det blir stora förbättringar för många av oss som vill röra oss i staden snabbt och säkert. Vi satsar också mycket på trafiksäkerhet, och det hoppas jag att oppositionen märker, om de någon gång tar cykel ut till staden.

Vad vi måste göra är att öka takten i att bygga cykelparkeringar. Det nya cykelparkeringshuset vid Älvsjö station tycker jag är en lysande investering som visar på att vi kan kombinera kollektivtrafik och cykling på ett helt nytt sätt.

Vi kommer att kämpa för att det ska byggas ett cykelparkeringshus nära Centralstationen. Vi kommer att kämpa för att det ska byggas vid andra kollektivtrafikknutpunkter runt om i Stockholms stad.

En annan del är att öka tillgängligheten för personer som inte har en egen cykel, kanske besökare i Stockholm, sådana som inte har råd att köpa en cykel. Där är målskrivningarna i budgeten om låncykelsystemet väldigt tydliga. Det ska byggas ut, det ska göras mer tillgängligt. Du ska kunna låna en cykel på ett enkelt sätt, lämna den på ett annat ställe i staden än var du lånat den och även i ytterstaden. Där hoppas vi från Folkpartiet att man prioriterar det i närförorter och ytterstaden så att man kan ta sig från arbetet och tillbaka även med en låncykel.

Anförande nr 15

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, ledamöter! Det var ett mycket intressant inlägg. Jag förstår inte att du till exempel anklagar Socialdemokraterna för att de inte skulle ha ställt sig bakom cykelplanen, för det har vi visst gjort. Tvärtom har vi tyckt att det är en mycket bra plan när det gäller att bygga ut cykelbanorna, helt klart.

Vad vi har kritiserat är bristande satsningar på bredare cykelfält, dubbelriktade cykelfält. Det finns ställen i dag där cykelbanorna, de nya, är otroligt smala. Där kan det ske olyckor.

Socialdemokraterna är för cykelplanen. Kom inte och säg någonting annat!

När det gäller låncykelsystemet har vi varit för att det ska byggas ut. Det kanske ska vara flera aktörer i Stockholms stad. Men hur många cyklar finns det i låncykelsystemet? Är det 1 000 eller är det 500 låncyklar som är i gång? Man måste följa avtalet så att man faktiskt får en indikation på hur många cyklar som finns i systemet. Man måste även kunna komma till kranskommunerna.

Anförande nr 16

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Det var ett välkommet besked från Socialdemokraterna, och det hoppades jag på. Nu fick vi det bekräftat. Vi satsar som sagt mycket på trafiksäkerheten. Jag delar helt bilden av att vi behöver ha dubbelriktade cykelbanor runt om i staden. Därför behöver vi fortsätta med investeringarna i att omdana många gator i exempelvis innerstaden, som i dag är väldigt trånga på grund av stillastående trafik.

Jag tror att vi måste tänka nytt även när det gäller att skapa bättre flöden för gångtrafikanter och cyklister längs stadens gator. Jag tror att en sådan satsning kan vara väldigt viktig för trafiksäkerheten. Man ska inte behöva riskera att cykla in i en öppnad bildörr när man är ute på staden.

Anförande nr 17

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Vi underkänner inte cykelplanen, Daniel Forslund, inte alls. Den är utmärkt, den är bra. Problemet är att ni inte följer den. Man bygger cykelbana efter cykelbana som inte följer cykelplanen. Det är det som vi kritiserar hela tiden. Du pratade om Nynäsvägen, Daniel. Det är för smalt där utifrån vad som gäller enligt cykelplanen. Man har docerat det fel; det är farliga övergångar och så vidare.

Man prioriterar inte de saker som man säger att man vill prioritera. Ni lägger pengar på det här, säger du. Ja, men vad bygger ni? Ni bygger med felaktiga lösningar. Det senaste är cykelbanan på Hägerstensvägen som ni blev tvungna att ta bort därför att man slänger ut bildörrarna på cyklisterna. Det är Alliansens cykelpolitik.

Sedan vill jag bara säga att vad ni gjorde efter den förra perioden, när vi styrde, var att ni direkt skrotade den cykelplan som fanns. När ni hade suttit och väntat och väntat, filat lite grann på någonting, kom ni till slut fram till en cykelplan som ni inte följer. Det är borgarnas politik.

Anförande nr 18

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Det vi gör, Daniel Helldén, är att bygga enligt den cykelplan som finns. Jag kan hålla med om att det finns brister och saker som vi måste åtgärda och bättra på. Men det vi gör och som Alliansen har levererat och som den tidigare majoriteten inte gjorde är att bygga kraftfullt enligt den plan som faktiskt finns.

Den gamla planen var omodern, den var inte skapad efter det växande Stockholm som vi ser i dag. Nu har vi cyklism som ett prioriterat trafikslag i hela staden. Vi investerar i det arbetet. Vi har långt över 1 000 låncyklar i Stockholms stad. Vi satsar på trafiksäkerheten, på underhållet, på att göra det säkrare att cykla.

Jag vill starkt hävda att din bild, Daniel Helldén, tyvärr inte stämmer. Vi satsar, vi bygger säkert och vi bygger mycket.

Anförande nr 19

K a j s a S t e n f e l t (V): Jag måste bara få säga att vi är ”jätteför” den nya cykelplanen. Vi har själva varit med om att besluta om den. Men det går alldeles för långsamt. Det är det vi säger. Det måste gå mycket fortare. Det är så många cyklister i den här staden som har för trånga cykelbanor. Det behövs separering mellan gång- och cykelplanen. Det är det vi säger. Skynda på och lägg mer pengar på det här!

Anförande nr 20

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Mycket mer pengar läggs, mer än någonsin, vad jag kan räkna jämfört de tidigare budgetarna. Det satsas stora summor.

Det jag vänder mig mot är beskrivningen. Jag är tacksam för att man antog planen. Jag skulle vilja se att man erkänner de stora investeringar som görs och ser de medel som satsas på trafiken när det gäller cyklister. Det är stora nya cykelsatsningar. Du kan cykla på nya cykelbanor över hela staden. De finns där; de är inte bara en teori i en strategi. De finns där synliga för alla stockholmare.

Vi kommer att fortsätta att bygga där det behövs och bygga bredare och säkrare; det kan jag lova.

Anförande nr 21

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Nu ska jag prata lite om det bolag som ser till att den här staden inte korkar igen alldeles, alltså Stockholm Parkering. Det är ett fint bolag. Det är oerhört glädjande att se hur det sköts och fantastiskt roligt att få jobba i det bolaget. Vi har ett högt avkastningskrav för 2014, som har höjts, och det kommer vi självklart att leverera. Men det finns i uppdraget till bolaget på punkt 11 att – man skriver kort och koncist – outsourca driftverksamheten, punkt slut. Ingen förklarande text finns det, ingenting. Jag funderar på vad detta står för.

Jag är väldigt angelägen om att framhålla att parkeringsbolaget i allt väsentligt är en driftsorganisation som just genom att ha stenköll på sin egen drift där vi lägger ut på entreprenad 14 anläggningar och har en tydlig avsikt med vad vi gör när vi outsourcar kan pressa fram de bästa intäkterna för staden. Det är inte säkert att ett sådant här uppdrag är det absolut mest fördelaktiga, varken för staden eller för bolaget. Vi lägger redan i dag ut driften där det är mest fördelaktigt, och det gör vi vid löpande översyner.

Om vi ska leva upp till det här intäktskravet måste vi alltså pressa fram de bästa intäkterna, de finaste insatserna till billigaste pris. Det har vi en bra organisation för. Genom att drifta till exempel Tele 2 Arena kommer vi att öka intäkterna med ungefär 5 miljoner. Ska vi lägga ut den på entreprenad är det mycket möjligt att intäkten minskar. Det gör att vi kanske inte kan leva upp till intäktskravet på samma sätt som

nu. Vi får en mellanposition genom att vi kanske blir en mellanhand som fördyrar entreprenörsdrift och därigenom minskar intäkterna.

Jag skulle vilja ha en förklaring till varför man lägger ett sådant här uppdrag på det här sättet utan att se det vi faktiskt gör för att pressa fram de bästa intäkterna utan att behöva outsourca pang bom. Vi har en strategi för detta, och vi jobbar med det. Det är ingen direkt fullträff att lägga ett sådant uppdrag utan att riktigt veta vad man pratar om.

Anförande nr 22

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej, Monika! Det är så att vi kommer att genomföra en förstudie nästa år för att se om vi ska outsourca någonting över huvud taget. Vi ska givetvis inte ta bort några värden från Stockholm Parkering. Jag är också uppriktigt fundersam över den här formuleringen, för den är så öppen. Därför har vi genom samtal med vd:n gett i uppdrag att i en förstudie titta på vad det skulle kunna innebära.

Vi vill absolut inte ge bort några av stockholmarnas värden. Det kan skada bolaget mer än det gagnar stockholmarna.

Anförande nr 23

M o n i k a L i n d h (S): Jag vet att vi som leder bolaget är helt överens om det. Det här är ett uppdrag som kanske både är dumt och okunnigt och dessutom kan vara till skada både för staden och för bolaget. Därför är det intressant att se den fantastiska formuleringen, den byråkratiska formuleringskonsten, som uppstått när man ska svara på ett korkat uppdrag, som är ett påfund, klåfingrigt och oönskat. Man skriver: Vi gör en förstudie i syfte, inte för att uppnå någonting, att kartlägga. Vad ska vi kartlägga? Inget resultat utan förutsättningar för om någonting över huvud taget kan påbörjas.

Det är en fantastisk formuleringskonst som är som Asterix kamp mot den romerska byråkratin. Jag tycker att den är fantastisk att läsa. Jag skulle önska att också koncernledningen och finansborgarrådet kunde förstå hur korkat detta är.

Anförande nr 24

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande! Jag tänker fortsätta på samma tema som Monika och prata om Stockholm Parkering, där jag är ordförande. Jag vill börja med att säga att Stockholm Parkering har en väldigt central roll i Stockholms parkeringsframtid. Vi är tidigt med i planeringen. Vi ser till att bidra till framkomlighetsstrategin. Vi gör bra resultat, vi överträffar målet med 15 miljoner i år, 15 miljoner förra året. Vi bidrar till att uppfylla stadens mål för laddstolpar. Vi kommer under nästa år att kunna leverera åtminstone hälften av det som är stadens mål.

Vi har tagit ett historiskt beslut som dels handlar om samfinansiering där vi anlägger i Hagastaden 1 340 p-platser. Det är 1,3 mil kantstensparkering. I det bidrar fastighetsägare och andra intressenter med 250 miljoner i samfinansiering. Det är ett historiskt beslut. Det gör att vi kan samutnyttja och få upp nyttjandegraden av parkeringsplatserna i Stockholm, vilket sparar resurser, pengar och får ned produktionskostnaderna och så vidare.

Vår affärsplan går under devisen ”Vi skapar utrymme för att Stockholm ska växa.”. Det är precis vad vi gör. Vi ser till att få bort bilar från kantsten, och vi skapar utrymme och fördelar om gatuutrymmet till förmån för gångtrafikanter, cyklister och boende.

Vi har under året satt i gång med planeringen av Årsta där vi också tittar på samfinansiering, vilket får ned produktionskostnaderna. Vi tittar på infartsparkeringar. Bolaget har fått i uppdrag att tillsammans med andra kommuner titta på infartsparkeringarna. Där måste vi göra någonting och ta krafttag. Ett av de största problemen är att bilarna kommer hela vägen in i Stockholm. De bör stanna längre ut i Stockholm. Det är därför det är så fint med den fantastiska utbyggnad av Stockholms kollektivtrafik som vi har påbörjat och där Centerpartiet 2010 var ett av de få i det här huset som drev utbyggnaden av kollektivtrafiken.

Jag yrkar givetvis bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 25

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Vi är överens om väldigt mycket i det här bolagets styrelse, och vi har i stort sett samma uppdrag och funderingar kring hur vi ska kunna förbättra parkeringsläget. Men vi ser att vi skulle behöva mer aktivitet.

Du säger, Christer, att vi ska jobba och ta krafttag när det gäller infartsparkeringarna. Men i uppdraget i budgeten är det inte riktigt så tydligt uttryckt. Man säger att man ”ska verka för större möjligheter”. Vi menar att man måste arbeta mycket aktivt med det uttalade syftet att minska trafiken i Stockholm. Det går så fort, och trafiken ökar så mycket.

Vi tycker vidare att man tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden behöver titta på nya prismodeller för att minska gatuparkeringen, alltså få bort bilarna från gatorna, få bort dem från staden.

Anförande nr 26

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag tror att den försiktiga formulering du pratar om handlar om att det inte ligger i våra händer. Det är det som är bakgrunden till att man formulerar sig på det sättet. Vi måste jobba med andra kommuner. Vi vill inte ha in bilarna på Stockholms kommuns mark helt enkelt. De är redan för nära Stockholm.

Angående prismodeller och så vidare har vi redan en parkeringsplan där man har gjort en översyn av avgifterna. Vår uppgift är att bygga bort mycket av de p-platser som är på gatan, öka takten kring stråken som framkomlighetsstrategin har pekat ut. Där måste vi såklart se till att vi bygger garage och får bort bilarna från gatorna.

Anförande nr 27

B o r g a r r å d e t H e l l d é n (MP): Det är alldeles utmärkt med parkeringsköp, det vill säga att staden bygger garage, och man behöver inte bygga garage i de hus som byggs i den mån det behövs garage. Det tycker vi är ett bra sätt att arbeta på.

Däremot är vi inte riktigt förtjusta i de mängder parkeringsplatser som ni ändå kräver att fastighetsägarna ska finansiera. Här ska de gå in med 250 miljoner för att

finansiera delar av det här garaget. Såvitt jag vet, du kan säga om det stämmer, Christer, är parkeringsnormen för Hagastaden 0.7, vilket är på tok för högt. Det är mycket nära staden. Folk ska inte behöva bila i den mängden. Dessutom kommer tunnelbanan att byggas dit, vilket gör att det är extremt kollektivtrafiknära. Då borde man gå ned till 0.1 eller 0.3 på sin höjd.

Hur ser du på det här? Är det verkligen smart att göra på det här jättelika garaget? Vad ska ni göra om vi lyckas få stockholmarna att välja att inte ha bil?

Anförande nr 28

Christer Mellstrand (C): Jag vore dum om jag sade att det inte finns risker med att bygga så här stora projekt. Det är klart att det är risker i det, och det är klart att varken du eller jag kan se in i framtiden, Daniel. Vi kan möjligtvis se vad som kommer att ske de närmaste fyra sekunderna i våra liv; därefter är det svårt att veta vad som kommer att hända.

Jag håller med dig om att det är riskfullt att bygga ett sådant projekt. Vad jag kan säga när det gäller Hagastaden är att garaget är en förutsättning för hela området. Utan garage blir inget område både vad gäller konstruktioner i hela området och vad gäller parkeringsplatser. Här kommer det att vara sådana som ska till Karolinska, till arbetsplatser och så vidare. Vem vet – vi kanske kommer att kunna ha en viss typ av infartsparkering i det här garaget när det börjar närma sig. Det är ändå sju åtta år tills det står färdigt. Vi kanske kan ha en viss typ av infartsparkering där. Vad vet jag! Vi får se hur det hela utvecklas och hur vi använder garaget över tid.

Anförande nr 29

Borgarrådet Helledén (MP): Jag kan nästan replikera på en gång på så vis att man kanske inte ska bygga så stort om det inte behövs. Det är spännande att garaget kommer att ligga innanför trängselsnittet. Man får betala trängselavgift och sedan köra in, eller ska ni flytta ut det? Det återstår att se. Jag tror att man kan titta lite längre fram än fyra sekunder.

Valet 2014 kommer att handla om ett val mellan en moderatledd kosmetikafabrik och grön handlingskraft och ansvarstagande. Ni satsar de facto på bilar. Ni lägger 45 – 61 miljarder kronor på att bygga förbifart, som vi vet genererar mer bilar. Ändå pratar ni om annat. Det senaste vi vet om Norra länken är att när den öppnas tar det bara fem år så är ytvägnätet fullt med bilar igen.

Alla sådana här projekt genererar mer och mer bilar. Men ni pratar om något annat. Ni får det här att låta som att det här ska lätta upp och ha några fördelar. När det gäller Förbifart Stockholm kan vi säga att det som lättar på Essingeleden är de trängselavgifter som vi alla nu helt plötsligt är överens om. När jag stod här för ett år sedan sades det att vi inte ska prata om några trängselavgifter på Essingeleden. Nu är alla för det. Det är en fantastiskt bra åtgärd. Det är det som gör att trafiken minskar, inte att lägga nästan 61 miljarder på att bygga en motorväg. Det är helt hårresande.

Ni pratar mycket om cykel, men det blir fel, fel, fel. Vad som är värst är att ni dagtingar med stockholmarnas hälsa. Barnen i Stockholm, framför allt i innerstaden, lever i en luftmiljö som gör att de får astma. Upp till 8 procent av barnens astma kan bero på luftkvaliteten. Det visar den forskning som finns. De får nedsatta lungfunk-

tioner. De vuxna får hjärt- och kärlsjukdomar. Så sent som i dag i DN pekar två forskare på att hanteringen av dubbdäcksfrågan och luftkvaliteten i Stockholm gör att det är fler som dör på grund av dålig luft än i trafiken. Här pratar ni om att ni ska ha en miljövänlig stad och hanterat de här frågorna på ett bra sätt. I stället håller ni på att dribbla med frågan, skjuter undan den.

Det finns en åtgärd som vi kan vidta: Ni kan införa dubbdäcksförbud *nu* i Stockholm. Länsstyrelsen har sagt att det måste till en utökning av dubbdäcksförbudet. Ni säger blankt nej, vilket gör att länsstyrelsen tvingats skicka frågan till regeringen. Där sitter era kolleger och rullar tummarna, medan barnen i Stockholm drabbas av den här dåliga luften. Det är er politik.

Anförande nr 30

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag tycker att det här nästan är komiskt, Daniel. Du säger absolut ingenting om vad ni vill. Du bara pratar om hur himla dåliga vi är. Vi har en färdplan mot ett grönare skönare Stockholm.

Jag tycker inte du säger någonting om vad ni vill. Det är lätt att föra politik när man bara skäller på någon annan. Vi gör saker. Det här med samfinansiering som jag pratade om är ett sätt att få ett miljövänligare Stockholm, att få upp samnyttjandet. Vi tänker att det finns bilar även i framtiden i Stockholm. Vi kan inte låtsas att de inte finns.

Vi har börjat införa dubbdäcksförbud på vissa gator, och det kommer fler, tro mig. Stå inte här och låtsas att vi inte gör någonting. Vi gick ut häromveckan om att vi skulle bygga ut tunnelbana och kollektivtrafik. Låtsas inte att vi inte gör någonting. Vi gör massor. Det du håller på med är fånigt. Ursäkta mig, men det tycker jag verkligen.

Anförande nr 31

B o r g a r r å d e t H e l l d é n (MP): De förslag till tunnelbaneutbyggnad som ni kom med tycker jag är alldeles utmärkta. Det är dock inte tillräckligt, men det är bra.

Ni gör ingenting i frågan, så är det faktiskt. Vi vet sedan länge att de här problemen finns. Redan 2005 skulle luftkvalitetsfrågan ha varit löst. Men ni sitter och rullar tummarna. Trots att redskapen finns gör ni ingenting åt det här.

Jag lämnade in en skrivelse om att ni skulle ha en krisplan för vad som skulle hända i höst, att vi snabbt skulle kunna införa dubbdäcksförbud i Stockholm. Ni säger: Nej, vi ska vänta. Ni väntar på någonting, men jag vet inte riktigt vad ni sitter och väntar på. Är det regeringen som på något sätt ska förstå någonting? Eller är det så att ni inte vill? Jag uppfattar det som att ni inte vill. När vi har redskapen och barnen mår dåligt måste ni ta ett ansvar nu, och det gör ni inte.

Anförande nr 32

B o r g a r r å d e t H a m i l t o n (M): Jag vill bara göra en liten historisk korrigerings. Det var faktiskt vi som införde dubbdäcksförbud på Hornsgatan. Du hävdade i ditt inledningsanförande att det var Miljöpartiet. Ni gjorde nämligen ingenting. År 2005 pratade du inte om det. Vilka var det som satt vid makten då? Det var ni. Ni gjorde ingenting.

Vi har agerat. Vi agerar ännu mer. Vi har fått ned dubbdäcksandelen i Stockholm från 70 procent till under 50 procent, och vi fortsätter att jobba för detta.

Alla stockholmare som tycker att Ulla Hamilton är den värsta bilhataren av alla: Lyssna på vad Miljöpartiet säger!

Ni vill höja parkeringsavgifterna med 80 miljoner kronor minst. Ni vill uppenbarligen stoppa parkeringsgaraget vid Haga. Ni vill få bort kantstensparkeringarna.

Det är nämligen så att vi ser verkligheten. Vi ser att det behövs såväl privatbilism, leveranstrafik och kollektivtrafik som cyklar och gående. Men ni hatar bilarna. Det är därför jag tycker att det är väldigt bra att du är så tydlig i den här debatten, för då blir skillnaden väldigt tydlig.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du ska inte påstå saker som inte är sanna, Ulla Hamilton. Den uppräknings du gjorde av vad som behövs i staden räknar vi också upp. Vi behöver alla dessa saker. Men det ni gör, det vill säga att plussa på biltrafiken, vill inte vi göra. Vi vill minska biltrafiken och utöka platser och utrymme för de andra trafikslagen. Det är det som är poängen. Ni pratar mycket cykel, men det blir fel. Det här måste vi göra någonting åt.

Det är som när det gäller luftkvaliteten. När ni satt och lagen kom om att man kunde ändra så att man kunde få dubbdäcksförbud på Hornsgatan införde ni det. Det är jättebra. Det är någonting som vi också tycker.

Men nu är problemet att luftkvaliteten hela tiden är dålig. Vi har överskridit de normer som finns flera gånger – så många gånger att vi kommer att fortsätta att få dessa böter från EU. Ni struntar i det trots att möjligheterna finns. Ni ska ju göra det nu! Det är nu som barnen i den här staden går till sina förskolor och skolor.

Anförande nr 34

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag noterar att Daniel Helldén höjer röstläget, men det kompenserar inte innehållet i det han säger: Ni gör ingenting.

Bällstavägen, Flatenvägen, Folkparksvägen, Hanstavägen, Karlavägen, Kymlingestråket, Lilla Västerbron, Nynäsvägen, Perstorpsvägen, Repslagargatan, Sundbyvägen, Töresjövägen, Bällstbergsvägen, Ärvingevägen – det är ställen där vi nu bygger nya cykelbanor bara i år med cykelmiljardens hjälp. Vi bygger under 2013 en mil cykelbana i Stockholm och 500 cykelparkeringar, och vi kommer att tagga upp ännu mer nästa år.

Men att säga att vi inte gör någonting – du står här och är oärlig, Daniel Helldén. Jag tycker inte riktigt att det passar sig.

Anförande nr 35

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du räknar upp en massa cykelsatsningar, men en stor del av dem är misslyckanden. Det är ett av problemen.

Det andra är att ni har ägnat er åt att inte göra någonting åt cykelfrågorna sedan ni tillträdde. I stället skrotade ni den cykelplan som fanns. Det är er politik.

(Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Talar du till mig nu?)

Jag pratar till den moderata majoriteten.

(Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Men det är jag som står här nu.)

(O r d f ö r a n d e n : Nu är det Daniel Helldén som har kontrareplik.)

Sedan vill jag säga till dig, Per Ankersjö, att jag tycker att det är förvånande att du som miljöborgarråd i dag inte kommenterar denna uppgift, eller det som de facto gäller, att luften i Stockholm är så dålig att EU ådömer oss miljoner i böter för att vi inte klarar det här. Och stockholmarnas barn får skadade lungor och får astma. Det kommer att vara så att de inte kan höja rösten sedan, och det är beklagligt.

Anförande nr 36

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Jag är förvånad, Daniel Helldén, över detta raseri över Förbifarten som aldrig verkar gå över.

En ansvarsfull stockholmspolitiker vet att vi måste satsa på alla trafikslag i en växande världsstad som Stockholm. Förbifarten har ett urstarkt stöd hos stockholmarna. Men Miljöpartiet kanske vill göra kabinetsfråga av detta i en framtida eventuell majoritet på den där sidan – vilket vi inte hoppas. Det vore kul att få veta faktiskt.

Jag är också bekymrad över Miljöpartiets uppenbara framtidspessimism och teknikfientlighet. Tror inte ni på innovation, Daniel Helldén? Tror inte ni på att framtidens fordon för persontransporter kan vara något annat än bensindrivna? Tror inte ni att bilen kan se ut på ett annat sätt än i dag? De frågorna vill jag gärna ha svar på. Det känns som att ni är fast i en verklighet som inte finns, en verklighet som inte är framtiden utan någonting som är bakåtblickande och byggt för något annat än framtiden.

Anförande nr 37

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Man måste ju vara realistisk. Vi vet vad vi har i dag, och vi vet vad vi har om 15 år. Vi vet också med mycket stor sannolikhet vad vi har om 30 år. Vi har bilar, oavsett hur de drivs, som tar en massa plats, och det måste vi hantera. Och vi vet när det gäller till exempel Norra länken, att fem år efter att den har öppnats sitter man fast igen på Valhallavägen. Det visar de beräkningar som finns. Ni bygger de här vägarna, och ni tror att de lättar upp någonting. Det gör de inte.

När det gäller Förbifarten kan jag ta frågan om luftkvaliteten i tunneln med dig, även om det inte var du som sade det utan Ulla. Man säger att om man stänger av all ventilation och så vidare kan man köra där inne utan problem. Men man får in allt sot, och därför kan man inte göra på det sättet längre, säger Trafikverket, för det ger så dålig luft. Dessutom blir det lite tråkigt, för man får inget syre efter ett tag. När det står stilla blir det inte så roligt där.

Hur som helst: Förbifarten är ett projekt som Stockholm inte behöver.

Anförande nr 38

Malte Sigemalm (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte hetsa upp ordföranden i fullmäktige nu, men så fort man pratar om landstingspolitiken säger hon att det inte hör hemma här. Men jag upplever att landstingspolitiken och Stockholmspolitiken är två kommunicerande kärl. Det handlar nämligen om den del som SL har hand om, med tunnelbaneutbyggnad med mera, och de vägar och de saker som Stockholms stad har hand om.

Det handlar om att vi har diskuterat de här frågorna väldigt mycket, men jag har aldrig någonsin hört någon företrädare från landstinget, som Christer Wennerholm som sitter i den här salen, gå upp och ha en vision om hur vi ska kunna samarbeta och hur vi ska jobba tillsammans mellan staden och landstinget. Det har aldrig varit så.

Socialdemokraterna vill införa enhetstaxa och ta bort zonerna för att fler människor ska kunna åka med kollektivtrafiken, och det innebär att man måste bygga ut kollektivtrafiken, och framför allt de tunnelbanelinjer som i dag slår i taket där man har nått nästan maximum av passagerare. Det är det ena som jag vill ta upp i detta lilla anförande.

Det andra är utbyggnaden av bilpooler som jag tycker går alldeles för långsamt. Vi vet i dag att ungefär en bilpoolsbil motsvarar fem till sju parkeringsplatser. Det är Trafikverket som har gjort beräkningarna, till exempel hur mycket färre parkeringsplatser man skulle kunna ha om man från början planerade in bilpooler vid nybyggnation. Nu finns det en lagstiftning som sätter stopp för detta – man kan inte parkera på gatumark. Det är klart att vi ska driva på så att man kan förändra lagstiftningen om detta.

Det tredje jag skulle vilja ta upp är leasingbilar, som många har i dag. Det finns ungefär 140 000–150 000 privatbilar som är leasingbilar. Oftast betalar företagen trängselskatterna. Denna stora grupp personer är totalt ointresserade av var trängselskatterna ligger, vilka vägsträckor de kör och vilka avgifter de har. De kör i alla fall. Om vi ska kunna minska trafiken i Stockholm ska vi också titta på avdragsmöjligheterna för de privatpersoner som sitter och kör leasingbilar i Stockholm och där företagen betalar avgifterna.

Det fjärde jag skulle vilja ta upp är det ärende som vi hade uppe i trafiknämnden senast och som handlar om vilken hastighet det ska vara på olika gator i Stockholm i dag. Man har höjt från 30 till 40 kilometer på väldigt många gator där det ligger både skolor och fritidshem. I Söderort har man tittat lite grann på det här, och man har haft artiklar kring vad som händer när fartgränserna höjs utanför skolorna.

Anförande nr 39

Borgarrådet Hamilton (M): Jag tycker att det är lite spännande med ert inre liv i oppositionen, Malte, och jag skulle bara vilja höra lite grann vad du tycker.

Håller du med kompisen Helldén om att man ska öka parkeringsavgifterna med minst 80 miljoner kronor och plocka bort en massa parkeringsplatser på gatorna i Stockholm?

Håller du med kompisen Kajsa om att man ska göra gågata från Norrtull till Medborgarplatsen?

Håller du med din kompis Teres, som vi har haft här i fullmäktigesalen tidigare men som nu sitter på andra sidan vattnet, som vill bygga bostäder på Bromma flygplats?

Det vore intressant att höra vad du har för svar på de frågorna.

Anförande nr 40

Malte Sigemalm (S): På fråga 1 och fråga 2 hänvisar jag till vårt budgetförslag. På fråga 3 kan jag säga att om avtalet inte var skrivet på så många år skulle det naturligtvis vara mycket intressant att kunna bygga bostäder på Bromma flygplats.

Anförande nr 41

Borgarrådet Ankersjö (C): Fru ordförande! Jag skulle vilja tacka Malte för en mycket konstruktiv ton i debatten, som han ofta har, framför allt förstås att han kostade på sig en liten hyllning av cykelpolitiken. Jag kan återgälda det och säga att jag tycker att ni också har haft och har en hel del bra förslag på det området.

När det gäller bilpooler, som du tog upp, är det någonting som är otroligt viktigt för framtidens mobilitetslösningar i Stockholm. Jag tror att det är många som tycker att det är attraktivt att ha tillgång till bil utan att äga en bil själv. Det innebär att vi kan få bort mycket okynnesbilåkande på stadens gator. Det är klart att vi satsar på det.

Det gör vi också i budgeten, bland annat med direktiv till våra bolag att underlätta för bilpooler, bland annat genom att vi ska titta på gröna p-tal, vilket innebär att man kan ersätta parkeringsplatser med bilpoolstjänster. Vi har också sagt att vi gärna vill att man i våra förvaltningar och bolag i första hand använder bilpooler och prövar det i stället för att köpa egna bilar. Lagstiftningen behöver definitivt ändras. Det är någonting som vi tar upp i miljöbilsstrategin, som vi har tagit i miljö- och hälsoskyddsnämnden nyligen.

Anförande nr 42

Malte Sigemalm (S): Vi väckte för ett tag sedan i Socialdemokraterna en motion, som blev avslagen, där menade vi att kommunen skulle kunna nyttja bilpoolsbilarna på dagtid och privatpersoner nyttja dem på kvällar. Tydligt är det så att det är möjligt nu i tekniska nämndhuset. Jag förstår inte varför man då avslög vår motion, när man några månader senare driver samma linje.

Det här med p-platser för bilpooler: Det största hindret för att bygga ut bilpoolerna i Stockholm i dag är att det inte finns parkeringsmöjligheter som är förnuftiga. De funkar inte. Det är klart att det finns parkeringshus som man kan parkera i, men det behövs mycket mer för att kunna få en bra satsning på bilpoolerna i Stockholm. Därför är det otroligt viktigt att förändra lagstiftningen från gatemark till tomtmark, som man får parkera på.

Anförande nr 43

Daniel Forslund (FP): Fru ordförande! Jag vill ställa en fråga till Malte Sigemalm kring det här med Förbifarten, som vi hörde från Daniel Helldén och

Miljöpartiet. Jag vill gärna höra Socialdemokraternas inställning till det uttalande som de håller fast vid att man inte vill bygga en förbifart. Kommer Socialdemokraterna att sätta sig i en eventuell majoritet med ett miljöparti som vill stoppa den förbifart som sju av tio stockholmare vill ha? Jag tycker att det är ett rimligt svar att ge till stockholmarna, som vill ha den lösningen.

Anförande nr 44

M a l t e S i g e m a l m (S): Om du har läst vårt budgetförslag, Daniel, vet du att vi är väldigt klara med den politik som gäller för Förbifarten. Vi har sagt att den ska byggas.

(D a n i e l F o r s l u n d (FP): Även utan stöd från Miljöpartiet?)

Ja, vi har sagt att den ska byggas, och sedan får man se vilka partier som stöder det. Tydligt är det inte så många, men vi har ändå en majoritet för detta.

Anförande nr 45

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Det var säkert några här inne som undrade: Men glömde inte Centerpartiet att tala om alla fantastiska satsningar som man har fått igenom i budgeten? Givetvis är det så, men tiden räcker inte till för att tala om alla bra satsningar vi gör. Centerpartiet vill ju att Stockholm ska bli en skönare och grönare stad. Vi vill att staden ska vara lite mer tillåtande med vad som accepteras på stadens gator.

Idéburen stadsutveckling är ett steg som gör att våra stockholmare kan ta egna initiativ för att utveckla sitt närområde. Andra viktiga satsningar som vi gör är att utöka Open streets. Det var en mycket uppskattad satsning som vi gjorde i år, men inför nästa år satsar vi mycket större. Genom att samarbeta med både näringsliv och ideella organisationer kommer det här att bli en populär satsning under sommarens helger.

En annan riktig succé i vårt gaturum är alla food trucks som ger oss fräschare och godare mat i staden. Köerna har ringlat långa, och efterfrågan är hög. Vi utökar därför antalet tillstånd så att vi får fler bilar som kan servera spännande och nytänkande mat.

Förra året stod jag här i talarstolen och slog mig för bröstet om satsningen på stadens ljusprogram. Jag kan väl erkänna att alla glödlampor inte riktigt har hunnit skruvas i – nej, förlåt, jag menar såklart ledlampor. Men jag hoppas att vi snart får ordning på det här och att satsningen på att lysa upp vår stad, våra byggnader och broar kvarstår i årets budget.

En skön stad, som vi vill satsa på, måste också vara en grön stad. Närheten till grönområden är viktigt för att skapa en mänsklig stad. Därför är jag glad att det äntligen är dags att sätta spaden i jorden för att bygga bron till Årsta holmar. När vi bygger en tät miljö och en vänlig stad måste vi skapa de här viktiga oaserna för våra invånare.

Därmed, ordförande, vill jag återigen yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 46

Göran Oljeqvist (KD): Vi kristdemokrater vill fortsätta satsningarna på vår kollektivtrafik. Vi är för en upprustning och utbyggnad av tunnelbanenätet och av våra tågnät. Näten bör förses med moderna, effektiva och miljövänliga fordon så att trafiken blir pålitligare, säkrare och snabbare. Fördelen med näten blir än större när inte all trafik så småningom tvingas passera Slussen och/eller centralstationen.

Cykel- och gångtrafik utgör, utöver kollektivtrafiken, viktiga inslag i vårt persontransportsystem. Cykeln är inte längre bara ett färdmedel för utflykter och rekreation. Allt fler använder nu cykeln som ett transportmedel för resor till och från arbetet och för resor till och från fritidsaktiviteter och andra aktiviteter. Säkrare cykelvägar och ett utbyggt cykelnät enligt inriktningen i cykelplanen kommer att avlasta kollektivtrafiken och minskar behovet av andra, mindre miljövänliga persontransporter.

En miljard kronor har öronmärkts för förbättring av vårt cykelnät fram till 2018. Vi är medvetna om att detta kanske inte kommer att räcka fullt ut och att ytterligare medel kan komma att behövas.

Vi önskar i likhet med många andra se en fortsatt satsning på den sjöburna kollektivtrafiken. Försök har gjorts, och vi ser gärna en fortsatt satsning på detta trafikslag såväl i Mälaren mellan Norr- och Södermalm som mellan Nybroviken, Skeppsbron, Stadsgården, Nacka och Lidingö. Även andra sträckningar bör diskuteras. Den sjöburna kollektivtrafiken är miljövänlig och avlastar dessutom city vid Nybroplan och vid Slussen.

Nödvändig godsförsörjning, sjuktransporter, räddningstjänst etcetera kommer dock alltid att behöva sin del av det begränsade gaturummet. Vi är medvetna om detta, och vi tar hänsyn till det i vår planering och i våra prioriteringar.

Beträffande dubbdäck är vi emot ett utökat dubbdäcksförbud. I avvaktan på beslut om det blir möjligt att införa avgifter på användning av dubbdäck anser vi att staden ska använda dammbindning, städning med ny teknik och tidig vårstädning för att förbättra luften i de utsatta områdena. Erfarenheterna av detta är goda. Om dessa åtgärder visar sig vara otillräckliga kommer vi att förordas avgifter framför ytterligare dubbdäcksförbud. Slutlig ställning till detta tas först när det blir möjligt och när vi fått ytterligare erfarenhet av de åtgärder som vi förordar.

Anförande nr 47

Kajsa Stenfelt (V): Stockholmare! Framkomligheten i vår stad avgörs under en stor del av året av hur effektiv snöröjningen är. Av tradition och dålig vana plogas i dag först trafikleder och bilvägar till arbetsplatser medan gång- och cykelvägar, vägar till busshållplatser och förskolor prioriteras lägre, trots att det är svårare att gå och cykla i en decimeter snö än att köra bil och trots att många cyklister och fotgängare saknar alternativa vägar att ta sig fram.

Det är tre gånger fler gång- och cykeltrafikanter som skadas varje år på grund av halka. Sjukfrånvaro, vårdkostnader och andra samhällskostnader för det är fyra gånger högre än kostnaderna för hela vinterväghållningen.

Vi vill se en mer jämställd snöröjning, som tar hänsyn till det här. Det kostar inga pengar att ställa om. Tvärtom kan vi spara både pengar och människors hälsa genom ett omtänk.

Vi anser också att ansvaret för snöröjning och barmarksunderhåll av lokalgator ska flyttas över till stadsdelsnämnderna. Det krävs lokal kännedom för att veta hur arbetet ska läggas upp, och alla beslut som kan tas nära dem som berörs ska tas där.

I dag har Stockholm heller ingen vettig plan för hur vinterns snö ska tas om hand på ett mer miljövänligt sätt, utan stora mängder snö dumpas i bland annat Riddarfjärden genom dispens från gällande regelverk. Vi avsätter därför pengar till en snösmältningensanläggning som undviker de miljöskadliga tippningarna och i stället kan rena smältvattnet. En sådan anläggning, som den som brukas i Oslo, kan ta hand om 500 kubikmeter snö, motsvarande 25 lastbilsflak i timmen. Vi skulle då slippa se vackra naturområden, som exempelvis det kring Vinterviken, ödeläggas av snöberg som aldrig smälter. Det är helt orimligt att en rik stad på norra halvklotet inte lyckas ta hand om sina snömassor på ett långsiktigt och mer miljövettigt sätt än att dumpa dem i våra vatten.

Bifall till Vänsterpartiets budget!

Anförande nr 48

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Du sitter inte kvar i nämnden längre, Kajsa, så du kanske har missat att vi satsar ganska mycket på snöhanteringen. Vi hade en redovisning för nämnden häromdagen.

Det som jag tycker är intressant är att ni vill bygga en sådan anläggning som finns i Oslo, och ni vill göra det trots att den inte är ordentligt utprövad. Det finns en del tveksamheter kring hur det fungerar i Oslo, men ni vill glatt lägga en massa miljoner på att bygga den innan vi vet att det faktiskt kommer att fungera.

Jag tycker att det är ganska viktigt att man vet att det fungerar väl, för snöhanteringen i Stockholm är en gigantisk utmaning. Där välkomnas alla initiativ kring hur man kan lösa det i stället för med sjötippning. Men så länge som vi inte har en bättre lösning än den måste vi tyvärr använda oss av sjötippning, där vi också granskar att snön är tjänlig.

Folk var emot badhotellet. Det här är en gigantisk anläggning som ska ligga i vattnet. Jag säger bara: Lycka till med att försöka införa det om det nu visar sig att det är en väl fungerande lösning!

Anförande nr 49

K a j s a S t e n f e l t (V): Om det är en väl fungerande anläggning får väl visa sig i projekteringen. Vi har ju lagt pengar för projektering, och vi kommer förstås att bereda det.

Men jag säger: Vad som helst är väl bättre än som det är i dag, när man lägger stora snömassor i vackra naturområden som aldrig smälter ned. Jag tror inte att det är någon stockholmare som går ned i brygga när de tänker på snöröjning och snöhögar i

Stockholm. Alla initiativ måste prövas. Jag kan inte se att ni har lagt några pengar till det här i er budget.

Anförande nr 50

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Fru ordförande, åhörare! Infrastruktur är viktiga frågor för stockholmarna. Det vet vi. Det är därför som jag är lite envis när jag vill försöka penetrera vad stockholmarna riskerar att få om det skulle gå olyckligt i valet om ungefär ett år. Det är ju verkligen så att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är djupt oeniga i viktiga infrastrukturfrågor.

Det gäller Förbifart Stockholm, som är en otroligt viktig infrastrukturensatsning för Stockholm och hela regionen, och inte minst för arbetsplats Kista, där 70 000 människor jobbar och där vi ser att det växer så att det bara knakar. Förbifarten skulle binda ihop den delen av Stockholmsregionen med den södra delen på ett fantastiskt viktigt sätt. Det är Miljöpartiet och Vänsterpartiet emot. Socialdemokraterna är trosvissa och säger att de fixar det. Jag är väldigt orolig över detta, för vi vet ju hur det har gått tidigare.

När det gäller biltullar, tunnelbaneutbyggnaden och finansieringen av den vill Miljöpartiet och Vänsterpartiet ha biltullar på Saltsjö-Mälarsnittet. Ni vill ha biltullar vid Slussen, ni vill ha biltullar på Centralbron och ni vill ha biltullar på Västerbron. Vad tycker Socialdemokraterna i den frågan? Det vore intressant att höra.

När det gäller Spårväg City vill Miljöpartiet och Vänsterpartiet fortsätta att bygga ut den, och det vill inte Socialdemokraterna.

När det gäller Bromma vet vi vad Miljöpartiet och Vänsterpartiet tycker. Men jag skulle vara intresserad av att veta vad Socialdemokraterna tycker. Malte försöker komma undan här, men hans partikamrat i riksdagen, Teres Lindberg, har alldeles nyligen i en interpellationsdebatt sagt så här: Lagg ned Bromma flygplats! Det skulle ge minst 30 000 nya bostäder. Då skulle jag vilja veta: Vad tycker egentligen ni socialdemokrater om Bromma flygplats och framtiden?

I debatten får vi höra att det kommer att bli fullt överallt och kaos i staden. Men kära fullmäktigeledamöter! Vi har tagit ett samlat grepp från Alliansens sida, vilket aldrig någonsin har hänt tidigare. Vi har jobbat med framkomlighetsstrategin. Vi jobbar med framkomlighetsstrategin. Det gör vi, för om vi fortsätter som om ingenting har hänt kommer det att bli totalkaos i staden. Men med framkomlighetsstrategin, som ju handlar om att man ska använda det mest reseffektiva färdmedlet i Stockholm, finns det en möjlighet att vi växer på ett hållbart sätt inför framtiden. Om vi inte gör det finns det naturligtvis risk för att det blir fullt på Norra länken och så vidare. Men de som flyttar till Stockholm måste kunna lita på att kollektivtrafiken, cykelbanorna och gångtrafiken fungerar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 51

M a l t e S i g e m a l m (S): När det gäller framkomlighetsstrategin lägger vi alltså 100 miljoner kronor mer på den i vår budget. Då kan man inte säga att vi inte är för framkomlighetsstrategin för att få en bättre framkomlighet i Stockholm.

När det gäller Bromma flygplats är det ett väldigt långt avtal som ligger. Vår linje har varit att man ska kunna bygga bostäder på Bromma flygplats.

När det gäller Förbifarten är det väl inte helt onaturligt att man kan göra upp mellan partier och friskriva sig från vissa politiska frågor. Det har gjorts förr. När vi hade en majoritet med Miljöpartiet och Vänstern friskrev man sig från frågor och särbehandlade dem. Man kan göra precis likadant nu.

Anförande nr 52

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag har inte ifrågasatt att ni stöder framkomlighetsstrategin. Jag bara konstaterar att vi tar tag i de här frågorna och agerar och planerar inför framtiden. Det har inte någon annan hittills gjort på det sättet innan vi började med detta arbete. Det gjorde inte ni när ni satt i en majoritet med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Men vi agerar, för vi ser att man måste agera i förväg. Vi har en långsiktig plan, och det är rätt viktigt för att kunna hantera dessa frågor.

När det sedan gäller Bromma flygplats har Teres Lindberg sagt att hon tycker att man ska bygga bostäder där. Hon har sagt det i en interpellationsdebatt nu, och det tolkar jag som att hon tycker att man ska göra det nu. Men jag tolkar dig som att ni tycker att Bromma ska vara kvar under avtalstiden. Om man lyssnar på din partikamrat Rudin verkar det som om han vill att flygplatsen ska vara kvar ännu längre. Ni verkar vara djupt oeniga inom partiet om vad ni tycker i den här frågan också.

Sedan svarade du inte på det som är väldigt viktigt för stockholmarna: Vill ni i socialdemokratin ha en trängselskatt på Saltsjö-Mälarsnittet?

Anförande nr 53

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Motorvägsborgarrådet Hamilton! Ni är eniga om att inte göra något åt luften i Stockholm. Det är fantastiskt. Jag vill säga att olyckan är här nu.

När det gäller trängselavgifterna är det lite fascinerande att den utredning som gjordes visar att det bästa förslaget var att ha trängselavgifter på Mälarsnittet, för det ger framkomlighet. Med det förslag som ni nu har kommer det att bli problem med framkomligheten för bussarna i innerstaden och kommer det att bli problem vid Fridhemsplan. Det verkar ni strunta i. Jag förstår inte riktigt hur du kan prata på det här sättet.

När det sedan gäller frågan om en plats i västra Stockholm är vårt mål att Stockholm ska kunna bygga mycket bostäder. Här har vi en fantastisk resurs, där vi kan bygga 50 000 bostäder och ha 30 000 arbetsplatser. Det struntar ni i. I stället ägnar ni er åt att mörka de flygbullerutredningar och de rapporter som finns, och det tycker jag är graverande.

Anförande nr 54

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Framkomlighetsborgarrådet Hamilton pratar nu.

Det är nämligen så att Bromma är otroligt viktig för tillväxten i Stockholm. Det vet du också, Daniel Helldén, men du väljer att vara populistisk i den frågan och säga att ni kan bygga 50 000 bostäder på Bromma flygplats.

Vi måste ha tillgång, bra access, till övriga delar av världen, inte minst i en situation där vi har en så kraftig global konkurrens och där företagen kan välja i princip var man ska lokalisera sig någonstans. Vi kommer att förlora otroligt mycket i konkurrenskraft om vi inte har en bra tillgänglighet i Stockholm. Utifrån det perspektivet är Bromma väldigt viktig. Det är väldigt bra med bostäder, men det är också bra om de som bor i bostäderna har någonstans att jobba. Därför fyller Bromma en viktig funktion.

Det är intressant att du säger att ni vill ha trängselskatter på Saltsjö-Mälarsnittet. Det är ett viktigt besked till stockholmarna.

Anförande nr 55

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Du sätter verkligen fingret på skillnaderna mellan oss kring trängselskatter i trafikdiskussionen. Vi vill göra upp med de problem som finns i Stockholm kring trängsel, dålig luft och så vidare. Men med Förbifarten vill du egentligen bara exportera de problem som finns från innerstaden till ytterstaden. Allt det som till exempel Daniel Helldén pratade om här tidigare, om problem som påverkar hälsan, kommer i stället att förläggas någon annanstans. Kan du inte se det?

Sedan detta med Bromma flygplats: Det är ju ypperligt att kunna bygga bostäder på en sådan plats. Jag kan inte förstå att det egentligen är en kontroversiell fråga. Dessutom finns ju Arlanda. Om man åker med kollektivtrafik till Arlanda tar det lika lång tid som att komma till Bromma. Där skulle man i så fall kunna lägga det. Du snackade tidigare om Stockholms tillväxt, och det är lika viktigt att kunna bygga bostäder också. Där är Bromma en bra plats.

Anförande nr 56

Borgarrådet H a m i l t o n (M): En citynära flygplats som är lätt och snabb är en otroligt viktig konkurrenskraftsfråga för näringslivet i Stockholmsregionen, och inte bara i Stockholm utan över hela världen. Det är därför som vi tycker att det är väldigt viktigt att Bromma finns kvar. Jag beklagar att ni inte förstår att det är viktigt att Bromma finns kvar, för det är en jätteväsentlig fråga inför framtida tillväxtmöjligheter i Stockholmsregionen. De företag som finns och som startar i Kista i dag – jag återkommer till det i eftermiddag – kan lika gärna etablera sig på många andra ställen runt om i världen, och då förlorar vi massor med jobb. Det är därför som det är så otroligt viktigt att vi har en bra infrastruktur.

När det gäller Förbifarten är det viktigt att binda ihop de här olika sakerna. Tänk dig vilken skillnad det kommer att bli för Järvafältet att ha sammanbindningen till de södra delarna av länet med Förbifarten! Det blir en helt annan stadsdel, som blir mycket mer intressant för väldigt många.

Anförande nr 57

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det var en intressant inledning på den här debatten, när Jan Valeskog av alla stod och sade att

”ni gör ingenting” och ”ni klarar ingenting”. I själva verket är sanningen den att vi gör historiska satsningar på trafik och framkomlighet i den här staden.

Vi har framkomlighetsstrategin. Vi har fått en historisk överenskommelse om tunnelbana och spårvägsutbyggnad. Vi har statsbidrag till Stockholms stad som vi inte har sett maken till på många år.

Men Valeskog säger att vi ingenting gör. Det är lite intressant, för själv är han ju emot spårvägssatsningar. Och själv är han för, eller emot, Förbifarten. Ja, det vet vi ju inte. Malte Sigemalm, som är en konstruktivt resonerande politiker, säger: Läs i vårt budgetalternativ!

Men Malte Sigemalm och övriga socialdemokrater! Sanningen är ju den att vi läste i era budgetförslag om Dennispaketet, som skulle genomföras på 90-talet. Vad hände? Maktpolitiska strategier i Riksdagshuset och i Rosenbad gjorde att ni stoppade Dennispaketet. Hade det genomförts hade vi inte haft alla dessa problem som vi har i dag.

Vad hände sedan? Ja, sedan blev det dessvärre så att ett finansborgarråd här tvingades införa en trängselskatt, som vi numera alla står bakom. Och varför? Finansborgarrådet hade i debatten innan, till och med i tv, sagt: Jag kommer aldrig att införa trängselskatter. Jo, det var maktpolitiska ambitioner i Rosenbad.

Det ni säger i era budgetdokument och i era valprogram har ni ingen majoritet för. Ni hör ju hur Miljöpartiet och Vänsterpartiet hela tiden säger: Vi är emot flyg på Bromma. Vi är emot Förbifarten. Vad ska ni göra? Ni har inte majoritet för er politik. Ni är inte trovärdiga i debatten. Det är det som är bekymret.

Anförande nr 58

J a n V a l e s k o g (S): Jag tycker att vi har varit väldigt tydliga med Förbifarten: att den ska genomföras. Det är otroligt viktigt för Stockholms överlevnad. Det är otroligt centralt. Precis så argumenterade vi också för och såg till att Södra länken blev genomförd, och mot er vilja Norra länken. Din partikamrat Stella Fare har ju ställt till mycket kring den frågan. Visst – vi är positiva till det mesta kring det här.

Vad vi kritiserar är att ni har dragit fötterna efter er. Det var bara för ett par år sedan som er gruppledare här, borgarrådet själv, berättade hur otäckt det var att åka tunnelbana och sade att spårvagn var mycket viktigare och bättre.

Jag ska inte prata om landstinget, men du vet hur det är där. Det är ni som har dragit fötterna efter er, och jag välkomnar att ni har ändrat uppfattning. Men det är tack vare helt andra politiker, utanför den här salen, som ni har nyktrat till. Det är inte tack vare er och inte tack vare Folkpartiet i landstinget eller Moderaterna i landstinget. Det är helt andra politiker.

Välkomna ut ur dimman, även om ni kanske inte går på samma middag som Wennerholm och kompani!

Anförande nr 59

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, ni hör ju! Om man inte har argument för sin sak kan man alltid dra fram annat och olika dimridåer

– du talar om dimma – om hur det nog var. Valeskog kan inte ens hålla reda på vilka partier som olika personer är medlemmar i. Valeskog är emot att man gör miljöprövningar i nationalstadsparken – en nationalstadspark som han själv med maktpolitiska ambitioner genomdrev med partikamraterna i Rosenbad och riksdagen.

Nej, sanningen är den att ni måste dölja er verkliga politik med en massa demagogiska angrepp på oss. Och det är bara roligt – gör gärna det! Men stockholmarna ska veta att ni inte har majoritet för den politik ni påstår att ni ska genomföra. Ni säger att Förbifarten är jätteviktig för Stockholm. Men det kan ni ju säga, för om ni ska bilda majoritet någon gång här i Stadshuset eller i riksdagen finns inte den majoriteten för Förbifarten. Se sanningen i vitögat!

Anförande nr 60

M a l t e S i g e m a l m (S): Hej Björn! Det är kul att du kommer upp i talarstolen. Vi hade en ganska konstruktiv debatt innan – ursäkta!

Jag tycker att vi ska dra oss till minnes de debatter vi hade om trängselskatterna i den här salen innan de infördes. Från er sida av salen gick man upp i falsett och talade om alla de hemskheter som skulle hända i Stockholm, när butikerna skulle få slå igen, och allt annat som togs upp i de diskussionerna. Sedan ändrade ni er, och ni förstod att trängselskatterna var något bra och viktigt.

Det är inte konstigt att man ändrar uppfattning. Men jag förstår att det i den här salen i dag finns en majoritet för Förbifarten. Skulle ni rösta nej om vi lade fram ett sådant förslag?

Anförande nr 61

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Som jag sade är du alltid väldigt konstruktiv i debatten, Malte Sigemalm. Vi har majoritet för Förbifarten. Vi har det här, vi har det i landstinget och vi har det i riksdag och regering. Det är det som skiljer oss från er. Ni har ju inte en majoritet på något av dessa ställen om ni skulle regera. Det är det som är sanningen. Är Miljöpartiet för Förbifarten? Är Vänstern för Förbifarten? Nej, det är de inte. Bägge vill lägga ned Bromma flygfält. Hur ska ni ställa er till det? Detta är ju ett stort bekymmer för er. Det är bara det att ni inte kan inse det.

Som jag mycket riktigt sade är trängselskatten någonting som vi definitivt är för. Men innan den skulle införas år 2002 sade ni samma sak i valrörelsen: Nej, vi är emot – vi ska inte införa det. Och vad hände några månader senare? Ni införde det. Moral är bra, men dubbelmoral är inte dubbelt så bra, Malte Sigemalm.

Anförande nr 62

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag tänkte prata om något som vi inte har pratat så mycket om, och det är avfall.

Vet ni att en genomsnittlig soppåse i Stockholm innehåller ungefär en tredjedel värdefullt material? Som det ser ut nu går det till förbränning. Vi behöver ställa om stadens sophantering så att allt värdefullt material återvinns och så lite som möjligt eldas upp.

Ser vi vidare på stadens avfallshantering bränns även fullt fungerande möbler, kläder och textilier som har kasserats av sina ägare. De mals ned och körs till ett kraftvärmeverk. Det finns ingen sammanhållen strategi. Det finns inget utvecklat system för att samla in och systematiskt ta till vara den resursen. Som stockholmare har du inte ens möjlighet att sortera ut ditt matavfall om du vill, för det beror på var du bor i staden. I dag finns ingen som helst valfrihet för den som vill vara klimatsmart och bidra till en bättre framtid.

En annan utmaning är att det avfall som vi har, som genereras i samhället, är så komplext eller, för att säga det rent ut, är hälso- och miljöskadligt. Det kan bestå av material som till exempel är i nanoform, och i dagsläget har vi ungefär 140 000 kemikalier i omlopp i våra produkter. De blir förr eller senare till avfall som ska hanteras av staden.

Miljöpartiet vill att Stockholms stad ska arbeta mot hållbara materialkretslopp som är både giffria och resurssnåla. Vi vill att Stockholm ska bli världsledande inom avfallshantering. Här kan vi skapa gröna jobb inom till exempel miljöteknik- och expertyrken. Det kan i sin tur leda till att vi får stora kunskaper och investeringar, och vi kan ta tag i de stora utmaningarna. Stockholmarna vill vara med och göra skillnad. De vill kunna sopsortera, och de vill att deras matavfall ska bli biogas. De vill att deras gamla möbler ska kunna återanvändas av någon annan i stället för att krossas, eldas upp och bli till aska som måste läggas på deponi.

Stockholmarna vill ha bättre luft. Stockholmarna vill kunna cykla säkert eller åka kollektivt i stället för att ta bilen. Alla stockholmare ska ha rätt att leva miljövänligt och klimatsmart.

Bifall till Miljöpartiets budgetförslag, framtidens stad, satsningar för kommande generationer!

Anförande nr 63

Borgarrådet Hamilton (M): Miljöpartiet vill att Stockholm ska bli en världsledande stad inom avfallshantering. Jag skulle påstå att vi redan är det, på det sätt som vi jobbar i dag. Det innebär inte att vi inte kan bli bättre, men vi jobbar mycket målmedvetet med att ta väl till vara det avfall som finns i staden och se till att det används på bästa möjliga sätt. Den biogasstrategi som har lagts fram nyligen understryker det ännu mer.

Vi har energiproduktion av soporna, som är ett miljösmart sätt att använda sig av soporna. Vi har också en insamling av farligt avfall. Jag tror inte att det finns någon liknande variant någon annanstans, vilket också gör att det är en väldigt liten andel farligt avfall som finns i hushållssoporna.

När det gäller återanvändning och återvinning har Blocket ungefär fem miljoner träffar per vecka, och sedan har vi Tradera, Osom och många andra varianter. Så nog finns det möjligheter för stockholmarna att vara smarta när det gäller de här sakerna. De är det också i mycket stor utsträckning.

Anförande nr 64

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Vad jag menar är att staden inte kan erbjuda stockholmare som har en gammal möbel att lämna den var man vill. I mitt hus finns inte ens möjlighet att lämna grovavfall. Vanadisberget är stängt sedan länge. För stockholmarna är det otroligt svårt att vara miljövänliga. Staden måste här ta sitt ansvar. Det finns ingen strategi. En stor del av avfallet är textilier. Visst – ett litet försök har gjorts där man ska skicka textilier till Tyskland eller Schweiz. Till och med en stor producent som H&M går in och tar ett ansvar.

Men är det inte också stadens ansvar att erbjuda stockholmarna att kunna leva miljövänligt? Visst – det finns en biogasstrategi. Men vad hände? År 2006 låg en biogasstrategi i pipeline. De senaste åren har vi samlat in 10 procent av matavfallet. Jag har ända sedan jag flyttade hem från Köpenhamn velat lämna matavfall, men det är stört omöjligt.

Anförande nr 65

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite tråkigt med den strategi som Miljöpartiet har, att bara tjata om att det inte går att leva miljövänligt i Stockholm. Jag tror att du är fullt medveten om att man kan göra det. Jag tror också att du är medveten om att Stockholm är i världsklass när det gäller de här sakerna.

Du nämner inte med ett ord att vi i fullmäktige ganska nyligen har diskuterat och tagit inriktningen att vi ska jobba mot 50 procent insamling av matavfall. Vi ska investera 250 miljoner kronor i en struktur för att kunna samla in 50 procent matavfall 2018. Sedan ska vi förstås sikta på 100 procent. Det är ett projekt som aldrig någonsin har gjorts i den magnituden någonstans i hela världen.

Kom inte och säg att vi inte gör någonting! Vi gör massor, och vi ligger i absolut framkant. Därför får tjänstemän och politiker från Stockholms stad massor med erbjudanden att åka runt i världen och tala om vad vi gör, och det kommer delegationer hit och tittar på vad vi gör här i Stockholm. Låtsas inte som att du inte vet om det här!

Anförande nr 66

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Vi har ganska olika uppfattningar och olika nivåer på vad som är att leva miljösmart i Stockholm. Insamlingsmålet har legat på 10 procent nu – absolut! Nu precis före valet är det jättebra att ni höjer ambitionen till 50 procent till 2018. Ni har haft ganska lång tid på er, och det här har ni inte brytt er om över huvud taget. Det är bara att acceptera. Det kan vara väldigt tråkigt att ni inte har gjort det, men vi ser positivt på att ni har gjort det nu. Men kom inte och säg att det är i världsklass eller i framkant!

Ta bara Norra Djurgårdsstaden. I stället för att samla in matavfallet ska man nu mala ned det i avfallskvarnar. Ja, det var modernt, och det var tanken. Det ville Miljöpartiet också för sex sju år sedan. Men nu har man sett att det inte är ett bra sätt att lösa den strategin på. Man måste kunna tänka om, man måste vara flexibel och man måste ligga i framkant. Det tycker jag att ni helt har misslyckats med.

Anförande nr 67

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag tänkte ta upp en fråga som har varit uppe lite i debatten som rör trafik och den miljöpåverkan som den har, och det är partikelhalterna.

Vi överskrider normerna, och det skadar människors hälsa. Det var någon som tidigare i dag lyfte upp en artikel på DN-Debatt där två medicinforskare pekar på de skador som sker genom att dubbdäck river upp partiklar som orsakar höga halter. De nämner hjärtinfarkt, stroke, astma, lungcancer etcetera. De pekar på att åtgärder måste till. De säger att det skiljer upp till hundra gånger mellan dubbdäck och icke-dubbdäck i vad som rivs upp.

Något som vi socialdemokrater har drivit länge är att införa dubbdäcksavgifter. Det kommer att kräva andra typer av åtgärder, som bättre städning, spolning etcetera. Men det måste till åtgärder för dubbdäcksavgifter, och vi skulle kunna införa det enligt norsk modell, som dessa forskare pekar på. På det sättet skulle vi kunna få ned dubbdäcksandelen och därmed förbättra luftkvaliteten och hälsan i vår stad.

Nu är det höst och snart vinter, och sedan blir det en besvärlig vår på våra gator med skadliga partikelhalt nivåer.

Jag vet att ni har uppvakttat regeringen, för här krävs det en lagändring. Det krävs en proposition, och det krävs insatser från staten. Det skulle vara intressant att höra hur långt det har kommit. Här riskerar vi dessutom höga EU-böter som kommer att belasta staden.

Oroväckande är att Anders Borg i en interpellationsdebatt häromveckan sade att det här inte är någon åtgärd som kan initieras och ge effekt på kort sikt, så där lite allmänt avståndstagande. Det är oroväckande.

Jag vill gärna höra: Hur går det? Det här är avgörande både för stadens ekonomi och framför allt för stockholmarnas hälsa.

Sedan handlar det om oro. Jag blev lite förbryllad när Ulla Hamilton var uppe och var orolig för vad som skulle hända om Socialdemokraterna vann valet, om det då skulle bli en förbifart. Det är klart att vi vill att den ska byggas. Om mandatfördelningen blir ungefär som det ser ut nu skulle det enda som gjorde att den inte byggdes vara att Moderaterna inte röstade för den. Jag är lite orolig. Har ni ändrat er? Kommer ni att rösta nej till Förbifarten?

Anförande nr 68

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag tror att vi har samma oro för luftkvaliteten i Stockholm, Mikael Magnusson. Det har jag jobbat med nästan varenda dag sedan jag tillträdde som miljöborgarråd 2010, inte minst när det gäller att påverka regeringen.

Vad jag har förstått från regeringens sida är att det inte är gjort i en handvändning att införa dubbdäcksavgifter i Stockholm. Men jag har också förstått att de är dedikerade att jobba åt det hållet. Det är inte så att vi sitter med armarna i kors under tiden, utan vi jobbar hårt med att lösa de här problemen så gott vi kan med till buds stående

medel. Det handlar bland annat om att nästa år lägga på 8 miljoner ytterligare för att bekämpa partiklar. Vi kommer att jobba med halkbekämpning – någonting som enligt våra utvärderingar fungerar mycket bättre än man tidigare trodde. Vi kan faktiskt få ned partikelhalterna ganska ordentligt med halkbekämpning. Det kommer vi att ha på flera utsatta gator under nästa år också.

Jag har förstått att ni har ungefär samma politik i er budget, för ni föreslår inte heller dubbdäcksförbud.

Anförande nr 69

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag tror att vi har en gemensam syn i mycket. Vi behöver flankera med åtgärder för att arbeta där vi är nu, och vi kommer att behöva göra det fortsatt.

Men för att lösa problemet behöver vi som sagt få ned dubbdäcksanvändningen i staden, och för att kunna göra det måste vi ha antingen förbud eller avgifter. Då är vi eniga om att avgifter är det bästa systemet.

Regeringen segar och levererar inte. Det är säkert Anders Borg som är bromsklossen. Lyckas inte brevet nå fram får vi väl se till att byta finansminister i fortsättningen i stället.

Anförande nr 70

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag har tillförsikt när det gäller dubbdäcksavgiften, men jag håller med om att det tar alldeles för lång tid. Det är väldigt enerverande att de inte får ändan ur vagnen på andra sidan vattnet. Men jag har inte gett upp hoppet, utan vi ligger på.

När det gäller Förbifart Stockholm förstår jag att ni sitter och håller tummarna: Måtte de få okej! Måtte spaden komma i marken före valet, för då kanske de har kommit så långt i byggandet av Förbifarten att om det skulle bli en S-V-MP-majoritet efter valet kan inte Miljöpartiet och Vänsterpartiet kräva att vi stoppar bygget! Så är det ju! Om det inte har kommit i gång kommer de aldrig att ge sig, vare sig i förhandlingarna här i huset eller på andra sidan vattnet i Riksdagshuset, utan de kommer att kräva att ni inte ska lägga fram något förslag om Förbifarten eller lägga fram förslag om att man ska stoppa den. Så ser ju verkligheten ut.

Anförande nr 71

M i k a e l M a g n u s s o n (S): För det första blir jag lite glad av Ulla Hamiltons besked om att ni ligger på regeringen när det gäller dubbdäcksavgifter. Det är ypperligt. Men vi kan inte, som sagt, vara nöjda med din finansminister på andra sidan vattnet. Det händer alldeles för lite. Vi går in i en vinter och en vår, och nu är det höst, då vi hade behövt ha det här på plats. Det har vi inte. Det har varit väldigt lyckosamt i Norge.

När det gäller Förbifarten: Stockholm växer kraftigt, som sagt, och vi kommer att behöva fler förskolor, fler skolor, fler parker och fler vägar. Så är det. Det är en socialdemokratisk syn. Så bygger vi en bättre stad.

R I FINANSROTELN

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

R VIII KULTUR- OCH FASTIGHETSROTELN

**Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
Punkt 6, 14, 7, 31)**

Anförande nr 72

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Staden är en av civilisationens underbaraste och mest komplexa produkter. Den är mycket mer än byggnader, vägar och enskilda intressen. Den är en sammanhållen enhet, en ordnad gemenskap där vi lever nära varandra. Och vi kommer att komma varandra närmare eftersom Stockholm nu växer i rekordfart. Inte sedan 40-talet har staden vuxit så snabbt. Vi kommer alla att få nya grannar. Hälften av våra nya grannar är de barn som föds runt om här i staden. Hälften flyttar in från andra delar av Sverige och världen.

Vi har ansvaret och skyldigheten att se till att det byggs bostäder. Vi har det yttersta ansvaret för att se till att det planeras bostäder. Konflikten i stadsbyggnadsfrågor finns sällan mellan oss politiker här i Stockholm, utan konflikten finns mellan oss som tar ansvar för bostadsbyggandet och dem som motsätter sig bostadsbyggandet. Det är så, stockholmare, att alla som motsätter sig bostadsbyggandet motsätter sig att någons barn, någons förälder, någons kusin eller någons syskon ska kunna hitta en bostad.

Jag vill vara mycket tydlig. Stadsbyggnadsnämndens viktigaste uppgift är att fatta beslut som leder till fler bostäder, och det finns för många regler som gör byggandet krångligare och dyrare. Det handlar om olika lagar, olika regler och ibland för höga parkeringstal.

Vi i Alliansen höjer vårt redan höga bostadsmål ännu mer till 140 000 nya bostäder till 2030. Det motsvarar fyra nya Hammarby Sjöstad. Var ska vi då bygga någonstans? Vi kommer alla att få nya grannar. Till vår hjälp har vi Promenadstaden och tunnelbanans kraftiga utbyggnad. Stockholm ska bli en levande och sammanhängande stad. Vi har därför satt i gång flera olika program där vi tar ett helhetsgrepp över nya och befintliga större områden i syfte att kunna bygga många nya bostäder, till exempel Bagarmossen-Skarpnäck, Aspudden-Midsommarkransen och Brommaplan för att nämna några. Här är det särskilt viktigt med medborgardialog i dessa programarbeten eftersom det är så många människor som berörs och kommer att beröras. Det är också viktigt för att på ett smart sätt, i ett tidigt skede, tillsammans med stockholmarna planera in och diskutera var vi ska ha service, handel, skolor, gruppboheter, parker och idrottsanläggningar.

Det är också viktigt att garantera kvaliteten i arkitekturen. Jag vill att vi bygger fler hus som vi är stolta över och som vi gärna ser från vårt köksfönster. För precis en vecka sedan godkände stadsbyggnadsnämnden Arkitektur Stockholm som är Stockholms första arkitekturstrategi. Huvudsyftet med Arkitektur Stockholm är att

höja kvaliteten på stadsbyggnaden och se gaturummet, det vill säga utrymmet mellan husen, som en del av arkitekturen.

Stockholmare! Vi ska naturligtvis ha omtyckta grönområden även framöver. Stadsbyggnadsnämnden har därför tagit fram en strategi för utveckling av park och natur, Den gröna promenadstaden, som vi kommer att fatta beslut om under våren här i kommunfullmäktige.

Det råder brist på små bostäder, både för unga och för studenter. Under de kommande fem åren kommer vi att markanvisa 20 000 mindre lägenheter, det vill säga ett och tvåor, till ungdomar, studenter och dem som efterfrågar små lägenheter.

Slutligen, kära villaägare som skriver långa mejl till mig om varför vi inte ska bygga flerfamiljshus bredvid er fastighet! Jag vill att din son ska kunna flytta hemifrån innan han fyller 40. Jag vill att du ska kunna bo kvar i området när frun lämnar dig och villan blir lite för stor för dig. Jag vill att dina föräldrar ska kunna flytta till det nya tillgängliga huset så att ni kan träffas oftare och de kan hjälpa till med barnpassning eller hundpassning. Jag vill att det ska finnas flerfamiljshus intill villakvarter.

Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I Alliansen tar vi ansvar för bostadsbyggnandet. Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 73

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära åhörare, fullmäktigekolleger! Stockholm är den huvudstad i Europa som växer allra snabbast. Vi växer faktiskt snart fortare än Paris. Fler än någonsin söker sig hit, och det är mycket positivt. Vi behöver alla de hjärnor och alla de händer som vill söka framtidens utmaningar här. Det garanterar verkligen stadens tillväxt och välfärd. Vi liberaler välkomnar detta, för utan alla dessa människor som finns här och kommer att finnas här i framtiden finns ingen utveckling och inga företag, inga entreprenörer, inga forskare och inga kulturskapare i världsklass heller.

Men om Stockholm ska växa hållbart och kontinuerligt måste vi ta lärdom av historien. Vi ska vara rädda om det vi har och utveckla det som är välbyggt. Ett särskilt ansvar ligger på fastighetsnämnden. Där har vi ett stort arbete runt alla våra märkesbyggnader, Kulturhuset, Stadsbiblioteket och Stadshuset, för att de också ska kunna användas och beundras i framtiden. Vi håller nu på att miljöanpassa alla dessa väldigt komplicerade byggnader. De får egna vårdplaner så att de går en ny framtid till mötes.

När staden bygger nya märkesbyggnader ska de också vara av högsta klass. Därför lade vi stor möda på Tele2 Arena när den byggdes, och den är redan prisbelönt. Även när det gäller Liljevalchs konsthalls utbyggnad, Park 1 och kulturscenen i gasklockan ska vi ha samma höga ambitioner.

En levande stad behöver också många funktioner. Utbyggnaden av förskolor, skolor, idrottsytor, utrymme för rekreation och fritid och specialbostäder fortsätter, liksom

utvecklingen av stadens gemensamma platser som saluhallarna, saluhallstorgen och Brunkebergstorg, detta glömda ställe i vår stad.

Men, kära åhörare, framtiden stavas bostäder, bostäder, bostäder, och bygger vi mycket måste vi bygga mycket bra. Under alltför lång tid byggdes Stockholm efter segregationens och likriktningens principer. Vi byggde villor där, lägenheter där, arbetsplatser där och boenden på ett annat ställe, och mitt emellan dessa saker byggde vi barriärer så att människor aldrig skulle träffa på varandra. Och oavsett vad som byggdes var grå betong det enda materialet och modernismens raka och räta linjer den enda formen som accepterades. Att människor och funktioner inte skulle blandas var liksom hela idén. Det måste vi slå tillbaka mot.

När det byggdes mycket i Stockholm i förra gången var våra politiker blinda för de värden som under århundraden hade byggts upp. Det som man misstog för utveckling gick bokstavligen som en ångvält över vackra gammal stenhus, torg och mycket väl fungerande stadsmiljöer. Människorna tömde staden. De röstade med fötterna och försvann. Först många år senare hämtade sig Stockholm och stockholm-are började flytta tillbaka. Tänk att man döpte Hjalmar Mehr-biografin till Stockholmskärlek.

När vi nu bygger mycket i Stockholm ska vi inte göra om samma misstag. Med Promenadstaden bygger vi samman stadens olika delar. Vi ersätter barriärer med bostäder. Vi bygger ihop för att få täthet i kvartersstruktur så att vi kan skapa levande bottenvåningar och en levande stad och inte ödsliga platser kring vinande skyskrapor. Offentlig service, kaféer, arbetsplatser och kultur måste få plats, och det måste få plats i jämnhöjd med där människorna är. På så sätt blir begreppet stad någonting mer än en tom ansamling av byggnader och människor. Det blir en stad som har ett stadsliv.

Utvecklingen av City måste ske i ett helhetsperspektiv. När vi har omvandlat City ska vi inte upptäcka att det inte blev så bra att höja ett hus där och ett hus där. När vi har omvandlat City ska vi inte upptäcka att det fattas bostäder i City. Att vi inte tänkte på det. När vi omvandlar City ska vi inte säga: Oj, vår ambition att ersätta vissa, ganska tråkiga miljöer blev lika trist efteråt på grund av att vi inte var tillräckligt noga. Den omvandling av City som nu pågår på nytt får inte bli något slags stadsutvecklingens dominospel där alla brickornas balans bär upp varandra, och när man till slut lägger på den översta på toppen rasar alltihop.

När vi bygger mycket, när det går bra för Stockholm och när folk står på kö för att flytta hit till vår fantastiska stad har vi en chans att göra rätt från början och med nya tillägg rätta till det som gick fel från första början. Låt oss ta den chansen. Låt oss om 16 år, när vi har 140 000 nya bostäder, säga till oss själva: Vi välkomnade utvecklingen, vi välkomnade att allt fler ville komma hit och vi har byggt en bättre stad än den vi hade.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 74

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi pratar mycket om bostäder i Stockholm. Vi pratar om det vid köksbordet, på röda linjen mot

universitetet och i omklädningsrummet på gymmet. Vi pratar om omöjliga första-handskontrakt, osäkra andrahandskontrakt och bostadsrättsköp som ligger på smärtgränsen. Vi i den här församlingen pratar väldigt mycket om bostadspolitik. Vi pratar om hur många bostäder vi behöver bygga, hur många markanvisningar som behöver genomföras och hur många hyresrätter som behövs.

Men jag vill ändå ställa frågan: Vad är egentligen bostadspolitik? För mig är bostadspolitik inte bara att bygga nya bostäder. Bostadspolitik handlar om att bygga så att människor med olika förutsättningar har möjlighet att bosätta sig i hela staden. Detta är vad en socialdemokratisk bostadspolitik handlar om men knappast vad den borgerliga politiken hittills har handlat om.

Stockholm blir en alltmer segregerad stad. Klyftorna mellan innerstad och ytterstad blir allt tydligare. Stockholm blir en stad där stadsdelar gentrifieras och människor stigmatiseras. Det är varningssignaler som borde väcka oss alla, men den borgerliga bostadspolitiken slumrar vidare. Den borgerliga bostadspolitiken kan sammanfattas med två saker: Utförsäljningar och marknad. I borgarnas Stockholm är allt till salu. Stockholmsmodellen, som man pratar om, kan faktiskt sammanfattas med att allt har ett pris. På bara sju år har 30 000 allmännyttiga lägenheter försvunnit, och marken säljs till högstbjudande.

Låt oss titta på borgarnas sju år vid makten. Vad ser vi då? Vi bygger knapp hälften så mycket som skulle behöva byggas. Antalet hyresrätter som unga kan efterfråga är färre i dag än för sju år sedan. Det, kära vänner, är saldot efter denna alltför långa period av borgerlig bostadspolitik.

Med en socialdemokratisk bostadspolitik är ett annat Stockholm möjligt. Vi har inte råd att säga tack, men nej tack till de unga och studenter som utgör den här stadens framtid. Därför investerar vi i allmännyttan och ser till att hälften av alla bostäder som byggs är hyresrätter. Därför satsar vi på konkreta projekt som möjliggör bostäder för alla, Studenttornet, utbyggnader i Stockholms närhet och den nya studentlinjen. Därför planerar vi bostäder i hela Stockholm i stället för att låta marknaden bestämma var den vill bygga. En socialdemokratisk bostadspolitik skapar ett Stockholm med plats för alla.

Jag vill se ett Stockholm där människor fortsätter att prata bostäder, men då ska inte samtalen handla om osäkra andrahandskontrakt, omöjliga förstahandskontrakt eller bostadsrättsköp på smärtgränsen. Jag vill att bostadspolitiken ska handla om de nya, spännande studentbostadsprojekten, hur kötiderna kortas och hur utomordentligt Farsta har utvecklats. De samtalen skapar vi bara med en socialdemokratisk bostadspolitik.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetmotion.

Anförande nr 75

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Ett annat Stockholm är möjligt. Att Stockholm växer och behöver fler bostäder är vi alla överens om. Hur staden ska utvecklas, var utvecklingen ska ske och för vem vi bygger har vi dock lite olika uppfattningar om. Det är en svår uppgift vi står inför, men vi är övertygade om att

uppgiften måste angripas med nya och kreativa lösningar på de utmaningar som vi står inför och i dialog med våra invånare.

Miljöpartiet anser att det är dags att göra en grön omställning och driver därför en stadsplanering som ska underlätta för stadens invånare att med lätthet kunna röra sig till fots, med cykel och kollektivtrafik. Vi vill verka för att det byggs minst 20 000 högeffektiva, yteffektiva, klimatsmarta, sunda och hälsosamma bostäder under de kommande fyra åren. Staden ska byggas tätt och i redan exploaterade områden. Nya bostadsområden ska alltid vara lokaliserade i närheten av kollektivtrafik. De ska inte ligga i närheten av eller efter stora motorvägar som leder till en utspridd stad med stora miljökonsekvenser som följd.

I ett växande Stockholm behövs stadens parker, grönområden och blå rum. De behöver förberedas för en större befolkning, värnas, utvecklas och tillgängliggöras inte förstöras eller bebyggas med fantasilösa, enformiga bostadslådor som bara kan efterfrågas av de människor som har någorlunda höga inkomster.

I rapporten *Läget i länet 2013* från länsstyrelsen anger man att unga är den grupp som enligt flest kommuner har svårast att få en bostad. Enligt rapporten är det brist på bostäder för ungdomar i 25 av länets 26 kommuner, och lika illa ser bostadssituationen ut för stadens många studenter. Att då endast 186 studentbostäder färdigställts till och med augusti, samtliga genom ombyggnad under 2013, är riktigt illa. Det är inte bara beklagligt för stadens studenter utan också en faktor som kommer att underminera Stockholms attraktivitet som framtida kunskaps- och studentstad.

För Miljöpartiet är bostadssituationen för stadens unga och studenter en prioriterad fråga varför vi med glädje läser i Alliansens budget om förslaget om tillfälliga studentbostäder. Något som är mindre glädjande är att dessa bostäder hade kunnat vara ett faktum i dagsläget om Alliansen tidigare i våras bifallit vårt förslag om detta att på kort sikt och snabbt sätta i gång med de studentbostäder som behövs för att lösa den akuta situationen för studenterna. I budgeten pratas det en hel del om åtgärder och effektivitet, och att göra någonting är den stora saken.

Bifall till Miljöpartiets budgetförslag och Stockholmskärlek!

Anförande nr 76

M a r i a H a n n ä s (V): Ordförande, fullmäktige, medborgare, barn och ungdomar! Barn- och ungdomsperspektivet måste genomsyra all stadsplanering. Om det är bra för barn blir det bra för alla. För flera år sedan skrattade Regina Kevius åt Vänsterpartiet. Hon sade: Ska det bli rosa hus då och låga dörrar som bara barn kan komma in igenom? Men nu börjar de borgerliga partierna inse att vi hade rätt och tar upp barnperspektivet. Problemet är att ni inte går från ord till handling.

Vänsterpartiet prioriterar byggandet av minst 6 250 hyresrätter 2014. Det ska vara billiga lägenheter och studentbostäder. Återigen tar de borgerliga partierna upp Vänsterpartiets politik, det vi har sagt i flera år. Ni skriver: Skapa *ett* projekt att bygga billiga bostäder för unga. Det skrev ni förra året också, men vad händer? Ingenting. Det blir inte många billiga lägenheter med er politik. Med vår politik bygger vi 1 562 öronmärkta hyresrätter för unga varje år när vi får makten.

Vänsterpartiets politik är att bygga tätt i kollektivtrafiknära lägen – det vet ni alla – att bygga på redan hårdgjorda ytor och att inte bygga i parker, på grön mark och i de gröna kilar. Vi måste använda marken effektivt. Vi är mycket restriktiva med att bygga enfamiljshus.

Vår politik gör skillnad. När Alliansen vill ha ett miljöspetsområde – huka er där borta i Rågsveds skogar – vill Vänsterpartiet ha plushus, passivhus och ett mycket lägre energibehov. När Alliansen vill att demokratin ska öka endast i vissa större utvecklingsprojekt genom att utveckla medborgardialogen vill Vänsterpartiet ha områdesplanering, omvänt planförfarande och en helt annan demokratiprocess där medborgarna visar sina kunskaper och önsknings i ett område som de väl känner till, och det i alla projekt. Alliansen talar om att koppla samman ytterstadens delar, och där skiljer vi oss markant åt. Vi vill inte att man bygger i grönområden och regionala kilar men gärna i Västberga industriområde och Hagastaden på redan hårdgjord mark. När Alliansen vill bygga varje kvarter i ytterstaden enligt den klassiska staden med tydliga kvarter vill Vänsterpartiet i stället att alla blommor ska blomma när det gäller arkitektur, färg och form och att det ska finnas gröna mellanrum. Det är viktigt att vi bygger på rätt plats med rätt utformning.

Vi avsätter 20 miljoner mer än borgarna för att snabba på byggandet, och där ingår också ett arbete för att ge resurser till enkelt avhjälpa hinder.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 77

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare och ni där uppe också! Jag vill att ni ska spetsa öronen ordentligt nu. Jag tycker att det är fantastiskt att vi fattar beslut om att bygga 140 000 bostäder till 2030. Vi spänner verkligen bågen, och det krävs mycket arbete. Det är verkligen en riktig utmaning att få stockholmarna med på det här tåget och acceptera den förtätning och de strategier som vi har slagit fast i den här salen. Jag tror att alla är ganska överens. Det finns vissa som tycker att vi bara ska bygga på hårdgjorda ytor. Jag tycker inte att vi ska bygga i parker, men jag tycker att vi kan bygga igen en del regionala kilar. Det är viktigt för att få ihop staden. Det blir inte så mycket byggt om man bara ska bygga på hårdgjorda ytor. Om man dessutom inte låter staden växa upp lite på höjden och bli en tät och hög stad får man urban sprawl. Då sprider sig staden. Då får vi en stad där vi bygger in ett bilberoende.

Låt oss titta på vad Centerpartiet vill i den här budgeten. Vi har jobbat in några saker i den här budgeten som vi är extra stolta över. Det gäller framför allt wasted space. Vi tittar på Slussen. Vi har skrivit om Slussen i den här budgeten. Det är dags att vakna nu, Sten. Nu ska du lyssna. Vi ska kunna använda Slussen för tillfälliga installationer, kultur och så vidare.

I de 140 000 bostäder vi ska bygga ligger också ett p-tal. Vi ska alltså bygga parkeringsplatser men inte 140 000. Vi har ett flexibelt p-tal som brukar ligga på 0,7. Men i den här budgeten har vi skrivit in att vi ska börja tillämpa gröna p-tal. Där kan byggföretagen växla in p-tal mot mobilitetstjänster. Det är jättebra för då frigör vi 49 miljarder kronor. Så mycket kostar det att bygga 140 000 p-platser under jord. Det är lika mycket som det kostar att bygga cykelbana hela vägen till Barcelona. Med den

här växlingen kan vi få uppvärmda cykelrum och bilpooler i husen i stället för ett högt p-tal. Vi demokratiserar också genom att en billös familj slipper vara med och betala för en parkeringsplats. De kan få ett cykelrum. Det innebär att Stockholm får en mer demokratisk syn på hur vi använder p-pengarna.

Anförande nr 78

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Ibland hävdas att Stockholm ska bli som Manhattan, som Madrid eller som Paris. En nyhemkommen resenär från någon storstad i världen kan vara fylld av lust och nya idéer och vilja sätta i gång att förvandla Stockholm till än den ena än den andra storstaden. Men den som vill det har såklart fel. Stockholm är ett starkt varumärke i självt och kan definitivt hävda sig gentemot andra stora städer i världen. Det visar inte minst den stora inflyttning som Stockholm har och den tilltagande besöksnäringen.

Det innebär dock inte att Stockholm inte har något att lära av utlandet. Vi ska självfallet tillåta oss att inspireras av andra storstäder. Jag älskar att resa och upptäcka nya platser. Jag får självfallet med mig många nya idéer och mycket inspiration från dessa resor. Jag tycker att vi har mycket att lära oss av till exempel Danmark, Spanien och Holland när det gäller nydanande arkitektur. Jag tycker att vi har mycket att lära av Polen när det gäller att värna det klassiska arkitekturarvet. Jag tycker att vi har väldigt mycket att lära av spanska städer när det gäller hur vi kan skapa folkliv på gator och små platser. Vi har mycket att lära av Paris när det gäller att skapa kvalitativa stadsparker, och vi behöver inspireras av Amsterdam när vi ska fortsätta att göra Stockholm till en cykelstad i världsklass. Denna inspiration kan vi såklart hämta utan att överge Stockholms särart. Det handlar om att förbättra och ständigt utveckla Stockholm.

Stockholm behöver bli bättre på att ställa arkitektoniska krav gentemot byggföretag. Under den här mandatperioden har det hänt en hel del på den fronten. Byggföretagen börjar bli medvetna om att nämnden inte lämnar walk over i den här frågan. Det nyligen antagna arkitekturprogrammet visar också att nämnden förväntar sig mer på den här fronten. Det kan handla om nydanande arkitektur, men det kan också handla om att bygga klassiskt inspirerad arkitektur som vi ska göra i exempelvis Kristinebergs slottspark. Vi vet att det är en byggstil som väldigt många stockholmare gillar. Det visar inte minst exemplen i S:t Eriksområdet och Gamla filmstaden i Råsunda.

Att bygga 140 000 nya bostäder är såklart en utmaning, men det öppnar enorma möjligheter. Förtätar vi på rätt sätt med inspiration från goda exempel i vår omvärld, med mänsklig och varierad arkitektur där färg, form och höjd får variera, med levande bostadsområden och med täta stadsdelar och gröna stadsparker kan vi skapa ett Stockholm som 2030 kan erbjuda ännu högre kvaliteter än i dag.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 79

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Bostadspolitiken kan ibland upplevas som en lek med siffror. Vi politiker är väldigt bra på att prata om höjda ambitioner, höga nivåer och väldigt många nya bostäder. Vi måste bygga mer, och jag är mycket glad över att vi här i fullmäktige faktiskt är eniga i ambitionen att bygga mycket i Stockholms stad. Vi har en bostadsbrist som måste

mötas. Vi har en stor utmaning framför oss att möta, och vi måste möta den med ansvar. Vi har ett ansvar att bygga en stad för framtidens stockholmare. För att citera Madeleine Sjöstedt vill jag säga precis det hon sade: Vill vi bygga mycket måste vi också bygga mycket bra.

Vi ska inte bara bygga bostäder, utan vi ska också bygga stad. Det handlar inte bara om att ansvara för en mekanisk bostadsproduktion i Stockholms stad. Det handlar om att bygga framtidens stad, framtidens hem för våra stockholmare och framtidens stadsdelar där vi trivs, där vi lever och där vi kan utvecklas på olika sätt. Det handlar om att bygga en stad som fortfarande är attraktiv för framtidens stockholmare där man vill bo kvar och där vi kan locka till oss nya arbetsplatser och nya invånare.

Ur exploateringsnämndens perspektiv har vi därför sedan flera år skärpt kraven på hur vi bygger. De skrivningar vi har i budgeten gäller att vi ska bygga kommunal service när vi också bygger stad. Redan i markanvisningsskedet ska vi få in det som är avgörande för att staden ska fungera i framtiden. Det handlar om förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden, LSS-boenden, nya parker, välfungerande kollektivtrafik och nya vägar, sådant som gör att staden faktiskt fungera. Vi måste också bygga nya områden där företag kan växa. Där ska det finnas kommunal service vid sidan av privat service, privata näringsidkare, butiksliv och annat som gör att hela staden lever. Här finns ett ansvar som vi måste ta.

Avslutningsvis vill jag fundera över det som Maria Hannäs från Vänsterpartiet nämnde. Hon säger att vi ska bygga mycket. Hon säger också att vi inte ska bygga i gröna kilar eller parker men att vi ska bygga i Västberga industriområde. Det är en typ av politik där man säger nej till företagande i Stockholms stad och till de stora omlastningscentraler som finns i Stockholms stad och som staden är beroende av. Vi kan inte ta bort det som gör att staden växer. Vi kan inte ta bort det som skapar arbetstillfällena och är en inkörsport för så mycket till Stockholms näringsliv, vilket Västberga faktiskt är. Jag blev lite förvånad och lite bekymrad när jag hörde den ambitionen.

Anförande nr 80

M a r i a H a n n ä s (V): Vänsterpartiet är för ett företagande. Du vet själv hur jag har jobbat för att man ska öka företagandet på Skarpnäcksfältet. Vi har tittat på Västberga industriområde. Det är ett extremt stort område som man skulle kunna förbättra med bostäder och företagande samtidigt som stambanan och allt den behöver skulle kunna vara kvar. Vi hade ett ärende i stadsbyggnadsnämnden som handlade om ett område nära Solberga skola. I närheten där finns det områden där man skulle kunna göra en rejäl, fördjupad översiktsplan. Man skulle kunna göra ett stort programarbete för hela det här området och se hur man skulle få plats med fler bostäder. Det finns redan i dag bostäder som ligger intill E4:an. Dessutom skulle det finnas plats för företagande samtidigt som man skulle kunna ha kvar stambanan. Jag är fullkomligt övertygad om att ni kommer att komma på att det går. Jag hoppas att stadsbyggnadskontoret som sitter där uppe lyssnar väldigt noga just nu på vad jag säger.

Anförande nr 81

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Tack för det förtydligandet! Jag tycker att det låter hoppfullt. Vi kan kanske mötas där också. Det finns absolut utrymme att förtäta och

utveckla Västberga så länge vi också kan ha ett starkt företagande i den stadsdelen. Jag vill dock säga att vi i Folkpartiet tycker att vi, precis som Regina Kevius sade, måste våga bygga i hela staden. Vi måste bygga i stora planprogramsområden, till exempel Bagarmossen-Skarpnäck där jag själv bor. Vi måste se till att vi har en dialog med stockholmarna och att vi vågar bygga även på grönytor. I söderort finns det stora områden som kan frigöras om vi bygger fler tvärförbindelser. Vi kan bygga mycket mer, vi kan bygga bra, och vi kan bygga ihop stadsdelar som i dag är skilda från varandra på ett sätt som inte gynnar någon. Genom att bygga där det finns vägar och där det finns skogar som inte uppfyller de krav som vi ställer på våra reservat kan vi faktiskt skapa stora bostadsområden. Det är bara där de kan skapas och inte i Västberga eller på Bromma flygplats.

Anförande nr 82

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Jag tycker att det var ett bra anförande som du höll, Daniel. Du betonade både betydelsen av kommunal service och av att vi bygger en hel stad som också ger förutsättningar för näringsstruktur där kommunen tillsammans med näringslivet kan skapa service som medborgarna har nytta av. Men jag undrar hur det går ihop med ert motstånd mot nya Centralstationen. Ni har ju röstat nej till klockan nere vid Centralstationen.

Anförande nr 83

Daniel Forslund (FP): Vi har inte röstat nej till någon klocka, men däremot till det nya höga hus som du kanske tänker på. Det är precis vad Folkpartiet menar med att bygga bra. Vi tycker att det är mycket bra att bygga höga och fina hus i de nya stadsbyggnadsområden där vi bygger i ytterstaden, närförort och innerstadens utkanter. Men i den centrala staden, den historiska stenstaden, ska vi värna siluetten. Vi ska värna stadens uttryck även i framtiden. Det var ett okänsligt förslag som lades fram. Vi röstade nej till det. Jag tycker inte att det var ett bra förslag. Folkpartiet vill bygga mycket, men vi ska också ta ansvar för att bygga en stad som vi trivs i framöver. Vi ska ha märkesbyggnader, men de ska inte ligga på fel ställen, till exempel mitt i stadens historiska centrum några meter från Klara kyrka. Det är vårt besked.

Anförande nr 84

Maria Östberg Svanelind (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Exploateringsnämnden förfogar över stadens mark och markanvändning och har därmed ett övergripande ansvar för stadens fysiska utveckling. Med majoritetens utförsäljningspolitik, den så kallade Stockholmsmodellen, har stadens möjligheter att agera strategiskt och långsiktigt som markägare allvarligt försämrats. Med majoritetens prispolitik har byggtakten nu stannat upp. Det kan vi läsa i ärende efter ärende. Byggherrar vågar inte bygga eftersom de inte tror att de kan sälja bostäderna till det pris de vill ha. Därför vill vi se en ny markpolitik med andra villkor både för tomträttsupplåtelse och för försäljning.

Det är bra att markanvisningarna har kommit i gång. Det är en förutsättning för att det ska kunna bli några bostäder. I år har nämnden fattat beslut om nästan 5 000 markanvisningar, men vi vet att det inte räcker. Det tar alldeles för lång tid från beslut om markanvisning tills spaden kan sättas i marken. Det är inte ovanligt att det tar så lång tid som sju år. Det är bråttom med kraftfulla åtgärder. Staden kan mycket bättre. Det visade sig inte minst under åren 2002–2006 då vi påbörjade 20 000 nya

bostäder från en mycket låg nivå. Därför föreslår vi ytterligare 5 miljoner kronor i en särskild öka-takten-satsning.

Allt för många anvisningar är frimärksstora snuttar som sålts till en byggherre för ett mycket högt kvadratmeterpris. Och inte helt förvånande förblir ofta de här snuttarna obebyggda. Ibland dyker de upp som ett nytt ärende när nämnden beslutar att någon ska få ta över för att bygga där. Vi är oroliga för att byggherrarna har förköpt sig. De nyproducerade bostäderna blir för dyra samtidigt som det saknas billiga bostäder, gärna hyresrätter. Därför har vi i vår budget föreslagit att staden ska ta fram en ny prissättningsmodell med tydliga incitament att öka byggandet och med en möjlighet till vitesföreläggande när byggherren inte håller sin del av överenskommelsen.

Det räcker som sagt inte med en markanvisning och en plan, utan staden behöver också kunna styra själva produktionsprocessen. Det är obegripligt att majoriteten inte på ett mer strategiskt sätt använder den egna möjligheten att få fler bostäder och få i gång flyttkedjorna genom att markanvisa till stadens tre egna bolag. Därför föreslår vi att markanvisningarna till stadens egna bolag ska fördubblas och att de 2016 ska påbörja totalt 2 500 lägenheter.

Stockholm växer. Metaforerna för i vilken takt är många. Ni kan säkert komma på några alldeles själva. Stockholmnarnas barn växer upp och vill ha en egen bostad, och inflyttningen till Stockholm är hög. Stockholms Handelskammare hävdar att det behövs över 100 000 bostäder. Därför föreslår vi att takten successivt ökas och att vi startar med 7 000 markanvisningar 2014. Hälften av dessa ska vara hyresrätter. Vi föreslår också att 20 procent av det stadens bolag bygger ska byggas för unga och studenter.

Bor gör man i en bostad, och med den övertro på marknaden som vägleder majoriteten riskerar Stockholm att stå inför ett fullständigt bostadshaveri.

Anförande nr 85

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Herr ordförande! Jag höll på att säga att ibland tar även du i så att du blir blå, Maria, men det är väl ingen risk. Den diskussion som pågår i ert parti om att man ska ändra markprissättningen är mycket intressant. Den påverkar bostadsutvecklingen väldigt mycket. Den påverkar nämligen hur många bostäder som är möjliga att bygga och också ekonomin för skattebetalarna och staden. Hur skulle det kunna gå att bygga 12 000 bostäder i Norra Djurgårdsstaden med 10 miljarder i investeringskostnader för Stockholms stad, och därmed för skattebetalarna, om man inte sålde mark? Hur skulle det vara möjligt? Det är inte möjligt. Ni gör staden bankrutt med er markpolitik. Den ska inte återinföras.

Anförande nr 86

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Det är alldeles uppenbart att den politik som vi för i dag inte leder till att vi bygger tillräckligt många bostäder. Vi måste hitta ett annat sätt som gör att bostadsbyggandet kommer i gång på allvar och att byggherrar som har fått markanvisningar också klarar av att genomföra de projekten. Vi måste klara av att bygga hyresrätter. I er budget har ni ett mål på 1 500 hyresrätter. Det kommer att behövas många fler hyresrätter, och då måste markpriset vara betydligt lägre än vad det är i dag.

Anförande nr 87

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande! Jag tänker tjata lite om gröna p-tal igen eftersom jag inser att jag inte alltid är så tydlig. Därför ska jag försöka vara det nu. Exploatörer och fastighetsägare får byta in ett högre p-tal mot ett lägre p-tal till förmån för olika mobilitetstjänster, till exempel uppvärmda cykelrum eller del i bilpool. På det sättet behöver inte bilfria familjer subventionera bilägande familjer. Det är mer demokratiskt.

Jag vill också slå ett slag för att vi ska planlägga ett område med arkitektur i världsklass. Jag hoppas att det kommer att bli en realitet och inte bara ett slag i luften. Jag hoppas att vi verkligen satsar på ett område där arkitekternas vision får komma fram helt i färdiga byggnader. Ofta blir det så i vår nämnd och i Stockholm att vi skär av och tar kål på deras visioner. Jag vill se riktig arkitektur i världsklass i Stockholm.

Dessutom är satsningen på mindre lägenheter oerhört viktig. Det talas väldigt mycket om studentlägenheter. Studentlägenheter är viktiga, men små lägenheter generellt är kanske ännu viktigare. Jag ser verkligen fram emot att vi får till många mindre lägenheter som kan bli ett steg på bostadsmarknaden för unga människor.

Anförande nr 88

B o r g a r r å d e t H e l l d é n (MP): Mobilitet är bra. Det är ett bra förslag, och det finns en längre lista i vår budget som du kan ta med dig.

Jag undrar hur Centerpartiet tänker. Varför säger ni nej till att bygga höga hus i Stockholm? Vi har föreslagit att man ska bygga högre hus i Marieberg. På senaste fullmäktigemötet för några veckor sedan föreslog vi att man ska bygga högre hus på Tenstaterrassen. I princip i hela västra Stockholm får man inte bygga på höjden på grund av höjdrestriktioner till följd av inflygningen till en flygplats. Jag undrar hur ni tänker i det sammanhanget. Varför vill ni inte vara med och bidra till att Stockholm kan bygga fler bostäder och högre hus med högre täthet.

Anförande nr 89

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Vi som sitter i stadsbyggnadsnämnden vet exakt hur många lappar du har lagt. Det enda du klarar av att säga är nej, Daniel. Du har ingen annan politik än att säga nej. När du pratar om hållbarhet och sådana saker pratar du bara ur något slags stenåldersperspektiv. Det handlar om att dra tillbaka allting. Du har ingen riktig politik. Du kan bara säga nej. Du påstår att vi inte vill bygga högt. Det är skitsnack på ren svenska. Du pratar bara strunt. Läs dina egna lappar nämnden! Där kan du se att det bara handlar om nej. Sätt på dig ett bara andra glasögon så kommer du att märka det! Du är blind för detta och tittar bara ned i ditt stuprör. Du ser ingenting annat än det.

Anförande nr 90

B i l l y Ö s t h (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte prata om bostäder, utan jag tänker prata om Globenområdet som också finns med under det här passet. Nu har vi byggt klart Tele2 Arena. Det är en underbar satsning som vi har gjort. Nästan alla tycker att det är en mycket bättre skapelse än den som finns norr om staden. Det är utmärkta kommunikationer, och man ser bra oavsett var man sitter någonstans. Här kan nu Bajen och Djurgården spela och samsas på samma arena. Jag

fick en del skit från mina kompisar i Djurgården för att jag tyckte att Djurgården skulle spela här också, men det kommer att bli jättebra. Det vore jättebra om även herr ordförandes lag kunde lära sig att spela fotboll lite bättre och komma upp i den högsta serien från och med nästnasta år. Det skulle ge lite extra pengar till Djurgården, Bajen och arenan.

Tolv Stockholm har öppnat för några veckor sedan med ett stort utbud av restauranger och event. Det finns till och med ett litet hotell där. Människor kan roa sig där både före och efter matcherna i stället för att åka in till Stureplan och andra ställen.

Vi fortsätter att utveckla Globenområdet. Vi bygger bostäder och kontor, och förvaltningar flyttar dit. Det är alldeles utmärkt. Det är väldigt många fina och bra satsningar som alla stockholmare, inte bara vi som bor söder om staden, kan få nöje av. Det är vi mycket tacksamma för.

Anförande nr 91

M e h d i O g u z s o y (V): Ni är väldigt tröga att fatta beslut om byggrätter, Billy Östh. Vi vill att det ska byggas så många bostäder som möjligt. Det gäller Söderstadion. Dessa skulle delvis finansiera det här projektet Stockholm Globe Arenas. Men det har dröjt länge. Det är oklart när de här försäljningarna ska ske. Det innebär att vi kommer att betala onödigt höga räntekostnader. Vad säger du om det?

Anförande nr 92

B i l l y Ö s t h (M): Jag säger att vi har väntat något med att fixa de här byggrätterna för att vi ska få rätt pris. Vi kommer alltså att få betydligt mer betalt, och då tjänar vi pengar i stället för att förlora, som du säger.

Anförande nr 93

Å s a J e r n b e r g (MP): Det finns en fastighetsaffär som bland annat berör Slakthusområdet. Ni i Alliansen vill ju sälja fastigheten Våghalsen på Sveavägen där RFSL, Sveriges viktigaste hbt-organisation hyr lokaler. Den låga hyra som de har gör att RFSL kan driva verksamhet för unga hbt-personer som har ett stort behov av mötesplatser. De kan bedriva utbildningar och social verksamhet och trycka på i utvecklingen mot ett mer fritt och öppet samhälle. Nu vill ni sälja det här huset. Ni i Alliansen har ingen aning om hur det ska gå för RFSL och om de kommer att klara sin viktiga verksamhet i framtiden. Dessutom står det ingenting i beslutsunderlaget i fastighetsnämnden att RFSL finns i det här huset. Varför nämns inte det i underlaget? Vi i Miljöpartiet fick reda på det av en slump. Kände ni i Alliansen till att RFSL finns i Våghalsen? Kommer ni i Alliansen att göra något för att garantera att Sveriges viktigaste hbt-organisation kan fortsätta att driva sin viktiga verksamhet?

Anförande nr 94

B i l l y Ö s t h (M): Jag sitter inte i fastighetsnämnden, så jag vet inte exakt vad som har sagts där. Men det är självklart att vi ska se till att RFSL får vettiga lokaler. Men jag kan inte uttala mig om var de exakt kommer att ligga, men det är självklart att vi ska se till att de får någonstans att vara också.

Anförande nr 95

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vi bygger och utvecklar Stockholm. Det ställer krav på att vi bygger med stockholmarna inte mot dem. Tyvärr känner många

stockholmare att det inte byggs för dem. Vi kan se att missnöjet växer så fort vi går utanför den här salen. När jag är i Solberga eller Rågsved möter jag boende som protesterar tillsammans med miljörelsen mot att den borgerliga majoriteten bygger i deras skog eller friområde. Vänsterpartiet vill göra naturreservat av detta och lägger fram förslag på alternativa ställen att bygga på.

När jag träffar ungdomar frågar de mig: Var ska vi bo? Jag svarar att Vänsterpartiet vill bygga hyresrätter och återupprätta allmännyttan. Jag berättar att vi skapar förutsättningar för bostadsbyggande genom att prioritera bort vägar, genom att smala av breda trafikgator och bygga tätt runt dessa gator med utbyggd service, till exempel vid Skärholmsvägen. Jag berättar att vi vill däcka över vägar för att få i gång mer stadsbyggande.

När jag är på Södermalm undrar de varför det byggs och dras väg mitt i deras gröna park. Jag har inget svar på varför ni gör det, men jag vet att man kan göra detta på andra sätt. Man kan förtäta på ett annat sätt i innerstaden.

Min fråga till er är: Hör inte ni de här protesterna? Jo, det är klart att ni hör dem. Nu kanske det är någon av er som protesterar och säger att ni ska bygga 140 000 bostäder någon gång. Jag har också sett att ni skriver det och inser att ni kommer att använda er av en strategi från kortspelet poker i valrörelsen. Missnöjet växer och ni sitter där med ganska dåliga kort. Vad gör ni? Jo, ni bluffar. Men vi synar er. Låt mig citera från er budget angående ökat bostadsbyggande: Den enskilt viktigaste uppgiften för stadsbyggnadsnämnden är detaljplaner och bygglovsarbete som syftar till fler bostäder.

Det är sant, men ni löser det genom ett skärpt tonfall och säger att tider ska hållas, att det ska vara tydligt vad som krävs och att vi ska ha en problemlösande hållning. Det är väl knappast så vi får fart på bostadsbyggandet.

Nej, byt ut de här tomma orden mot miljoner, såsom Vänsterpartiet gör. Vi lägger 11 ½ miljoner mer än ni på att öka bostadsbyggandet i Stockholm.

Anförande nr 96

Björn Ljung (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är som vanligt, Sebastian Wiklund. När er politik synas finns det ingenting bakom den. Ni säger att ni ska bygga. Var då? Ni säger nej till ganska mycket och ja till en del. Ni säger nej till att bygga trivsamma lägenheter i närheten av Snösätra i Rågsved. Vi är överens om att man ska flytta den koloniträdgård som finns där. Ni säger nej till sambandet Bagarmossen–Skarpnäck. Ni säger nej till att bygga fler studentbostäder på Lappkärrsberget. Listan kan göras ganska lång, men när vi kommer till miljonerna blir man fundersam. Ut med 11 miljoner, men man behöver inte hålla tider och man behöver inte korta handläggningstiderna. Det tar sju år från idé till bostad i Stockholm. I Tyskland tar det tre år. Vad beror det på?

Anförande nr 97

Sebastian Wiklund (V): Tack, Björn Ljung, för att jag får ännu mer tid för att brodera ut min politik. Det är miljonerna som gör att vi kan bygga. Det är inte orden och det skärpta tonfallet. Så är det. Du brukar säga det till oss. Vi har gjort en hel lista på saker som vi vill bygga här i Stockholm och som ligger utöver stadsbygg-

nadskontorets förslag. Jag kan mejla den till dig i stället, för den är väldigt lång. Jag tog upp några exempel tidigare. Vi vill till exempel bygga vid Skärholmsvägen och i Rågsveds allé. Det finns massor av ställen där vi vill bygga. Jag tror inte att något annat parti har gjort en lista som går utöver det som stadsbyggnadsnämnden säger. Det är viktigt att lyssna på medborgarna och höra var de inte vill bygga och vad som är viktigt ur rekreativa synpunkter, för biologisk mångfald och så vidare. Ni bortser från det. Så kan man inte hålla på att bygga i Stockholm. Vi måste bygga på ett bra och sjyst sätt.

Anförande nr 98

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tycker att det är dags att låta täcket falla och avslöja den fullständiga borgerliga bostadspolitiska bluffen. Under sju, snart åtta, år i majoritet säljer ni ut Stockholm. Allt är till salu. Ni har instruerat exploateringskontoret att sätta ett pris på alla bud som kommer in, och ni tar in de intäkterna i er kommunala budget. Sedan kör ni fullt gatlopp med Stockholms unga som hamnar utanför bostadsmarknaden och får längre och längre kötider hos bostadsförmedlingen och svårare och svårare att etablera sig med sitt första boende i Stockholm.

Sedan 2006 har antalet små hyresrätter i Stockholm minskat med 11 000. Det är 11 000 färre små hyresrätter som hade kunnat efterfrågas av ungdomar som i dag i stället bor hemma eller flyttar från Stockholm. Inför valet lovade ni att ni skulle bygga 4 100 studentbostäder. Hur många har ni byggt? 168. Då går ni ut med en reklamkampanj på Stockholms gator och torg och säger: Snart kan ni flytta in i någon av de 6 000 studentlägenheter som kommer att vara färdigställda, men i praktiken har er politiken under de sju år ni har suttit vid makten inte löst bostadskrisen för de unga.

Genom att ni marknadsutsätter bostadsmarknaden, både när det gäller markpolitiken och när det gäller vilken typ av lägenheter ni helst bygger nämligen bostadsrätter, sätter ni ungdomar med låga inkomster på undantag och gynnar era egna väljare, det vill säga de som har ett eget kapital och kan köpa lägenheter för egna pengar. Dem bygger ni för i Norra Djurgårdsstaden eller på andra attraktiva ställen där ni är beredda att plöja in kommunala skattemedel för att investera i stora välfärdsgetton för människor som har råd att betala hyror och bostadspriser som i praktiken är omöjliga för en ung människa med en helt normal bakgrund och en normal inkomst att efterfråga. Er bostadspolitik riktar sig till rika människor som har möjlighet att efterfråga dyra lägenheter. Vår bostadspolitik riktar sig till unga människor som vill flytta hemifrån och som vill ha möjlighet att flytta till en liten, lagom lägenhet med en rimlig hyra som de kan bosätta sig i när det är dags att flytta hemifrån.

Ni måste märka, liksom vi, att i hela Stockholm sitter ungdomar hemma hos familjer vid köksborden och talar om hur svårt det är att komma ut på bostadsmarknaden. Vad gör ni då? Jo, då producerar ni en reklamkampanj om att snart kan man flytta in i de 6 000 bostäder som bara blev 167 under åtta år av er tid vid regeringsmakten. Det är pinsamt. Det är en borgerlig bostadspolitisk bluff.

Anförande nr 99

Borgarrådet L a r s s o n (M): Välkommen till 2013, Tomas! Det lät som om du var tillbaka 40 år i tiden i din argumentation. Det har hänt en del sedan 70-talet i

Stockholm. Du representerar en politik som inte markanvisade fler studentbostäder. När ni styrde Stockholm lyckades ni inte få fram markanvisningar för studentbostäder. Du vet att det tar lång tid från markanvisning till färdiga beslut. Vi har lyckats få genomförandeplaner. Dessa 6 000 som vi pratar om kommer att stå på plats. När du styrde Stockholm kunde du inte leverera. Vi gör det. Du kan fortsätta att prata som om du vore kvar på 70-talet, men det har hänt en del sedan dess.

Anförande nr 100

Borgarrådet R u d i n (S): Det är jättefestligt att höra detta. På 70-talet planerade jag min bostättning. Jag fick min första lägenhet när jag var 18 gammal och hade möjlighet att flytta till ett helt nytt bostadsområde i Skarpnäck. Det hade byggts då med många små lägenheter.

Men saldot är fortfarande detsamma: 167 lägenheter har ni byggt under de år ni har styrt. Ni har lovat 4 100, och när inte klarar av det höjer ni till 6 000. Det senaste stora studentbostadsprojektet som genomfördes i den här staden var ett projekt som ni var emot och skällde på, nämligen studentskrapan på Söder. Där färdigställde vi studentlägenheter på skattebetalarnas bekostnad. Det fick till resultat att Södermalm blev en ny studentstadsdel. Det är det senaste stora studentprojektet som har genomförts. Sedan dessa har ni lyckats färdigställa 167 lägenheter. Det är en bluff.

Anförande nr 101

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vet inte, Tomas Rudin, men du måste väl ha gått i flumskolan du också. När jag lämnade flumskolan försökte jag lära mig räkna. Jag kan tala om att de här 168 är 750. Det är omkring 3 200 för lite, men det finns ungefär 4 000 i pipeline, vilket kommer att överträffa det som vi talade om med flera hundra. Ytterligare några år framåt handlar det om ett par tusen till, och du vet allt detta.

Man kan säga mycket om markpolitiken i Stockholms stad, men vi har ändå kommit fram till att det finns en balans. Du vill lämna ut mark billigare till byggbolagen så att de ska tjäna ännu mer pengar. Titta på de stora byggbolagens resultaträkningar! Du vill gynna rika byggbolag. Vi vill gynna bostadssökande i Stockholm.

Anförande nr 102

Borgarrådet R u d i n (S): Låt mig börja med matematiken. Skillnaden mellan 168 och de 710 som ni brukar nämna är tillfälliga, alternativa bostäder som ni bland annat har hittat hos Micasa. Jag pratar om färdigställda lägenheter som studenter kan flytta in i. Det är rätt pinsamt att lova 4 100 och sedan bara kunna leverera 167. Det är fakta.

Det är riktigt att vi vill bygga med en helt annan markpolitik. Vi vill använda tomträten i ökad utsträckning för hyresrätter, och vi vill tillämpa en modell med fast markprissättning så att marknaden kan tävla med högre kvalitet och lägre hyror och så att vi kan välja bland de bästa buden och inte bland dem som har prissatt bort sig med höga markpriser i ett borgerligt Stockholm där allt är till salu.

Anförande nr 103

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag måste ställa några frågor till er i majoriteten. Tycker ni att allting är i världsklass? Är Stockholms

bostadsmarknad i världsklass? Är det er uppfattning att det inte finns något behov av att bygga fler bostäder och att prisnivån är precis den som stockholmare söker? Är det så?

Jag tycker att det har varit ett oavbrutet skryt och skrävel sedan vi började i går. Ingenting av det vi har tagit upp är en berättigad kritik, utan det är dogmatiskt babbel från vår sida och en tillbakagång till någon neandertalsnivå. Vad är det för resone-mang ni för? Jag tycker att det vore på sin plats med lite ödmjukhet.

Försäljningar, privatiseringar och omvandlingar är fortfarande era mål i er verksam-hetsplan. Det är en politik grundad på en dogm om att allt som inte är av strategiskt värde för kommunen kan säljas och privatiseras. Nu har jag ställt de här frågorna i sju år: Kan någon av er tala om vad som är ett strategiskt ägande för er? Vad är av ett strategiskt värde att äga för er? Vad finns det för ekonomi i att sälja och sälja? På vems uppdrag gör ni detta? Vem tjänar på det? Vilket jävla mandat har ni att göra det? Kan ni svara på dessa frågor? Jag har ställt dem i sju år och aldrig fått svar.

Det är fortfarande så att ärendena i fastighetsnämnden domineras av försäljningar och återköp av det vi redan har sålt till underpris. Vi köper tillbaka dyrt för att täcka behov av dagis och gruppboenden.

Jag tycker att er passivitet är obegriplig, men jag förstår den med tanke på hur ni resonerar när ni skapar den här bilden som liknar *Himlaspelet* i Leksand. Det borde ni gå och se. Ni skapar en bild av att ni lever och bor i ett himmelrike, och då förstår jag er passivitet. Ni ser ju inte ett enda problem med någonting. Förmodligen är till och med arbetslösheten, som vi kommer till senare i eftermiddag, i världsklass. Den diskussionen hade vi också på förra fullmäktigemötet. Då var till och med begravn-ningarna i världsklass.

Vi står inför en bostadspolitisk kollaps. Hur kan ni blunda för det? Genom alla de offentliga utredningar som finns har jag förstått att det hade behövt byggas 45 000 lägenheter mer än vad ni har åstadkommit sedan 2006. Då kan ni inte sitta här och applådera och raljera över våra synpunkter. Skärpning!

Anförande nr 104

Erik Slottner (KD): Ordförande! På frågan om vi är nöjda med den bostadsbyggnadstakt vi håller är svaret: Nej, det är vi inte. Det är därför vi ökar takten i bostadsbyggandet nu. Vi har ökat takten föregående år i budgetarna, och vi fortsätter att öka den. Antalet markanvisningar förväntas nu exploateringsnämnden överträffa med 50 procent det här året. Jag som sitter i stadsbyggnadsnämnden kan se en påtaglig ökning av antalet ärenden där vi ska anta nya detaljplaner. Det sker en stor ökning av bostadsbyggandet i Stockholms stad. Stockholms stad får också mycket goda betyg för den bostadstakt vi håller till skillnad från flera andra närliggande kommuner. Där kan vi vara nöjda, men vi har mycket kvar att göra.

Er strategi att göra förluster på exploaterad mark kommer på lång sikt att drabba både stadens ekonomi och bostadsbyggandet. Det är ett mål att kunna gå plus minus noll eller rent av göra en vinst på exploaterad mark, för det kommer gynna bostadsbyggandet i den här staden i det långa loppet.

Anförande nr 105

B e n g t S a n d b e r g (S): Så du menar att den bostadspolitik ni för gynnar medborgarna? Är det så när behovet nästan är på katastrofnivå? Det är ett marknads-haveri med priser på 100 000 kronor per kvadratmeter. Inte kan mina barnbarn som nu ska flytta hemifrån betala det med en vanlig ungdomslön på 18 000. Nu får man ju lägga upp 1 ½ miljon för en etta i innerstaden. Vilken verklighet pratar ni om?

Anförande nr 106

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Du har suttit i fastighetsnämnden i många år, Bengt, och du står här och frågar vad som är strategiskt ägande. Och du använder ett tonfall där du gapar, svär och betar dig. Det är helt makalöst. Om du inte vet vad strategiskt ägande är efter att ha suttit i fastighetsnämnden i väldigt många år, för jag tror att du satt på majoritetstiden också, undrar jag verkligen vad du har gjort där.

Strategiskt ägande är när man ser till medborgarna och inte till byggbolagen, som verkar vara era nya favoriter eftersom ni tycker att sosse-Peab-ägarna inte behöver bygga färdigt Tele2 Arena för att det är synd om dem, som Wanngård sade. Det handlar om att säkra medborgarnas intresse i ägandet. Det är då vi ska äga. Det är det som är strategiskt ägande. Det kan du lära dig när du kommer hem. Det står i underlagen till varenda budget och varenda verksamhetsplan i fastighetskontoret.

Anförande nr 107

B e n g t S a n d b e r g (S): Då ska jag lära dig en sak. Du svarar inte nu heller utan säger att jag borde veta det när jag har suttit så länge. Jag har ställt frågan lika länge och inte fått något svar. Ni brukar också hänvisa till ett kommunalt primäruppdrag. Det är samma resonemang. Hade de nästan 200 fastigheter som ni har sålt inget värde för kommunen eller medborgarna? Det tycker jag är obegripligt.

Anförande nr 108

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ja, 70-talet gör sig påmint här. Vi försöker ta ansvar för de människor som står i bostadskön. Det är faktiskt ett par stycken. Det är därför vi säljer en del mark för att kunna finansiera våra kommunala fastighetsbolag så att de kan bygga. Det är en strategi. Att vi höjer målet för bostadsbyggandet till 140 000 till 2030 visar också ambition. Jag vet inte om du tycker att det är löst dravel och borgarsnack. Vi bygger som attan i den här staden. Vill du att vi ska smälla upp 300 000 bostäder i morgon? Då kan man snacka om uppror. Jag vill också att min dotter ska ha någonstans att bo när hon blir 18 år. Det är det vi försöker jobba för. Det är därför vi satsar på mindre lägenheter. Lagg av med den ton du har, för den blir bara fånig!

Anförande nr 109

B e n g t S a n d b e r g (S): Den är inte fånigare än din. Du hänvisar till 70-talet. I så fall kan jag hänvisa till 1700-talet med den klassindelade välfärd ni är på väg att bygga upp. De som har de ska ha, och de som inte har råd kan stå utanför. Det håller inte jag med om.

Anförande nr 110

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Ordförande, stockholmare! Föregående talare undrade om vi tyckte att allt var i världsklass, och svaret är väl: Nej, vi skulle möjligen vilja ha en lite bättre opposition.

I går höll jag ett anförande under socialnämndsdebatten. Jag skulle nästan kunna säga samma sak i dag. Som en av relativt få politiker som har uppdrag inom både den hårda och den mjuka sidan har jag förmånen, om man nu kan kalla det så, att se problem som uppstår när staden inte planerar byggandet ur ett helhetsperspektiv. Här finns mycket att göra för att Stockholm ska utvecklas till en än mer hållbar och fungerande stad, en stad där det byggs hyreslägenheter, bostadsrätter och villor, en stad där den som har rätt till en bostad enligt LSS och socialtjänstlagen har en reell möjlighet att faktiskt också få det, en stad där även äldre missbrukare har en chans att få ett boende, en stad där fler hemlösa kan få en egen lägenhet och så vidare men också en stad där vi planerar in skolor, förskolor, parker och andra grönytor på ett ännu bättre sätt än i dag, för att inte tala om idrottsanläggningar, bollplaner och idrottshallar.

Hållbar och fungerande är nyckelord i en bostadsdebatt där så mycket handlar om antalet lägenheter. När vi inom Alliansen nästan dubblar bostadsbyggnadsmålen klämmer oppositionen i med lite högre siffror. Det är oppositionens privilegium. Den ökning som vi nu vill göra är nödvändig, men den ställer faktiskt också ännu större krav på att vi gör rätt från början. Och det gäller givetvis framför allt våra stora projekt. Nästan oavsett vad vi missar i planeringen är det dyrt att komma till rätta med det i efterhand. Därför är jag glad över att den budget som nu ligger här för beslut så tydligt lyfter fram fler viktiga planeringsaspekter än vad som kanske har varit fallet alla gånger tidigare.

En hållbar stad utvecklas socialt och ekologiskt hållbart men också ekonomiskt hållbart. Här kan man konstatera att intrycket av oppositionens samlade budgetförslag lämnar mycket i övrigt att önska, eller i klartext: Man kan inte höja skatten i all evighet för att ersätta ekonomisk tillväxt. Att enbart tillåta tomrätter på stadens mark, som ni olika hög grad vill göra, leder ofelbart till ett stort ekonomiskt tapp för staden. Det omöjliggör nödvändiga infrastruktursatsningar på såväl gator som kollektivtrafik, och det tycker jag vore olyckligt.

Fru ordförande! Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 111

Borgarrådet R u d i n (S): Leveransen är för dålig. Ni lovade 15 000 bostäder under den här mandatperioden, och ni har hittills bara lyckats påbörja 9 300. Jag tror inte att ni kommer att klara målet. Jag hoppas att ni gör det. Vi hjälper till så gott vi kan med allt arbete som behövs, men jag tror inte att ni kommer att klara det. När det gäller ungdomar har jag redan påpekat att antalet ungdomsbostäder har blivit färre. 11 000 har försvunnit. Vad beror det på att byggandet inte startar i den omfattning som ni markanvisar? Jag påstår att det beror på markpolitiken och på att ni prissätter marken så högt genom att ha olika typer av pristävlingar. Det gör att man prisar sig ut från marknaden. För några år sedan vann Småa ett fantastiskt litet arkitekturpris som vi kallar för Årets Stockholmsbyggnad för hus i Kärrtorp. Det var underbara, fina trädgårdsstadshus som var uppförda där. För 5,2 miljoner kronor kunde man köpa det nyckelfärdigt. Tre stationer närmare staden vid Skärmarbrink ville man uppföra samma hus ett år senare. Då kostade samma hus med samma byggteknik 8 miljoner kronor. Skillnaden är markpriset. De husen kommer inte att byggas i Skärmarbrink. Ni har prissatt er bort från att bygga bostäder för vanligt folk. Det är felet med er politik.

Anförande nr 112

Patrik Silverudd (FP): Jag ska ge Socialdemokraterna äran av att inte återremittera lika många ärenden som Miljöpartiet och Vänsterpartiet i exploateringsnämnden. Det är bra, men att ni gör allt ni kan för att se till att det blir ett ökat byggande är en sanning med modifikation.

Tomträtt ger inte staden särskilt mycket intäkter i framtiden, och det ger oss inte heller kontroll över marken jämfört med att sälja den. Numera kan man till och med belåna mark med tomträtt. Jag tycker att det är ekonomiskt oansvarigt att medvetet sänka priset på attraktiv mark. Det ökar marginalerna för byggarna snarare än att göra allting mycket billigare. Det är min fasta övertygelse.

Anförande nr 113

Åke Askén (MP): Jag undrar varför vi ska tro på er nu, Patrik Silverudd, när ni pratar om att ni ska bygga en så stor andel hyreslägenheter. Jag har tittat i årsredovisningen för 2012 som ligger här. Nästan 75 procent av de påbörjade lägenheterna var bostadsrätter. Spåren förskräcker såtillvida. Men det är jättebra om ni bygger bättre, men ni måste faktiskt upp till bevis och tala om för mig varför vi ska tro på er nu. Din och andras kritik mot tomträtter är rätt egendomlig. När det byggdes som mest i Stockholm förut fungerande tomträterna alldeles utmärkt. Jag tror att de skulle göra det nu också.

Anförande nr 114

Patrik Silverudd (FP): Det är klart att tomträtt fungerar. Det blir bra mycket billigare att bygga direkt för den enskilde byggaren. Frågan är var pengarna landar i slutändan, i alla fall om man bygger bostadsrätter. Vad ska jag säga? Du får tro mig på mitt ord. Trust me, I am a politician! Vår ambition att bygga fler bostadsrätter, fler villor och fler hyresrätter ligger fast. Vi behöver alla former av byggande i den här staden. Mer kan jag inte säga. Jag tror inte att du kommer att lita på mig ens om jag skulle trola upp en kanin ur fickan.

Anförande nr 115

Sebastian Wiklund (V): Det är många ambitioner och man vill saker, men vi ser väldigt lite. Det fattas ju pengar. Man ska bygga dessa 140 000 bostäder någon gång i framtiden. Ingen kan riktigt förstå hur det ska se ut och var de ska byggas. Det är så man gör en valfläskbudget till valet. Du pratar också om en hållbar stad. Jag vill påminna om att ni fortfarande inte har fått till stånd de naturreservat som ni har drivit i sju år. Jag vet att det är på gång, men varför inte göra det? Det finns fler ställen som skulle kunna bevaras. Ett mycket viktigt ställe är Rågsveds friområde.

Sedan måste jag också säga någonting om hyresrätter. Det är lite kul att du tar upp det. Ni når ju inte ens upp till era egna mål. Man måste bygga många hyresrätter eftersom ni har tagit bort så många under de senaste åren. Vänsterpartiet vill bygga 6 200 hyresrätter.

Anförande nr 116

Patrik Silverudd (FP): Jag kan konstatera att Vänsterpartiet inte har byggt en enda lägenhet de senaste sju åren. I exploateringsnämnden ägnar ni er väldigt mycket åt återremisser och långtgående ändringsförslag som skulle göra att det drar

ut på tiden. Det är inte så att er politik leder till fler lägenheter fortare, snarare tvärtom. Er politik är inte ekonomiskt hållbar på lång sikt. Jag är långt ifrån någon thatcherist, men jag har läst Vänsterpartiets budget när det gäller bostadsplaneringen. Problemet med socialism är att förr eller senare får man slut på andra människors pengar, och det är Vänsterns budget i ett nötskal.

Anförande nr 117

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! När man bygger bostäder och infrastruktur måste de kunna stå i minst 100 år, gärna längre. Förr var det inget större problem. Vi levde i en ganska statiskt värld, och framtiden var förutsägbar. Så är det inte längre. Nu stiger temperaturen, nederbörden ökar och havet stiger. Det som är fast mark i dag kommer att vara vatten i morgon. En hel del existerande ledningar och byggnader måste flyttas. Det här är en riktigt central fråga för framtiden.

Det har våra myndigheter funderat över. Den ansvariga myndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har pekat på det här problemet och uppmanat övriga myndigheter att utifrån en riskanalys göra nya egna bedömningar utifrån sina olika ansvarsområden. Det har de flesta gjort, och mycket är på gång. Länsstyrelsen i Stockholms län gjorde detta i våras och kom med ett förslag om att höja byggränsen vid Östersjön med runt 70 centimeter, precis som de redan har gjort på eget bevåg i Helsingfors, Göteborg, Malmö och en rad andra kommuner.

Stockholms stad avstyrkte det här förslaget och ville behålla nuvarande gräns. Efter detta har IPCC precis visat att havet stiger ännu mer än man tidigare trott. Varför avstyrkte staden länsstyrelsens förslag? Varför vill man bygga på mark som kommer att bli vatten?

Anförande nr 118

Åke Askén (MP): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att alla partier i den här församlingen vill bygga ganska många bostäder. Det behövs inte minst med tanke på befolkningsutvecklingen. Det handlar om 17 000–18 000 fler personer i Stockholms kommun per år. Det är mycket. Frågan är hur vi ska klara detta. På tal om det finns det några frågetecken när det gäller Alliansens bostadspolitik.

Den första frågan är varför ni i så hög utsträckning prioriterar kontorsarbetsplatser när vi vet att hyresrätter är den stora bristprodukten. Det är det som behövs. När vi föreslagit hyresbostäder i stället för kontor har det tyvärr blivit kalla handen. Det är tråkigt att ni har den inriktningen.

Sedan undrar jag vad ni vill med Hagastaden, den nya påbörjade stadsdelen ut mot Solna. Från början hade ni noll hyresrätter i ert förslag. Sedan backade Sten Nordin, och det var bra att han gjorde det. Det hedrar honom faktiskt. Men vi vet fortfarande inte vad det innebär. Hur stor andel hyresrätter blir det egentligen i Hagastaden? Jag hoppas att ni kan ge ett besked om det här och nu. Det borde väl ändå vara uppenbart att det behövs hyresrätter nu.

En annan fråga är var ni tänker bygga någonstans. Ni har gått fram med något slags bulldozerpolitik i grönområden, och ni har varit mycket dåliga på att grönkompensera. Det ska ni göra, men då går ni i bästa fall tillbaka till någon dåligt underhållen kommunal anläggning och rustar upp den lite grann. Det skulle ni ändå

ha gjort. Vi anser att det inte duger att ni gör på det sättet. Vi måste vårda våra grönytor.

Dessutom undrar jag hur det går med löftet om ett nyplanterat träd per ny lägenhet. Det ska bli mycket intressant att höra.

Anförande nr 119

Borgarrådet K e v i u s (M): Det var många frågor. Jag vet inte om jag hinner svara på alla här och nu, men vi kan ju ta en fika sedan och gå igenom en del andra frågor.

Var ska vi bygga, Åke? Vi har väldigt många programområden på gång. De här programområdena kommer att innehålla minst 1 000 lägenheter var. Jag kan nämna några: Aspudden-Midsommarkransen, Bagarmossen-Skarpnäck, Brommaplan, Hagastaden, Hammarbyhöjden-Björkhagen, Högdalen-Farsta, hela tyngdpunkt-Farsta-arbetet, Marieberg, Norra Djurgårdsstaden, Söderstaden, västra Kungsholmen, Älvsjö-Örby och sedan kommer det fler och fler projekt. Jag tänker på Lövholmen också. Det kommer förhoppningsvis ganska snart.

Vad gäller din fråga om kontor måste jag säga att jag inte alls känner igen det du säger. Det handlar om att få fram så många bostäder som möjligt. Det handlar också om att ta hänsyn till vem som äger fastigheten. Varje gång ett byggföretag eller fastighetsägare säger att de vill bygga något frågar vi om de inte kan bygga bostäder. Genom planmonopolet kan vi också bestämma att det ska byggas bostäder, och det kommer att byggas hyresrätter i Hagastaden.

Anförande nr 120

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag uppfattade inte något svar på hur stor eller liten andelen hyresbostäder det blir i Hagastaden. Det var synd, men ni kanske inte vet det fortfarande. Sedan undrar jag också hur ni ska göra med grönytor. Du räknade upp en massa platser, och det är klart att det är grönytor som är i farozonen där. Kommer ni att kompensera för dem? Och hur blir det med de ca 8 000 träden per år de närmaste åren?

Anförande nr 121

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Askensten säger att det är många frågetecken kring Alliansens stadsbyggnadspolitik, och det får jag nog ge tillbaka till Miljöpartiet. Jag tycker att det är väldigt många frågetecken kring er politik. Jag tycker nämligen att ni har en politik här i fullmäktige, men när man läser era förslag till beslut och ser ert agerande, inte minst i exploateringsnämnden och i stadsbyggnadsnämnden, handlar det om en annan politik. Jag tror att frågetecknen är större kring er än kring oss.

Sedan säger Askensten att det byggs för många kontor och att vi prioriterar kontor. Det är ju väldigt bra om alla de som kommer hit har någonstans att jobba också. Vi ska ha blandade stadsdelar. Det ska finnas arbetsplatser, bostäder och kommersiella lokaler i bottenvåningarna, och gärna på taken också, med restauranger och kaféer för att skapa blandade stadsdelar. Då behövs arbetsplatserna och kontoren också.

Anförande nr 122

Åke Askensten (MP): För att kunna jobba måste man faktiskt ha någonstans att bo om man inte jobbar på distans, Erik. Och då är det fråga om någonting helt annat. Jobb kräver i normalfallet en bostad, och ni prioriterar uppenbarligen kontor.

Anförande nr 123

Björn Ljung (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet har verkligen inte varit berömt för att vara en pålitlig bostadbyggare. De har varit emot kontorsbyggande och byggande av vägar. Ni har varit emot snart sagt det mesta som handlar om tillväxt och utveckling under din tid som aktiv i Miljöpartiet, Åke Askensten. Det har skett en viss tillnyktring de senaste åren. Det finns vissa goda idéer från er sida, men det är allmänt en skepticism. Sedan slutar ni med: För övrigt anser vi att Bromma bör bebyggas. Okej, låt oss säga att Bromma ska bebyggas, men dels är avtalet väldigt långt, dels är marken där flygplanen startar och landar mycket förorenad. Det går att göra något åt. Det är vi jättebra på i Stockholm, men det kostar en faslig massa pengar, och ni vill rabattera byggandet till byggherrarna. Då blir det ännu dyrare för stockholmare att bo, och byggherrarna tjänar ännu mer. Det är Miljöpartiets politik.

Anförande nr 124

Åke Askensten (MP): Miljöpartiet prioriterar bostäder inte kontor. Det är väl inte så konstigt. Det tycker jag verkligen att ni borde ta till er och göra också. Vi prioriterar kvalitet och god arkitektur, men den arkitektur vi har sett de senaste åren har inte varit så häpnadsväckande trevlig. Jag har en känsla av att ni kanske tycker som jag, det vill säga att det borde bli bättre.

Anförande nr 125

Ewa Larsson (MP): Ordförande! Som grön söker jag alltid finna vad jag kan gödsla med i Alliansens budget, och på fastighetsnämndens område är det orden om att nämnden ska arbeta aktivt med urbana odlingar och att det sägs att fastighetsnämnden ska intensifiera sitt påbörjade arbete med att anlägga gröna tak. När jag blev ledamot av fastighetsnämnden för tre år sedan raljerade Alliansens majoritet när vi gröna talade om solenergi och gröna tak, och nu ska arbetet intensifieras. Det är jättebra. Men jag undrar hur många tak som har blivit gröna i dag. Går det att precisera ordet "intensifiering"? Är målet 10, 20 eller 50 procent, och till när? Vilka medel står till nämndens förfogande för att göra just detta?

Miljöpartiet kräver att fastighetsnämnden planerar långsiktigt, ekologiskt, socialt och ekonomiskt, precis som det står om samhällsbygge i Rio + 20-deklarationen. Från 2013 till 2017 avsätter vi därför 100 miljoner kronor varje år för att kraftigt sänka energiförbrukningen och ställa om till fossilfritt. Vårt årsmål för 2014 är att 20 procent av energin till fastigheterna ska komma från solfångare och solceller. Vi gör orden möjliga och bygger den klimatsmarta staden.

Slutligen vill jag säga något om kvarteret Vågghalsen 12 på Sveavägen. I nämndens underlag om försäljning i tisdags står inget om att RFSL hyr lokalen för sin riksorganisation, för sin Stockholmsverksamhet, sin ungdomsverksamhet och för Pride. Enligt föreningen kände man inte till stadens avyttringsförslag trots att ett inriktningsbeslut om försäljning funnits sedan länge. Borde det inte ingå i stadens

hyresvärdspolicy att informera sina hyresgäster om att det finns planer på försäljning?

Miljöpartiet menar att RFSL inte är vilken hyresgäst som helst. De organiserar över 6 000 människor som kämpar för lika rätt i samhället. Verksamheten fungerar under hotbild, och lokalerna är anpassade utifrån det. Vi gröna anser att deras fortsatta verksamhet först borde säkras före avyttring. Vi ville ha en återremiss, och det ville också Socialdemokraterna. Vi vill alltså säkra detta. Nu har Billy Östh från Moderaterna, som tidigare har varit ledamot i fastighetsnämnden, sagt här i talarstolen till Åsa Jernberg att han tycker att de ska få en garanti för sin verksamhet. Men hans kollega i fastighetsnämnden tyckte inte att RFSL var någon speciell hyresgäst utan som vilken hyresgäst som helst. Vad gäller egentligen hos Moderaterna?

Anförande nr 126

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Kvarteret Våghalsen är ett kvarter på Sveavägen som har försålts för att vi ska kunna få rådighet över mycket stora fastigheter i Söderstaden för att kunna utveckla dem för boende. Jag tycker att det är ganska prioriterat, men sin vana trogen slåss Miljöpartiet för kontor i innerstaden och inte bostäder i ytterstaden. Det är som vanligt.

Fastighetskontoret har haft en diskussion med den nya ägaren om hyresgästerna i Våghalsen. I Sverige har vi något som kallas besittningsskydd. RFSL har besittningsskydd till 2016 när de omförhandlar sin hyra, vilket de skulle göra med vem som helst. Det har ett fullt marknadsmässigt kontrakt. Det har varit uppe till diskussion, och den nya hyresvärden är inte missnöjd med de hyresgäster som finns där i dag. Den här affären var nödvändig för att vi ska få fler bostäder i Slakthusområdet.

Fastighetskontoret arbetar oerhört hårt med urban odling och gröna tak. Det gäller även gröna väggar. Det är svårt, men det kommer. Vår nya samverkanscentral kommer att ha ett jättestort grönt tak.

Anförande nr 127

E w a L a r s s o n (MP): Miljöpartiets pengar gör det möjligt att göra det som står i er budget. Vi har nämligen 100 miljoner årligen för att verkligen se till att det blir gröna tak, och inte bara i små enstaka projekt.

Miljöpartiet ser inte RFSL som vilken hyresgäst som helst, utan vi ser det som en speciell verksamhet. Vi tycker att man ska prata med hyresgäster innan man säljer. Om tre år ska deras hyra förhandlas om. Det kan bli vilken hyra som helst. Då kanske man kan lösa det med mer stöd från Stadshuset, men vi ska samtala om detta före en försäljning. Man gör inte på det här sättet, Madeleine. Jag tycker att Madeleine ska göra ett platsbesök och möta människorna där. Det är fortfarande inte för sent att ändra sig.

Anförande nr 128

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Tack för att du lyfter upp miljöfrågorna även i denna diskussion, Ewa! Jag tycker att de verkligen hör hemma här också. Du tog upp frågan om gröna tak, ekosystemtjänster och solceller på taken. Det är ett område som vi har börjat arbeta mycket intensivt med de senaste åren. Jag kan bland annat berätta att det just nu finns en utredning som ska vara klar under året.

Den sköts av stadsledningskontoret och arbetar med att ta fram olika sätt på hur vi kan intensifiera vårt arbete med förnybar energi i staden.

I detta ingår också sedan tidigare att vi ska titta på vilka tak vi har som är lämpliga för energiproduktion med solceller. Miljöförvaltningen och miljö- och hälsoskyddsnämnden har bland annat tagit fram en solkarta. Det är en guide till stadens alla fastighetsägare för att se hur mycket de kan få ut av solceller på de egna taken. Det är viktigt att säga att det numera betalar sig att bygga solceller. Det är inte en ekonomisk fråga längre.

Anförande nr 129

E w a L a r s s o n (MP): I Miljöpartiets värld har det betalats länge eftersom vi har en långsiktig planering. Nu är det också kortsiktigt lönsamt. Vi tycker att det är bra att ni karterar, men ni måste också ge oss i fastighetsnämnden pengar så att vi kan genomföra det som långsiktigt ger vinst både när det gäller miljön, det vill säga fossilfritt, och när det gäller energikostnaden för staden.

I Björkhagen håller Svenska Bostäder nu på att renovera hela stadsdelsnämndens hus. Det är alldeles utmärkt för att sätta upp solceller. Detta tak och de fönstren är egentligen nästan förberedda för solceller, men det går inte att komma till skott. Det är sådana byråkratiska komplikationer hela tiden, och det saknas ekonomiska incitament. Vi hjälper gärna till, och det gör vi nu med våra 100 miljoner extra varje år.

Anförande nr 130

S a l a r R a s h i d (S): Jag tycker att vi har fått tydliga besked från den här sidan av salen i den här debatten. Man är inte intresserad av att använda markpolitiken för en bra stadsutveckling, utan man låter marknaden styra helt och hållet.

Jag tänkte börja mitt anförande med att fråga: Vad vill Alliansen med allmännyttan? Vad händer med att bostaden skulle vara en social rättighet?

I tider av rekordhög bostadsbrist, trångboddhet och ökande bostadsköer, då hälften av alla 25-åringar i staden inte kan efterfråga en bostad, är Alliansens svar på denna oroväckande utveckling till framför allt allmännyttan: Utförsäljning, markanvisningsstopp och en hämmad bostadsutveckling där behoven inte får styra. Det är en ideologiskt blind och för hög tro på marknaden. Det är det svar vi har fått i dag från Alliansen. Det är så Alliansen vill använda allmännyttan och Stockholms markpolitik. Eller det handlar rättare sagt om inte använda allmännyttan alls. Allmännyttan är våra starkaste muskler för att kunna vända bostadsbristen i staden. Den är ett fantastiskt bostadsprojekt som inte bara ömmar för jämlikhet, demokrati och tillväxt utan även för social rörlighet. Det svar vi har fått från Alliansen är att man inte är intresserad av det. Allmännyttan skulle kunna vara en kraft mot den ökande gentrifiering som vi ser och mot den ökande bostadssegregationen och den ökande bostadsbristen. Min fråga till Alliansen är: Vad vill Alliansen med allmännyttan?

Anförande nr 131

T i n a G h a s e m i (M): Fru ordförande! Jag vill förtydliga en sak. Allmännyttan tar ett mycket stort ansvar, och framför allt tar Alliansen ett mycket stort ansvar för

bostadsbyggandet. Jag kan bli lite upprörd när jag lyssnar på den här debatten där framför allt ni socialdemokrater använder väldigt stora och vackra ord om hur mycket ni vill bygga. Men om man tittar på antalet markanvisningar vill vi i Alliansen satsa på 40 000 nya markanvisningar nästa mandatperiod. Hälften av dem ska gå till student- och ungdomsbostäder. Det enda jag ser i Socialdemokraternas budget är 900 studentbostäder, och nu pratar vi om en låg ambition. Jag har själv varit student, och jag vet hur jobbigt det är att inte få en studentbostad. Nu gör Alliansen en mycket stor satsning. Varför satsar Socialdemokraterna så lite på studenterna som ni gör i den här budgeten?

Anförande nr 132

S a l a r R a s h i d (S): Efter snart sju år av ert styre av den här staden har vi verkligen sett hur många bostäder som har markanvisats. Det har varit historiskt få. Jag tycker att det är förfärligt att vi återigen får se att Moderaterna skjuter upp sina ambitioner till nästa mandatperiod. Det tråkiga är att om de vinner valet kan jag lova dig att det återigen kommer att bli reklampelare av det och inga bostäder alls för oss som efterfrågar dem.

Vi kommer att ha en hög bostadsambition. Det kan jag lova er. Vi kommer att gå ut med ett bostadsförsörjningsprogram i valrörelsen där ni kommer att få se att vi är trovärdiga och kommer att kunna bygga det vi lovar och inte lämnar några svikna löften om bostäder efter oss.

Anförande nr 133

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! När den nuvarande oppositionen senaste hade majoritet fanns det någonting som hette 20K. Det var ganska tufft att bygga 20 000 bostäder på en mandatperiod. Det var tufft för stadsbyggnadskontoret. Det är tufft att bygga många bostäder, men det vill vi allihop.

Patrik Silverudd sade att Vänsterpartiet inte bygger några lägenheter. Man ska ha klart för sig att här i fullmäktige pratar vi ofta om sådana ärenden som vi inte är överens om, men i stadsbyggnadsnämnden är vi faktiskt överens om väldigt många ärenden. Sedan kan det handla om själva utformningen, och ibland säger man nej. Björn Ljung sade för en stund sedan: Ni säger nej till Rågsveds friområde.

Ja, tacka sjutton för det. Dessa radhus är en dålig markpolitik. Det är dåligt att utnyttja den fina marken till några radhus. Du nämnde också studentbostäder i Frescati. Det handlar om nationalstadsparken, och på kontoret var de mycket tydliga med att det var väldigt olämpligt att bygga i den hörnan. Därför gick vi på kontorets förslag. Du har inte läst vad Sebastian och jag har skrivit om Bagarmossen i stadsbyggnadsnämnden. Vi har tagit upp punkt efter punkt där vi tycker att man ska bygga, och vi kan bygga mycket. Jag har själv drivit frågan om att man ska bygga vid Skarpnäcks gård i ungefär tio år och även på Bergholmskolan men inte i själva skogen. Det är skillnad på det.

I går tog Sten Nordin också upp att det skulle byggas studentbostäder, och det var nästan klart helt plötsligt. De här 1 000 bostäderna i Spånga som Sten Nordin tog upp i sitt inledningstal har inte ens ställts ut ännu. Rätt ska väl ändå vara rätt.

Patrik Silverudd eller någon annan nämnde också exploateringsnämnden. Vänsterpartiet har sagt helt och hållet nej till tio ärenden under den här mandatperioden. Det handlar om några Slussenhus och några på Järvafältet. 90 procent av återremitteringarna har handlat om att vi vill ha hyresrätter i stället för bostadsrätter eller radhus. Det är vad det hela har handlat om när vi har velat återremittera. Det är vår politik att vi vill ha en bra markpolitik där man utnyttjar marken på ett bra sätt, och vi vill ha fler hyresrätter eftersom väldigt många har omvandlats. Vi behöver hyresrätter. Det finns otroligt många bostadsrätter i Stockholm. Det är bara att välja för dem som har stolar.

Men det var inte därför jag gick upp i talarstolen utan det var för att prata om funktionshinder. Nu har jag några sekunder kvar, och då säger jag bara: Ni kan läsa vårt budgetförslag. Fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta personer är beroende av en bra samhällsplanering för att kunna ha ett liv som alla andra.

Anförande nr 134

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag vill ge Vänsterpartiet lite cred för att ni har höga ambitioner när det gäller bostadsbyggande. Sedan vill jag också berätta att det byggs väldigt många hyresrätter i Stockholm. Förra året var det 39 procent och 2011 var det 48 procent hyresrätter. Det byggs väldigt många hyresrätter.

Min fråga till dig är: I Rågsved finns det ganska många hyresrätter. Tycker Vänsterpartiet att det finns en poäng i att blanda olika upplåtelseformer? Ni pratar väldigt varmt om hyresrätter. I Rågsved är en mycket stor andel av bostäderna hyresrätter. Behövs det inte även radhus och bostadsrätter? Är ni emot radhus i Rågsved av princip?

Sebastian sade att det behövs pengar. Stadsbyggnadskontoret har anställt 32 nya handläggare på ett år. Det är att tillföra resurser för att kunna bygga fler bostäder.

Anförande nr 135

M a r i a H a n n ä s (V): Det är mycket positivt. Vi är inte emot radhus i Rågsved, men vi är emot radhus i Rågsveds friområde. Det är en fantastisk miljö som är mycket vackrare än Djurgården. Åk dit och vandra i denna dal!

Du tog också upp hyresrätterna. Om man tittar i tertialrapporterna kan man se att ni inte har nått de mål för antalet hyresrätter som ni har satt upp. Vi vill ha många fler hyresrätter, men ni når inte ens era egna mål.

Anförande nr 136

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Tack för att du nämnde mitt namn, Maria! Det händer inte så ofta i den här salen. Vänsterpartiets politik skulle ha en större trovärdighet om ni i högre grad åtminstone ville öka byggnationen när ni begär återremisser i exploateringsnämnden. Det händer enstaka gånger, ofta när det gäller villor. Men ni återremittera bara för att formen är fel. Du måste väl ändå hålla med om att en återremiss inte leder till fler bostäder snabbare. Varje återremiss leder till förseningar.

Anförande nr 137

M a r i a H a n n ä s (V): I den fantastiska organisation som vi har kommer de här ärendena sedan till stadsbyggnadsnämnden. Då har vi som sitter där världens chans att öka på antalet. Jag tänkte just på att det finns flera fall där ni föreslår radhus eller småhus, till exempel Vällingby och Kolbäcksgård i Bagarmossen, där vi i stället föreslår stadsvillor och vill ha flera våningar. I stället för åtta eller tolv små pluttadhus på Kolbäcksgård får vi kanske 24 lägenheter som dessutom passar in. Vi tar upp det i stadsbyggnadsnämnden i stället.

Anförande nr 138

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan instämma i det som Regina Kevius sade. Ni har blivit bättre när det gäller att bygga bostäder. Ni säger inte bara nej nu för tiden som ni hade en tendens att göra tidigare. Men ni säger nej till ett helt hus med studentbostäder på Lappkärrsberget. Ni sade nej till ökad exploatering och ökad utnyttjandegrad när det gäller studentbostäderna i Albano. Ni sade nej till ökad exploatering i kvarteret Linjalen på Magnus Ladulåsgatan. Det var en möjlighet till fler lägenheter i innerstaden. Ni sade nej till ökad exploatering i huset invid Rosenlundsparken på Södermalm där vi vill ha 30–40 procent fler hyreslägenheter i allmännyttan i Stockholmshems regi. Det är ett företag där både du och jag sitter i styrelsen.

Anförande nr 139

M a r i a H a n n ä s (V): Jag känner faktiskt inte igen det första du sade om att vi alltid har sagt nej förut. Jag har suttit stadsbyggnadsnämnden ganska länge och under en period förut också. När vi har sagt nej handlar också om att vi vill återremittera för att vi vill få in luft och ljus och att det ska bli väldigt goda bostäder. Det viktigaste är faktiskt att det blir bra bostäder. Det är vår politik, och den tummar vi inte så mycket på.

När det gäller Lappkärrsberget tror jag att du menar det hus som jag nämnde alldeles nyss. Det huset skulle ligga väldigt nära nationalstadsparken och skulle inkräkta på den. Det kommer förmodligen också länsstyrelsen att ha synpunkter på. Det tror vi i alla fall. Sedan nämnde du 1 000 lägenheter i Albano. Dem var vi för. Vi var inte emot dem. Ta fram protokollet! Vi har inte gått emot dem. Vi gick med på dessa 1 000 lägenheter. Dessutom tog du upp Rosenlundsparken. Det är det senaste ärendet. Jag vet inte om du har läst vad vi skrev till slut. Jag skickade in det häromdagen. Vi vill minska något där. Vi vill inte bygga i parken, men vi går med på väldigt mycket – nästan för mycket tycker jag själv.

Anförande nr 140

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Det är härligt att vi är överens ibland. Du tog upp sambandet mellan Skarpnäck och Bagarmossen. Där håller jag med dig. Jag tycker inte heller att vi ska bygga igen den kilen och i det grönområdet. Jag tycker inte att vi ska bygga en bilväg igenom där. Ibland är jag faktiskt överens med Vänsterpartiet och inte med en del andra.

Anförande nr 141

M a r i a H a n n ä s (V): När det gäller stadsbyggnadspolitiken generellt i den här salen kan man säga att den borgerliga sidan gång på gång har tagit efter Vänsterpartiets politik. Det tar lite tid. Vi kan framför allt se det i Arkitektur Stockholm-

programmet. Det är nästan som en vänsterpamflett. Det är helt underbart. Det står väldigt mycket bra saker där. Läs det!

Anförande nr 142

Erik Slottnér (KD): Du säger att ni vill bygga många fler hyresrätter, Maria. Vi vill också öka takten när det gäller antalet och andelen hyresrätter. Jag tycker inte att ni reflekterar tillräckligt mycket över de ekonomiska konsekvenserna. Du säger att ni återremitterar i princip varje gång som det handlar om bostadsrätter därför att ni vill ha hyresrätter i stället. Det kan få ekonomiska konsekvenser. Jag menar att ni binder ris åt egen rygg när ni hela tiden konsekvent säger nej till bostadsrätter som kan ge finansiering till bland annat vägbyggen, ökad kollektivtrafik och fler hyresrätter. Hur tänker ni kring detta?

Anförande nr 143

Maria Hannäs (V): Vi tänker framför allt på att människor måste ha någonstans att bo. Det är så himla många hyresrätter som har omvandlats. Ska våra unga, som inte vill ha en bostadsrätt, ha någonstans att bo och kunna få en vanlig lägenhet måste man se till att det blir hyresrätter. Med er politik skulle det knappt bli några hyresrätter. Ni har ändrat er lite, och vad beror det på? Jo, det beror på opinionen i förra valet. Ni var så himla skraja då för att ni skulle få makten att ni var tvungna att putta på med lite hyresrätter. Ni har börjat vackla i den frågan, men ni är ju ett bostadsrättskollektiv.

Anförande nr 144

Erik Slottnér (KD): En hel del oroas över den stora befolkningsökningen i vår stad. Visst utsätter befolkningsökningen oss för en hel del utmaningar, men framför allt skapar befolkningsökningen och förtätning möjligheter i en stad. Genom förtätning kan vi skapa de stadskvaliteter som så många människor efterfrågar och som så många människor flyttar till vår region för att få uppleva. Utan befolkningsökningen hade det varit mycket svårare. Genom att vi bygger tätare kan utbudet av kultur, butiker, upplevelser, restauranger, barer och kaféer öka. Antalet mötesplatser kan bli fler, och möjligheten till ett aktivt socialt liv öka. I den täta staden är det lättare att resa kollektivt och lättare att gå och cykla. I den täta staden ökar kreativiteten och möjligheten att få ge utlopp för sina intressen. Den täta staden har många fördelar, och därför ska staden fortsätta att byggas inifrån och ut helt enligt Promenadstadens intentioner.

Väldigt många frågar: Var ska alla bo? Inte minst brukar Daniel Helldén ställa den frågan. Det gjorde han förvisso redan i den förra budgetdebatten då det handlade om 100 000 nya bostäder till 2030. Nu talar vi om 140 000 nya bostäder. Jag menar att det finns gott om plats att bygga på i Stockholm. Det finns många hårdgjorda ytor men också en och annan dåligt utnyttjad grönyta som lämpar sig mycket väl för bostäder. Men ska vi nå målet förutsätter det så klart att vi bygger tätt, att vi tillåter skalan att förskjutas uppåt och att vi satsar mer på gemensamma och sammanhängande grönytor snarare än på grönområden mellan och framför varje hus.

Vi vet också att människor gillar den täta staden. Priserna på bostadsrätter är som högst och köerna till en hyresrätt som längst i de täta delarna av Stockholm. Att förtäta i våra närförorter är också en mycket bra strategi för att genomföra Promenad-

staden och för att ytterligare sudda ut de mentala gränserna mellan innerstad och ytterstad.

Ett område som Alliansen har identifierat för ytterligare förtätning och mer stadsskapande kvaliteter är området mellan Liljeholmen, Årstadal och Hornstull. Södertäljevägen är en kraftig barriär i ett område som annars skulle kunna bli en väl integrerad del av Södermalm. Hur man kan göra området mer stadslikt och minska Södertäljevägens barriäreffekter ligger som ett uppdrag i budgeten. Det är ett viktigt uppdrag för Kristdemokraterna och inte bara en formulering som göms bland andra.

Stockholm har chansen att genom ett kraftigt ökat bostadsbyggande få fler stadskvaliteter, bygga en tätare stad och erbjuda fler bostäder i miljöer som urbana människor efterfrågar. Men en sådan utveckling kräver en medveten strategi, ett strategiskt tillvägagångssätt och ett tydligt politiskt ledarskap.

Anförande nr 145

J o n a s E k l u n d (MP): Kristdemokraterna har ingen ledamot i fastighetsnämnden, men jag ställer frågan till dig i det här fastighetsärendet. Staden har ett partnerskap med många frivilligorganisationer på det sociala området. Inte sällan har staden hjälp till att fixa lokaler för detta. För 25 år sedan specialombyggde Stockholms stad till exempel fastigheten på Sveavägen 59 för RFSL:s behov. Det är ganska speciella behov i och med att det är en utsatt verksamhet. Det är till exempel väldigt bra att det ligger en trappa upp. Nu har fastighetsnämnden fattat beslut om att sälja den här fastigheten. Jag har pratat med RFSL:s ordförande och RFSL Stockholms ordförande. De fick veta detta av en slump för några dagar sedan. Tycker du som Madeleine Sjöstedt att RFSL:s kontor inte hör hemma i innerstaden utan lika bra kan flytta ut? Eller tycker du att det är viktigt att den här organisationen, som kämpar för människors lika värde, får vara kvar i Stockholm?

Anförande nr 146

E r i k S l o t t n e r (KD): Du har lyssnat väldigt dåligt på det Madeleine Sjöstedt sade, Jonas Eklund. Jag håller helt med om det som Madeleine sade i sitt tidigare inlägg. Vi säljer fastigheten på Sveavägen. Vi sparkar inte ut RFSL ur fastigheten. Det är en väldig skillnad. Men i er fantasivärld innebär en försäljning all ondska och att vi sparkar på dem som ligger. Det är icke så. Beslutet i fastighetsnämnden innebär inte att RFSL sparkas ut ur sina lokaler. Det innebär att fastigheten ska säljas. Det är en väldig skillnad.

Anförande nr 147

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag får ändå inte ihop det här med ökat bostadsbyggande med 140 000 bostäder, som ni hela tiden säger. Varifrån ska pengarna tas? Hur ska ni bygga?

En annan sak är att jag lägger märke till att ni i på allianssidan pratar om att bygga på Bromma oftare än vad vi gör på den här sidan. Det är ett utmärkt exempel på hur vi kan bygga mycket mer i Stockholms stad. Det är inte det enda exemplet. Det finns en del saker som vi går emot, till exempel att bygga i Rågsveds friområde.

Det är ni som presenterar förslagen, och därför har vi andra förslag också. Till exempel föreslår vi överdäckning av Bergslagsvägen i Grimsta-Vällingby, Rågsveds

Allé, Skärholmsvägen där man skulle kunna bygga ganska tätt och mycket, Lundatriangeln i Spånga, Västberga industriområde. Jag kan fortsätta. Det är ställen som vi vill bygga på och som vi vill använda våra pengar till i vår budget som är större än er i ekonomiska termer.

Anförande nr 148

Erik Slottnér (KD): Vi kan börja med att konstatera att den tunnelbane-satsning som presenterades för ett par veckor sedan möjliggör 78 000 nya bostäder i vår stad. Regina har tidigare radat upp en mängd ställen där vi kan bygga. Jag tror att vi måste ge oss in i redan planerade områden. Redan projekterade områden kan bli förtätade ytterligare. Kan vi höja skalan på vissa delar? Kan vi få in fler bostäder för att öka förtätningen? Det har andra fördelar, och det gör också att antalet bostäder kan öka. Det ska vi behöva göra.

Jag tycker att det är väldigt bra med överdäckningar. Vi har flera lyckade exempel på det. Men tro inte att det med er bostadspolitik, att utelämna hela Stockholms nya bostadsprojekt till tomträtt, går att få finansiering till överdäckningar och samtidigt bara upplåta med tomträtt. Det är en fullkomlig omöjlighet att få den ekvationen att gå ihop. Det håller inte.

Retoriken är vacker, men den håller inte i praktiken.

Anförande nr 149

Borgarrådet Helledén (MP): Jag kan börja med att säga när det gäller RFSL att ni inte har talat med dem och inte garanterat deras fortlevnad utifrån de kontrakt som gäller i dag, och det är olyckligt. Jag är förvånad.

En fråga som jag skulle prata om handlar om bostadsbyggande. Det låter jättebra att bygga inifrån och ut i staden, Erik. Det tycker vi också. Man ska börja där och använda de marker som redan är hårdgjorda. Problemet är att Alliansen vill bygga på ett helt annat sätt, långt ut, gärna gröna kilar på parkmark och runt motorvägar.

Sedan kan vi notera, vilket är extra intressant eftersom ni pratar om höjder, att ni avstyrker förslaget om 50 000 bostäder i Bromma parkstad, och tusentals bostäder i Marieberg säger ni nej till och ännu fler på Södermalm. Det här är Alliansen. Samtidigt talar ni inte om att de som bor här kommer att behöva klara av mycket högre bullervärden när det gäller flyg är någon annan får göra i landet, för då kommer domstolarna och säger: Nej, det går inte, det är ohälsosamt.

Anförande nr 150

Erik Slottnér (KD): Den här siffran, att vi säger nej till flera tusentals lägenheter i Marieberg vet jag inte var du har fått den. Det finns påbörjad detaljplan för två fastigheter i Marieberg, om jag minns rätt, och vi har gett anvisningen om att de här fastigheterna ökar förtätningen. Vi tycker inte att kontoret redovisar tillräckligt stor förtätning. Vi ska fortsätta att förtäta i Marieberg. Jag har själv personligen varit ute ganska mycket i den debatten och försvarat en stor förtätning i just Marieberg. Jag tycker att det är en missad länk mellan Kungsholmen och Södermalm som skulle kunna bli mycket attraktiv genom stadsbyggnad.

Jag vet faktiskt inte varifrån du har fått den uppgiften. Motståndet att bygga bostäder runt motorvägar – det låter på dig som att det gäller att bygga på motorvägar. Det är jättebra om vi kan täta områdena i Järva och Barkarby. Jag tycker att det är alldeles utmärkt.

Anförande nr 151

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Det här är egentligen en form av ett förtydligande, en fråga: Vi ser problemen med den ensidiga utförsäljningen. Vi ser att man tappar långsiktigt strategiskt och även kortsiktigt möjligheten att styra byggandet. Vi ser att de höga markpriserna skapar problem, och det ger kontoret signaler om. Vi vet att det finns frågor om funktionshinder, om man vill göra vissa typer av anpassningar av bostäder. Det är inte möjligt när det byggs på privat mark. Vi ser att byggherrarna stannar upp sitt byggande.

Jag undrar: Delar du dina allianskompisars syn att de höga markpriserna inte är något problem och att man har en större möjlighet att styra över marken när man säljer den än när man äger den?

Anförande nr 152

E r i k s S l o t t n e r (KD): Det är klart att de höga markpriserna är ett problem. Det leder till för höga bostadspriser på många ställen. Så är det. Samtidigt är det marknaden för bostadsrätterna som styr priset. Även om vi skulle sänka priset på marken är det inte säkert att bostadspriset för bostadsrätterna i slutändan skulle sjunka. Byggföretaget vill ta ut de pengar det kan få på marknaden. Mellanskillnaden i förhållande till det sänkta markpriset riskerar alltså att hamna direkt i byggföretagarnas fickor. Då undrar jag om det är socialdemokratisk politik.

Hysesrätter upplåts med tomträtt. Där har vi ett betydligt generösare system just för att kunna underlätta byggandet av tomträtter. Jag tror inte att detta att sänka priset på marken automatiskt skulle vara ett sätt att lösa bostadsbristen eller sänka bostadspriserna i Stockholm.

R V ÄLDRE- OCH YTTERSTADSROTELN

**Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Storstockholms brandförsvär
Punkt 24, 22, 38)**

Anförande nr 153

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! I oktober tog vi ett första spadtag för Familjebostäders ganska stora projekt kring Rinkebystråket. Det är en omdaning av Rinkebystråket som innebär att en trafikseparerad bussgata blir en boulevard med 26 nya butiker där vi i praktiken gör det som många har efterfrågat i den dialog vi haft med Rinkebyborna.

Rinkebyborna har under processen meddelat att de vill se ett genomgående tema där vi får tusen smaker mat, matte, i denna nya stadsmiljö. Det blev klart häromveckan att krögarna Melker Andersson och P G Nilsson kommer att starta en restaurang på Rinkebystråket. De räknar med i storleksordningen 100 platser och en kockskola, där man kommer att anställa personer efter de nya nio månader som de räknar med att utbildningen kommer att ta, kockar som behövs över hela staden, garanterade jobb.

Det är ett fantastiskt tillskott till området, och jag är stolt över att fullmäktige i en ganska bred enighet har sett Rinkebystråkets potential. Det är tråkigt att Vänsterpartiet dock reserverar sig mot hela utvecklingen av området.

Stråket kommer inte bara att tilltala dem som vill etablera sig där eller dem som kommer att bo i närheten. Det här kommer att vara attraktivt för hela Stockholm. Det kommer att vara väldigt bra för Sundbyberg där vi genom bron över till Ursvik skapar möjligheter för människor att röra sig i det nya område som växer fram kring Rinkebystråket, en i dag ganska trist yta kring stråket.

Rinkeby Allé kommer också att kunna omdanas med nya bostäder och nya verksamheter, och detta är just nu i utvecklingsfasen.

Stora stadsutvecklingsprojekt som detta blir möjliga på grund av att vi har ett väldigt starkt engagemang hos bland annat våra bostadsbolag och deras samarbetspartner. Vi har i dag ett samarbete mellan olika aktörer, mellan våra egna förvaltningar, mellan myndigheter och alla dem som vill utveckla stadens olika delar till att vara attraktiva. Alla dessa samarbetar i dag på ett mycket bra sätt.

Återigen: Jag tycker att det är bra att vi är överens, att vi ser hela staden, att vi ser stadens alla delar och att vi ser till att lyfta det som är positivt i stadens olika delar och förstärka det samtidigt som vi är beredda att förändra det som inte fungerar.

Jag tycker att det är intressant att koppla ihop detta med den sammanhållna politiken, för jag tror att det kommer att diskuteras här i dag. Det här hör samman med förbifarten. Det här hör samman med de utvecklade möjligheterna för människor att ta sig mellan norr och söder, mellan väst och syd. Det är viktigt för Stockholm att vi också har möjlighet att transportera oss, viktigt för utvecklingen av nya företag, nya arbetsplatser och nya bostäder.

Förbifarten är det många som efterlängtar just av det skälet att den kommer att skapa kopplingar mellan nordvästra Stockholm och södra Stockholm på ett sätt som gynnar hela ytterstaden och Stockholm som helhet. Detta är det två partier i denna sal som med näbba och klor slåss för att stoppa. Miljöpartiet gjorde klart i går att man kommer att göra allt man kan för att stoppa förbifarten. Den kommer aldrig att byggas, sade Daniel Helldén från talarstolen. Det kan jag säga är ett mycket tydligt besked till stockholmarna, varför man under inga omständigheter ska rösta på Miljöpartiet, Vänsterpartiet eller Socialdemokraterna, för då får man inte besked i den viktiga frågan kring förbifarten. Det buas här, men det är så verkligheten är. Om ni har en kamrat i er opposition som är så tydlig på denna punkt får ni ta ansvar för det.

Renoveringen av miljonprogrammen är en fråga som ofta diskuteras runt om i riket. Vi har hittat en modell som vi är stolta över och där vi både kan renovera befintliga fastigheter, de med eftersatt underhåll och samtidigt göra det i nära samarbete med hyresgästerna. Det är en modell som jag gärna talar mer om.

Fru ordförande! Jag är stolt över att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut inom detta block.

Anförande nr 154

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm växer snabbt. Om bara tio år kan befolkningen ha ökat med ett Lund. Det här är Stockholms styrka. Styrkan finns i människorna i staden och i morgondagens stockholmare, dem som söker sig hit och dem som föds här.

Men att Stockholm växer är ingen naturlag. Vi har en kris i bostadshänseende. Folk tränger ihop sig, och priserna rusar i höjden. Om vi fortsätter så kan inte Stockholm fortsätta att växa. Då stannar utvecklingen. Vi måste bygga mycket mer. Efter sju år av borgerlig passivitet är det dags att komma i gång. Vi måste bygga ca 7 500 lägenheter varje år. I dag byggs det ungefär hälften så många.

Stockholm har tre välfungerande, ekonomiskt starka och uppskattade bostadsbolag, som skulle kunna vara med och ta ansvar för Stockholms utveckling och tillväxt. Men då krävs en politisk syring. I dag är det i stället ett faktum att våra bostadsbolag minskar i en rasande fart. Vi vill utveckla allmännyttan, inte avveckla den. Vi gör det genom att fördubbla bostadsbyggandet i våra allmännyttiga bostadsbolag, samtidigt som vi stoppar rean på stockholmarnas bostäder.

När Stockholmsmoderaterna tillträdde 2006 fanns det 95 000 allmännyttiga lägenheter i vår stad. I dag, sju år senare, finns det endast 67 000 lägenheter kvar. Bara förra året minskade allmännyttan med 4 000 lägenheter, samtidigt som behovet av prisvärda hyresrätter är större än någonsin.

De ideologiskt styrda utförsäljningarna leder till att klyftorna ökar i vår stad. Unga människor som skulle kunna bidra till Stockholms utveckling tvingas söka sig bort. Då det krävs miljonlån på banken eller sju år i bostadskön för att kunna bo i Stockholm blir konsekvensen att unga människor och studenter väljer bort Stockholm på grund av bostadsbristen.

Vi socialdemokrater har höga ambitioner för våra bostadsbolag. De ska ta ledartröjan för bostadsbyggandet i Stockholm, och vi vill höja ambitionen för hur mycket de ska bygga. Men vi vill också att våra bostadsbolag ska ta ett större ansvar för att bygga små lägenheter och studentbostäder. Vi politiker har ett särskilt ansvar för att ge nästa generation möjligheter. Genom våra allmännyttiga bostadsbolag vill vi investera i morgondagens stockholmare. Vi gör det genom att fördubbla takten för byggandet i allmännyttan. Redan 2016 ska våra bolag ha påbörjat 2 500 lägenheter.

Valet är tydligt. I Socialdemokraternas Stockholm finns en allmännytta som bygger staden. Det står mot moderat bostadspolitik med utförsäljningar och låg byggtakt. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budget.

Anförande nr 155

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Miljöpartiet vill bygga den mänskliga, miljövänliga och moderna staden Stockholm. Vad gör en stad jämställd? Vad gör att vi har en hög utbildningsnivå? Vad gör att vi har en attraktiv stad?

Politiken behövs. Här har vi den stora skillnaden mellan Alliansen och oppositionen. Alliansen har haft en medveten politik för att riva ned. Man har avlövats till exempel allmännyttan, man har bantat politiken. Man tror och vill att marknaden ska styra, och det blir inget bra Stockholm om vi låter marknaden styra.

Det finns unga människor i dag i Stockholm som inte längre är unga men som fortfarande bor hemma. De är närmare 30–40 år ibland, men för att de inte kan få en bostad så bor de hemma. Vissa har tur och har föräldrar som kan köpa en bostad. Det här är realiteten för unga människor i Stockholm i dag, och det har blivit sämre. Majoriteten har valt att inte ta ett bostadsförsörjningsansvar.

Ni i Alliansen har bidragit till en bostadssituation som är mycket värre i dag än vad den någonsin har varit i Stockholm. Till och med företagen skriker: Säg till att bygga bostäder, för vi får inte hit kompetent personal, för man får ingen bostad i Stockholm. Det är dagens situation. Så står Joakim Larsson här men pratar inte om allmännyttan, inte om behovet av att bygga nya bostäder genom allmännyttan och ta bostadsförsörjningsansvar, utan han pratar om, visserligen viktiga, men mindre viktiga saker.

Vi måste se till att vi har politik för att bygga bostäder, politik för att se till att vi har hyresrätter i staden. Allmännyttan är viktig. Det är bara att kolla på till exempel utbildningsnivån i Sverige. Bygger den på att vi har en marknad som fungerar? Nej, den bygger på politik. Vi har ett utbildningsväsen som erbjuder fri utbildning, vi har studenter som kan få studielån. Det är inte föräldrars plånböcker som bestämmer om unga människor kan plugga. Så är det i många andra länder. Vi har tidigare haft en politik för att se till att människor får en bostad. Alla människor har rätt till en god bostad. För det behövs det politiska verktyg, någonting som majoriteten har avskaffat.

Vi behöver också en politik för att det byggande som vi ändå har blir miljövänligt. De hus vi har ska stå i hundratals år. Vi behöver bygga energieffektivt. Vi behöver bygga bostäder som håller länge, men det gör man inte från majoritetens sida tillräckligt mycket. Man har en alldeles för låg ambitionsnivå.

Vi vill se till att man vid upprustningen verkligen energieffektiviserar. Det måste vi göra för framtiden, både ta klimatansvar och se till att vi får ett mänskligt Stockholm där vi minskar klyftorna och ser till att alla har rätt till en bostad.

Anförande nr 156

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är snart en miljonstad. Det kommer att ställa höga krav på utbyggd infrastruktur, utbyggd offentlig service och framför allt bostäder. Det är en stor utmaning att åstadkomma allt detta, men det är en utveckling som vi ska vara glada över. Vi ska bejaka den. Det gör inte alla partier i den här salen, som ni vet.

Däremot för en liberal är det här en positiv utveckling. Det är människan som är den främsta resursen för att den här utvecklingen ska vara möjlig. Det är med människans hjälp, uppfinningsrikedom och kreativitet som vi kan se att Stockholm kommer att vara en bättre stad i morgon än vad den är i dag eller vad den var i går för den delen.

De tre kommunala bostadsbolagen har en nyckelroll för att klara det nödvändiga målet. Vi ska bygga 140 000 bostäder fram till 2030. För Stockholms del, där jag är ordförande, innebär det att vi bara under de kommande åren kommer att bygga 2 000 lägenheter. Jag håller mig medvetet till väldigt lågt beräknade siffror. Projektportföljen är mycket större än så.

Dessutom kommer vi att bygga ungefär 1 000 studentlägenheter som ni tidigare inte har hört talas om, för det är en nyhet för i dag, utöver de 6 000 som vi har i övrig produktionsportfölj för studentbostäder i staden.

Vi gör strategiska affärer med andra aktörer för att vi ska kunna skapa bostäder som annars inte hade kommit till. På energi- och miljöfronten arbetar Stockholm mycket aktivt. Vi har under flera år jobbat med Hållbara Hökarängen, en satsning som de kommersiella fastighetsbolagen nu är intresserade av, vill ta del och se hur vi gör. Så här skulle det kunna vara på flera ställen. Jag ska hålla ett föredrag i Västerås om några veckor om det här och har gjort det tidigare här i city. Så stort är intresset för vad vi gör. Vi har också den första green building ur miljösynpunkt som har fått guldmedalj, byggd och färdig för nyinflyttning i Stockholm. Vi i Stockholms stad har prisats för våra miljösatningar.

Men allt är inte bra, det är det definitivt inte. Vi kan inte bygga så likriktat och så fult som görs i dag. Vi måste ställa mycket högre krav på arkitekturen och på stadsplaneringen. Medborgardialogen när vi bygger nytt måste bli bättre, och medborgardialogen ska utvecklas också när vi renoverar och restaurerar.

Nu när vi ska bygga så mycket måste vi bygga smart och bra. Vi ska inte upprepa de misstag som våra tidigare kolleger gjorde som byggde miljonprogrammen. Vi ska bygga snyggt och bra. Det betyder att stenstadens miljö utvecklas och att vi förnyar city på ett varsamt sätt i ett helhetsperspektiv med god arkitektur. Det innebär bättre stadsmiljö och fler bostäder. När vi bygger mycket nu har vi chansen att bygga bra och rätta till tidigare misstag.

Därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 157

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Kära stockholmare och kära hyresgäster! I en tid när många ungdomar är inne på sitt femte andrahandskontrakt, när folk flyttar från Stockholm därför att de inte har råd att bo här, när det tar sju år i bostadskön för att få en lägenhet då ägnar ansvarigt borgarråd en stor del av sitt inledningsanförande åt att berätta att han har skaffat en kändiskock till Rinkebystråket. Det säger väldigt mycket om hur man ser på bostadspolitiken från den här sidan och från ansvarigt borgarråd.

22 000 kronor i hyra för en femma i Djurgårdsstaden, flera tusen hyresrätter i ytterstaden som har omvandlats, hyresrätter med låg hyra har försvunnit från bostadsmarknaden. Det är resultatet av er bostadspolitik.

Hur vi planerar den här staden, vilka hus vi bygger, hur vi använder det kapital som finns i våra bostadsbolag bestämmer hur framtidens Stockholm ska se ut och vilka som är framtidens stockholmare. Alla vet att bostadssituationen i Stockholm är en katastrof. Det finns väldigt tydliga skillnader mellan oss och Alliansen. Ni ser systematiskt till att använda bostadspolitiken för att förändra befolkningen i den här staden. Ni bygger dyrt och ni bygger för lite.

Ni fortsätter att omvandla så att billiga hyresrätter försvinner från bostadsmarknaden. Ni höjer hyrorna trots att bolagen har en så bra ekonomi att ni kunde plocka ut över 4 miljarder av hyresgästernas pengar. Vi säger: Låt allmännyttan bygga fler hyresrätter med ett hyrestak så att vi får lägre hyror. Det går om viljan finns. Ni kan titta på Sabo. Om ni vill bygga billigt lär av Sabo; de har tagit fram en modell för det.

Sluta höja hyrorna! Ett hyresstopp på två år kostar ca 240 miljoner om vi räknar med en hyreshöjning på ungefär 3 procent. Jämför det som sagt med de drygt 4 miljarder som ni har tagit från hyresgästerna. Det går alltså att bygga med överkomliga hyror. Det går att hålla hyrorna nere, men ni vill inte. Jag tycker att er insats i debatten blir att förklara för stockholmarna varför ni inte vill.

Bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 158

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Bostadsmarknaden i Stockholm är som bekant en marknad med stora problem. Det finns en stor efterfrågan på bostäder, men det finns ett relativt litet utbud. Det finns många orsaker till det. En är att många människor vill flytta hit för att de liksom vi vill bo i vår fantastiska stad. Det är vi i Centerpartiet glada för.

Alla som kommer hit måste ha någonstans att bo. Vi i Centerpartiet i Stockholm har länge arbetat för en bostadsmarknad med ett brett utbud av olika typer av bostäder. Inte minst är hyresrätten viktig för den som inte vill eller kan köpa sitt eget boende. Genom Stimulans för Stockholm ökar vi nu takten i nybyggnationen samtidigt som vi fortsätter arbetet med att ha bra hyresvärdar i befintligt bestånd.

Ordförande! Sedan Söderortsvisionen och Järvalyftet startade har många satsningar genomförts och påbörjats i ytterstaden. Ett mycket viktigt bevis för att det arbetet har varit lyckat är att Svenska Bostäders hyresgäster ute på Järva har gått från att vara

bolagets mest missnöjda när den nuvarande oppositionen styrde staden till att vara dess mest nöjda kunder nu, och för andra året i rad.

Vi fortsätter arbetet med boendedialogen. Det är bara i samarbete med dem som bor i ytterstaden som vi kan utveckla ytterstaden på rätt sätt.

Ordförande! För Centerpartiet är den miljövänliga gröna staden målet. Stockholm växer, och det välkomnar vi. Men för att vi ska klara av det krävs att vi arbetar för ett miljövänligt byggande, enkel och tillgänglig kollektivtrafik, många och säkra cykelvägar och en stad som premierar miljövänlig teknik.

Nu fortsätter våra satsningar på bättre cykelvägar genom cykelmiljarden, som Centerpartiet har drivit på för att få till stånd. I förra veckan presenterades utbyggnaden av tunnelbanan i Stockholm. En utbyggd tunnelbana gagnar alla stockholmare, inte minst dem som bor i ytterstaden. Initiativet till utbyggnaden kommer från Centerpartiet.

I budgeten satsar vi på energieffektiviseringar och förnybar energi. Vi kommer att öka hyresgästernas incitament för att spara energi. Det bidrar till en god stadsmiljö och ett bättre klimat. Centerpartiets arbete för ett grönare och skönare Stockholm ger resultat.

Ordförande! Jag ska bespara fullmäktige för det tvivelaktiga nöjet att höra mig sjunga. Men hade jag sjungit hade det varit den klassiska lokalsamhällsvisan, sången som vi centerpartister har sjungit sedan 70-talet. I budgeten får våra bostadsbolag i uppdrag att samarbeta med övriga berörda bolag och nämnder och privata aktörer för att utveckla bolagens närcentrum. Det i kombination med boendedialoger, brandinformatörer, fler försöks- och träningslägenheter och mycket annat är just en utveckling av lokalsamhället.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 159

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Kommunens bostadsbolag spelar en central roll i vår stads bostadspolitik. Genom nybyggnation och upprustningar men också genom försäljningar och ombildningar är Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholmshem aktiva aktörer på Sveriges hetaste bostadsmarknad. Det ska de fortsätta att vara.

En stor del av Stockholms invånare är direkt berörda av de beslut som tas i respektive bolags styrelse. De påverkar därmed människors vardag. Med ytterligare 140 000 nya bostäder till 2030 kommer självklart de kommunala bostadsbolagen att spela en viktig roll. Inte minst hoppas jag att bostadsbolagen ska ta täten i arbetet för att ta fram yteffektiva bostäder till lägre kostnad liksom fler bostäder till ungdomar.

En stor fastighetsägare har inte bara ansvar för själva bostadsbyggnaden utan också ett ansvar för den omgivande stadsdelen. På Järva och i söderort spelar fastighetsbolagen en avgörande roll för att skapa attraktiva och trygga stadsdelar. Trygghetsmätningarna visar att det arbetet går bra. Svenska Bostäder har enligt mätningarna gjort remarkabla förbättringar på Järva, vilket är väldigt upplyftande och kan

förhoppningsvis smitta av sig till andra fastighetsägare runt om i staden, såväl privata som kommunala.

I Hökarängen har Stockholmshem genomfört ett viktigt arbete med att göra Hökarängen attraktivare, också det väldigt framgångsrikt. Genom boendedialeger har bolagen kunnat aktivera medborgare som annars kanske inte skulle ha kommit till tals. Bostadsbolagen tar ett stort ansvar runt om i vår stad.

Under Alliansens styre har också drömmen om det egna boendet kunnat förverkligas för många stockholmare. Områden där det förut nästan bara fanns hyresrätter är i dag mer blandade vad gäller boendeform. En person som vill byta hyresrätt till bostadsrätt kan oftare i dag än förr bo kvar i samma stadsdel. Erbjudandet om ombildning kvarstår i de delar där hyresrätten fortfarande är dominerande.

I direktiven för budgeten för nästa år står det att bostadsbolagen ska bidra till att fler studentbostäder skapas, att de ska verka för fler billiga bostäder för ungdomar och underlätta skapandet av bostäder för personer med funktionsnedsättning samt verka för lägre byggnadskostnader. Det här är inga lätta uppgifter, men det är direktiv som bolagen har och som jag tycker är viktiga. Alla dessa fyra direktiv är viktiga för att underlätta situationen för många på den ganska så ansträngda bostadsmarknad vi har i Stockholm.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 160

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det är så intressant med er i Alliansen. Ni låter ibland som oppositionen.

Nu ska det byggas studentbostäder. Men varför har ni inte gjort det tidigare? Nu ska ni se till att bygga små bostäder. Men varför har ni inte gjort det tidigare? Vad menar ni egentligen? Någon av er säger att det ska byggas små lägenheter för unga. Någon annan säger: Ettor och tvåor. Men ni definierar inte i kvadratmeter vad ni menar. Vad menar ni egentligen? Och igen: Varför har ni inte gjort det under nära åtta års tid? Ni säger att ni ska ha medborgardialog i stadsplanering om arkitektur. Ja, varför har ni inte gjort det tidigare?

Det är självklart att de tre bostadsbolagen är tre väldigt bra bolag. Jag beundrar tjänstemännen som gör sitt bästa i dessa bolag. Men varför gör ni allt för att de här bolagen ska försvinna? Ni har gjort allt för att avlöva allmännyttan. Ni har sålt ut och ombildat. Hade ni inte kunnat lägga samma energi på att bygga nya bostäder, samma energi på att ta bostadsförsörjningsansvar som ni har lagt på tjänstemannaresurser och tid på att ombilda för att övertala hyresgäster till att köpa sin bostad? All den energin och tiden borde ni ha lagt på rätt politik, och det har ni inte gjort.

Politik handlar alltid om prioritering, och er prioritering är: Allmännyttan är ingenting vi vill ha. Det är en sosseidé. Det är något som vi egentligen vill avskaffa. Och politik, nä, det är bättre om marknaden sköter det, för om marknaden sköter det kan jag köpa en bostad till mina barn, och det blir så bra.

Klyftorna i Stockholm har ökat. Titta på staden i dag! Det är allt fler människor som har allt svårare att få en bostad. Det ni borde satsa på, men det säger ni inte, ni pratar inte om det, är bostäder som människor som har lite pengar har råd att köpa. Ni pratar inte om att bygga billiga bostäder. Ni har inte byggt några billiga bostäder. Det är bara att kolla på nyproducerade bostäder som finns Bostadsförmedlingen. Ni tycker att byggbolagen ska ta ansvar.

Vissa kommuner i Sverige säger så här till bostadsbolagen: Om ni vill bygga attraktivt ska ni bygga bostäder i ett visst område, och vi bestämmer att ni ska bygga hyresrätter.

I Stockholm har ni varit väldigt dåliga på att använda de politiska verktygen för att se till att vi kan ta bostadsförsörjningsansvar. Det är ert bokslut. Det är bara att titta i spegeln och se vad ni har gjort under dessa nästan åtta år. Det är fantastiskt att ni känner att det är oppositionens idéer som är framtiden. Jag är ganska säker på att stockholmarna vet vilka det är som driver en bra bostadspolitik.

Anförande nr 161

Ch r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej, Yvonne! Jag ska börja med att berätta en anekdot. År 1998 startade jag ett företag med några vänner. Vi skulle anställa ett tjugotal programmerare, och vi gjorde så. Det slutade med att vi lämnade det här landet och flyttade allting till Mallorca. Det var under Mats Hulths tid i Stadshuset. Om du, Yvonne, säger att det saknas visioner i dag ska jag säga att det har saknats visioner ganska länge i så fall.

Vi har spänt bågen och sagt att det ska byggas 140 000 nya bostäder fram till 2030. År 1998 gick det inte att få en bostad i Stockholm. Inte 1999 heller, definitivt inte om man var ny i staden.

Centerpartiets syn på bostadspolitiken är att skapa en mångfaldsmarknad. Det ska finnas många upplåtelseformer. Jag tror på en politik som är mer flexibel där man fler kan komma in snabbare på bostadsmarknaden. Anklaga oss inte för att vara visionslösa, för 1998 såg det likadant ut.

Anförande nr 162

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Varken statistiken eller min egen bild visar på att det var sämre förr. Tvärtom, det har blivit sämre. Det är bara att kolla på antalet människor som söker bostad, hur bolagen går ut och vädjar till kommunerna att ta ansvar därför att de har svårt med rekrytering.

Det är sämre i dag än det har varit tidigare. Bostadsmarknaden har inte blivit mer flexibel. De som vill avskaffa allmännyttan säger att det är så bra med trappan i bostadsmarknaden. Man bygger dyra bostäder för dem som har råd, och så frigörs en liten billig bostad någon annanstans som någon kan köpa. Men flexibiliteten på bostadsmarknaden, rörligheten på bostadsmarknaden har minskat under de här åtta åren. Folk sitter fast i er bostadspolitik som gör att man bygger för dem som har råd, och det är allt fler som har allt svårare att få en bostad.

Anförande nr 163

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är ganska skrämmande att Yvonne Ruwaida står här och påstår rena osanningar. Påståendet att vi skulle vilja avskaffa våra tre allmännyttiga bostadsbolag är ganska skrattretande i en tid när de har de mest nöjda hyresgästerna någonsin, när vi har satsat på förvaltningen, när vi har börjat arbetet med energieffektiviseringarna, när vi har sett till att vi har hittat en modell för att renovera våra miljonprogram utan att hyresgästerna behöver flytta därifrån och aldrig mer får komma tillbaka. När vi hittade modellen säger ni: Det här håller ni på att avskaffa.

Dessutom vill jag ha svar från dig, Yvonne, på en fråga. År 2006 var ni med och styrde. Vet du hur många markanvisningar till studentbostäder det var 2006? Noll, noll, noll.

Anförande nr 164

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Man kan alltid leka med statistik, Joakim. Däremot om du kollar hur många markanvisningar som fanns under den rödgröna majoriteten och under hela den mandatperioden ser du att det satsades på hyresrätter mycket mer, däremot inte tillräckligt mycket på studentbostäder och små bostäder, men på hyresrätter som sagt.

Under er tid har ni gjort allt för att minska hyresrätten och speciellt – jag säger inte att ni har avskaffat bolagen, jag var lite ironisk – inom allmännyttan. Ni har minskat allmännyttan med 37–40 procent i Stockholm. Sedan står ni och säger att de här bolagen är så jättebra. Om de är så jättebra, varför har ni lagt så mycket energi och tid på att sälja hyresrätter, på att ombilda hyresrätter till bostadsrätter?

Det är där ni har lagt energin, och det vet ni. Kolla er själva i spegeln, och du ser att väldigt mycket tid har lagts på att göra det. Det har varit er viktigaste politiska prioritering. Den är ideologiskt driven och ingenting annat. Ni har därmed minskat möjligheterna till staden att jobba med bostadsförsörjning. Det är ert bokslut.

Anförande nr 165

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Det senaste inlägget från Yvonne Ruwaida säger ganska mycket om Miljöpartiets bostadspolitik. Stora tomma ord som bygger på lögn. Jag förstår faktiskt inte var ni tagit dem ifrån. Vi som har suttit med miljöpartister i åtta år i olika nämnder, i fastighetsnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, har sett miljöpartister som konsekvent har röstat nej till de flesta av stora bostadsprojekt. Ni vill återremittera, bordlägga, ni ändrar, försvårar och saktar hela processen.

Det är inte seriöst att säga att ni har en politik för bostäder. För resten har ni ingen politik, du säger bara att vi är dåliga. Jag tycker inte att detta är seriöst. Du har inga förslag alls. Vill stockholmarna ha dig som stadsbyggnadsborgarråd när du ljuger och bara klagar på andra i stället för att komma med förslag?

Vi bygger tusentals bostäder varje år. Vi färdigställer tusentals bostäder varje år. Håll dig till sanningen!

Anförande nr 166

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Den viktiga frågan när vi har en växande stad och den stora bostadsbrist som vi har är: Vad bygger vi? Var bygger vi? Till vem bygger vi? Det är de viktiga frågorna.

När vi kanske inte vill bygga vanliga hus som är ganska utrymmeskrävande utan vill bygga flerbostadshus, när vi vill bygga högre än ni vill under inflygningen till Bromma tycker ni att Bromma flygplats är viktigare än bostäder. När vi vill bygga hyresrätter i stället för att satsa på bostadsrätter då kanske vi säger nej till era förslag. Det betyder inte att vi inte vill bygga. Det betyder att vi vill bygga yteffektivt, vi vill bygga miljövänligt, vi vill bygga hyresrätter. Vi har en annorlunda syn på vad man ska bygga. Kom inte och påstå annat.

Ni har haft en medveten politik där ni avlövad allmännyttan. Det är någonting som är fakta och ingenting annat.

Anförande nr 167

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag är stolt över att få dela den här bostadsdebatten tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet av det skälet att det finns en avgrund mellan er bostadspolitik i Alliansen och vår. Den går vid synen på vilken typ av bostäder vi vill bygga. Det är otvetydigt så att ni har skadat allmännyttan i Stockholm. Ni har skadat den med er politik genom att först sälja ut alla de attraktiva lägenheter som ni kunde sälja i innerstaden. Ni har i praktiken utrotat allmännyttan från den del av staden där vi kanske skulle ha behövt den för att kunna skapa en integrerad stad med mångfald och möjlighet för ungdomar och äldre att bo tillsammans.

Ni utrotade vanliga ungdomars möjligheter att bo i staden i stället för att se till att de kan flytta dit. Ungdomar i dag som inte har ett eget kapital göra sig inte besvär om de inte har föräldrar som kan betala för insats till en bostadsrätt eller pröjsa för ett svart kontrakt på någon av malmarna inne i staden. Det är den praktiska möjlighet som ni har skapat.

Det är 11 000 färre mindre lägenheter i dag i hyresrätt än vad det var när ni tillträdde – 11 000! Samtidigt har ni sålt ut 30 000 lägenheter som tidigare var allmännyttiga och som i dag är privata och öppna för den som kan slänga upp plånboken. När ni tillträdde fanns det 95 000 allmännyttiga lägenheter. Sju år senare finns det 67 000 lägenheter. Det är er politik däremellan. Att ni sedan fraterniserar och diskuterar hur ni ska skapa olika stilprojekt inom den allmännyttan ni har kvar och putsar lite på glansen är en helt annan sak. Det är precis vad ni håller på med inför era egna barn och era kompisars barn som kan slänga upp plånboken och betala den putsade fasaden.

Vi har en politik som handlar om att öka ambitionerna och bygga bostäder för folk som har behov av att bo. Vi räknar alla åldrar och alla behov som lika viktiga och bygger inte bara för dem som har möjlighet att betala. Ungdomar ska ha lika rättigheter som äldre. Folk som har behov av att flytta på bostadsmarknaden utan eget kapital, eller kanske rent av vill till Stockholm utan eget kapital, ska ha möjlighet att göra det.

Jämfört med andra storstäder, vi kan ta Göteborg och Malmö som exempel, har andelen allmännyttan minskat i Stockholm. Vi har i dag 600 allmännyttiga lägenheter per 1 000 invånare. Det här har sjunkit drastisk jämfört med till exempel Göteborg och Malmö, som har en betydligt större andel allmännytta än vad Stockholm har.

Detta är resultatet av att ni har kränkt av de delar av allmännyttan som var säljbara. Nu fortsätter ni i förorten, men där går det inte lika bra. Men det är samma politik. Det handlar om att skapa möjligheter för folk att handla med lägenheter, inte att bo i dem om man har lite pengar. För att kunna bo i borgarnas Stockholm ska man ha en fet plånbok eller rika föräldrar.

Bifall till Socialdemokraternas bostadspolitik!

Anförande nr 168

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Först tänkte jag beklaga, Tomas Rudin, att du skulle behöva försöka bilda majoriteter om ni, vilket Gud förbjude, skulle vinna valet och sitta i majoritet med sådana som Yvonne Ruwaida som inte kan hålla sig till sanningen. Jag kan bara konstatera att ni är av samma skrot och korn bägge två. Det du gör, Tomas, är att du överdriver och kommer med insinuanta kommentarer och gör något riktigt magplask och jämför allmännyttan i Stockholm med den i Göteborg och Malmö. Göteborgs och Malmös allmännytta är skrot jämfört med vår egen. Vårt Järvafält är tio gånger bättre än vad miljonprogramförorterna är i Göteborg och Malmö.

Nej, sanningen är den att vi har satsat på våra miljonprogramområden inom ramen för de kommunala bostadsbolagen. Vi är stolta över att vi har skapat resurser för att kunna upprusta lägenheterna i husen till dem som bor där.

Vi skapar resurser. Vi kan göra detta utan hyreshöjningar och skattehöjningar. Ni måste höja måste höja hyrorna eller höja skatterna, för annars går det inte ihop.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 169

Borgarrådet R u d i n (S): Det är intressant att du inte alls tar upp den tråd jag lägger ut här om vem som har råd att bo i allmännyttan i dag. När ni bygger den nya allmännyttan blir den lika dyr som all annan nyproduktion. Ni har inte någon ambition att pressa priset med hjälp av allmännyttan som ett verktyg. Det kommer vi att göra.

Vi kommer att sätta högsta fart och låta allmännyttan bygga. Av allt de ska bygga ska 20 procent vara byggda för ungdomar. Vi tänker använda allmännyttan för att pressa priset och skapa bra boenden och bra boendekvalitet i alla delar av Stockholm för att alla ska ha möjlighet att bosätta sig i alla stadsdelar. Det berörde du inte med ett ord. Det beror på att du vänder dig till en publik som redan har pengar. Du är safe. Men jag vänder mig alla ungdomar som i dag funderar över var de ska bo någonstans utan att ha en egen fet plånbok.

I några av de tidigare inläggen sade du att misstaget var att bygga miljonprogrammet. Nej, det var det inte. Vi byggde bort bostadsnöden i Stockholm. Men ni bygger inte längre miljonprogram, utan ni bygger miljonärsprogram, och det är en helt annan politik.

Bifall till Socialdemokraternas budgetalternativ!

Anförande nr 170

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska inte låta mig ryckas med i den agitatoriska stil som Tomas hade, utan jag skulle snarare vilja ge Socialdemokraterna en eloge för det bostadsbyggande som vi ändå klarar av i Stockholm. Förra mandatperioden byggde vi 6 000 lägenheter med hjälp av allmännyttan. I Göteborg och Malmö, Norrköping och Västerås byggdes det sammanlagt 1 600, det vill säga att vi i Stockholm tillsammans med Socialdemokraternas benägna bistånd byggde fyra gånger snabbare än vad man gjorde i de fyra nämnda kommunerna tillsammans, eller fyra gånger mer om du så vill. Det vill jag gärna säga.

Det är skillnad med Miljöpartiet, som under mandatperioden röstade nej till allt. Men efter det att vi berättade det för människor gör man det inte längre. Nu försöker man bordlägga och återremittera ärendena och hitta på filibustrande för att inte komma till skott med någonting. Det enda ställe där man vill bygga på är Bromma. Man vet att man måste ringa regeringen för att få bygga där.

Anförande nr 171

Borgarrådet R u d i n (S): Det är ju helt okej att vi är överens om att vi behöver bygga bostäder. Vi samarbetar gärna med alla partier som vill bygga bostäder. Det jag talar om är vilken typ av bostäder vi bygger. Den markpolitik och den exploateringspolitik ni tillämpar och den utförsäljningspolitik som ni har tillämpat har lett till att Stockholm har blivit mer segregerat. Där kan vi tyvärr inte mötas. Jag har inga förväntningar heller.

Däremot gör Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna en gemensam analys. Jag är helt fast övertygad om att vårt Stockholm kommer att vända sig till alla stockholmare, medan ni fortsatt riktar er in på dem som har råd att betala. Det är där kritiken ligger.

Det är otvetydigt så att andra kommuner bygger för lite. Men när man på regeringens uppdrag jämförde Stockholms kommuner med varandra visade det sig att vi ligger först på 17:e plats i Stockholms kommun jämfört med Stockholms kranskommuner när det gäller att bygga per tusen invånare.

Vi ska inte slå oss för bröstet. Vi bygger för lite. Vi behöver bygga betydligt mer.

Anförande nr 172

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): You are on fire, Tomas, verkligen. Jag vill påminna dig om att på Järvafältet i Svenska Bostäders bestånd har hyresgästerna varit de mest missnöjda tidigare. Nu har de blivit de mest nöjda. Så våra bostadsbolag gör ett väldigt bra jobb. Jag vet inte som det sitter några direktörer här, men jag tycker att det skulle vara ganska jobbigt att få Tomas som borgarråd när jag hör det han säger här. Vi verkar tydligen inte göra någonting bra.

Vidare vill jag påminna om 1999 års Stockholm när Mats Hulth var borgarråd. Jag anställde 20 programmerare som flyttade in från Ryssland, Spanien och ett par andra ställen. Det visade sig att de fick vända från Stockholm, ert Stockholm, det fanns inga bostäder. Vi satsar nu i 2013, 2014 och fram till 2030. Det ska bli 140 000 nya bostäder.

Anförande nr 173

Borgarrådet R u d i n (S): Jag vet inte om det är någon mening med att diskutera bostadspolitik 1998, men jag tycker att det räcker med att titta på de senaste åren och jämföra med vad vi gjorde under perioden 2002–2006 när vi byggde 20 000 lägenheter. Ni har satt upp ett mål om 15 000 lägenheter som ni ska ha i Stockholm under den här mandatperioden. Vi hjälper till så gott vi kan. Vi röstar ja till allt vi kan, och vi tar fram mer och mer förslag på var man kan bygga. En del ville ni gå med på, en del ville ni inte gå med på. Ni röstade nej till Studentskrapan till exempel som vi ville bygga på Södermalm, och ni har röstat nej till en del andra projekt.

Men den här sifferexercisen gagnar inget, kom igen. Saldot visar ju totalen. Om ni vill bygga som jag måste jag säga att det börjar se lätt stressigt ut. Ni har hunnit bygga bara 9 384 lägenheter, men ni lovade 15 000. Då möter ni det genom att höja målsättningarna. Samtidigt minskar ni i budgeten anslagen till statsbyggnadskontoret och exploateringskontoret. Jag undrar om er matematik verkligen är seriös.

Nej, bifall åter till Socialdemokraternas budgetalternativ!

Anförande nr 174

E r i k S l o t t n e r (KD): Man kan ändå konstatera, Tomas, att med er politik hade de allmännyttiga bostadsbolagen varit sämre rustade än vad de är i dag. Ekonomin hade varit sämre. Vi har genom ett ansvarsfullt förvaltande, bland annat genom försäljningar och ombildningar, möjliggjort att allmännyttan har starka ekonomiska muskler för att kunna renovera, för att kunna rusta upp, för att kunna energieffektivisera och satsa på nybyggnation. Det arbete som nu till exempel sker i Rinkeby hade aldrig varit möjligt utan de här musklerna. Det som nu håller på att ske med Rinkebyterrassen hade inte varit möjligt utan de ekonomiska musklerna.

Det är viktigt att säga att det inte bara är allmännyttan som har ansvaret för att bygga hyresrätter eller pressa priserna eller bygga mindre och billigare hyresrätter. Det är viktigt ansvar också för de privata byggföretagen. Där vet vi att det finns initiativ bland annat Boklok som har kommit en del initiativ. Jag tror att det är ett samarbete mellan kommunen och privata bolag som krävs.

Anförande nr 175

Borgarrådet R u d i n (S): Jag träffar dagligen byggherrar, bland annat privata byggherrar, som vill bygga hyreslägenheter och som klagar på att de har fått för lite markanvisningar i Stockholm. De klagar på att er prissättningsmodell när ni säljer ut marken fungerar så att den som bjuder högst får också mest, vilket har lett till att flera byggherrar i Stockholm har fått markanvisningar även om de inte ens har eget kapital för att kunna förverkliga projekten. Det är en av förklaringarna till att det har stannat upp i byggandet.

När de seriösa byggarna kliver in, Stockholmsbyggarna bland andra, krigar de med folk som gör korta spekulationer på den sålda marken. När dessa spekulanter sedan går till banken för att söka byggkrediter för att de har för lite kapital säger banken: Nej, vi kan inte ge några ytterligare lån därför att ni inte har något eget kapital. Samtidigt står de privata hyresvärdarna och väntar med att få bygga ut sina projekt därför att de inte har fått markanvisningar.

Er prismodell, att allt är till salu till högsta pris, har nått vägs ände. Ungdomarna vet det, vi vet det, nu ska väljarna få veta det, och sedan ska ni bort.

Bifall till Socialdemokraternas bostadspolitik!

Anförande nr 176

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Det var bra att det där med privata hyresvärdar kom fram. Det är det som är problemet när det gäller att lämna lägenheter till förturs-, försöks- och träningslägenheter. Problemet är de privata värdarna, alltså bara ett samtal bort. Jag ringde för en timme sedan och tog reda på hur det låg till.

Mellan 2010 och 2011 lämnade de privata värdarna lägenheter väldigt bra som hjälpte till en hel del. Vi hade diskussioner om det, Joakim Larsson och jag, en gång i tiden. Det var positivt, till och med bättre än vad som skedde före 2006. Men sedan har det hänt någonting. Eriks Slottner sade att de privata värdarna ska ta ansvar. Och det tycker jag också. Nu lämnar de i princip inga lägenheter. Sex lägenheter har jag fått veta i dag genom att ringa. Det är ingen lögn. Jag har ringt och tagit reda på det; det är sanningen. Så illa ser det ut från den privata sidan.

Vad ska vi göra åt det? Har ni någon lösning? Kan ni ta en ny diskussion, en ny vända med de privata värdarna? Det borde kanske göras. Det oroar mig väldigt mycket.

En sak till: Alla försöks- och träningslägenheter som man har fått ligger utanför Stockholm. Är det någon tanke i det att man inte lämnar några lägenheter innanför staden? Är det verkligen en tanke att av 350 personer som får en försöks- och träningslägenhet är det ingen i Stockholms innerstad? Det är mycket, mycket märkligt.

Anförande nr 177

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Hej Jackie! Vi ska väl inte fara med osanning; jag tycker att vi ska höja nivån lite. Du säger, Jackie, att det är sex privata lägenheter som har lämnats. Jag vet inte vart du ringde, men i år har vi slagit alla rekord när det gäller att få in lägenheter från de privata fastighetsägarna. I dag är det hittills 439 fler än under samma period föregående år från de privata fastighetsvärdarna. Det är den största ökning som skett under tiden.

När det gäller försöks- träningslägenheter och förturslägenheter är det så att många av de privata fastighetsbolagen, till exempel Ikano, har avtal direkt med stadsdelsnämnderna, och därigenom finns det lägenheter som går till de utvalda grupperna.

Var du hittade dina sex lägenheter vet jag, men jag tror att du ringde fel.

Anförande nr 178

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag ringde den styrelse som du och jag sitter i.

Anförande nr 179

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jackie och jag sitter i förtursutskottets styrelse tillsammans, och jag har nog aldrig under de år jag suttit där med dig hört dig ha en enda invändning mot de beslut som har fattats. Ärligt talat brukar du gå på Moderaternas linje oftare än vad jag gör. Jag tycker att det är mycket märkligt att du här i talarstolen säger det du säger.

Det viktigaste är väl inte var lägenheterna ligger i Stockholms stad. Det är inget självändamål att alla lägenheter ska ligga i innerstaden. Det viktigaste är att det finns en tillgång till bostäder.

När det gäller förtursverksamheten vet du, eftersom du varit med och tagit beslut om de nya riktlinjerna, att antalet ansökningar har minskat. Sist men inte minst är det viktigt att hålla sig till sanningen i en så här viktig verksamhet, precis som Christina sade. Jag undrar också vart du har ringt, för den styrelse som du sitter i har just sagt att det är all time high. Det är 439 fler lägenheter som har lämnats från de privata jämfört med föregående år.

Anförande nr 180

J a c k i e N y l a n d e r (V): Att jag många gånger röstat med Moderaterna beror såklart på att det har varit bra beslut i dessa frågor när det gäller lägenheter till människor som behöver dem. Det är inte det diskussionen gäller, utan den här diskussionen gäller att privata värdar inte lämnar lägenheter i lika stor utsträckning längre som försöks- och träningslägenheter. Det var det jag åsyftade. Det oroar mig att allmännyttan får ta större ansvar i den frågan. Det oroar mig, inte hur det ser ut.

Anförande nr 181

S t i n a B e n g t s s o n (C): På tisdag ska vi fatta beslut om hemlöshetsstrategi i socialnämnden. Jag vet fortfarande inte om Vänsterpartiet kommer att gå med på den, men jag hoppas, för den är bra. I den skriver vi bland annat att när folk inte har betalat in hyran kommer de att erbjudas stöd och samtal, någonting som vi inte har skrivit tidigare. Det har tillkommit just för att de privata hyresvärdarna vill ha det. Det är en garanti för dem att få hjälp från staden om det blir någon form av strul med hyror. Är inte det ett sätt som du tycker är bra?

Anförande nr 182

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ja, det kan säkert vara ett bra sätt att jobba på.

Anförande nr 183

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Fru ordförande! Stockholm växer, och en väl fungerande bostadsmarknad är en av de viktigaste förutsättningarna för människor att leva och bo i Stockholm. Med nuvarande majoritet ökar bostadsbyggandet, och stadens mål är att 140 000 bostäder ska stå färdiga år 2030. Den ökade inflyttningen är något som vi även på Bostadsförmedlingen ser effekterna av. Allt

fler stockholmare vänder sig till Bostadsförmedlingen för att söka en bostad. Men av Bostadsförmedlingens 400 000 köande har i dag 79 procent redan en egen bostad.

Bostadsförmedlingen ses som en prisvärd investering både för den som långsiktigt kan tänka sig att flytta och för den som behöver en bostad lite snabbare. Som styrelseordförande i Bostadsförmedlingen är jag stolt över att så många vänder sig till oss.

Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar att bo i en kommun och arbeta i en annan. Stockholms fastighetsägare kan dock inte ensamma ta ansvar för att lämna lägenheter till Bostadsförmedlingen.

En av våra utmaningar under året har varit att utveckla dialoger med såväl privata som kommunala fastighetsägare i hela regionen för att öka kännedomen om vår förmedlingsverksamhet. Ett gediget arbete har gett resultat, och ett flertal nya samarbeten med privata fastighetsägare och kommunala bostadsbolag har skett i våra grannkommuner.

Bostadsförmedlingen är öppen för alla över 18 år, och det kostar 60 öre per dag att stå i vår kö.

För Bostadsförmedlingen är det självklart att Stockholm ska vara en attraktiv stad även för de unga studenter som väljer att studera här, och därför är det i dag helt kostnadsfritt att få ett studentkontrakt via förmedlingen. Detsamma gäller ungdomslägenheter, trygghetsboenden och olika korttidskontrakt.

För att underlätta möjligheten att få en bostad i Stockholm tar Bostadsförmedlingen nu ytterligare ett steg framåt. Jag är glad över att vi har en ekonomi som ger förutsättningar för alliansmajoriteten att i Bostadsförmedlingens budget för 2014 föreslå att förmedlingsavgiften, som i dag är 1 000 kronor per förmedlad lägenhet, helt ska tas bort. Det kommer således att vara helt kostnadsfritt för hyresgästerna att få en lägenhet förmedlad via Bostadsförmedlingen. Med denna åtgärd avsätter vi ca 5,5 miljoner i budgeten per helår för att minska kostnaderna för att få ett hyreskontrakt.

Med kommunstyrelsens förslag till budget för Stockholms stad 2014 lägger vi grunden för Bostadsförmedlingen att utveckla sin verksamhet som en av de aktörer som formar framtidens bostadsförsörjning i Stockholm och för att uppfylla drömmen om ett eget boende för våra kunder.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 184

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag har väldigt svårt att ta dig på allvar, Christina, när du säger att man kan få bostad snabbare genom Bostadsförmedlingen. Kötiden för en hyresrätt i Stockholm är nu över sju år, och den har ökat med tre år sedan 2006. Snabbare jämfört med vad, vill jag veta.

Anförande nr 185

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Jag sade inte att det går snabbare att få en bostad. Jag sade att vi skapar förutsättningar för att sänka kostnaderna för att få en bostad genom Bostadsförmedlingen.

Det som är viktigt är att vi hela tiden utvecklar dialogen med de privata fastighetsägarna och med kommuner utanför Stockholm för att få ett ökat inflöde av bostäder i Stockholm. Det är det som är det allra viktigaste, och det är det som är vår prioriterade uppgift.

Anförande nr 186

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Ja, Christina, som du också pratade lite grann om är unga studenter de som har svårast att ta sig in på bostadsmarknaden, som har de största problemen och som ni ställer till det för. Ni bygger inte de studentbostäder som ni lovar, och ni löser inte de problem som behöver lösas.

Vi föreslår i vår budget att man ska ha en säker andrahandsförmedling, som Bostadsförmedlingen ska hålla i. Vi vet att det i dag finns en som SSCO, studentorganisationen, håller i, men de har inte resurser och skulle gärna se att staden tog hand om det här. Det föreslår vi, och vi har därför lagt det i vår budget. Vi föreslår också att man ska kunna ha kompiskontrakt, vilket gör att de som inte har de ekonomiska resurserna kan gå ihop flera stycken och bo tillsammans och på så vis ha möjlighet att ta de lägenheter som är större och som man annars inte kan komma åt.

Det här är ett sätt att hjälpa ungdomar och studenter på traven. Jag önskar verkligen att ni kan ta till er av de förslagen.

Anförande nr 187

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): När det gäller kombolägenheter är det så att flera av bolagen redan i dag tillämpar en regel som medger att flera personer kan hyra en lägenhet och har rätt att stå två på ett kontrakt. Det finns alltså redan i dag vissa möjligheter att bo tillsammans utan att vara formellt sambor. Jag tycker i och för sig att den möjligheten är väldigt bra, och det kan vara ett sätt för ungdomar att bo tillsammans. Men den finns ju redan i dag.

Sedan är det ett annat problem. Om vi inför det här ställer vi två olika kundgrupper mot varandra. Tillgången på större lägenheter är begränsad, och en prioritering av unga skulle inskränka för andra kundgrupper som det också är viktigt att få fram lägenheter till. Stora lägenheter är inte det som det finns mest av i dag. Då ställs dessa kundgrupper mot varandra. Men jag ser att detta är angeläget.

Anförande nr 188

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Jag ska spinna vidare på Daniels fråga. Andrahandsmarknaden i Stockholm håller på att bli en katastrof. Vi ser att ungdomar, som jag känner, till exempel får betala 8 000–9 000 i månaden för en tvåa. Jag tycker att Bostadsförmedlingen skulle ta ett ansvar för andrahandsuthyrningen. Det är bra för ungdomar och studenter, men jag tycker att ni skulle ha ett heltäckande ansvar för andrahandsuthyrningen och ha en riktig andrahandsförmedling och också ha kontroll på hyrorna.

Det står ingenting om det i er budget, och det tycker jag är väldigt märkligt. Tycker inte ni att detta med andrahandsmarknaden är ett stort problem? Vad vill ni göra för att ta ansvar för att den ska fungera på ett någorlunda sjyst sätt?

Anförande nr 189

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Jag kan dela oron med dig – det är inte bra med en andrahandsmarknad som riskerar att utsätta ungdomar för saker som kan hända via andrahandsförmedling.

Men detta med en andrahandsförmedling är någonting som både ni tog upp när ni satt i majoritet och vi undersökte under vår period, eftersom det är ett krav som ofta kommer upp. Det är inte möjligt att ha den typen av förmedling i Bostadsförmedlingens regi. Enligt våra ägardirektiv ska vi förmedla lägenheter till våra kunder i kön, och att ha en andrahandsförmedling fungerar inte. Det är i så fall en förmedling som måste bära sina egna kostnader, och det finns inte lagliga utrymmen att göra detta.

Jag såg också att ni hade diskuterat kring en studentförmedling. Där fungerar det inte, utan om man ska ha en studentförmedling ska man också ha en studiemerituppföljning. Och hur ska det gå till? Ska vi sitta och bedöma ifall man har rätt till en sådan?

Anförande nr 190

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tänkte börja med att vända mig till Yvonne Ruwaida, men det kanske är fler på oppositionssidan som bör lyssna.

Yvonne Ruwaida menade att det var fel av mig att lyfta fram urklipp från 2006, den tid då ni var med och styrde. Det var bara noll markanvisningar till studentbostäder just det året. Jag återkommer kanske till skälen till det. Men det var i alla fall noll, och då sade Yvonne Ruwaida: Men man bör ju titta på hela perioden. Ja, då gjorde jag det, och det är inte så glada siffror för Yvonne Ruwaida.

Låt oss bryta ned det per år, så blir det lite enklare. Vissa år är det lite mer markanvisningar och vissa år lite mindre.

Under åren som Yvonne Ruwaida var med och styrde hade vi markanvisningar på i snitt 185 studentlägenheter per år. 185 – kom ihåg den siffran nu! Sedan 2006 har markanvisningarna varit i snitt 555 studentlägenheter per år. 185 – rött och grönt. 555 – Allians. Tänk nu på de siffrorna!

Det var några år som det markanvisades för väldigt lite studentbostäder i den här staden, och skälet var att vi hade tomma studentlägenheter i staden, framför allt i ytterstaden. Det gjorde att det fanns en annan diskussion både inom er majoritet och i vår majoritet om just studentlägenheter skulle prioriteras. Det var inte bra. Vi borde ha haft ett jämnt flöde av studentlägenheter, på grund av att det tar så pass lång tid från markanvisning till byggande. Det tar för lång tid. Detta har vi alla lärt oss av.

Men kom inte med de här flosklerna om att detta hände plötsligt när vi tog över! Vi ökade takten, och det är vi stolta över. Det är den leveransen som vi nu snart kan redovisa också i byggande av projekt, där nu allt fler står klara. Tänk på det när ni hela tiden går upp och slänger ur er floskler i studentbostadsfrågan!

Sedan kan jag inte låta bli, när jag bara har 20 sekunder kvar, att säga att det är samma sak i diskussionen kring hur många bostäder som vi respektive ni levererar. Jag kan inte låta bli att påminna om varför det var så många tusentals plattor som lades i december månad 2006. Det var tack vare en borgerlig regering, som tog bort de subventioner som ni så gärna vill återinföra.

Anförande nr 191

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det är intressant att du motsäger din tidigare kollega, som sade: Oj, det var ju så himla mycket sämre förr när det stod tomma lägenheter! Men det jag påpekade var att man hade en tydlig politik för att bygga hyresrätter. Det är ändå så att det är hyresrätter som även unga människor kan flytta in i. Där har ni inte haft den politiken. Ni har haft en politik för att avlösa allmännyttan – ni har minskat den jättemycket. Ni har också haft en politik för att hellre bygga bostadsrätter än hyresrätter. Det är vad ni har genomfört.

Men sedan har ni också tagit pengar från försäljningarna, och en del av de pengarna har ni tagit ut från verksamheten – för att bekosta vad då? De 1,3 miljarderna i uttag från förra året vill ni fortfarande inte berätta vad ni har använt till. Ni har tagit pengar från försäljningarna för att bekosta verksamheter, både löpande verksamheter och andra investeringar. Det är faktiskt ett sätt att minska allmännyttan, och det påverkar bostadsförsörjningen.

Anförande nr 192

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag börjar med den sista frågan. De pengar som våra bostadsbolag har genererat har vi kunnat visa hur man kan använda till bostadsutveckling. Vi ser till att vi kan energieffektivisera. Det borde ni i Miljöpartiet vara intresserat av, hur man faktiskt finansierar det ni ofta pratar om. Utan finansiering går det inte att genomföra. Det är likadant med byggandet.

Drygt 50 procent av allt som markanvisas är för hyresrätter. Men ni räknar som vanligt bara allmännyttan. Det är bara allmännyttan som bygger hyresrätter i er värld. Men i vår värld är det flera aktörer. Det här är inte något Göteborg, där man har ett tjugotal aktörer. Det här är Stockholm, och här har vi många aktörer som bygger. Vi ska vara stolta över det.

Anförande nr 193

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ändå är ert mål för hyresrättsproduktionen i staden nästa år detsamma som målet för vad de allmännyttiga bostadsbolagen ska producera, så ni verkar inte ha så stora förhoppningar om den privata sidan.

Jag tycker att det är häpnadsväckande att ansvarigt borgarråd inte framför mer om bostadsbolagens produktion. Men jag kan också förstå att ni inte gör det, med tanke på att ni år efter år har misslyckats med de uppsatta målen och samtidigt fortsätter att minska vår allmännytta. Sedan 2006 finns det 6 000 färre allmännyttiga lägenheter i Stockholm. Det är alltså färre lägenheter trots att fler och fler människor inte har någonstans att bo.

Jag tycker att det är häpnadsväckande att borgarrådet inte tar sig tid att prata om hur bostadsbolagen ska producera nya bostäder. Men med tanke på resultatet och

förhoppningarna förstår jag samtidigt att borgarrådet gärna har debatten någon helt annanstans.

Anförande nr 194

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är väldigt bra att det byggs hyresrätter. Men jag vill inte göra så som ni gör, att se till att bostadsbolagen alltid har en gräddfil. Det är det enda svaret ni har. De allmännyttiga bolagen ska ha gräddfiler, och de ska stampa ned alla tänkbara aktörer. Då får vi Göteborgsmodellen, där man inte klarar av att hantera det faktum att många vill bygga men inte får bygga. Här får många bygga, och då kan vi hantera det faktum att vi får både hyresrätter byggda och bostadsrätter byggda, som också ger intäkter till staden, på ett annat sätt än när man bara ser till att bygga med tomträtsupplåtelse. Vi får in pengar som gör att vi kan hantera bostadsutvecklingens kostnader också i form av investeringar i mark och vägar. Den här politiken har ni aldrig någonsin anammat.

Jag tänker ägna mitt nästa inlägg åt just det du efterfrågar lite ytterligare.

Faktum är att det inte är så att lägenheter, som du säger, har försvunnit genom att hyresgästerna har fått möjlighet att köpa dem. De lägenheterna har inte varit tillgängliga för resten av bostadsmarknaden. De som hyrde bodde i de lägenheterna innan de köpte dem, och de fortsätter att bo i dem efteråt.

Anförande nr 195

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Någon gräddfil har inte allmännyttan haft, Joakim. De har inte ens fått de markanvisningar som står uppsatta i deras mål. Där kan vi verkligen inte snacka om någon gräddfil.

Jag tycker att det är oerhört intressant att du alltid älskar att prata om historia, älskar att prata om vad S, V och MP gjorde för 15 år sedan när vi styrde. Men ni har ju styrt den här staden i 7 år, så nu får ni faktiskt ta ansvar för vad ni har gjort under de åren. Det stockholmarna vill höra i dag är: Vad gör ni i framtiden? Du svarar inte på de frågorna.

Jag ställde två väldigt tydliga frågor: Finns det någon strategi hos er för hur ni ska kunna bygga nytt med låga hyror i nyproduktion? Finns det någon sorts strategi hos er för att ni ska kunna hålla hyrorna nere så att folk inte behöver flytta från staden därför att de inte har råd med hyreshöjningarna?

Det är två enkla frågor som jag tycker att du som bostadspolitiskt ansvarig ska svara på.

Anförande nr 196

Borgarrådet L a r s s o n (M): Den modell som du föreslår, Ann-Margarethe Livh, där politiken ska styra hyressättningen fungerar inte. Det fungerar inte. Det är ingen idé att du står och gafflar om detta hela tiden, för det kommer aldrig att fungera. Då blir ingenting byggt. Det blir ingenting byggt i den här staden, förutom möjligen i ett av bolagen där Ann-Margarethe Livh sitter och tvingar igenom någonting som inte ens är lagstiftningsmässigt korrekt.

All right – vi säger så: Ann-Margarethe Livh bygger i den här staden. Men hur blir det med de övriga? Aktörerna som vill bygga bostäder i den här staden undrar hur du tänker när du hela tiden förklarar att vi ska bygga med de absolut billigaste hyrorna som någon har sett.

Detta är inget annat än valfläsk. Det kommer aldrig att gå att genomföra, och du kommer aldrig att lyckas med det. En del har försökt, även med den tidigare lagstiftningen, men de fick backa. Det kommer du också att få göra.

Anförande nr 197

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Du är bostadsbluffen personifierad, Joakim. Du säger att det inte markanvisades någonting 2006. För det första vill jag säga till dig att man inte kan bo i en markanvisning. Men det kunde man i de 476 lägenheter som färdigställdes i studentskrapan 2006.

Vad hände 2005? Då markanvisades 360 lägenheter. År 2004 var det 270 lägenheter, 2003 var det 110 lägenheter, 2002 var det 250 lägenheter – om du nu vill prata markanvisningar. Vill du prata färdigställda studentlägenheter? År 2002 var det 1 427, år 2003 var det 128 lägenheter och så vidare.

Nu går vi in på din mandatperiod. Hur många markanvisades 2006? Det var 0 lägenheter. Hur många markanvisades 2007? Det var 0 lägenheter. Hur många markanvisades 2008? Det var 0 lägenheter. Hur många lägenheter har ni byggt fram till i dag? Det är 168 lägenheter. Men ni lovade 4 200 lägenheter, och nu lovar ni 6 000 lägenheter. Du är bluffen personifierad, Joakim Larsson. Bluff!

Anförande nr 198

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Med risk för att Tomas Rudin nu slår sönder sin talarstol, vilket är synd eftersom den är alldeles ny, vill jag berätta vad jag sade.

Vi konstaterade att när ni styrde – en av de där nollorna var nämligen under ert styre – kunde ni inte markanvisa. År 2006 gjorde ni inte det. Det fanns inte efterfrågan. Vi hade tomma lägenheter. Det jag sade var att vi också konstaterade detta, och det markanvisades för få lägenheter. Och sedan har vi markanvisat mycket mer än vad ni gjorde under den här perioden.

Det vi har konstaterat är att man borde ha haft ett jämnt flöde. Det borde ni ha lärt er och vi ha lärt oss, och det har vi lärt oss. Men det ni håller på med är att bluffa genom att säga att ingenting över huvud taget har skett i den här staden när ni hade siffror på 185 per år i snitt.

Jag ger dig de här siffrorna så kan du gå hem och granska dem och slå sönder någonting annat än vår vackra talarstol.

Anförande nr 199

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag tänker bara så här: Det är lite svårt att bo i en markanvisning. Vad vi behöver är studentbostäder. Och ni pratar om studentbostäder. Det blir inga studentbostäder.

Sedan 2011 har ni påstått att det ska byggas 4 400 studentbostäder, och i stället pratar Joakim Larsson om markanvisningar, fram och tillbaka. Vi föreslår att bostadsbolagen som en akut åtgärd ska köpa in studentmoduler och använda de marker som ni har sålt ut – och som det ska byggas bostäder på någon gång i framtiden. Där kan det alltså vara studentbostäder tillfälligt. Men vi får inget svar på de frågorna på ett vettigt sätt.

Här har vi en lösning. Du pratar om markanvisningar. Ni markanvisar och markanvisar, men det går inte att bo där om man inte bygger någonting också. Vi har lösningen på kort sikt, och vi vill se att det händer någonting på lång sikt också.

Anförande nr 200

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det säger Daniel Helldén, som säger nej till att bygga studentbostäder i kvarteret Plankan på Söder, tillsammans med Tomas Rudin som står och fäktar om att ”när vi vinner valet ska vi stoppa de där studentbostäderna och de där ungdomsbostäderna i kvarteret Plankan”.

Ni som säger nej till att bygga på attraktiva platser runt om i staden ska väl inte komma och säga att man inte kan bo i en markanvisning. Nej, det vet väl jag också. Men markanvisning är första steget. Det är dumt att stoppa dem, som ni gör. Det är dumt att stoppa dem, för utan markanvisningar händer inte så mycket.

Låt mig säga en sak till. Ert enda svar på bostadspolitiska frågor i den här staden och på frågorna kring hur vi ska få ungdomsbostäder är Bromma flygfält. Låt mig säga: Avtalet löper ut 2037. Vi måste lösa det någon annanstans. Vi måste svara på frågorna med andra lösningar än Bromma flygfält. Ge er någon gång!

Anförande nr 201

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Svenska Bostäder, SB, är Sveriges största bostadsbolag och tar sin del i fråga om att bygga 140 000 nya lägenheter till 2030. SB har fem övergripande mål.

Det första målet är att SB ska ha Storstockholms nöjdaste kunder. Vi närmar oss det genom att vi nästan har nått 90 procent nöjda kunder. Genom återkommande enkäter bland boende och åtgärder enligt dessa har detta uppnåtts. Det har behövts hårt och ihålligt arbete.

Det andra målet är attraktiva boendemiljöer. SB arbetar mycket med den yttre upprustningen. Blommor, grönska, lekplatser och umgängesplatser ingår i detta. Även brottsförebyggande åtgärder är en mycket viktig del. Likaså ska det vara väl städad både ute och inne.

Det tredje målet är bra underhåll och energieffektivt underhåll. Det har varit eftersatt. För att rätta till detta håller SB på med historiskt stora upprustningar. Hyresgästerna har tre nivåer att välja på för upprustning av den egna lägenheten. Energieffektiviseringen blir minst 40 procent. Det åstadkoms med både isolering och andra åtgärder. Dessutom byggs så många solfångare på ett tak att vi har bland de flesta i staden.

Det fjärde målet är lönsamhet, vilket uppfylls med råge.

Det femte målet gäller motiverade medarbetare. Där kan jag konstatera att SB:s medarbetare är mycket motiverade och engagerade.

SB ombildar och bygger fastigheter till studentbostäder. Ruwaida är vice ordförande i SB. Om hon var närvarande mer kanske hon skulle komma ihåg detta och inte påstå att vi inte gör någonting på detta område.

För övrigt bygger SB så många nya lägenheter som vi får markanvisningar till.

SB har även dotterbolaget Stadsholmen, som har ansvar för Stockholms kulturfastigheter. Det är särskilt ansvarsfullt att ansvara för denna verksamhet. Samtidigt som byggnaderna måste hanteras varsamt behöver även dessa viss modernisering och energieffektivisering.

Beträffande nöjda kunder är även Stadsholmen i topp. Det är mycket attraktivt att bo i dessa bostäder. Övriga mål är likartade med SB:s. Även Stadsholmens mål är väl uppfyllda.

Jag yrkar bifall till KS förslag till beslut.

Anförande nr 202

K a r i n H a n q v i s t (S): Ordförande! Jag är naturligtvis beredd att instämma i den hyllningskör som du nu framför när det gäller bolagets hantering. Men jag är inte lika nöjd som du när det gäller bolagets bostadsproduktion.

Du säger att bolaget bygger i den takt som man får markanvisningar. Och det är just det som det handlar om. Du vet att bolagsledningen har framfört att de vill och kan bygga mer. Men de får inga markanvisningar, säger de. Du som ordförande borde väl med dina partibröder här i exploateringsnämnden se till att vi får fler markanvisningar. Vi har inte ens nått upp till hälften av det mål som vi har satt under dessa tre år.

Vad har du gjort, Berthold Gustavsson, för att vi i bolaget ska kunna få bygga mer?

Anförande nr 203

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Förutom en fortlöpande kontakt med både vd, Stadshus AB och borgarrådet är vi ute och söker egna områden att bygga på. Vi försöker få fler markanvisningar. Men som du också vet är det två kommunala bostadsbolag till som vill ha sin del. Det är väldigt många privata bostadsbolag som gärna vill bygga, även hyreslägenheter. Det är väl bra att andra också bygger hyreslägenheter, för det är inte hugget i sten att det är bara kommunala bostadsbolag som ska bygga hyreslägenheter.

Anförande nr 204

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Jag tycker att det är väldigt glädjande att Svenska Bostäder har jobbat så hårt med att göra hyresgästerna mer nöjda. Det har vi jobbat väldigt mycket med i styrelsen.

Det är också väldigt glädjande att man på Järva gör någonting som jag tycker är en förebild, nämligen att man anställer långtidsarbetslösa vid upprustningen av Järva. Det är någonting som Svenska Bostäder som bolag gör. Däremot gör man inte det

vid all upprustning i Stockholm, varken i Svenska Bostäders bestånd eller i andra bolags bestånd. Och här kan man ta aktivt ansvar.

Är du beredd att driva att vi vid all upprustning ska se till att vi anställer långtidsarbetslösa vid upprustningen?

Sedan har jag en annan fråga, och det gäller studentbostäder, mer generellt. Men nu fick jag reda på att man tänker sälja studentbostäder i innerstaden, och det är Sveavägen 59. Det trodde jag att Moderaterna var emot. Jag trodde att de var för att vi skulle bibehålla de hyresrätter som vi har i innerstaden. Nu gäller det studentbostäder på Sveavägen. Hur ser ni på det? Har ni ändrat policy där?

Anförande nr 205

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Beträffande Sveavägen är det någonting som jag inte känner till, så det kan jag inte svara på.

Huruvida man alltid ska anställa långtidsarbetslösa är väl ingenting som ligger på ordförandens bord direkt. Men jag förutsätter att Svenska Bostäder såväl som andra ser till den möjligheten om det lämpar sig. Det beror på vilka långtidsarbetslösa som söker eller som man kan hitta och kan ta in i den här verksamheten. Det är inte bara att slita in vem som helst från gatan när det gäller att renovera bostäder, för det är ju ett arbete som kräver såväl skicklighet och noggrannhet som omtanke om de hyresgäster som sedan ska flytta tillbaka.

Anförande nr 206

A n n M a r i E n g e l (V): Ja, du, Berthold, det är roligt att du är så förtjust i allmännyttan. Jag minns när ni förbjöd allmännyttan att bygga under några år, vilket bidrog till den stora bostadsbristen nu.

Jag undrar, om du nu är så nöjd och det är så bra: Varför strävar ni efter att bli mindre? Och varför strävar ni efter att bli mindre allmännyttiga?

Ni fortsätter ju med försäljningspolitiken. Det är ett minus netto – ni säljer mer än vad ni nybygger hyresrätter.

Sedan kan man fråga sig: Vem kommer att ha råd att bo här i framtiden?

Det är två konkreta frågor: Varför bygger ni så dyrt? Varför kan ni inte sätta hyresstopp när ni har ett så enormt solitt bostadsbolag, som skulle ha råd att sätta stopp för hyreshöjningar under minst två år, så att hyresgäster skulle ha råd att bo kvar? Varför måste ni bygga så dyrt?

Anförande nr 207

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Att bygga dyrt – det pratas mycket om att bygga billigt. Men jag har inte sett någon uträkning, jag har inte sett någon kalkyl och jag har inte sett någon skiss på hur man ska bygga billigt. Jag tror att det är få som vill bo i typ baracker. Svenska Bostäder har en ambition att vi inte ska bygga sämre lägenheter men ska bygga annorlunda lägenheter, exempelvis för studenter, så att det blir billigare hyror också. Om man inte har de kraven på sig att det ska vara exakt så och så med allting går det.

Beträffande hyrorna är det delvis en uppgörelse mellan Hyresgästföreningen och bolagen. Men för andra finns det krav från EU att även de kommunala bostadsbolagen ska drivas marknadsmässigt.

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Flyktingmottagande, Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, Stockholm Business Region AB
Punkt 4, 5, 32)**

Anförande nr 208

Borgarrådet Hamilton (M): Herr ordförande! Stockholm har i dag verkligen en gyllene position jämfört med många andra städer. Stockholms innovativa och kreativa näringsliv, framstående akademier och Stockholm som stad bidrar till att det här är en riktigt attraktiv region i världen. En kraftig befolkningsökning är givetvis en utmaning, men värre vore allting annat.

Berkeleyprofessorn Enrico Moretti beskriver i sin bok *The New Geography of Jobs* vilken betydelse som jobb inom den innovativa sektorn, till exempel it, har för tillkomsten av lokala servicejobb. Hans forskning visar att för städer gäller sambandet: För varje nytt jobb inom den kunskapsintensiva sektorn tillkommer fyra till fem ytterligare servicejobb. Ett skäl till tillväxten är att hightechföretag är särskilt måna om att vara lokaliserade nära varandra.

Vad har då detta med Stockholm att göra? Jo, det hetaste området i Stockholm just nu och sedan några år tillbaka är Kista. Åren 2000–2011 var jobbtillväxten inom enbart informations- och kommunikationsteknologin hela 30 procent, att jämföra med knappt hälften i staden i övrigt och 10 procent i riket. Under 2000–2011 ökade antalet anställda med 9 procent i Kista, jämfört med 3 procent i Sverige. Antalet företag har mer än fördubblats i Kista sedan 2006.

Det finns en enorm kraft i utvecklingen, och det ska vi vara glada över. Under årets första tre kvartal stod Stockholmsregionen för 35 procent av alla nystartade företag i Sverige, varav drygt 9 000 i Stockholms stad. Det är 25 företag per dag. Här finns hälften av alla ICT-företag och spelföretag i Sverige. Här finns Life Science, Cleantech, Tictail, Dice, Mojang, King, Spotify, Klarna, iZettle, Skype och många av de andra företagen som nämns i samband med att man pratar om start-up-syndromet i Sverige och Stockholm.

Vart och ett av dessa företag verkar på en global marknad, och de är inte beroende av att vara i Stockholm primärt. De finns här tack vare att vi har en kreativ, innovativ miljö, ett bredbandsnät med hög kapacitet som täcker i princip alla fastigheter och definitivt alla skolor, och tack vare den kompetens som finns här. Sysselsättningsnivån är den högsta i landet, och den höga nivån gäller också bland de 201 olika nationaliteter som vi har i vår stad.

Ordförande, fullmäktige! Allt är dock inte guld och gröna skogar. Det finns utmaningar i Stockholm. Hela 18 000 personer har gått från utanförskap till egen försörjning sedan Jobbtorg Stockholm startade 2008. Det är ett fantastiskt resultat. Det är fler än antalet personer som bor i Salems kommun. Det är lätt att glömma bort det.

Jobbtorgens matchare gör ett fantastiskt bra jobb, men fortfarande vet många arbetsgivare inte om att de finns. Här finns det mycket mer att göra i samverkan med

näringslivet i Stockholm. Matchningen på arbetsmarknaden över lag som helhet måste fungera mycket bättre, och där spelar Arbetsförmedlingen en viktig roll också.

Vi satsar vidare för att minska utanförskapet. Vi ser att vissa behöver extra stöttning för att hitta sin plats på arbetsmarknaden. Det handlar om att sätta in rätt individuella insatser för de ungdomar som av olika anledningar har avbrutit sina studier. Det handlar om att nå fler utrikes födda kvinnor som står helt utanför arbetsmarknaden. Det handlar om att se till att de som kommer hit från andra delar av världen och som inte har ett jobb med sig i bagaget när de kommer snabbt får lära sig språket så att de lättare kan knyta kontakter både med arbetsmarknaden och med andra stockholmare.

Därför är ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen inom ramen för etableringsreformen så oerhört viktigt. Därför vill vi också ta initiativ till fler mentorsarbeten, där frivilligorganisationer spelar en otroligt viktig roll. Därför vill vi visa på alla de goda exempel som finns inom stadens olika verksamheter: när det gäller uppföljningsansvaret för unga, Filur, Merit, sfx med mera. Därför vill vi också fortsätta att satsa på att nå ännu fler och skapa fler vägar till jobb, för det är en god situation vi har i Stockholm. Det finns människor som står utanför, men det finns gott hopp för dem som ännu inte har fått en plats på arbetsmarknaden.

Med detta, ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 209

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Stockholm är motsägelsernas stad. Här finns några av Sveriges bästa skolor och några av de sämsta. Här finns jobb, men många stockholmare går arbetslösa.

Ordförande! Moderaterna skryter gärna om hur bra Sverige och Stockholm klarade krisen. Det stämmer för många stockholmare, men långt ifrån för alla. Det har nu gått fem år sedan Sten Nordin och den ekonomiska krisen återkom till Stockholm. För många är det fem förlorade år, framför allt för många unga. Ungdomsarbetslösheten har tredubblats under Sten Nordins styre av den här staden.

Jag ser i dag ett Stockholm där arbetslösheten har bitit sig fast. Extra allvarligt är det när vi ser ett Stockholm där ungdomars sysslöshet har cementerats och ökat.

Samtidigt ser vi en offentlig sektor och ett näringsliv som är i behov av utbildad arbetskraft. Företagen har ibland svårt att växa för att de inte får rätt kompetens till de lediga jobben.

Som politiker skapar vi inte nya företag, men politiker skapar rätt förutsättningar för företag, för människor och för staden.

Ordförande! Det finns ett utbildningsunderskott i Stockholm. Efter sju år av moderatstyre kan jag konstatera att tusentals ungdomar varje år lämnar grundskolan utan tillräckliga kunskaper. Det är 1 000 unga som varje år riskerar sin framtid. Det är unga som inte får möjlighet att ta jobb i Stockholms näringsliv och i vår välfärd. Samtidigt ser vi hur stadshusmoderaterna duckar med en politik som smiter från ansvar och skyller på annat. Det är enkelt att skylla ifrån sig. Det kallas "nånannanism".

Jag vill bort från det. Jag tänker leda en stad där politikerna tar ansvar, en stad där unga människor rustas för framtiden genom utbildning, en stad där företagen kan få tag på kompetent arbetskraft.

Det är därför vi i vår budget lägger 100 miljoner kronor på att ingen ung i Stockholmska behöva gå sysslolös. Vi gör det genom att erbjuda 600 ungdomsansättningar, skapa 500 fler komvuxplatser och införa en jobbgaranti. Med vårt styre blir det en jobbigare morgon men ett betydligt bättre liv.

Bifall till Socialdemokraternas budgetalternativ!

Anförande nr 210

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Stockholm är en delad stad, där möjligheterna att ta sig fram ser väldigt olika ut för olika människor. När det kommer till arbetslösheten är det som natt och dag mellan olika områden i staden och mellan olika grupper.

För 16–29-åringarna är arbetslösheten 26 procent i Rinkeby, 20 procent i Husby, 22 procent i Tensta och 19 procent i Skärholmen, enligt en rapport från Arbetsförmedlingen. Men genomsnittet i staden är bara 10,1 procent. Dessutom är ungefär var tredje ung som varken arbetar eller studerar utrikes född, samtidigt som den här gruppen bara uppgår till ca 15 procent av befolkningen i riket.

Det finns alltså tydliga strukturella problem på arbetsmarknaden.

Enligt uppskattningar från arbetsmarknadsförvaltningen finns det ca 5 300 unga i Stockholm som varken jobbar eller studerar eller finns i några system. Det behövs krafttag för att ge dessa unga och unga arbetslösa generellt det stöd som de behöver.

Därför vill vi i Miljöpartiet genomföra en rad satsningar för att minska arbetslösheten och inte minst stödja ungdomar i Stockholm att komma ut på arbetsmarknaden.

För det första vill vi i Miljöpartiet skapa startcentraler för unga i ytterstaden, främst i de områden där ungdomsarbetslösheten är högst, exempelvis Rinkeby och Husby. Dessa startcentraler bör ge ett samordnat och effektivt stöd till unga i samverkan med Arbetsförmedlingen. Vi vill också att de ska innehålla olika stödinsatser, coachning, matchning, hälsoaktiviteter, individuellt stöd, studie- och yrkesvägledning och även uppsökande verksamhet. Vi behöver skapa ett samordnat stöd och en väg in så att vi kan ge bättre stöd till unga som vill ha jobb.

Vi ser också att utbildning är avgörande för människors utsikter på arbetsmarknaden. Unga utan gymnasiekompetens är en oerhört sårbar grupp. Därför vill vi införa ett kunskapslyft för unga där man får möjlighet att dels läsa in gymnasiekompetens på halvtid, dels jobba inom staden på halvtid. På så sätt kan vi få fler unga utan gymnasieutbildning att börja studera, och det underlättar för dem att få sin gymnasiekompetens.

Vi vill också satsa på sfi och komvux för att bland annat rusta människor bättre inför arbetsmarknaden.

Vi vill göra stora satsningar på unga som står utanför systemen. De 5 300 unga i Stockholm som varken jobbar, studerar eller befinner sig i någon typ av insats måste få stöd, och deras potential måste tas till vara. Här vill vi göra stora satsningar.

Vi lägger med andra ord en stark budget här på bordet, med en aktiv arbetsmarknads-politik med kraftigt höjda ambitioner.

Med det säger jag: Bifall till den gröna budgetreservationen!

Anförande nr 211

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Alliansen fortsätter att satsa på integration och arbete. Kunskaper i det svenska språket är nyckeln till arbete och till ett aktivt medborgarskap. Därför är sfi-undervisningen ett avgörande redskap för integrationen. Under Folkpartiets och Alliansens tid vid makten har sfi fått en större individanpassning och flexibilitet. Koncept som sfx och Sifa, Stockholms intensivsvenska för akademiker, har visat sig vara framgångsrika.

Samtidigt har vi sett stora utmaningar. Många av de senaste årens nyanlända har kommit till Sverige med mycket lite skolgång i bagaget. Det ställer krav på kompetenta och engagerade lärare. Att individanpassa sfi-undervisningen ännu mer, samtidigt som skillnaderna i elevernas förutsättningar ökar, kräver resurser. Därför höjer vi sfi-schablonen med 4 procent i årets budget.

Att individanpassning och flexibel sfi är vägen framåt visar också den utredning som nyss kom där det föreslås att sfi och vuxenutbildningen slås ihop. Att införa ett nationellt valfrihetssystem för sfi är ett bra förslag.

En grupp i samhället som står långt bort ifrån arbetsmarknaden är invandrarkvinnor. Våldigt många av dessa har en sämre utbildningsbakgrund och mindre arbetslivserfarenhet med sig när de kommer till Sverige. Det gör också att det tar i snitt två år längre för dessa kvinnor att komma in i arbetslivet än för männen. Alliansen och Folkpartiet har gjort vägen in på arbetsmarknaden lättare. RUT-reformen har gjort att många invandrarkvinnor har fått sitt första arbete att gå till.

Oppositionen har bekämpat skattelättnader för kvinnodominerade yrken men varit för dem när det handlat om mansdominerade yrken i form av ROT-avdrag. De verkar anse att kvinnogöra inte är ett riktigt jobb, på samma sätt som i de patriarkala samhällen som dessa kvinnor har lämnat.

Men vi är inte nöjda. Vi ger oss inte så länge det finns ett glapp mellan mäns och kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Vi satsar nu mer på språkutveckling, mer på arbetsmarknadsinsatser och mer på uppsökande verksamhet riktat mot invandrarkvinnor.

Ordförande! Jag hade tänkt avsluta med att diskutera Socialdemokraternas förslag. Men tyvärr går inte det eftersom Socialdemokraterna inte har några egna förslag på integrationsområdet. Det enda de föreslår är större möjligheter till arbetsplatsförlagd sfi och en ofinansierad sådan och med en till intet förpliktande formulering. Denna avsaknad av politik är anmärkningsvärd. Att hjälpa människor från andra länder in i jobb och samhällsliv är en av vår tids största politiska utmaningar. Folkpartiet och

Alliansen antar den utmaningen. Oppositionen gör det inte. Väljarna får dra sina egna slutsatser om vilket alternativ som är bäst för framtidens Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 212

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! 179 miljoner mer än borgarna för arbetsinsatser gör skillnad. Det finns en otrygghet i Stockholm. Det finns i vissa delar av den här staden en massarbetslöshet, en strukturell arbetslöshet, osäkra anställningsvillkor och den stora fattigrädslan: arbetslös är lika med fattig.

40 procent av dem som har försörjningsstöd är arbetslösa. 41, 5 procent av samtliga arbetslösa i Stockholm saknar a-kassa. Av unga är det 69,1 som saknar a-kassa. Vad ska de leva av? Pappa och mamma? Det är det som skapar fattigdomen i arbetslöshetens skugga.

Stärk komvux! Se utbildningen som en investering! All forskning pekar på att utbildning är nyckeln in på arbetsmarknaden. Lågutbildade som står långt ifrån arbetsmarknaden ska kunna bättra på sin grundutbildning för att ha chans att få ett arbete. Att 14 procent saknar fullgod grundskola och 40 procent saknar gymnasiebehov av dem som går på komvux talar sitt tydliga språk. Det är någonting som är fel. Det motsvarar inte behoven.

Vi vill satsa på ökad kommunal vuxenutbildning på både grundskole- och gymnasienivå. Investering i kunskap är grunden i ett modernt samhälle. Därför satsar vi 35 miljoner på komvux.

Det finns i dag en mycket låg efterfrågan på arbetssökande utan gymnasium. Det vet vi. Annars skapar man en stor arbetsmarknad för låga löner, och det vill väl ingen i den här salen.

Vi vill ta fram fler tolv månaders visstidsanställningar med fokus på unga långtidsarbetslösa – det blir jobb som skapar större chanser – och a-kassa i stället för försörjningsstöd om man blir arbetslös igen.

För alla de unga som driver vind för våg i stadsdelarna vill vi starta community center, som provas i Rågsved. Väldigt många årskullar unga vuxna är i riskzonen, och då duger det inte med projekt som i dag. Vi föreslår sex sådana center.

Arbetslösheten gröper ur självkänslan. Vi vill ha sommarjobb till samtliga som söker. Det ska inte vara avgörande var du bor någonstans om du ska ha ett sommarjobb. Sommarjobb bygger självkänsla.

Alla som har försörjningsstöd och söker arbete eller går på arbetsträning ska få SL-kort. Det handlar om värdighet; att kunna ta sig runt i sin stad och inte vara fånge i sin stadsdel.

Vårt Stockholm har en solidarisk klangbotten. I våra drömmars Stockholm får alla plats.

Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 213

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den bästa arbetsmarknadspolitiken är den som skapar riktiga jobb. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan vara nödvändiga men ska hela tiden syfta till att arbetslösa så snabbt som möjligt ska komma i arbete igen. Vi måste därför skapa en flexibel arbetsmarknad där det är lätt att anställa och lätt att byta jobb, och vi måste ha ett bra företagsklimat.

Stockholms ekonomi går bra. Vi har hög tillväxt, vi har relativt låg arbetslöshet och vår arbetsmarknad fungerar bra – för dem som redan har ett arbete att gå till. Men för alla dem som ännu inte har fått in foten över tröskeln till arbetsmarknaden går det trögare. Sämst går det för unga och utlandsfödda. Hos dem är arbetslösheten även här i Stockholm alldeles för hög. Arbetsmarknaden är helt enkelt tudelad. Det är alldeles tydligt att vi måste göra mer för att fler ska få möjligheten att ha ett jobb att gå till.

Ordförande! Det är företag som skapar jobb. Därför måste företag ha goda villkor. Vi jobbar därför intensivt med regelförenklningar i stadens verksamhet både för att underlätta kontakterna med staden och för att sänka kostnaderna. Som centerpartist är jag också glad för att vi i årets budget har fått in nyföretagande i jobbtorgen. Kanske kan de företag som startas tack vare hjälp från Jobbtorg Stockholm i förlängningen bidra till att ännu fler får jobb, som ringar på vattnet.

Ordförande! För att förbättra chanserna för nyanlända att komma in på arbetsmarknaden behöver vi också se till att det finns goda möjligheter att lära sig det svenska språket. Därför är jag glad att sfi-utbildningen i Stockholm till stor del fungerar bra. I synnerhet är jag glad för hur utbildningen i svenska för nyanlända som har en utbildning, de så kallade sfx-utbildningarna, fungerar. Hela åtta av tio som har avslutat sin sfx-utbildning går vidare till jobb eller fortsatt utbildning.

Samtidigt vet vi att personliga nätverk ofta är avgörande när man ska söka jobb. Vi i Centerpartiet tror på civilsamhällets kraft och är därför extra glada att vi i denna budget avsätter medel för att bygga upp en fadderverksamhet där frivilliga stockholmare matchas med nyanlända. Jag är också glad för att vi i årets budget avsätter särskilda medel för språkutvecklande arbete för nyanlända kvinnor.

Ordförande! För att kunna skaffa ett jobb måste individen ha rätt förutsättningar och arbetsmarknaden vara god. Det måste finnas företag som kan anställa och hjälp att få för dem som står långt från arbetsmarknaden. Med den här budgeten skapar vi goda förutsättningar för att Stockholms arbetsmarknad ska bli ännu bättre än den redan är.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 214

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande, fullmäktige! Ett eget arbete med en lön som ger ekonomisk egenmakt lägger grunden för ett fritt och självständigt liv. Ett arbete stärker också känslan av att vara behövd och efterfrågad, medan arbetslösheten stärker det motsatta. Ovanpå detta lägger också en hög sysselsättning och en låg arbetslöshet grunden för en trygg välfärd. Därför är kampen mot arbetslöshet och för arbete en av politikens absolut viktigaste uppgifter.

Arbetslöshet har dock alltid funnits och kommer alltid att finnas. Den viktigaste uppgiften är därför att skapa förutsättningar för att hålla nere tiderna i arbetslöshet så mycket som möjligt. Några veckors arbetslöshet kan vara kärvt nog, både psykologiskt och ekonomiskt, men det är när arbetslösheten biter sig fast månad efter månad och till och med år efter år som tragedin för den enskilde blir ett faktum och som de samhällsekonomiska konsekvenserna blir allvarliga.

Arbetslöshetsnivåer skiftar i takt med upp- och nedgångar i konjunkturer. Sverige och Stockholm står sig väldigt väl internationellt sett, och vi har betydligt lägre arbetslöshet och högre sysselsättning än många andra jämförbara länder. Inte minst jobbar kvinnor och äldre i större utsträckning i Sverige än i andra länder. Men även vi påverkas av finansiell oro. Inte minst drabbas människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis personer utan gymnasiekompetens, nyanlända, långtidssjukskrivna samt personer med funktionsnedsättning.

För alla dessa grupper finns dock insatser, direkta insatser, men också genom många gånger kraftiga ekonomiska subventioner. Ändå är arbetsmarknaden tuff för dessa människor, något som både plågar oss och vi tar på stort allvar.

Utan de åtgärder som Alliansen har vidtagit på såväl nationell nivå som här i Stockholm hade arbetslösheten varit högre. Det är rejäla stimulanser av såväl utbud som efterfrågan som har genomförts, och utan dessa hade arbetslösheten varit högre.

Jobbtorgen är ett ambitiöst sätt att möta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Jobbtorgens resultat är goda men kan naturligtvis inte lösa alla problem. Bland flera långvarigt arbetslösa finns sociala och andra komplexa problem som man inte med några fler platser i olika utbildnings- och praktikprogram kan lösa. Där krävs det helt andra åtgärder i god samverkan med flera aktörer.

Mer kan göras, och mer ska göras. Inte minst behöver fokus riktas mot arbetslösa ungdomar. Denna budget lägger en bra grund för ett sådant arbete.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 215

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jobb i stället för bidrag – det är något som vi kommer att få höra gång på gång under det närmaste året från oppositionen såväl här i Stadshuset som i riksdagen. Men vad betyder det i praktiken? Jo, vi ger 15 procent av dem som har försörjningsstöd 12 månaders anställning, säger Socialdemokraterna. Så ska de komma till jobb i stället för bidrag. Det låter ju bra. Men om man läser mellan raderna kommer det verkliga argumentet fram. Genom att arbeta i 12 månader blir man nämligen kvalificerad för a-kassa, och då är man inte längre kommunens ekonomiska problem utan statens. Detta är inte jobb i stället för bidrag. Det är bidrag i stället för bidrag. Det är a-kassa i stället för försörjningsstöd. Det här är en politik som inte går ut på att hjälpa människor utan på att lämpa över den ekonomiska bördan på någon annan.

Vi i Folkpartiet är mer intresserade av hur arbetslösa människor kommer in i varaktig försörjning. Hur får man lön i stället för a-kassa eller försörjningsstöd? Hur får man lön hela livet ut i stället för i bara 12 månader? Det vore jättebra om staden kunde

anställa människor i ett år, och sedan kunde de gå ut och få ett riktigt jobb bara så där. Det låter jättebra i teorin, men i praktiken är det inte det bästa sättet att använda resurserna. Vissa behöver mer stöd och andra mindre, och andra behöver stöd i andra former. Det krävs individanpassade åtgärder i stället för oppositionens arbetsmarknadsindustri. Det finns vissa människor på jobbtorgen som skulle kunna ta jobb på den reguljära arbetsmarknaden men som behöver en hjälpande hand med det första steget. Därför fortsätter vi att satsa på ungdomsanställningar och Stockholmsvärdar.

Det finns andra som på grund av funktionshinder eller andra problem får svårt att ta ett jobb på den reguljära arbetsmarknaden. Då fortsätter vi att arbeta med Open Eyes och serviceassistenter som ger personer med funktionsnedsättning jobb eller praktik. Det finns de som i dag inte har de språkkunskaper eller den utbildning som krävs. Därför fortsätter vi att satsa på kvalitet i sfi och i vuxenutbildningen genom att höja sfi-schablonen och skapa karriärchanser inom vuxenutbildningen.

Skillnaden mellan Folkpartiets och Alliansens politik och oppositionens är att vi inte ger oss förrän varje samhällsmedlem står på egna ben. Vi nöjer oss inte med att skicka över folk till a-kassan och kalla det för jobbpolitik. Vi vill ha jobb i stället för bidrag.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 216

K a r i n R å g s j ö (V): Gulan! När man går på a-kassa är det en försäkring; det är inget bidrag. Jag tycker att det är märkligt att ni på den där sidan kallar a-kassan för ett bidrag. Jag tycker att det är fruktansvärt.

Er politik på nationell nivå har gjort att folk inte är med i a-kassan längre utan hamnar just i försörjningsstöd. Jag tycker att det är ett väldigt stort problem. Jag undrar vad du ska säga till alla de i Kista-Rinkeby, där det var 6,66 arbetslösa i oktober 2010 och 9,66 procent arbetslösa samma tid 2013. Är det inte bättre för dem att de går på a-kassa om de får möjlighet att exempelvis få ett kommunalt jobb, exempelvis som Stockholmsvärd eller inom hemtjänsten, än att de ska gå tillbaka till socialkontoret om de blir av med sina jobb?

Anförande nr 217

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Om Folkpartiet hade fått sitta själva i en egen regering, Karin Rågsjö, skulle vi ha drivit igenom vårt förslag om att göra a-kassan obligatorisk så att ingen människa faller utanför och alla får rätt till en trygghet. Men nu är verkligheten en annan, och vi är i en allians och kompromissar.

Jag vill inte bara begränsa mig till de människor som finns i ytterförorterna. Jag tycker att det är viktigt att vi har en politik för hela Stockholm där alla människor i utanförskap ska få möjlighet att gå till egen försörjning. Det är den absolut viktigaste utmaning vi har här i Stockholm. Det är också viktigt att understryka att i den globala kris som vi har gått igenom där länder fortfarande befinner sig på lägsta nivå när det gäller att ta sig upp ur den ekonomiska krisen har Stockholm och Sverige gått mycket bra. Det ska vi vara tacksamma för, och det har att göra med de rätta insatserna för arbetsmarknaden.

Anförande nr 218

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Det är kul att du läser vårt budgetförslag, tycker jag. Men jag tänker att du kanske inte har läst det riktigt så noga som jag har gjort, till exempel. I vårt budgetförslag säger vi att ingen ung ska gå sysslös. Det är jätteviktigt. Alla de unga som går sysslösa i dag ska gå till ett jobb eller någon form av utbildning.

Jag undrar, Gulan, om ditt alternativ, eller det folkpartistiska alternativet, är att de unga ska gå utan sysselsättning. Det handlar om dem som i dag inte har något jobb att gå till, ingen utbildningsplats och inte någon egen försörjning. Ska de i Folkpartiets Stockholm gå utan sysselsättning?

Anförande nr 219

G u l a n A v c i (FP): Nej, i Folkpartiets och Alliansens Stockholm ska varenda unge som i dag har fallit utanför systemen sökas upp. Vi har en väldigt bra uppsökarverksamhet för att få unga människor som av olika orsaker inte har slutfört sina studier att antingen gå tillbaka till skolan och slutföra dem eller få hjälp att komma i arbete eller praktik. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi är strategiska och gör vad vi kan för att hjälpa de här ungdomarna tillbaka till någon form av vettig sysselsättning. Annars riskerar detta att skapa en långtidsarbetslöshet bland dessa ungdomar. Det är oerhört viktigt att få in den första foten på arbetsmarknaden.

Det som jag tycker är intressant när du lyfter fram ungdomsarbetslöshetsfrågorna är att ni i Socialdemokraterna vill ta bort den halverade arbetsgivaravgiften, som sannolikt har bidragit till att många unga som har kommit in på arbetsmarknaden har kunnat behålla sina jobb under den ekonomiska kris som vi har gått igenom. Det vore intressant att i något anförande få höra om det.

Anförande nr 220

A w a d H e r s i (MP): Det är bra att du nämner bidrag och så vidare, men mig veterligen är det det största partiet i Alliansen som vältrar över bidragsberoende till staden och kommunen. Om ni skulle ha en annan hantering och ge de människor som inte har jobb i dag en möjlighet att komma in och prova på så skulle de inte vara bidragsberoende. Ni har själva medverkat till detta.

Hur ser du på det?

Anförande nr 221

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Ärligt talat förstod jag inte din fråga, Awad.

Men jag kan upprepa det som Ulla Hamilton sade i sitt inledningsanförande, för det är viktigt att komma ihåg vad som har hänt i Stockholm de senaste åren. Sedan jobbtorgen öppnade 2008 har 18 000 personer som tidigare hade försörjningsstöd gått till egen försörjning. Jag tycker att det är tråkigt att ni vill svartmåla den utveckling som vi har haft i Stockholm. Vi har stora utmaningar; det stämmer. Men det handlar om att jobba på många olika fronter. Jag tror att det handlar om att skapa en bättre samverkan med de privata aktörerna.

Ni har skapat en bild av att alla jobb ska komma till i den offentliga sektorn och att det är Stockholms stad som ska skapa alla jobb. Men de flesta jobb kommer av att vi har ett starkt och bra klimat för företag att kunna växa i och där fler kan bli företagare. Det är så vi får sysselsättningen att öka, och detta är viktigt att komma ihåg i debatten.

Anförande nr 222

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Regeringens arbetslinje har resulterat i en ökad arbetslöshet. Detta har självfallet drabbat dem som står längst bort från arbetsmarknaden. För att dra en nationell siffra kan jag säga att den tvååriga långtidsarbetslösheten har ökat från 2006 till 2013 med 187,5 procent. I Stockholm är ungefär 29,4 procent långtidsarbetslösa, enligt de siffror jag har. Det är betydligt bättre siffror, får man väl säga, men ändå.

Det finns inga snabba lösningar på långtidsarbetslösheten. Det krävs flera lösningar under en längre period. Det finns i dag i Stockholm många som befinner sig långt bort från arbetsmarknaden och där jobbtorg inte räcker och helt enkelt är fel ingång. Vad ska vi göra då? Vi kan arbeta med anpassad utbildning. Vi kan arbeta med sociala kooperativ. Det var någonting som ni brann för under Littorin på er sida, men det verkar ni ha förträngt. Det behövs fler alternativ för dem som mår psykiskt dåligt, rehabiliteras för missbruk och så vidare.

Det är många kvinnor i Stockholm som står helt utanför arbetsmarknaden. Vi vill ha en mjukstart för den grupp av kvinnor som står allra längst bort från arbetsmarknaden innan de skrivs in på jobbtorg. Det handlar om att få svenskundervisning, friskvård, föreläsning och samtal för att komma i gång. Det handlar om att få komma ut och andas, inspireras och gå vidare. De här kvinnorna kanske inte kan gå in direkt på jobbtorg.

Det är flera som har nämnt sfi som en liten guldgruva. Det kan det vara om den fungerar väl. Det ska vara lätt att få plats snabbt och att få individuell anpassning. Och det ska vara mindre grupper; då funkar det absolut bäst. Undervisningen ska vara sammanhållen. I dag får många som går på sfi också gå ut i små kortjobb, vilket gör att deras sfi-undervisning mer eller mindre slås sönder. Det kanske man ska titta vidare på.

Vi tycker att sfi i dag är uppsplittrat på väldigt många aktörer. Det är 14 procent av sfi-undervisningen som är kommunal, och 86 procent ligger i extern regi. I de utvärderingar vi har fått in har det inte alltid varit på topp hos de externa arrangörerna av utbildningen. Sfi behöver uppgraderas och kvalitetssäkras.

Sedan har vi det här med ungdomarna. Så många som 859 ungdomar i år inte har gått att spåra på något sätt i stadens register. Det är de som har droppat av från gymnasiet. Detta ger mig rysningar och kalla kårar. Malmö är som bekant nere på noll. Alla flickor och pojkar mellan 16 och 19 år som hoppar av skolan ska sökas upp inom en månad. Det är oerhört viktigt att komma i gång. De 12 procent som saknar behörighet till gymnasiet måste ovillkorligen få det, för de kommer aldrig in på arbetsmarknaden annars. Fler chanser, fler möjligheter och en jämlik stad öppnar dörren för alla stockholmare. Social hållbarhet är stadens viktigaste ord.

Anförande nr 223

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Karin! Du är vice ordförande i arbetsmarknadsnämnden. Men ibland undrar jag om du har koll på vad det är för verksamhet som vi har där egentligen. Mycket av de saker som du står här och läser upp – individanpassning, att man ska hitta kvinnor med utländsk bakgrund, att vi ska se till att de som inte har gymnasieutbildning får möjlighet att läsa på komvux och så vidare – är ju precis sådant som vi gör varje dag i arbetsmarknadsförvaltningens regi. Det är därför vi har ett så pass bra resultat när det gäller att se till att människor går från utanförskap till egen försörjning. På sfi finns det alldeles utmärkta möjligheter att individanpassa utbildningar på många olika sätt.

När det gäller uppföljningsansvaret för 16–19-åringar, som du talar om och säger är så förfärligt dåligt, rekommenderar jag dig verkligen varmt att läsa den revisionsrapport som kommer i morgon när det gäller stadens uppföljningsansvar. Det är ros och inte ris!

Anförande nr 224

K a r i n R å g s j ö (V): Ulla Hamilton! Jag tror att jag är på banan när det gäller arbetsmarknadens olika aktiviteter, måste jag säga. Men vi har lite olika ingångar i det här. Vi tycker nämligen att utbildning är A och O. Om det är 40 procent på jobbtorgen som saknar gymnasium – hur ska de kunna få fäste på arbetsmarknaden? De utan gymnasium får inte det. Det säger alla. All forskning visar att de halkar utanför. Ska de bara ha kortkurser, Ulla? Är inte det kontraproduktivt? Vore det inte bättre att de fick gå och läsa in svenska, engelska och matte?

När det gäller exempelvis unga vuxna i dag i Stockholm finns det många larmrapporter. Då räcker det inte med projekt, utan det måste till andra typer av satsningar. Det är många unga människor, mellan 20 och 24 år, som är långtidsarbetslösa, som ingen har koll på och som finns någonstans där ute. Det finns exempelvis en färsk polisrapport, som vi tog upp i går, som visar att det är något som händer där ute, och det sker på grund av er politik.

Anförande nr 225

S t i n a B e n g t s s o n (C): Nu du, Karin, ska jag förvåna dig – för jag håller med dig! Jag håller med om att det är många kvinnor som befinner sig långt från arbetsmarknaden. Det är just därför vi jobbar med de här frågorna och har gjort det ända sedan Alliansen kom till makten. I budgeten avsätter vi extra medel för språkutvecklande arbete med nyanlända kvinnor. Det är jätteviktigt för att de ska kunna komma in på arbetsmarknaden. Det är jätteviktigt med en mjukstart.

Vi vet att RUT har varit viktigt för många av de här kvinnorna. Många kvinnor som aldrig har haft ett jobb i Sverige har fått jobb. Det är oerhört viktigt. Inte minst inleder vi, faktiskt tack vare Centerpartiet, en fadderverksamhet för nyanlända. Det innebär att civilsamhället hjälper till, tar sitt ansvar och hjälper kvinnor att komma in på arbetsmarknaden och i samhället.

Jag håller alltså med dig, och vi gör mycket åt det här.

Anförande nr 226

K a r i n R å g s j ö (V): Det är bra. Jag tänker så här, Stina: RUT i all ära, men vore det inte helt fantastiskt om de kvinnor som vi nu talar om kunde få någon typ av praktiktjänst inom hemtjänsten i stället som gav något slags varaktigt jobb? Sedan kan de kanske läsa in de aktuella ämnena.

Jag har lite siffror på bordet som beskriver utvecklingen av arbetslösheten i Skärholmen, Rinkeby-Tensta och Vantör. Man kan inte säga att det är någon hit, Stina. Sorry!

Anförande nr 227

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag tänkte bara kommentera det här med sfi. Du vet också, Karin Rågsjö, eftersom du har suttit i arbetsmarknaden i så många år, att det har hänt mycket på sfi-området. Jag tycker att det är ett lite tråkigt tonfall som du använder. Visst finns det mycket kvar att göra när det kommer till att utveckla och förbättra sfi-undervisningen. Men man har gjort tydligare uppdelningar i klasserna beroende på vad människor har med sig för förkunskaper eller utbildningar i bagaget. Man blandar inte ihop analfabeter med högutbildade som man gjorde under den tid då bland andra du satt och styrde den här staden.

Sfi-undervisningen har blivit mer individanpassad. I dag premierar vi mer och mer sfx-utbildningar. Jag tror inte att alla människor är lämpade att bara sitta vid skolbänken efter en viss ålder. Jag tror att man bäst lär sig svenska språket genom att vara ute på arbetsplatser och få praktisera språket där.

Anförande nr 228

K a r i n R å g s j ö (V): Gulan! De grupper jag har träffat på sfi-utbildning säger två saker. De säger att de behöver mer utbildning. De behöver längre tid på sfi, och de behöver en sammanhållen sfi. De berättar att de blir uppryckta från sin sfi-plats av jobbtorg, eller snarare av sin stadsdel, för att de ska ut och jobba i någon kort sväng och sedan gå tillbaka. De hänvisas också till att efter jobbdagen plugga sfi på kvällen med fyra barn. Det låter lite tufft.

Mycket mer kan göras. Vi skulle kunna utveckla sfi bättre, tycker jag. Men det är väldigt bra att analfabeter inte samsas med högutbildade.

Anförande nr 229

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Hur ser det egentligen ut på Stockholms arbetsmarknad? Hur ser det ut med ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten i stort? 2006, när vi tog över efter er, var arbetslösheten i Stockholm 6,1 procent. I dag, det tredje kvartalet 2013, är arbetslösheten 6,2 procent i Stockholm. Det är alltså 0,1 procentenheters skillnad. Under denna tid har arbetskraften i Stockholm ökat med 87 600 personer.

När Karin Wanngård säger att sedan Sten Nordin tog över – och den tidpunkten har hon valt noggrant – har arbetslösheten försämrats kapitalt. Det är ett kul tricksande med siffror, men det är inte ett särskilt seriöst sätt att ta tag i problemet med hur arbetsmarknaden fungerar. Ni säger att ni satsar 300 miljoner kronor i er budget för att fixa arbetslösheten. Ni vill se till att människor får jobb i stället för att gå på

bidrag. Men det är engångspengar från AFA som ni använder i er budget. Hur ska ni finansiera detta år två? Det undrar jag.

Ni talar om att det handlar om att vi måste se till att ungdomar ska få fler jobb. Men det ni vill göra på riksplanet på andra sidan vattnet här är ju att höja kostnaden för att anställa ungdomar. Snacka om en björntjänst när det gäller att ungdomar ska kunna komma ut på arbetsmarknaden! Vi jobbar verkligen mycket systematiskt för att se till att det finns en bra arbetsmarknad för ungdomar. Uppföljningsansvaret är en viktig del i detta. Vi har också ett kvitto på att det fungerar väl. Bara Finland har kortare ungdomsarbetslöshetstid än vi har i Stockholm. De 19 senaste kvartalen har ungdomsarbetslösheten sjunkit markant, enligt Arbetsförmedlingen. I dag ligger den på 5,6 procent när det gäller 18–24-åringar i Stockholm. Det ska jämföras med till exempel Malmö, där den är 13,7 procent.

Om man tittar på 20–24-åringar, som också har varit uppe i debatten, har vi snabbt en rörlig förändring. Bara mellan september och oktober i år har antalet långtidsarbetslösa minskat med 49 personer.

Det är rätt viktigt att inte bluffa och hålla på att svartmåla i debatten. Vi ska i stället berätta som det är. Jag håller med Elisabet Höglund som i gårdagens Aftonbladet skriver att hon är djupt bekymrad över den bild som sprids av ungdomsarbetslösheten och som riskerar att leda till hopplöshet under rubriken Lögn, förbannad lögn och ungdomars arbetslöshet. Att räkna upp heltidsstuderande som arbetslösa är att lura människor rejält; det håller jag helt med om. Men ni fortsätter på det spåret.

Anförande nr 230

T a r a T w a n a (S): Ordförande! Moderaterna har jobben som den stora frågan. Om man tittar på er budget för 2014 ser vi att ni har satsat 75 miljoner kronor på jobb. Det kan man tycka låter väldigt bra. Men när man räknar på satsningarna kan man konstatera att siffran egentligen är 38 miljoner för insatser som kan leda till riktiga jobb eller till att skapa jobb. Resten kan man se som kreativ bokföring.

Jag undrar om du, Ulla, kan se de unga som är arbetslösa i staden på ögonen på riktigt och påstå att ni har satsat 75 miljoner kronor mot ungdomsarbetslösheten? Hur ser du på de insatser som ni har satsat 75 miljoner kronor på?

Anförande nr 231

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi har en budget som inte är 35 miljoner kronor, utan det är 700–800 miljoner kronor som arbetsmarknadsförvaltningen handlar om. Det är viktigt att ha ett helhetsperspektiv. Det är verkligen en otroligt seriös satsning som vi gör på detta område, och det ger också resultat. Det finns fortfarande stora utmaningar kvar när det gäller de här sakerna, och det sticker jag inte under stol med.

Men jag tycker att det är viktigt att inte svartmåla och ge intrycket av att det är en helt hopplös situation för ungdomar i Stockholm, för så är det inte. Det är en stor utmaning för dem som inte har gymnasieutbildning, och det är därför vi redan på grundskolenivån måste se till att ungdomarna inte flippas ut. De ska fullfölja, och vi ska se till att de har möjligheter att läsa sig till en gymnasieutbildning. Vi lämnar inga ungdomar i sticket; det kan du vara helt övertygad om.

Anförande nr 232

K a r i n R å g s j ö (V): Ulla! Jag ska läsa upp någonting från DN: Till 2020 ökar efterfrågan på arbetskraft i länet med cirka 200 000 personer. Två tredjedelar av dem behöver eftergymnasial utbildning. Behovet av arbetskraft som inte har gått gymnasiet minskar däremot med 12 000 personer. Vore det inte himla bra med lite rejäla utbildningsinsatser, tycker du?

Anförande nr 233

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det tycker jag är en alldeles utmärkt idé, och det är därför vi också satsar på det. Vi gör det hela tiden. Jag förstår inte din diskussion i de här frågorna, för om det är någonting som man jobbar med i och med de individuella insatserna så är det att se till att människor som inte är riktigt rustade för arbetsmarknaden får den rustning som de behöver. I det inbegrips naturligtvis komvux och annan typ av utbildning. Det är självklart.

Anförande nr 234

Å s a J e r n b e r g (MP): Det var intressant, det här med att inte lämna några unga i sticket. Det kan du vara helt säker på, sade borgarrådet. Men de siffror som jag har när det gäller arbetslösheten är att det är 10,1 procent av de unga mellan 18 och 24 år, när man kollar till arbetskraften och inte till hela befolkningen, som är arbetslösa. Det betyder för mig att du lämnar åtminstone hälften av denna grupp i sticket.

När det gäller 18 000 personer i jobb är det en siffra som vi har hört rätt länge. Det har tidigare varit 17 000, men nu är det höjt till 18 000. Det är inte alla dessa 18 000 som går ut i jobb. Man kan bryta ned siffran på olika sätt. Vi har till exempel 3 000 personer under förra året som försvann av okänd anledning. Vi vet inte var de är någonstans. Jag tycker självfallet att det finns bra och positiva effekter när vi tittar på siffran. Men det finns också människor som vi inte ens vet vart de har tagit vägen. Det är viktigt att vi presenterar siffrorna på ett korrekt sätt när vi använder dem.

Vad händer med de andra 5,1 procenten i denna grupp?

Anförande nr 235

Borgarrådet H a m i l t o n (M): För det första ska jag med glädje överlämna den artikel som Elisabet Höglund skrev i Aftonbladet i går, där hon konstaterar att ungefär hälften, om inte fler, av denna gruppering är heltidsstuderande människor. Varsågod!

För det andra tycker jag att det är bekymmersamt att Miljöpartiet vill slå sönder den jobbtorgsverksamhet som vi har. Det är ju det ni föreslår. Ni vill ta bort jobbtorgen och överföra verksamheten till stadsdelsnämnderna i stället, vilket gör att man splittrar den kompetens som finns på jobbtorgen i dag. Jag förstår ärligt talat inte varför ni driver en sådan politik när vi har en väl fungerande verksamhet sedan flera år tillbaka som har levererat 18 000 människor som har gått från försörjningsstöd till egen försörjning.

Det som är viktigt är att veta att de inte kommer tillbaka till försörjningsstödet. Det är det som är den viktiga mätningen, för det borde indikera att de kan försörja sig själva.

Anförande nr 236

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack, Ulla, för att du nämnde mitt namn så att jag fick gå upp i replikskiftet! När det gäller arbetsmarknadsåtgärder handlar det mycket om att vi inte vill ha personer i sådana åtgärder eftersom hela politiken hänger ihop. Vi måste jobba mer förebyggande. Det var därför jag i min inledning var inne på att vi lämnar 1 000 ungdomar efter oss varje år som saknar behörighet till gymnasieskolan. Varje dag är det 4 300 ungdomar som saknar jobb eller studieplats.

Tyvär har du inte läst vår budget ordentligt. 220 miljoner av våra 370 miljoner finns i tabellverket. De finns främst under stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. På detta har vi lagt en social investeringsfond. Men dina pengar, Ulla Hamilton, drar du tillbaka nästa år.

Anförande nr 237

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Dina AFA-pengar, som du använder i budgeten, är pengar som du inte vet om du har över huvud taget. Och om du får dem är det möjligtvis en utbetalning på ett år. Det kallar inte jag för seriös budgetering.

Jag håller med dig om att det är självklart att vi ska se till att så många ungdomar som möjligt lämnar grundskolan med tillräcklig behörighet så att de kan läsa på gymnasiet. Vi har ingen annan uppfattning i den frågan. Det är otroligt viktigt. Men det som jag har emot ert sätt att argumentera på området är att ni tricksar med statistiken och försöker framställa det som att det är mycket värre och mycket tuffare på arbetsmarknaden än vad det faktiskt är. Vi har en sysselsättningsnivå i Stockholms stad i dag som är 73,8 procent. Det är om inte bäst i Europa så bland det bästa i Europa. Då borde det finnas möjligheter med den tillväxt vi har att se till att många av dem som står utanför i dag också får möjligheter till jobb i morgon.

Anförande nr 238

A w a d H e r s i (MP): Ordförande och kommunfullmäktige! Stockholm är en spännande och vacker stad med ett rikt kulturliv och skön natur. Det finns mycket vatten och grönska. Men Stockholm är också en delad stad med stora sociala skillnader. Det gör att vi står inför ett vägval – ett vägval som innebär tydliga alternativ. Man kan fly från problemen och stoppa dem under mattan eller flytta fram positionerna och ta sig an de klyftor i livsvillkor som breder ut sig i staden.

En jämlikare stad är en både modern och tryggare stad. Därför föreslår Miljöpartiet stora satsningar i ytterstaden. Vi är fast beslutna att stoppa den sociala oron i Stockholms förorter. Därför behöver vi ha resurser för att skaffa en sammanhållen och medmänsklig stad. Vi satsar nära 150 miljoner extra för att bekämpa ungdomsarbetslösheten och inrätta stadscentraler och fler platser till vuxenutbildning. Vi vill införa kvalitetshöjande åtgärder för sfi. Deltagare i jobbtorg ska läsa längre yrkesutbildningar.

Vi vill söka upp och erbjuda unga som varken jobbar eller studerar en möjlighet att komma tillbaka till gemenskapen. Just denna grupp är en prioriterad grupp, för det handlar om att ta bort grunden för otryggheten för unga och hela samhället i bredare mening. Alla har en plats i Stockholm.

Jag vill också säga till Moderaterna och Ulla Hamilton att det inte duger att konstatera att andelen unga mellan 16 och 24 år som står utanför skola och arbetsliv och som saknar känd aktivitet är 50 procent i Husby och över 40 procent i Rinkeby, Skärholmen och Tensta. Har du gett upp? Vad är ditt svar?

I Rinkeby saknar 60 procent av de arbetslösa ungdomarna gymnasial utbildning, vilket är näst högst i landet. Detta är utan motstycke Alliansens största utmaning. En annan stad är möjlig. Vi vill satsa mer på social sammanhållning.

Bifall till Miljöpartiets budgetreservation!

Anförande nr 239

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! I vår budget satsar vi pengar på detta. Vi har ingen annan uppfattning än ni i den frågan. Vi tycker att det är jätteviktigt, och det är därför vi avsätter pengar för just 20–24-åringar trots att det egentligen inte är stadens uppgift att jobba med de här frågorna. Men vi ser seriöst på frågorna, och vi vill göra allt vad vi kan tillsammans med Arbetsförmedlingen för att fånga upp de människor som finns i den här kategorin. Vi har sett att det finns en risk för att de annars råkar illa ut.

När det sedan gäller hur många det är som har gymnasiekompetens och så vidare i Tensta-Rinkeby-området är också detta en effekt av att det har kommit många människor från andra länder. Det påverkar naturligtvis också resultatet när det gäller utbildningsnivån, och det är en annan utmaning som det är otroligt viktigt att man jobbar vidare med.

Anförande nr 240

A w a d H e r s i (MP): Det är faktiskt så att Ulla Hamilton är mest intresserad av dem som uppstår socialbidrag. Om man inte längre är socialbidragstagare är man inte intressant. Då finns man inte på hennes horisont. Då är problemet löst. Men så är det inte. Dessa ungdomar – vi har hört av Åsa Jernberg att de är 5 300 – är födda i Stockholm, i Sverige, eller så har de kommit hit tidigt i sitt liv. Hur många har Ulla Hamilton på jobbtorg av dessa 5 300? Cirka 1 200 finns där. För att kunna hantera detta skulle Ulla Hamilton behöva kanske tio jobbtorg till. Men hon ser dem inte, för de finns inte i hennes statistik.

Vi vill se till den här gruppen, och just därför satsar vi 71 miljoner mer i arbetsmarknadsnämnden än vad Alliansen gör.

Anförande nr 241

D e n n i s W e d i n (M): Awad! Jag tänkte bara ställa några frågor. Vi sitter ju i arbetsmarknadsnämnden tillsammans, och du vet att vi riktar in oss just på ungdomar i våra insatser. Jag tänker på att du kanske också borde beröra det som Miljöpartiet är med och tar ansvar för nationellt. När man tänker på arbetsgivaravgiften för ungdomar, till exempel, är ni med och säger nej. Ni vill fördubbla den. Vad kommer det att innebära för det område som du tar upp, nämligen ungdomsarbetslösheten? Vi vill gå fram med extra lättnader nationellt, och det är ni emot. Det tycker jag är tråkigt. Du kanske kan förklara det.

Miljöpartiet är med och tar ansvar med Socialdemokraterna i Göteborg och i Malmö. Om vi jämför arbetslösheten totalt när det gäller Stockholm – som ni just nu svartmålar – ser vi att den här ligger på 6,7, i Göteborg på 8,5 och i Malmö på 13,3 procent. Vad är det ni gör så bra där som ni vill sprida till Stockholm? Det går ju så bra för Stockholm och så dåligt för dessa områden.

Anförande nr 242

A w a d H e r s i (MP): Det går jättebra för Stockholm, men inte för alla. Och det går inte bra för de människor som jag har beskrivit. Det är det som är skillnaden. Du ser dem inte, Dennis.

Om jag inte missminner mig har inte Miljöpartiet sagt nej till sänkningen av den sociala avgiften på riksnivå. Men jag kan ha fel där, så jag reserverar mig för det.

Det var inte så länge vi hade Husbykravallerna. Jag tror att du var med där och att jag träffade dig där. De ungdomar som vi träffade då vill ha en bättre framtid. Du är ansvarig i Stockholm – inte i Göteborg och inte i Malmö. Du borde erbjuda dem något mycket bättre.

Anförande nr 243

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Jag lovar dig, Awad, att om du tittar runt i den här församlingen kan du räkna till sju partier. Stockholm är en mänsklig stad. Stockholm är en öppen stad som välkomnar alla människor. På den punkten behöver du inte känna oro. Vi är liksom ni väldigt engagerade och lika angelägna om att andra människor som av olika anledningar har hamnat i utanförskap ska få en möjlighet och en sjyst chans att komma tillbaka i antingen utbildning, arbete eller praktik. Det är viktigt att poängtera.

Du reserverar dig angående de sociala avgifterna. Jag kan tala om för dig att ditt moderparti och dina språkrör vill avskaffa den halverade arbetsgivaravgiften. Vet du vilka konsekvenser det skulle få för Stockholm? Många unga människor i Stockholm har kunnat få en anställning tack vare detta. Det är synd att ni vill rycka undan mattan för dessa ungdomar.

Anförande nr 244

A w a d H e r s i (MP): Först och främst har det inte gått så lång tid sedan man införde detta i Sverige. I de länder som har infört detta för länge sedan, till exempel Finland, är resultatet skrämmande. Det har inte medfört så många nya jobb. På den punkten känner jag mig ganska säker. Det finns bättre saker att satsa på, till exempel att erbjuda ungdomar en fullgjord gymnasiekompetens. Vi ska söka upp dem och se vad det är som gör att de inte går till skolan. Analysera det! Då lovar jag dig att du hittar lösningen.

Anförande nr 245

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Ni får det att låta så enkelt när ni talar i oppositionen. Genom några beslut här i fullmäktige ska vi lösa alla problem. Före 2007, då Alliansen kom, fanns tydligen inte de här ungdomarna. De har kommit de senaste åren. Så är det inte.

Mycket av det du lyfter upp i ditt anförande handlar om utbildningspolitik. Vi diskuterade det här i går kväll, inte minst när vi talade om de socioekonomiska tilläggen. Skolorna i ytterområdena i Stockholm får otroligt mycket mer pengar än exempelvis innerstadsskolorna. Det är en väldig skillnad just eftersom vi satsar på ungdomar med sämre förutsättningar.

Men jag tror också att vi måste ge mer tid för nyanlända att klara av sin utbildning. De ges i dag för kort tid, och det är en del av förklaringen.

Arbetsmarknadspolitik är i mycket ett statligt uppdrag, och där görs jättemånga insatser med instegsjobb, nystartsjobb, RUT-avdrag, som ni har varit emot, och de halverade arbetsgivaravgifterna, som ni har varit emot. Jag tror att du blir rätt bekymrad när du tar del av ditt partis förslag på riksnivå.

Anförande nr 246

A w a d H e r s i (MP): Det är intressant att se vilket perspektiv man har. Det kanske är deras fel då de är nyanlända. Ni har sagt att dessa ungdomar, 3 500, inte är nyanlända. De är födda i det här landet eller så kom de hit när de var väldigt unga. Vi diskuterar inte grundskolan, och vi diskuterar inte förskolan. Vi diskuterar yrkesutbildning – det som är ansvaret för arbetsmarknadsnämnden. Där har Alliansen misslyckats. På jobbtorg kan man få läsa om man vill läsa i tre månader för truckkörkort eller städning, men inte om man vill ha en riktig yrkesutbildning som har längre hållbarhet.

Anförande nr 247

T a r a T w a n a (S): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare – som det inte finns så många av här! Först och främst vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Ordförande! Moderaterna har misslyckats med jobbpolitiken. I majoritetens budget påstås jobb, valfrihet och välfärd stå i centrum för politiken. Era mål påstås vara att lyssna på stockholmarnas problem och att lösa dessa. Det låter fint. Men i själva verket ser verkligheten annorlunda ut för många stockholmare. Ni moderater sade 2006 i valmanifestet att en jobbgaranti ska införas. Alla som i dag är socialbidragsberoende på grund av arbetsbrist ska ges en snabb individuell bedömning och garanteras arbete eller utbildning inom fem dagar. Och hur blev det med det vallöftet? Det undrar man.

För det första: Antalet vuxna som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har ökat med drygt 1 000 personer sedan 2006 – från 4 200 till 5 500. För det andra: Arbetslösheten bland unga i Stockholm har tredubblats sedan Moderaterna tog över från 1,92 procent 2008 till nästan 6 procent 2013, det vill säga att 4 500 unga stockholmare är i dag arbetslösa. För det tredje: Skillnaden mellan stadsdelarna är, som många har påpekat, stora. I Rinkeby-Kista var till exempel ungdomsarbetslösheten under 2 procent 2008. Hur ser det ut i dag? Den är fem gånger högre.

Jag tror inte på era förslag till budget för 2014. Era tidigare budgetar har lett till att långtidsarbetslösheten har bitit sig fast. Arbetslösheten bland ungdomar och personer

med låg utbildningsnivå, men också bland personer med utomeuropeisk bakgrund, är mycket hög.

Ordförande! Moderaterna har misslyckats med politiken; det råder ingen tvekan om det. Stockholm behöver en bra och stark arbetsmarknadspolitik – en socialdemokratisk politik som inkluderar alla. Vi har inte råd att vända människorna ryggen.

Ordförande! Vi socialdemokrater vill utveckla arbetslivet så att det passar fler – ungdomar, äldre, invandrare och personer med funktionsnedsättning. I Socialdemokraternas Stockholm tar vi till vara människors förmåga och erfarenheter.

Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 248

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Tara! Du glömde säga att ni vill höja kostnaden för att anställa ungdomar. Det är också arbetsmarknadspolitik.

Du återkommer till de 1,9 procenten. Jag vill visa igen: Det är här som det seriösa tricksandet med siffror som Socialdemokraterna håller på med börjar. Sedan det tredje kvartalet 2006, när vi tog över makten här i Stadshuset, har arbetskraften ökat med 87 600 personer i Stockholms stad. Samtidigt har antalet sysselsatta i Stockholms stad ökat med 81 700 personer. Skillnaden är drygt 5 900 personer. Det kallar jag en fantastisk arbetsmarknad, som kan suga upp den kraft som finns i detta. Det hade ni aldrig kunnat klara av med era höga kostnader för att anställa människor.

Anförande nr 249

T a r a T w a n a (S): Många jobb skapas i Stockholm, och det är bra. Vi är en dynamisk och växande region, och det ökar antalet jobb. Men samtidigt ser vi alltfler som hamnar utanför. Vi ser alltfler långtidsarbetslösa och fler ungdomar som är sysslösa. Samtidigt skriker företagen efter arbetskraft. Att detta maskineri inte funkar går inte att motverka med politiska medel. Resultaten i skolan är på väg åt fel håll, vilket gör att fler unga inte kommer in på rätt utbildning och hamnar utanför arbetsmarknaden. Samtidigt har ni monterat ned vuxenutbildningen, och vi ser resultatet här i Stockholm.

Anförande nr 250

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad för att jag har fått sommarjobba. Det var roligt att vara på ett ställe med många gamla. Jag träffade nästan aldrig några gamla människor här i Sverige, och jag tycker att det kändes viktigt och roligt att få hjälpa till på promenader ute på gården men också bara att få sitta ned och prata och lyssna på hur det var förr i tiden. Jag hade aldrig förut tänkt tanken att jag skulle vilja ha ett jobb inom äldreomsorgen, men det funderar jag mycket på nu.

Så skrev en kille som sommarjobbade i vår stadsdel. Närmare 900 ungdomar har sommarjobbat i Spånga-Tensta den här sommaren, och 5 000 i hela staden. Under alliansåren har vi haft sommarjobb, och numera feriejobb, på ett sätt och i en omfattning som oppositionen aldrig någonsin var i närheten av. Det är jobb som har betytt så mycket för så många ungdomar. Det första är den egna lönen – den viktiga

känslan av att man har gjort ett riktigt jobb. Det är en träning i att jobba. Man får ett jobbintyg – ofta det första, som är viktigt för framtiden och nästa jobb man söker.

Detta är också ett utmärkt tillfälle för staden att marknadsföra och introducera ungdomar till yrken och arbeten där det kommer att finnas gott om jobb. Feriejobben ger även möjlighet att bryta traditionella könsrollsmönster – pojkar i förskolan och på äldreboenden och flickor som målar och snickrar. Det är bra att vi har 5 000 sommarjobb i kommunen, men det måste till fler i det privata näringslivet. Det är här många av de riktiga jobben kommer att finnas, och om man gör ett bra jobb där ligger man bra till.

Stockholm har landets lägsta ungdomsarbetslöshet; det har vi hört här hela tiden. Men trots att den är låg, 5,6 procent, tycker vi att den är för hög. Det är därför vi jobbar kontinuerligt för att den ska minska. Merit och Filur blir ordinarie verksamheter. Det är bra projekt, som vi har sett en hel del av ute hos oss på Södra Järva. Allt fler unga vuxna behöver stöd. Därför utvidgas målgruppen till 25 år, och det garanteras insatser från första dagen. Det blir studie- och yrkesvägledning, särskilda ungdomsmatchare och utökad möjlighet till praktik och ungdomsanställningar.

En del står riktigt långt borta från arbetsmarknaden. Jag tänker på dem som deltar i de sociala insatsgrupperna för vuxna, som finns ute i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Det är 35 personer som själva har sökt sig till projektet. Över 40 står på kö och vill vara med.

Allt detta visar att staden tar ett helhetsgrepp på denna viktiga fråga om arbete för unga. Det är en viktig fråga som inte bara handlar om lön, utan den handlar om framtidstro.

Jag yrkar bifall till Alliansens förslag till budget.

Anförande nr 251

K a r i n R å g s j ö (V): Det är verkligen superbra med sommarjobb, Ann-Katrin. Jag håller med dig. Jag hade också ett sommarjobb.

11 000 sökte sommarjobb i Stockholm i somras. Cirka 5 000 fick det. Det är ett visst glapp. Det är det första. Det andra är att vi har tittat lite på arbetslösheten för 18–24-åringar i hela staden. Det har vi kanske alla gjort. I några stadsdelar har den ökat från 2010 fram till nu. Det är i Rinkeby-Kista, i Spånga-Tensta, i Enskede-Årsta-Vantör och i Skärholmen. Specifikt gäller det i din egen stadsdel. Tycker du att det verkar vara ett steg framåt?

Anförande nr 252

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): För det första vill jag säga att 5 000 sommarjobb vida överstiger vad ni någonsin ens tänkte tanken om. För det andra kan man se arbetslösheten på flera olika sätt. Du har fått siffrorna belagda från Ulla Hamilton, Gulan och många andra. De är betydligt bättre på siffrorna än vad jag är.

Men det finns också en annan sak som jag vill tala om: När det handlar om Merit och Filur och vårt projekt för det man kallar för livstidskriminella unga vuxna – jag

tycker att man ska säga sociala insatsgrupper för unga vuxna – är det så att när vi får in dessa personer i systemet blir de kategoriserade som arbetslösa innan vi hittar jobb åt dem. De fanns inte som arbetslösa förut, för de var i den här gruppen som ingen riktigt kände till. Nu är de uppsökta, och innan man hinner få jobb blir man alltså arbetslös.

Anförande nr 253

A w a d H e r s i (MP): Hej Ann-Katrin! Gratulerar så mycket till att 800 skolelever i din stadsdel får jobb! Det är jättebra. Men jag har inte förstått varför ni gör skillnad på om man är 18 eller 19 år och går i gymnasiet. Varför kan inte den som är 19 år erbjudas sommarjobb?

Du har sagt att man ska utöka samarbetet med näringslivet. Det är intressant. Vi har länge föreslagit att man ska samarbeta med stiftelsen Electrum för att fler ungdomar ska få jobb. Alliansen i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har inte hörsammat det vi har föreslagit i nämnderna. Vad säger du om det?

Anförande nr 254

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): När det gäller speciella stiftelser, vilken speciell person och vilka man ska samarbeta med är det en annan sak. Det är inget för denna budgetdebatt. Det skulle vara väldigt konstigt om vi skulle sitta här och diskutera vilka företag man ska jobba med, måste jag säga.

När det gäller 18- och 19-åringarna vill jag fortfarande hävda att så många ungdoms- och sommarjobb som vi har har ni aldrig någonsin varit i närheten av. Någonstans måste man dra gränsen, och just nu är gränsen 18 år. Jag tycker att det är helt fantastiskt att alla som har varit i målgruppen och sökt i vår stadsdel, till exempel, har fått ett sommarjobb. Det är inte så enkelt att man bara får en lön som betalas ut. Det ska också administreras, det ska matchas och det ska vara ett riktigt och meningsfullt jobb. Det har vi lyckats med, och då säger ni så här. Det var 11 000 som sökte, som Karin sade, och du säger: Varför får inte de som är 19 år vara med? Detta är mycket bättre än vad ni någonsin har gjort själva.

Anförande nr 255

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ann-Katrin! Jag delar fullständigt din analys av hur viktigt det är med ett första sommarjobb. Jag tror att det är ett sätt att få en fot in på arbetsmarknaden, att få lära sig hur det fungerar på en arbetsplats och att få en känsla och ha någon att referera till när man sedan ska ut på egna ben och söka ett jobb.

Oavsett vad du säger nu om att ni gör det här mycket bättre än vad vi har någonsin har gjort – och så är det absolut – undrar jag en sak. Om det nu är så viktigt – varför får då inte alla ett sommarjobb? Vi ger en sommarjobbsgaranti där alla unga som söker och vill ha ett sommarjobb ska få det, just på grund av det som du så jätteduktigt argumenterar för. Det är viktigt för många ungdomar. Men varför är det i så fall inte folkpartistisk politik?

Anförande nr 256

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Först och främst är inte er sommarjobbssatsning finansierad. Det är jätteenkelt att skriva detta i text och att använda pengar som

kanske inte finns. Det är en sak. Man kan ju tycka att det skulle vara jättebra, men när man ska göra en prioritering måste man tänka annorlunda. Hela tiden finns det vissa stadsdelar som har högre ungdomsarbetslöshet än andra. Så är det. Då är det viktigt att man satsar först och främst där.

Det finns en hel del ungdomar som ändå har personliga kontakter och som kan få jobb. Vi har socioekonomiskt stöd i skolan för vissa personer, och det behövs extra mycket i vissa stadsdelar. Vår bedömning är att det behövs extra mycket där kontaktnäten kanske saknas och där familjen inte har nätverk som gör att man kan få sommarjobb hos vänner, bekanta eller släktingar eller på mammas och pappas arbetsplats. Där är det extra viktigt. Och vår satsning är finansierad.

Anförande nr 257

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige, förvaltnings- och bolagsstyrelseledningar och åhörare! Att näringslivets möjlighet att fungera effektivt har en direkt inverkan på utveckling av arbetsplatser gissar jag är skälet till att SBR-punkten ligger i detta pass.

Majoritetens budget för SBR genomsyras av samma grad av nöjdhet som andra delar av budgeten. Stolta lyfter ni fram rapporter, gärna författade i något annat land eller i någon stad som stöder tesen att ni kan vara nöjda. Jag ska erkänna att jag också var nöjd när jag läste The Economist. Men det finns rapporter på närmare håll. Näringslivets egen organisation Stockholms Handelskammare har länge pekat på behovet av att bygga fler bostäder och att bygga ut kollektivtrafiken. Det är det som är de största hindren för Stockholms möjligheter att bli den tillväxtregion för norra Europa som vi alla vill se. Det är viktigt att komma ihåg när man pratar näringspolitik att vi måste klara av att lösa dessa frågor.

Jag har läst er budget för SBR och nickat instämmande på en massa punkter. Det är både med helikoptersyn och på detaljnivå som näringspolitiken ska läggas. Men vi socialdemokrater vill någonting mer än majoriteten. Det räcker inte med näringspolitiken. Politiken måste ha ett större ansvar. Det räcker inte att bara lägga allt detta på SBR även om det är ett välskött bolag med ett kompetent, duktigt och effektivt kontor. Politiken måste ta ledningen också över näringspolitiken. Vi politiker ska inte starta företag, men vi kan skapa förutsättningar för företagande eller snarare minska de hinder som finns för att idéer ska kunna bli verklighet.

Vi måste kunna se hur staden ska bidra och underlätta för näringslivet i Stockholm att växa på ett hållbart sätt. Vi måste se hur vi kan underlätta för små företag att bildas, växa och utvecklas. Vi vill inrätta företagstorg, skapa en dörr in till staden och möjliggöra att stadens lokaler kan användas för nyföretagande och näringslivsutveckling. Samarbete med näringslivet måste stärkas.

Nu kommer jag till det jag saknar i er budget, och det är Arlanda. Vi lyfter i vår budget fram betydelsen av en stor internationell flygplats i vår region som kan locka de stora internationella flygen och attrahera internationella företagsetableringar. I dag är Arlanda nummer fyra, efter Köpenhamn, efter Oslo och efter Helsingfors. Vi tror att det är avgörande för regionens framtid att vi lyckas stärka Arlanda till att bli just den flygplats som the Capital of Scandinavia behöver. Det behöver finnas som ett tydligt uppdrag för SBR att jobba med denna fråga.

Anförande nr 258

Borgarrådet Hamilton (M): Maria! Det är helt rätt att man kan göra mycket för att bereda mark för näringslivet utan att man subventionerar eller gör någonting liknande. Det är därför som vi jobbar mycket med till exempel Open data-strategier i Stockholm, som stimulerar kreativiteten och innovationskraften mycket. I Kista växer det så att det bubblar, som jag nämnde i mitt inledningsanförande. Det finns en enorm kraft bland företagen där och även på många andra ställen runt om i staden. 9 000 nystartade företag de tre första kvartalen talar sitt tydliga språk i den delen, skulle jag vilja säga.

När det gäller Arlanda välkomnar jag verkligen Socialdemokraternas intresse. Jag sitter själv med i styrgruppen för Connect Sweden, som handlar just om att se till att Arlanda får mer direktflyg. Detta är verkligen en otroligt viktig fråga, liksom Bromma, skulle jag vilja säga. Jag tycker att ni är lite sliriga när det gäller Bromma. Men Arlanda och Bromma tillsammans är viktiga förutsättningar för tillväxten i Stockholm.

Anförande nr 259

Maria Östberg Svanelind (S): Det är just det – det är inte rimligt att tro att Stockholm ska klara av att ha två stora flygplatser. Resurserna för de stora planen och de stora avgångarna måste koncentreras till Arlanda. Bromma är ett komplement. Det är mindre flyg och andra typer av flygningar, av många skäl. Därför blir jag orolig när jag hör att ni tänker försöka göra Bromma flygplats till en lika stor flygplats som Arlanda. Det kommer att underminera båda flygplatsernas möjlighet att ta matchen om Skandinavien.

Anförande nr 260

Gulan Avci (FP): Ordförande! Jag tror att det är jätteviktigt att man ser över hur Arlanda kan fortsätta att växa. Samtidigt är det viktigt för en storstadsregion att man har en citynära flygplats som den i Bromma. Allt annat vore märkligt för den ekonomiska motor som Stockholm är. Många företagare väljer att etablera sig här mycket tack vare närheten in till Stockholms city.

Jag håller med dig; vi har stora utmaningar när det gäller att minska utanförskapet. Vi måste se till att fler stockholmare lämnar utanförskapet och går till en egen försörjning. Det är den största utmaning vi står inför. Där är vi rörande överens. Sedan handlar det om hur vi vill åstadkomma denna positiva utveckling. Som borgarrådet nämnde förut finns 9 000 av de nystartade företagen för detta år här. 35 procent av de nystartade företagen etablerades i Stockholmsregionen. Jag tror inte att staden själv kan stå för alla jobb. Företagen är otroligt viktiga för framtidsarbetet.

Anförande nr 261

Maria Östberg Svanelind (S): Gulan! Jag tror att du måste läsa vår budget. Vi säger just detta – det är otroligt viktigt med ett näringspolitiskt uppdrag inte bara till SBR, utan det är också viktigt att stadens ledning tar detta ansvar för att utveckla möjligheterna för företag att etablera sig och växa i vår region.

Tillbaka till Bromma och Stockholm: Det finns inget annat land i Skandinavien som klarar av att ha två flygplatser i huvudstaden. Sverige är ett för litet land. Med den flygplats vi har i dag på Arlanda ligger vi som nummer fyra. Till och med Oslo och

Helsingfors är större. Helsingfors tar de stora flygen från öst, och Oslo tar de andra flygen. Köpenhamn är tveklöst störst. Om man ska till Skandinavien och hålla ett möte är det lättare att åka till Köpenhamn i stället för att stanna där och byta plan för att flyga hit. Jag tror att det är helt fel väg att gå att lägga ytterligare resurser på att bygga ut Bromma.

Anförande nr 262

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande och fullmäktige! Det fanns visst inga åhörare – jo, kanske någon där borta! Jag tänkte börja med att påminna Miljöpartiet om att i er budget på riksplanet är ni med om att höja sociala avgifter för unga med 15,2 miljarder. Dessutom vill ni minska RUT- och ROT-avdragen, som ger så många extra jobb, med en miljard. Däremot är ni inte med på höjd restaurangmoms, så där stämmer det som ni säger.

Jag vill ta upp jobbtorgen lite grann. Både Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina budgetförslag 2014 på olika sätt att överföra ansvaret för jobbtorgen till stadsdelsnämnderna. I förra årets budgetdebatt var frågan också uppe. Jag ska försöka bena ut det hela, och jag hoppas att jag har uppfattat det rätt. Miljöpartiet och Vänsterpartiet skiljer sig lite åt. Vänsterpartiet anser att jobbtorgen inte räcker till, och de vill införa ett lokalt community center i fler stadsdelar för arbetslösa personer i åldern 18–24 år som är bosatta där. Det handlar då om coaching, motiverande aktiviteter, arbetsmöjligheter och så vidare. Man talar också om lokala startcentraler. Det är också en satsning för att nå arbetslösa personer, om jag uppfattar det rätt, mellan 18 och 24 år. Även där erbjuder man ungefär motsvarande innehåll.

Miljöpartiet och Socialdemokraterna vill också införa något som kallas för en-dörr-in-verksamhet i varje stadsdel. Jobbtorgen ska då på olika sätt bli en del av denna verksamhet och organisatoriskt tillhöra stadsdelsnämnderna.

Jobbtorgen inrättades så sent som 2008 och har under denna tid haft 18 000 aspiranter i genomströmning till arbete och studier. De har bra kvalitetseffekt; efter sex månader vet vi att det är 78 procent som fortfarande arbetar, och resultaten förbättras för varje år. Syftet med att införa jobbtorg var just att alla stadsdelar arbetar olika med arbetsmarknadsfrågorna. Man behövde ett samlat grepp och ville åstadkomma en likvärdig service med helhetssyn på arbetsmarknadsfrågorna i staden. Dessutom var det en unik chans att få en bild över utmaningarna i staden, att hjälpa arbetslösa till jobb och få bättre samverkan med Arbetsförmedlingen.

Vad man talar om som fördelar med en central nämnd med jobbtorg är kortfattat följande: Det finns en möjlighet att utveckla professionalitet kring arbetsmarknadsfrågorna med sammanhållna utbildningsinsatser och specialistkompetens som har kunnat utvecklas för olika grupper långtidsarbetslösa, till exempel Jobbtorg resurs, arbetslösa ungdomar och inte minst dem med funktionsnedsättning. Gemensam uppföljning underlättas också i de här fallen då man har en central nämnd. Det finns gemensamt tänkande, kartläggning och tolkning och samverkan med framför allt de stora arbetsgivarna i staden.

Anförande nr 263

K a r i n R å g s j ö (V): Yvonne! Vi tycker att jobbtorgen gör ett fantastiskt jobb. De är superduktiga och professionella i jämförelse med exempelvis Arbetsförmedlingen; det vill jag bara säga. Där har man lagt på för många uppdrag.

Men det är någonting som inte funkar i samverkan mellan stadsdelarna och jobbtorgen. Vi kan se att exempelvis med den jobbpolitik som ni driver är det många som mår psykiskt dåligt som hamnar på jobbtorgen. De ska absolut inte vara där. Man har frågat coacherna, och det är väldigt lite utvärdering gjord på jobbtorgen. Vi har tittat på en utvärdering som heter Jobbtorg Stockholm gjord av IFAU. Där har man frågat coacherna på jobbtorgen, och 60 procent av dessa anser inte att man har gjort en bedömning av den sociala situationen på jobbtorgen. Man far helt enkelt illa när man kommer dit.

När det gäller ungdomsverksamheterna kan man titta på situationen. Herregud – i Rinkeby-Tensta, Skärholmen, Vantör och över hela staden behöver det göras någonting! Och det ska inte bara vara i projektform utan i en reguljär verksamhet.

Anförande nr 264

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Jag förstår att det finns enormt stora skillnader på dem som kommer till jobbtorgen. De behöver olika former av hjälp, olika långvarigt stöd och så vidare. Den psykiatriska gruppen har givetvis kanske också behov av läkarkontakt, medicinering och så vidare.

Men det finns ett gemensamt uppdrag, om jag har fattat rätt, mellan stadsdelsnämnderna och jobbtorgen att komma fram till en gemensam bedömningsgrund när det gäller vilka man lämpligen skickar till Jobbtorg resurs som ett första steg. Sedan, om man blir flygfärdig för att ta ett steg till, kan det handla om vanliga jobbtorg. Det är så jag har uppfattat att det hela ska ske. Men jag förstår att det i praktiken kan vara svårigheter; det är jag inte främmande för.

Anförande nr 265

Å s a J e r n b e r g (MP): Det vi har sagt i Miljöpartiet är att vi vill ha en dörr in. Vi vill underlätta för människor att ta sig in på arbetsmarknaden. Vi vill inte att människor ska bollas fram och tillbaka mellan olika platser, aktörer och handläggare. Jag hörde så sent som i förrgår om en kille som har varit på jobbtorgen och bollats mellan Arbetsförmedlingen, socialtjänsten och jobbtorget. Han efterfrågade samordning, och det är vad vi vill ge de personer i Stockholm som behöver jobb.

Jag vill också passa på att notera i sammanhanget att Ulla Hamilton trollar med siffrorna som vanligt. Hon sade att arbetslösheten är 5,1 procent. Sedan får jag en krönika från Aftonbladet som handlar om statistik på nationell nivå som inte ens finns på den kommunala nivån. Jag talar om en ungdomsarbetslöshet på 10,1 procent. Den kommer från vår egen arbetsmarknadsförvaltning. Det är viktigt att poängtera detta, för vi har en rapport som beskriver hur arbetslösa används av Arbetsförmedlingen. Jag tänkte lämna över den till dig så att du kan ge den till din kollega Ulla Hamilton. Jag tror att den har större värde än en krönika.

Anförande nr 266

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Eftersom jag tog upp jobbtorgen kanske det är mer adekvat att jag svarar på den fråga som du började med, nämligen när en person blir runtslussad och inte får något riktigt besked. Jag uppfattade att det var så – att man på något sätt var vilse i kontakten.

Så ska det givetvis inte vara. Men jag menar att man inte behöver ändra organisationen för det. Det räcker att man har en enkel mottagningsgrupp med mycket kvalificerade socialsekreterare som ser hur det sammansatta behovet ser ut och ser till att man knyter kontakter på ett sådant sätt att det blir en sammanhållande kedja. Det är inte hur enkelt som helst, men jag menar att det kan göras inom nuvarande organisation.

Anförande nr 267

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Även detta budgetår inleder Socialdemokraterna hela sin arbetsmarknadsbudget med en stor lögn genom att säga följande: Vi socialdemokrater skiljer oss ifrån de borgerliga genom att vi är övertygade om att stockholmarna vill arbeta.

En lögn blir som bekant inte sann därför att den upprepas, utan en lögn är en lögn. Jag tycker att det är trist att man genom mytbildning om andra partier försöker vinna billiga poäng. Arbetsmarknadspolitikerna är i huvudsak ett statligt ansvar i Sverige. Genom bland annat arbetsmarknadsutbildningar, Arbetsförmedlingen, Samhall, lönebidrag och låga arbetsgivaravgifter för vissa grupper med större svårigheter på arbetsmarknaden tar staten ett mycket stort ansvar i arbetet med att bekämpa arbetslösheten, inte minst bland grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Men den nationella politiken når inte ända fram. Därför är det bra att vi på kommunal nivå kan förstärka insatserna. Något som för oss kristdemokrater har varit särskilt viktigt är satsningen på personer med funktionsnedsättning, som vi vet har stora problem att få ett jobb. Trots den mängd av insatser som finns på statlig nivå samt privata initiativ, bland annat i form av olika bemanningsföretag, vet vi att arbetslösheten bland funktionsnedsatta människor är betydligt högre än genomsnittet. Open eyes, som började som ett kommunalt projekt, har blivit så lyckat att det nu har permanentats. Det hjälper unga funktionsnedsatta att få ett jobb. I nästa års budget satsar vi 5 miljoner kronor på visstidsanställningar för våra funktionsnedsatta för att ytterligare underlätta för denna grupp. Vidare anslår vi extra medel för att kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden ska ha lättare att få en väg in liksom en utökad satsning på den uppsökande verksamheten för unga människor.

Allt detta plus mycket annat gör vi just därför att vi tror att människor vill jobba och inte, som Socialdemokraterna anklagar oss för, det motsatta.

Anförande nr 268

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Även om det inte sitter några på läktaren kan ju folk sitta och titta på nätet. Jag tycker att det var bra att du tog upp det här med funktionshindrade, Erik. Det görs vissa saker; det ska man absolut säga. Men fortfarande har jag inte sett den där riktigt stora kampanjen där man verkligen försöker övertyga arbetsgivare om den kompetens som finns som arbetskraft. Det talas alltid i termer av vilka bidrag man ska fixa och så vidare. Det talas sällan om att det finns en mycket stor grupp människor som har

funktionsnedsättningar och som egentligen inte behöver någon annat än en liten knuff i ryggen.

Jag var i Nicaragua i förra veckan. Där sade de att det största problemet med att gå i skolan var kamraternas och lärarnas negativa attityder. Tyvärr tror jag att det är det stora problemet även här när det gäller arbetsmarknadsfrågor.

Jag har hört flera stycken från er sida hacka om riktiga jobb och andra jobb. Jag trodde att även kommunalanställda hade riktiga jobb. Om det inte är så tycker jag att man ska passa sig för att skilja på riktiga jobb och andra jobb.

Som en slutsynpunkt vill jag bara säga följande: Ni ger ju bidrag till att folk inte ska arbeta. Det heter vårdnadsbidrag.

Anförande nr 269

E r i k S l o t t n e r (KD): Riktiga jobb eller inte – det var väl en av dina partikamrater som nämnde ordet skitjobb för ett par år sedan. Det sades inte från vår sida. Alla jobb är såklart riktiga jobb.

Jag håller helt med Kaj om det här med attitydförändringarna. Det är något som mitt parti talar väldigt mycket om. Vi kan inte bara lagstifta fram allt, utan det handlar mycket om attityder, värderingar, etik och människosyn. Men man har nog lite övertro på kommunen om man tror att vi kan skapa attitydförändringar genom en kommunal kampanj. Det här måste vi göra någonting gemensamt åt i samhället. Där har vi inte minst många stora företag som har satsat på att rikta in sig på att anställa just människor med en funktionsnedsättning. Vi kan nämna exempelvis Ica, hamburgerkedjan Max, Ikea och många sådana företag. Jag tror att de har betytt mycket för att ändra just attityden.

Anförande nr 270

K a r i n R å g s j ö (V): Det är jättebra att du lyfter funktionshindrade. Det kan också vara psykiskt funktionshindrade, och det är många av dem som är långtidsarbetslösa. Jag tror att det är mer än 50 procent – det är kanske uppe i 70 procent av dem. Det skulle kunna vara bra med sociala kooperativ. Det har ni inte lyft, så det skulle jag vilja säga att du sade någonting om. KD brukar ju lyfta just den typen av möjlighet.

Jag går tillbaka lite till helheten. Vi talar nu om unga arbetslösa i stadsdelarna. Arbetsmarknadsförvaltningen kom för två månader sedan med en rapport där de beskriver läget ute i stadsdelarna som alarmerande med så pass många unga som står utanför. De är inte inne i systemen, de är inte anmälda hos vare sig socialtjänsten eller någon annanstans och de far väldigt illa. Jag måste säga att det är svårt att se detta good enough när man tittar i er budget och ser hur arbetslösheten ökar i dessa grupper.

Har du någonting att säga om det?

Anförande nr 271

E r i k S l o t t n e r (KD): Karin! Jag lyfte i mitt inledningsanförande att det finns mycket annat av stora sociala och andra komplexa problem som också är en

förklaring till arbetslösheten och som vi inte kommer åt genom fler utbildnings- eller praktikplatser. När det gäller sociala kooperativ blir vi kanske lite grann svaret skyldiga. Jag vet att vi satsar mycket på detta i riksdagen på riksnivå. Vad jag vet gör vi ingen satsning på detta på kommunal nivå. Nu sitter inte jag i arbetsmarknadsnämnden, så jag blir lite svaret skyldig. Men de sociala företagen är någonting som vi på riksplanet har lyft upp väldigt mycket.

De unga människor som vi talar om är en jättestor oro. På Järva talar vi om ungefär 1 000 ungdomar som man inte riktigt vet var de är någonstans. Vi har en uppsökande verksamhet som vi nu i den här budgeten utökar från 16–19 år upp till 25 år. Det är en satsning vi gör på den uppsökande verksamheten för de här ungdomarna, för det är verkligen jätteviktigt. Det är en svår men viktig uppgift.

Anförande nr 272

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Stockholm är en fantastisk stad, inte bara för sina vackra omgivningar, Nackareservatet, Järvafältet och inte minst Söders höjder, utan framför allt för det som Stockholm är. Stockholm är en tillåtande stad – en stad med en enorm mångfald. Jag tror inte att jag är ensam i denna sal om att älska vår stad.

Stockholm är en stad som förändras och som växer. Vi blir fler stockholmare. Det är fantastiskt att det är så många som vill bo här. Men ibland funderar jag på om de styrande i landstinget tycker som jag eller om de kör utmattningsmetoden för oss som åker tunnelbana i rusningstrafik och hoppas att några av oss ska flytta. Ibland tvivlar jag också på er som styr i det här huset. Det kan väl inte vara så att ni inte ser att vår stad är kliven. Det kan väl inte vara så att ni inte ser att arbetslösheten är dubbelt så hög i Rinkeby-Kista som den är på Södermalm. Och inte kan det väl vara så att ni inte ser att de klassklyftor och den segregation som finns i vår stad påverkar oss alla. Jag är övertygad om att ni precis som jag älskar Stockholm, inte bara för Nackareservatet, Järvafältet eller Söders höjder.

Men ibland tvivlar jag på om ni ser att ungdomsarbetslösheten har fördubblats på fem år. Jag tvivlar på att ni ser att 50 procent av de stockholmare som uppbär försörjningsstöd gör det på grund av arbetslöshet. Jag tvivlar på att ni ser konsekvenserna av det utanförskap som arbetslösheten skapar. Jag tvivlar på att ni ser konsekvenserna av att man inte får en plats på arbetsmarknaden som ung eller av att man som äldre går år efter år utan att ha en arbetsplats att gå till, utan att känna sig behövd och framför allt utan att kunna försörja sig själv.

Jag är stolt över att få representera ett parti som går till val på en stark politik – en politik där krafttag tas för att komma till rätta med det utanförskap som har slagit enormt hårt mot vissa stockholmare. Det är en politik där vi ser ungdomsarbetslösheten som en av vår tids allra allvarligaste problem och där varje person som står utanför arbetsmarknaden är ett misslyckande för hela vårt samhälle. Vi kommer att föra en politik där vi gör riktiga, långsiktiga satsningar för alla stockholmare för att de ska känna sig viktiga och behövda. Det är en politik och ett parti som gör långsiktiga satsningar som rustar stockholmarna på riktigt. Vi gör inte bara tillfälliga satsningar för att bättra på siffrorna.

Stockholm är en fantastisk stad. Med en socialdemokratiskt ledd rödgrön majoritet kommer vi att bli ännu bättre.

Bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen!

Anförande nr 273

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag kommer med en dåres envishet att fortsätta att förklara för Socialdemokraterna och oppositionen vad den här alliansen har gjort och kommer att göra för att minska utanförskapet och för att se till att de människor som i dag av olika orsaker har hamnat utanför ska ges en sjyst chans att komma tillbaka. Det är otroligt viktigt.

Jag kommer att fortsätta att berätta för dig, Karin, och för alla andra på den här sidan vad vi har gjort och vad vi föreslår i den här budgeten för att skapa incitament, till exempel genom att höja sfi-schablonen med 4 procent därför att vi ser att allt fler väljer att studera på sfi. Då är det också viktigt att verksamheten blir ännu bättre. Vi ökar budgeten för 2014 med 58,2 miljoner jämfört med föregående år för olika typer av insatser. Vi gör satsningar på invandrarkvinnor för att de ska komma i arbete. Som du vet är de väldigt långt ifrån arbetsmarknaden. Vi intensifierar våra uppsökarverksamheter för att fånga upp de unga som i dag befinner sig utanför.

På det hela taget görs det väldigt mycket. Återigen är det tråkigt med den här svartmålningen.

Anförande nr 274

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Gulan! Svartmåla – jag vet inte hur många gånger ni har sagt det i den här salen under den här budgetdebatten. Men att påpeka att det finns problem med ungdomsarbetslöshet och att det finns problem med er förda politik – är det att svartmåla?

Vi är valda att opponera mot den förda politiken. Det är vår roll. Att kalla det för att svartmåla tycker jag är att ifrågasätta vår roll som oppositionspolitiker. Jag svartmålar inte. Däremot lyfter jag fram de problem som uppenbarligen du och jag till viss del är överens om. Vi är däremot inte överens om vad lösningen är. Det tycker jag att vi kanske borde kunna bli.

Anförande nr 275

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om det vore så att du hade rätt – att vi inte bryr oss – skulle vi knappast satsa nästan 800 miljoner kronor på det här området. Det gör man inte för att man inte bryr sig, utan det gör man för att man bryr sig och för att man vill åstadkomma förändringar och se till att så många som möjligt får möjlighet att försörja sig själva på arbetsmarknaden.

Vi gör det med riktiga pengar. Vi gör det inte med engångspengar eller AFA-pengar på 300 miljoner kronor som ni inte vet om ni har eller inte. Och om ni har dem har ni dem bara under ett år. Vi håller inte heller på att diskutera ungdomsarbetslösheten utifrån ett perspektiv där man tar den siffra som är absolut lägst under de senaste 30 åren, utgår från den och säger: Titta här vad Sten Nordin har gjort för någonting och hur hemskt det har blivit under den tiden! Man kan ju konstatera att de 19 senaste

kvartalen har ungdomsarbetslösheten sjunkit. Jag tycker att det är förfärligt att ni argumenterar på det sättet.

Anförande nr 276

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Och jag tycker att det är lika förfärligt att vår stad är så splittrad så att vi i vissa delar av staden har uppåt 10 procents arbetslöshet medan den i andra delar av vår stad är knappt 2 procent. Det tycker *jag* är förfärligt. Om vi inte kan diskutera detta i den här salen är jag tveksam till att vi någonsin kommer att kunna genomföra någonting på området heller.

Jag tror att för att på lång sikt skapa en bra politik för att bryta segregation och utanförskap och för att bryta de klassklyftor som finns i vår stad måste vi ha en sammanhållen politik. Jag tycker att vi behöver samarbeta mer, och inte mindre.

Anförande nr 277

S t i n a B e n g t s s o n (C): Är det inte bättre att gå till val på att vara ärlig med väljarna och att komma med sanningar i stället för att komma med nidsbilder och osanningar och ägna sig åt härskarteknik, som du just gjorde? Är det inte bättre att erkänna att vi alla ser problembilden? Vi är alla överens om att vi måste göra mycket för att fler unga och utlandsfödda ska komma i arbete. Det har vi, allihop som har talat om detta, sagt när vi har varit ute och pratat.

Vi har räknat upp åtgärd efter åtgärd som vi har lyckats bra med och som vi fortsätter att arbeta med, och vi har räknat upp åtgärd efter åtgärd som vi nu sätter i gång med i och med 2014 års budget. Vi är överens. Vi ser bilden.

När du säger att vi inte tar det här på allvar är det, precis som Ulla säger, förfärligt. Jag hoppas att du tänker om.

Anförande nr 278

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Och jag hoppas att saker och ting också kommer att förändras. Jag är helt övertygad om att vi ser samma problem. Men jag ifrågasätter huruvida er politik någonsin kommer att göra någon förändring.

Anförande nr 279

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Karin ifrågasatte inte bara det, utan du ifrågasatte om vi såg allvaret i och konsekvenserna av arbetslösheten. Vi tycker att det är fräckt att ge den typen av insinuationer av att det skulle vara så. Vi ser naturligtvis problemen med arbetslösheten, och vi vill göra allt för att bekämpa den.

Jag begärde ordet framför allt därför att du anklagade oss för att tricksa med siffror för att förbättra statistiken ett och annat år. Om det är någon som är känd för detta är det väl ändå Socialdemokraterna, som fram till 2006 konsekvent förtidspensionerade människor som inte hade tillräckligt hög arbetsförmåga och förpassade dessa människor till ett livslångt utanförskap.

Vi har nu bytt politik. Vi säger att om det finns en möjlighet att en människa har arbetsförmåga ska vi göra allt för denna människa, och då ska denna människa stå till arbetsmarknadens förfogande. Det innebär att det i arbetskraften i dag finns en grupp människor som är ganska svåra att ta tag i och som är svåra att få ut på arbetsmark-

naden. Men de finns där, för vi säger att de ska finnas där eftersom hoppet finns att de får ett jobb. På er tid gömde ni undan dem för att kanske förbättra statistiken.

Anförande nr 280

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Så kan det mycket väl vara, och jag tänker inte stå till svars för den förda politiken. Däremot kan jag stå till svars för den politik som vi i socialdemokratin har föreslagit i denna budget. Jag skulle vilja hävda att detta är en oerhört stark budget, där vi ser de problem som finns i vår stad. Jag hoppas att det vi nu diskuterar här i kväll ska leda till att de människor som lever i utanförskap ska få en möjlighet att genom en bra politik förändra sina liv och kunna försörja sig själva.

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

**Idrottsnämnden, Kyrkogårdsnämnden
Punkt 8, 10)**

Anförande nr 281

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm är en fantastisk idrotts- och evenemangstad. Här finns ett stort utbud av olika idrottsaktiviteter. Men vi ser fortfarande vissa grupper som är mindre aktiva än andra. Vi ser att behovet av idrottsanläggningar ökar i takt med att staden växer, och vi ser att många unga slutar idrotta när de kommer upp i tonåren.

Därför är jag glad i dag att folkhälsan och breddidrotten är ett tydligt fokus i idrottsnämndens budget. Idrottsnämnden har ett viktigt mål, och det är att få fler stockholmare fysiskt aktiva. Föreningslivet är den viktigaste förutsättningen för ett Stockholm som ska ha ett brett och ett aktivt idrottsliv. För er som inte vet det finns det drygt 500 olika föreningar här i Stockholm. Det är föreningarna som har kunskapen. Det är de som kan lyckas nå personer som inte idrottar. Det är de som kan uppmuntra den unga som funderar på att sluta idrotta eller locka nya nybörjare, även den äldre tonåringen.

Sedan vi stod här för ett år sedan har Stockholms stad fattat ett viktigt beslut. Vi har fattat beslut om ett nytt idrottspolitiskt program – ett program som alla partier har ställt sig bakom. Det idrottspolitiska programmet ska genomsyra hela verksamheten, men också våra investeringar. Vi ska fortsätta gynna breddidrotten, barn och unga, och få fler stockholmare fysiskt aktiva.

Mina vänner! Sedan 2006 har vi i Alliansen sett till att det har byggts 79 nya idrottsanläggningar. För den som inte tror mig har jag listan här, och den finns på min hemsida. Det är många populära anläggningar, såklart. Låt mig nämna några. Vi har Farstahallarna – två stycken fullstora hallar i Farsta som är jättepopulära för alla möjliga bollsporter. Vi har Sätra ridhus, som också är otroligt populärt. Konstgräsplanen i Ärvinge i Kista används nästan dygnet runt. Engelbrekts hallen, som nyligen stod klar, är en fullstor hall mitt i stenstaden på Östermalm, där skolgården ovanpå också är fantastisk med en obokningsbar femmannaplan och löparbanor. Det är kanske den finaste skolgården i innerstaden.

Men vi är inte nöjda. Som idrottsborgarråd är jag däremot glad över att vi i dag ska fatta ett historiskt beslut. Vi ska fatta ett historiskt beslut eftersom vi nästa år ökar investeringsbudgeten för idrottsnämnden med 174 miljoner kronor. Från att 2013 ha haft 254 miljoner kronor har vi nu 428 miljoner kronor. Då gäller det att fatta smarta beslut och att se till att detta kommer stockholmarna och dem som vill börja idrotta till del. Vi vill locka folk att börja idrotta.

Vi har fått extra pengar till fem stycken fullstora hallar och tre stycken extra konstgräsplaner. Vi ska rusta upp Åkeshovs simhall. Tillsammans med idrottsnämndens ordinarie investeringsram kan vi inom de kommande fem åren bygga 10 nya hallar, 20 nya konstgräsplaner, en ny specialhall för gymnastiken och en fotbollshall. Vi kan fortsätta utbyggnaden av de populära utomhusgymmen. Det är en historisk satsning när vi fattar beslut i dag.

En sak som också är viktig är att vi ser till att idrotten hänger med när vi bygger ut staden. Här har vi konkreta beslut om en idrottshall i Hjorthagen, en på Årstafältet, som kommer att komma, och en i Hägersten-Liljeholmen. Det är viktigt att idrottsanläggningarna hänger med i stadsutvecklingen.

Det går såklart som oppositionspolitiker att säga: Vi vill mer, vi vill mer, vi vill mer! Men jag tror att vi över blockgränserna och över partigränserna är hyfsat överens om att vi vill nå så många som möjligt. Jag är glad över att vara idrottsborgarråd, för vi satsar verkligen nu på idrotten med en ökad investeringsbudget. Jag känner mig stolt att kunna säga att 2014 års budget verkligen är en stor idrottssatsning för stockholmarna och för idrotten i Stockholm.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut för idrottsnämnden.

Anförande nr 282

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! En aktiv livsstil kan förlänga livet. Bra motionsvanor som grundläggs tidigt följer också med genom livet. Stockholm kan vara en unik idrottsstad eftersom vi har vatten, friluftsområden och grönytor både varma och kalla årstider. Potentialen för både ordnad idrott och spontan idrott och motion är därför stor. Men de senaste sju åren har idrottarna och motionsutövarna ofta känt sig bortprioriterade. Stockholm växer, och det betyder att vi måste bygga fler idrottshallar, fler konstgräsplaner och andra idrottsytor.

Alla barn och unga i Stockholm ska ha möjlighet att ägna sig åt regelbunden idrott. Så är det inte i dag. Rapporten från både Riksidrottsförbundet och Rädda Barnen har visat att alltfler barn stängs ute från idrotten därför att föräldrarna inte har råd att betala deras avgifter. Det är en utveckling som vi inte accepterar. Både spontanidrotten och den viktiga föreningsdrivna idrotten måste vara tillgängliga för alla barn. Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse. Föreningarna bidrar inte bara till att barn och unga får chansen till fysisk aktivitet och idrottslig utveckling utan även till social gemenskap och demokratisk fostran.

Alla barn oavsett föräldrarnas plånbok ska kunna vara med. Då måste föreningsstöden öka. I dag ser vi i stället att kostnaden för att idrotta i Stockholm ökar. En del av det beror på den enorma bristen på idrottsytor, som gör att alltfler lag och föreningar känner sig tvingade att hyra tider för träningen utöver den ordinarie fördelningen. På så vis ökar i slutändan avgifterna för de barn som vill vara med. Denna utveckling måste vi bryta.

Moderaterna föreslår ökade investeringar under 2014. Det är bra, men problemet måste lösas långsiktigt. I dag har Stockholm två fullstora idrottshallar fler än vad Borås har. Borås har en tiondel av Stockholms befolkning. Vi vill se en långsiktig satsning på idrotten i Stockholm och investerar därför en miljard extra under de kommande sex åren.

Den akuta bristen på idrottsytor i Stockholm har också skapat en motsättning mellan föreningsidrotten och spontanidrotten. Spontanidrotten måste ges tillträde till de mindre idrottshallar som föreningslivet inte nyttjar i lika stor grad. Då måste vi se till

att öppna upp Stockholms skolors idrottshallar så att de går att använda av stockholmarna på kvällar och helger.

Vi har högre ambitioner för idrotten i Stockholm. Vi tror att vi behöver en långsiktig satsning på idrotten om alla barn och unga ska få chansen att idrotta i vår stad.

Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 283

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ser fram emot en spännande match nu när vi ska prata idrottspolitik. Jag skulle vilja inleda matchen med att säga att jag är glad över att vi över huvud taget har en spelplan här i kväll – vi som ska utkämpa matchen. Hallbristen i Stockholm är oerhört akut. Det saknas idrottshallar, och det saknas idrottsplatser. Det finns ingen annan kommun i Sverige som ens är i närheten av att ha så få hallar per invånare som Stockholm har.

Därför är det bra att Alliansen nu höjer investeringsbudgeten. Men det behöver läggas mycket mer resurser om vi ska kunna vända trenden mer långsiktigt. Vi ser att det är nödvändigt att vi investerar för att öka idrottsmöjligheterna här i Stockholm.

Miljöpartiet vill bygga en stad där alla människor har lika möjligheter att skapa sig ett gott liv. I dag är Stockholm en delad stad där många människor har det väldigt bra men där det också finns människor som inte har det så bra. Vi ser denna ojämlikhet i att barn i ekonomiskt utsatta familjer idrottar mycket mindre än barn med resursstarka föräldrar. Vi ser ojämlikheten när vi rör oss från T-centralen utmed tunnelbanelinjerna och ser att livslängden minskar. Vi ser ojämlikheten i det faktum att tjejer med utländsk bakgrund idrottar mindre än andra unga.

Vi ser ojämlikheten, och det övergripande målet för stadens folkhälsoupdrag är och måste vara att minska den. Eftersom vi vet att ohälsan är ojämlikt distribuerad vill vi i Miljöpartiet lägga 20 miljoner kronor i budgeten på idrottssatsningar i ytterstaden och på tjejers idrottande. Vi behöver också öka jämställdheten inom idrotten. I dag när Alliansen gör olika idrottsinvesteringar vet vi inte hur många kvinnor och flickor respektive män och pojkar som gynnas av investeringarna. Det är förstås helt orimligt att vi inte vet det. Eftersom vi inte har några siffror går det inte att säkerställa att resurserna fördelas lika mellan könen. Vi måste börja följa upp jämställdheten i Stockholms stad.

En sak när det gäller jämställdhet vet vi dock – att det ännu inte finns någon damarena för elitfotboll i Stockholm och att Alliansen nu väljer att skapa ytterligare en elitarena för herrfotboll. Totalt kommer 97 miljoner kronor att satsas på denna nya elitarena för herrar under bara några års tid. Det är herrarna i en fantastisk idrottsförening som kommer att spela på denna arena, men likväl tycker vi i Miljöpartiet inte att det är rimligt att Stockholm får ännu en arena för herrar när damerna fortfarande står helt utan.

Det går en tydlig skiljelinje mellan det idrottsliv i Stockholm som vi i Miljöpartiet vill se och det som Alliansen skapar. Vi vill se jämställda idrottssatsningar och fler hallar till breddidrotten, och vi vill satsa på att minska de stora skillnaderna i hälsa och livslängd.

Med dessa ord säger jag avspark för Miljöpartiets del. Bifall till det gröna budgetförslaget!

Anförande nr 284

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Det är ingen överdrift att påstå att idrotten är Sveriges största folkrörelse. Idrott skapar ett mervärde i livet för såväl barn och unga som äldre. Den skänker glädje och skapar gemenskaps känsla.

Folkpartiet och Alliansen har under de snart åtta år som vi har haft makten över idrottsfrågorna gjort en historisk satsning. Vi har investerat närmare 2,5 miljarder kronor för att tillföra nya idrottsytor som skapar möjlighet för alla att delta i idrotten. Investeringsbudgeten för 2014 uppgår till nästan 450 miljoner kronor, vilket är en historiskt hög siffra. Vi har byggt över 40 nya konstgräsplaner, varav 22 är fullstora elvamannaplaner. Ytterligare fem planer är under byggnation, och det finns planering för ytterligare tolv stycken elvamannaplaner.

Dessa satsningar gynnar breddidrotten, inte minst flickfotbollen. För oss är det en självklarhet att även funktionshindrade får en möjlighet att träna i specialanpassade anläggningar. Vi har också satsat på nya ridhus och säkerställt att ridsporten inte blir en sport bara för de välbärgade. Nya regler har införts så att man genom stöd ska verka för att alla känner sig välkomna. Vi har infört trygghetssäkra spår så att fler känner sig säkra och vågar idrotta.

Men vi är inte färdiga. Vi vill mer. Idrottspolitiken måste rikta in sig på att nå dem som ännu inte tar del av idrotten. Det handlar om personer med funktionsnedsättning, hbtq-personer och unga flickor som inte vet vart de ska ta vägen – i synnerhet de med utländsk bakgrund. Nu tar vi ytterligare steg framåt. Vi inför maskeringsförbud på våra arenor. För oss är det en självklarhet att besökare ska kunna känna sig trygga när de ser på elitidrott på stadens arenor. Satsningar på konstgräs på bollplaner fortsätter. Skolgårdar utgör viktiga ytor. Därför har berörda förvaltningar fått i uppdrag att hitta en modell för ansvars- och kostnadsfördelning. Vi vill öka byggtakten och skapa ännu bättre förutsättningar för idrotten. Idrottsnämnden och fastighetsnämnden har tillsammans tagit fram ett koncept för att bygga fler billigare hallar.

Ordförande! Jag skulle gärna vilja avsluta med att berätta om två fina utmärkelser som Stockholm har fått. Vi tog hem andra plats i kategorin Sveriges bästa idrottsstad 2013, och vi tog hem första plats i kategorin Sveriges bästa evenemangsstad. Detta är två utmärkelser som vi har all anledning att vara stolta över, för de visar att vi gör rätt satsningar för att främja idrotten för alla stockholmare.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 285

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns ett kurdiskt ordspråk som lyder: En god gärning är mer värd än tusen vackra ord. Högeralliansens idrottspolitik är full med vackra formuleringar men med få handlingar i praktiken. Vi börjar bli mätta på Alliansens tomma löften men hungrar efter fler simhallar som lyfter folkhälsan, ökar simkunnigheten och sätter Stockholm i vågrörelse.

Vi hungrar efter fler idrottshallar som möjliggör för idrottsföreningar att ta emot alla barn och ungdomar så att de kan förverkliga sina drömmar att bli idrottsstjärnor eller ungdomar som bara vill träna för att må bra. Vi hungrar efter fler konstgräsplaner för att möjliggöra att i framtiden kunna säkra att det finns fotbollsspelare i landslaget som kommer från Stockholm. Man ska som barn kunna sparka boll organiserat utan att det ruinerar familjens ekonomi och som barn syssla med fotboll utan att vara föreningsansluten. Vi hungrar efter mer jämställdhet inom idrotten, där det är mer självklart för tjejer att vässa sina vänsterfötters överskottsfinter än att med spade skotta snö från fotbollsplanen. Vi hungrar efter fler lokaler och hallar för dans och gymnastik, som tjejer efterfrågar.

Ordförande! Stockholm har inte tålamod eller råd att vänta på högeralliansens idrottspolitik i ytterligare fyra år. Medborgare har fått nog av alla nedskärningar som den sittande majoriteten har genomfört under effektiviseringens mantel i snart åtta år. Nu försöker högeralliansen med knappa investeringar trola fram många idrottshallar. Kosmetiska satsningar på att sätta stockholmarna i rörelse och motion leder bara till onödigt träningsvärk och besvär. Det riskerar folkhälsan för dagens medborgare och morgondagens invånare.

Vänsterpartiet har en alternativ idrottspolitik som syftar till att komma till rätta med de utmaningar som Stockholmsidrotten brottas med. Vi vill införa gratis bad för barn och ungdomar, och vi vill höja föreningsbidraget med 6 miljoner utöver det som står i borgarnas budget. Vi vill bygga fler spontana idrottsytor. Vi vill bygga en sim- och idrottshall i Skarpnäck för att möta akuta behov av nya simhallar. Vi vill att nolltaxa för stadens idrottsanläggningar för barn och ungdomar ska gälla året om och inte bara vara säsongsbunden. Vi vill att de effektiviseringar som görs inom nämnden på drygt 8 miljoner ska gå tillbaka till nämndens verksamheter. Vänsterpartiet vill befria nämndens verksamheter från spekulation och privatiseringar som är av fundamentalistisk karaktär. Låt valet 2014 bli slutet för högeralliansens styre i Stockholm!

Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 286

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, ledamöter och ärade publik! Min erfarenhet som maratonlöpare och styrelseledamot i AIK Fotboll har lärt mig att både bredd och spets är viktigt i idrottspolitiken. I Stockholm är målet för idrottsnämnden att skapa goda möjligheter för motion, idrott och fritidsliv för alla stockholmare. Det gäller oavsett om det handlar om spontanidrott eller elitidrott och oavsett om det handlar om individuell träning vid ett utegym längs ett joggningsspår eller organiserad form i en idrottsförening.

Som ni har hört har mina alliansvänner talat om nya satsningar och satsningar på befintliga idrottshallar i nästa års budget. Jag väljer i stället att fokusera på andra frågor som ligger mig och Centerpartiet varmt om hjärtat. Det gäller till exempel konvertering av grusplaner till konstgräsplaner och anläggande av utegym och trygga joggningsspår. Allt detta skapar förutsättningar för en enkel och tillgänglig spontanidrott på stockholmarnas egna villkor och efter deras egna önskemål. Det är ett enkelt och kostnadseffektivt sätt att få ut mer av idrottens befintliga förutsättningar.

Jag vill påminna om att vi de senaste åren har anlagt 18 nya utegym. De senaste fem sex åren har vi konverterat 48 grusplaner till konstgräsplaner. Det tycker jag är mycket bra.

Projektet att tillgängliggöra idrottslokaler i exempelvis skolor som inte utnyttjas maximalt i dag är ett annat bra och kostnadseffektivt sätt att få ut mer av idrottens befintliga etableringar. Anläggandet av en flytande badplats med hopporn någonstans i City är en annan kul sak i vår budget, som vi i Centerpartiet plockade upp i Köpenhamn när vi var där på inspirationsresa. Det är mycket populärt, och det är också ett sätt för oss att tillgängliggöra våra blå värden i Stockholm. Jag tror att det kommer att bli jättepopulärt när det väl kommer på plats.

Idrottsnämndens arbete tillsammans med båtklubbarna för att minska utsläppen av kemikalier i Mälaren och Saltsjön är också viktigt. Det är ett uppdrag som ofta glöms bort, men det är mycket viktigt att vi behåller vårt rena, vackra vatten i Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 287

Ewa Samuelsson (KD): Fru ordförande! Många är de skolavslutningar där barnen sjunger om att benen är fulla av spring. Barnens spring i benen finns där även under skoltid och andra tider. Det borde kunna utnyttjas i en tid då allt fler barn är överviktiga. Jag skulle vilja se en större satsning på idrott och rörelse i skolorna. Där kanske det så kallade Bunkefloprojektet kan vara till inspiration. Idrott och hälsa är ett viktigt ämne i skolan, viktigt för att man ska orka läsa, räkna och skriva.

Den kristdemokratiska idrottspolitiken bygger på en helhetssyn där ideella insatser från eldsjälarna samverkar med offentlig och privat sektor. Idrotten är, som flera har sagt, en av våra största folkrörelser och bidrar till god livskvalitet för människor. Grunden för idrotten som folkrörelse är enskildas ideella insatser vars främsta syfte är att ge en bra fritidsaktivitet för barn och ungdomar.

Idrottspolitiken i Stockholm ska kännetecknas av tillgänglighet för alla. Särskilt för barn och ungdomar som har svaga sociala nätverk kan idrotten vara av betydelse. Om man har en match att spela, om det finns ett idrottslag som räknar med ens insats måste man sköta sig både kvällen innan och i samband med match.

Barn i ekonomiskt utsatta familjer deltar inte i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra. Därför är jag glad att kunna berätta för er att ett kristdemokratiskt initiativ nu blir konkret politik. Det är att en fritidspeng på 3 000 kronor ska införas den 1 juli 2014. Fritidspeng ska riktas till barn i hushåll som har haft ekonomiskt bistånd under sex månader eller längre, och fritidspengen föreslås regleras i socialtjänstlagen.

Barn med funktionshinder ska på samma sätt som andra barn erbjudas tillfälle att delta i lek och idrott. I det sammanhanget har Fritidsnätets samarbete mellan ett flertal kommuner om habilitering och hälsa i Stockholms län varit en viktig satsning. Många har hört av sig och berättat att det underlättat att hitta fritidsaktiviteter som är tillgängliga.

Kristdemokraterna välkomnar investeringsbudgeten för 2014 med en fantastisk satsning på ett stort antal nya hallar och konstgräsplaner. Det gynnar inte minst barns och ungas möjligheter att utöva idrott.

I samhällsplaneringen kan bostadsområden sammanlänkas av en gemensam idrottsyta där människor kan träffas och vara ett viktigt inslag. Idrott och folkhälsa hör ihop. Det är därför en viktig uppgift för staden att förbättra stockholmarnas förutsättningar för vardagsmotionen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 288

J o a r H o r n (M): Ordförande! Idrotten är viktig för stockholmarna. Det märker vi när vi pratar med barn och unga och äldre som idrottar, antingen i föreningslivet eller spontant, på några av våra anläggningar.

Idrotten är även viktig för Moderaterna, och det kan ni märka i vårt budgetförslag för 2014. Det har redan sagts från talarstolen, men det är viktigt och tål att sägas igen, att vi satsar på fem fullstora idrottshallar som ska byggas under nästa år och därefter ytterligare fem hallar fram till 2018. Det är en unik satsning som saknar motstycke.

Det är Stockholms barn och unga som främst ska kunna ta del av det, eftersom vi har nolltaxa i hallarna för pojk- och flickidrotten. Jag roade mig med att snabbt räkna på vad det här motsvarar i idrottstimmar, och jag får det till över 4 000 timmar per ny idrottshall, vilket är 20 000 idrottstimmar nästa år för våra barn och ungdomar.

En annan viktig fråga som jag tycker är värd att stanna upp i är satsningar på både pojkar och flickor, som nämnts tidigare. Det tas upp av bland annat Miljöpartiet. Vi jobbar aktivt med de här frågorna i idrottsnämnden. Sedan två år tillbaka har vi en idrottsbonus, 2 miljoner om året, som riktar sig till prioriterade grupper som i dag står utanför idrotten, bland annat personer med funktionshinder och flickor.

Jag vill också betona att det finns en lite förlegad syn på vad som är flickidrott och vad som är pojkidrott. Nu för tiden kan man inte säga att det bara är ridning som flickor ägnar sig åt, utan Riksidrottsförbundets statistik visar klart och tydligt att det är fotbollen som är den största idrotten för unga flickor. Nästan 50 procent av de flickor som idrottar har fotbollen som sin första sport. Specifikt bland dem med utländsk bakgrund är det fler sporter som är större än ridsport. Det är basket, handboll och flera andra.

Det är viktigt att vi satsar på de här hallarna. Vi bygger konstgräsplaner. Det är 20 nya konstgräsplaner på fem år som riktar sig till både pojkar och flickor i lika stor utsträckning, och det är särskilda bollplaner som kommer att byggas från nästa år. Det är framför allt Sätra BK, som är fotbollsplan för enbart flickor. De fem idrottshallarna kommer att kunna användas för basket, handboll och den typen av idrotter. Vi har även gjort Sätra ridanläggning. Vi gör alltså satsningar på alla.

Sammantaget ger det här ett Stockholm där alla kan idrotta och motionera, pojkar som flickor, unga som gamla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 289

E m i l i a B j u g g r e n (S): Nog märker vi att idrotten har blivit viktig för Moderaterna inför 2014, och det är bra. Den undersökning som Riksidrottsförbundet ha gjort visar att nära var tredje förälder uppger att idrotten är för dyr, att deras barn inte har råd att vara med utan föräldrarna tvingas säga nej därför att de inte kan betala avgifterna. På den punkten ser jag inte några direkta förslag i er budget.

Jag är övertygad om att om vi ska få fler barn att idrotta måste vi ha större föreningsstöd så att man kan pressa ned kostnaderna. Men hur ser ni på det? Hur ska ni se till att den tredjedel av barn vars föräldrar inte har råd att låta barnen idrotta faktiskt kan vara med?

Anförande nr 290

J o a r H o r n (M): Till att börja med tror jag inte att det är skatteökningar som är lösningen på det, för då kommer det inte att finnas några pengar för de här föräldrarna att satsa på sina barn. Vad vi jobbar med är fler hallar, och vi har nolltaxa och ett föreningsstöd som vi har höjt under den här mandatperioden. Det är de viktigaste satsningarna. Vi gör de här prioriteringarna utan att röra skattesatser. Det ryms i budgeten och är finansierat. Det är så vi satsar.

Anförande nr 291

Å s a J e r n b e r g (MP): Hej! Det är klart att det inte finns flickidrotter och killidrotter utifrån att vi på något sätt skulle tycka att det är bättre att man väljer bort en viss sport beroende på vad man har för kön. Det handlar om att vi vet att flickor och pojkar väljer lite olika, något som kanske kommer att ändras i framtiden. Det hoppas jag. Men nu vet vi de facto att det är många fler pojkar som spelar fotboll. Jag har siffror på det: 17 800 pojkar i staden och 6 500 tjejer. När det gäller ridning är det 2 400 tjejer medan det är ungefär 150 pojkar.

Det är just de här siffrorna vi vill att man ska börja mäta på för att se hur investeringarna riktar sig till killar respektive tjejer. Du säger nu att man riktar sig lika mycket till tjejer och killar i de här hallarna.

Då undrar jag, med den kunskap jag har om hur vi jobbar i idrottsnämnden: Hur vet du det?

Anförande nr 292

J o a r H o r n (M): Du har rätt i att ridsporten har mest kvinnliga utövare. Men det är ändå inom fotbollen som den stora ökningen har skett. Där är det nästan fifty-fifty mellan pojkar och flickor. Det är därför som det är viktigt att vi satsar på det.

Sedan har vi en fördelningsprincip i idrottsnämnden, och det vet du också eftersom vi sitter där tillsammans, där vi ska se till i samråd med förbunden att det är jämn fördelning. Jag är helt övertygad om att det kommer att bli bra med de fem nya hallarna eftersom det ger mer idrottstid. Vi pratar om 20 000 nya idrottstimmar. Det kommer att komma flickorna till del också.

Anförande nr 293

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det är bra att du nämnde fotbollen, Joar. Du menar på att de investeringar som görs gagnar både tjejer och killar. Men det var

inte så länge sedan det var en elitfotbollsklubb i Stockholm, tjejelitfotboll, ett lag som tvingades att skotta snö från konstgräsplan medan man har satsat nästan 3 miljarder kronor för att bygga en arena åt Djurgården och Hammarby. Tycker du att det inte är någon skillnad? Det är ju uppenbart. Var och en som kan se och höra ser att det är gigantiska skillnader i vilka som prioriteras mest och bäst i staden. Hur kan du hävda att det inte råder någon skillnad mellan tjej- och killidrott i Stockholm?

Anförande nr 294

J o a r H o r n (M): Jag tror, och vet, att det är fler än bara tjejklubbar som har fått skotta sina konstgräsplaner under vintertid. Vi har vissa öppna. Det är en otrolig energianvändning att ha det uppvärmt under vintertid. Det är folk som är engagerade som vill spela ändå, och då får de skotta själva.

Vi har såklart byggt evenemangsarenor i Stockholm. Stockholm måste också vara en evenemangsstad i världsklass. Det är inte kopplat till våra satsningar på konstgräsplaner för våra barn och unga, som ju är de som i första hand kan dra nytta av dem. Där är det återigen jämnt fördelat mellan könen.

Anförande nr 295

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Högeralliansen tar i så att luften i salen vibrerar. Vilka gigantiska investeringar som har gjorts! Ansvarigt borgarråd pratar om att 79 anläggningar har tillkommit eller rustats upp sedan Alliansen tog över makten. Jag undrar om det räknas som en upprustning eller en ny anläggning när man skruvar fast en skruv någonstans.

Ordförande! Det är ingen slump att det finns stora skillnader i den här staden beroende på var man bor. Det är ingen slump att så gott som alla Östermalmsbor kan simma medan hälften av befolkningen på Järva inte är simkunnig. Vänsterpartiet har förslag om att möjliggöra det för de barn och ungdomar, som i dag av ekonomiska skäl inte har de här idrottsanläggningarna tillgängliga, att få besöka dessa. Men vi får kalla handen. Det kostar ingenting att formulera sig vackert. Det gäller sedan att handla också. Om ni verkligen vill satsa på barn och ungdomar finns det saker att göra. Det kostar inte så mycket till exempel att låta barn och ungdomar besöka simhallar vissa tider då de gapar tomma för att simma och träna utan att vara föreningsanslutna.

Tillgänglighet handlar inte bara om att det ska vara tillgängligt rent fysiskt. Vi vill också att det ska vara geografiskt rättvist fördelade idrottsanläggningar. KD pratar om att man vill ge 3 000 kronor i idrottspeng, eller vad det nu kallas. Samtidigt har KD gått med på att avskaffa SL-kort för dem som i dag tvingas till socialbidrag. Jag vet inte hur det går ihop. Hur ska en familj vars barn är föreningsanslutna med hjälp av KD:s 3 000 per år kunna följa sina barn när de inte har råd att köpa SL-kort? Jag vet inte. Jag tycker att det verkar som om Ewa Samuelsson är ensam kvar på tepartyt, med undantag för några som serverar. Hon är ensam med en politik som gör gällande att stötta de mest utsatta, men i praktiken är det tvärtom. Det finns inga resultat alls.

Anförande nr 296

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande! Nu hör vi återigen att vi inte gör någonting för idrotten eller att vi gör för lite. Det är det återkommande mantrat från framför allt Mehdi Oguzsoy och oppositionen. Det finns en skillnad mellan dem som

sitter i majoritet och dem i opposition. Vi måste i majoriteten förhålla oss till verkligheten och ha en budget med en investeringsplan. Oppositionen har en kassakista som verkar sakna botten. Ni lovar guld och gröna skogar till alla. Det är inte seriös politik att driva.

Ordförande! Låt mig upprepa vissa investeringar som vi har gjort: 2,5 miljarder kronor i investeringar så att alla stockholmare får möjlighet till idrott. 450 miljoner kronor mer i investeringsbudgeten för 2014. Vi värnar både breddidrotten och elitidrotten, och vi jobbar aktivt för att nå funktionshindrade, hbtq-personer och flickor som i dag i bara liten utsträckning deltar i idrotten. När Mehdi Oguzsoy svartmålar dessa investeringar är det inte trovärdigt.

Anförande nr 297

M e h d i O g u z s o y (V): Jag kan inte bemöta alla dessa påståenden där du gör gällande, Gulan, att ni har satsat så mycket, men verkligheten talar sitt tydliga språk. Jämfört med övriga storstadsregioner lider vi fortfarande av stor brist på idrottsanläggningar. Det du nämner jag kan tyvärr inte bemöta. Praktiken talar ett helt annat språk.

Anförande nr 298

B i l l y Ö s t h (M): Det är lite pinsamt att höra dig, Mehdi, när du inte kan erkänna att de enorma satsningar som har gjorts på ett stort antal anläggningar är satsningar. Du pratar om att skära ned när vi satsar hundratals miljoner varje år. Det är kosmetikan när vi ökar investeringarna med 174 miljoner kronor och har byggt mycket sedan 1995, då vi hade fem konstgräsplaner. Nu har vi 66 och är snart uppe i 80. Bara nästa år bygger vi i Aspudden, Bromsten, Kärrtorp, Eriksdal, Solberga plus en del andra.

När det gäller simhallarna satsar vi ett antal hundra miljoner kronor för att bygga ut i Farsta, och snart börjar vi med Åkeshov, Vanadis och en del andra. Så kommer du med mantrat att bygga en ny i Skarpnäck, Mehdi. Det är pinsam överbudspolitik som inte har någon realism över huvud taget.

Anförande nr 299

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det börjar bli tjugigt. För tio år sedan insåg en enig församling här att det behövdes en sim- och idrottshall i Skarpnäck. Trots en enorm befolkningstillväxt sedan dess har Moderaterna tillsammans med sina allianspartier, trots ökat behov av simhallar och trots önskemål från Simförbundet – det råder ju brist på simhallar – kommit fram till att det inte behövs tillskott av nya simhallar. Det är väldigt märkligt.

De investeringar som ni nämner och de upprustningar som ni har gjort har inte täckt de behov som har funnits. Det har inte räckt, tyvärr.

Anförande nr 300

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, kommunfullmäktige! Det går en stark skiljelinje mellan Vänsterpartiet och Kristdemokraterna, och det är att vi tror på människorna. Ni höjer skatten och ser till att resurssvaga familjer inte har råd att köpa SL-kort. Vi ser personerna och familjerna som i dag tyvärr alltför länge har ekonomiskt bistånd. Vi kommer att ge de familjerna 3 000 kronor för att kunna välja

vilka fritidsaktiviteter barnen vill ha. Det är väl att tilltro människorna att kunna välja själva.

Anförande nr 301

M e h d i O g u z s o y (V): Jag respekterar att ni gör skattesänkningar om ni talar om för medborgarna vad det innebär i praktiken. Ni kan inte lova medborgarna att ha kakan och äta upp den. Det går inte. Det är en ekvation som inte går ihop, Ewa Samuelsson.

De facto finns det familjer som fortfarande är tvungna att söka socialbidrag. När SL-kortet inte ingår i bidraget, stödet, blir de fångar i sina egna hem och stadsdelar. De kan inte resa. De kan inte följa sina barn som ska åka på en aktivitet, föreningsanslutningen eller inte. De kan inte följa med på någon aktivitet över huvud taget på grund av att ni inte beviljar dem en reseersättning.

Anförande nr 302

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Även om det kanske inte låter så är vi ändå hyfsat överens om idrottspolitiken. I våras antog vi ett idrottspolitiskt program för staden i fullständig enighet. Målen för stadens idrottspolitik tycks vi vara ganska överens om. Vi är också hyfsat överens om problembilden, att det finns fysisk inaktivitet bland vissa barn och ungdomar, ofta tjejer med invandrarbakgrund, att vi har ungdomar som blir föreningsaktiva men som lägger av när de börjar närma sig tonåren och att vi har en del kvar att jobba med för att uppnå ett jämställt idrottande.

Målen och ambitionerna tycks vi vara överens om men också om problembilden. Det är faktiskt inte så dåligt inom politikens värld. Men, och här börjar jag bli ganska luttrad, måste jag säga, jag tycker att Alliansen ofta presenterat stolta planer, skickat ut pressmeddelanden om satsningar, och sedan händer det ingenting. Hjulstahallen som Madeleine Sjöstedt lovade här bara försvann, jag vet inte vart. Vanadisbadet fick vi läsa i tidningarna om: jätteflotta skisser. Vad blir det nu? Jag tror att man håller på att reparera det så att det om möjligt ska vara badbart. Kristinebergshallen, blir det en dubbelhall? Blir det en enkelhall? Blir det någon hall alls? Ingen vet.

Borås har som sagt 16 fullstora hallar, Stockholm har 18. Det går 14 000 göteborgare på varje plan, det går 17 000 i Malmö IT, i Stockholm går det 48 000 stockholmare på varje plan. Idrottsrörelsens behov i Stockholm är rejält eftersatta. Det verkar ni också nu inför 2014 börja inse på borgarsidan eftersom ni har lagt in en hel del investeringar i budgeten för 2014. Men som sagt är både jag och idrottsrörelsen ganska luttrade när det gäller er leverans av planer.

Vi lägger 1 miljard mer än Alliansen i investeringsvolym under sex år för att bygga i fatt när det gäller idrottsrörelsens behov. Jag är stolt över vår socialdemokratiska budget för idrottsnämnden. Det är den bästa budget idrottsnämnden har fått i fullmäktige. Bifall till den!

Anförande nr 303

Borgarrådet K e v i u s (M): Du har suttit länge i idrottsnämnden, Jari. Jag förstår att du gjorde ett trevligt inlägg här, för det händer oerhört mycket nu. Jag måste säga att jag förstår att det är jobbigt att inte ha makten, men nu levererar vi. Jag vet att det

har funnits diskussioner tidigare om Hjulsta, men nu börjar det byggas en fullstor hall på Hjulsta bollplan. Den börjar byggas nästa år. Vanadisbadet håller vi på att renovera så att du och jag kan bada där i juni nästa år.

Det händer otroligt mycket. Det här är anläggningar som kommer att stå klara snart. Den lista som jag pratade om, 79 anläggningar, står klara, bland annat 18 utomhusgym. Du skulle kunna gå och gymma på alla dessa. Det händer alltså väldigt mycket.

Anförande nr 304

J a r i V i s s h e d (S): Ja, jag har suttit länge i idrottsnämnden och är luttrad. Jag har varit med om alla dessa planer på planer. Men nu vill jag ha planer som man kan spela på. Man kan inte bo i en markanvisning, och man kan inte spela handboll eller basketboll i en markanvisning heller. Ni har inte sett detta. Ni har alltid stolta planer, men det är leveransen som är problemet.

Jag noterar att Madeleine Sjöstedt inte gick upp i debatten.

Anförande nr 305

B e n g t R o x n e (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! En stor sport är simning, men för att utöva simning måste man lära sig att simma. Stockholms barn och unga ska lära sig simma. Jag tänker belysa detta lite ur en stadsdelsnämnds perspektiv, nämligen Hässelby-Vällingby. Hässelby-Vällingby växer. Vi bygger och befolkningen ökar, särskilt inflyttar barnfamiljer. Man börjar förskolan, skolan men vi får signaler från skolan att det är få barn som kan simma eller som ens har varit vid något bad och fått en naturlig relation till vatten. Signalerna påminner mig mycket om situationen i Husby där vi jobbade för att få ett bad med inriktning på simkunskap för våra barn. Resultatet var Husbybadet.

Simkunnigheten måste öka. Därför vill vi öppna en upprustad undervisningsbassäng i Hässelbygårdsskolan, som även ska vara tillgänglig på kvällar och där man kan samarbeta med simklubbarna.

En annan utmaning är: Vart tar våra simklubbar vägen som har haft Åkeshovs simhall och Vällingby simhall som sina träningsarenor när dessa ska renoveras? Ett alternativ är att man ska använda Nälstabadet under renoveringarna. Vi behandlade frågan i vår stadsdelsnämnd, och alla partier var positiva till denna lösning, med förslaget att ha en överdäckning av Nälstabadet så att man kan använda simbassängen året om. Nu är förslaget till denna överdäckning borttaget.

Vårt förslag är en mobil överdäckning under renoveringstiden. Jag tänkte ställa en fråga till ansvarigt borgarråd: Finns kostnaden till en överdäckning med i ert budgetförslag? Jag kanske har missat det. Eller är ni emot en sådan variant för att underlätta för simklubbarna?

Till sist: Bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen!

Anförande nr 306

Borgarrådet K e v i u s (M): På idrottsnämnden i december kommer vi att fatta beslut om utbyggnad, ombyggnad eller vad det nu blir av Åkeshovs simhall. Då hoppas jag att vi kommer att fatta beslut om överdäckning av Nälstabadet.

Anförande nr 307

B e n g t R o x n e (S): Det var ett klart besked, det hoppas vi också så att jag kan gå till medborgare och säga: Det lär bli en överdäckning av Nälstabadet.

Anförande nr 308

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande! Det är bra att Bengt Roxne tar upp simfrågan, för den är otroligt viktig. Vi har väldigt många barn och unga som kommer till Sverige från länder där det inte finns någon simtradition och där väldigt många barn i dag inte kan simma. Det här är också en fråga som handlar om liv och död. Det är inskrivet i skolplanen att alla elever ska kunna simma i alla fall 200 meter för att man ska kunna få slutbetyg i nian. Skolorna jobbar väldigt mycket med denna fråga i grundskolan.

Samtidigt är det viktigt att barn i tidig ålder får vattenvana. Det är viktigt att förskollärarna och barnskötarna kan simma men också att barnen får lära sig i tidigt skede att simma. Det är en viktig verksamhet och viktigt att vi fortsätter att satsa på den.

Anförande nr 309

B e n g t R o x n e (S): Just ute i Hässelby och i Hässelbygårdsskolan finns ett väldigt stort tryck från alla rektorer att det ska komma till stånd en undervisningsbas-säng. Inflyttningen är så stor att man inte kommer att kunna leva upp till sina åtaganden.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 310

D a n i e l S o m o s (M): Herr ordförande! Jag är relativt ny i idrottsnämnden. Det som har varit viktigt för mig är att vi ska maximera mängden idrott vi får ut för varje skattekrona. Vad vi har lärt oss i går och i dag är att oppositionen verkar tycka att den typen av koncept nästan är lite löjliga. Oppositionen har nästan ett nonchalant sätt att bara höja skatten och dumpa notan för sina favoritprojekt på medborgarna. Oppositionen verkar tycka att saker som prioriteringar och effektiviseringar är någonting ganska fånigt. Varför ska man syssla med sådant när man bara kan höja skatten? Men det finns inget fånigt i att respektera folks skattepengar, och det gör man genom prioriteringar och effektiviseringar.

Varför talar jag om detta? Jo, vi i idrottsnämnden har gjort ett val. Vi skulle inte ha några superdyra superhallar som egentligen ingen vill ha. Vi ville först och främst satsa på bredden. Fotboll är den idrott som har flest utövare, oavsett kön och oavsett härkomst. Det är det bredaste vi kan satsa på, och det har vi gjort. Vi har haft en ökning av antalet konstgräsplaner med 260 procent. Det har varit nästan sju nya planer per år sedan 2006. 70 procent av stadens konstgräs har alla anlagts under Alliansens tid.

Vi moderater har haft ett enträget arbete med att få fram billigare och enklare hallar för att få ut mer idrott per skattekrona. Nu får vi äntligen detta på plats. Fem nya hallar, på Sättra IP, på Hjulsta BP, på Hässelby villastad BP, på Vinsta BP och på Blommensbergs BP, fem hallar för totalt 100 miljoner. Det är visserligen mycket

pengar, men en summa som nog tidigare var otänkbar för så många som fem hallar. Det är att maximera mängden idrott per skattekrona.

Om man i stället vill maximera mängden ofinansierade löften ser oppositionens budget lite mer lockande ut. Socialdemokraterna väljer till exempel att höja skatten med 15 öre, men dessa 15 öre går till skolan. Ändå hittar man 160 miljoner nya pengar att lägga på idrottsinvesteringar där vi inte riktigt vet varifrån pengarna kommer. I Socialdemokraternas Stockholm verkar pengar växa på träd.

Tyvärr är det inte så enkelt. Att som oppositionspolitiker åka staden runt och lova miljoner av skattemedel är såklart ett enkelt sätt att vinna stöd, men det är ganska oseriöst. Bara för att man inte orkar prioritera ska man inte lova miljoner över en kopp kaffe till alla som räcker upp handen. Dessa ofinansierade löften om favoritprojekt som man låter skattebetalarna betala är ganska oseriöst och kommer inte att göra att man maximerar mängden idrott per skattekrona, vilket jag tycker är vår huvuduppgift.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 311

M e h d i O g u z s o y (V): Bra, Daniel, att du tog upp det här att ni vill förvalta varje skattekrona väl. Ni har varit med om att privatisera driften av Högdalens sim- och idrottshall. Trots att egenregidrift var mycket billigare lät ni idrottsanläggningen övertas av ett riskkapitalistiskt bolag. Under de år som företaget kommer att stå för driften av Högdalens sim- och idrottshall kommer åtminstone 10 miljoner kronor gå rakt ned i fickorna hos dem på riskkapitalbolaget. De pengarna hade man lätt kunnat satsa på att införa gratisbad för barn och ungdomar.

Er politik håller inte. Det räcker inte med vackra löften, ni måste visa i praktiken vad ni står för.

Anförande nr 312

D a n i e l S o m o s (M): Jag tror inte att man behöver hymla med att det i viss mån finns en ideologisk skillnad i tron att det är kärnuppgift för kommunen att till exempel bedriva en gymverksamhet, vilket var en del av upphandlingen. Det hemiska riskkapitalbolag som du talar om är aktivt och bedriver massor med anläggningar med nöjda brukare, bland annat brukare av den simhall som du nämnde. Vi har sett i brukarundersökningar att folk är nöjda med kvaliteten, och de anställda är också nöjda med den nya arbetsgivaren. Jag tycker att det har varit en ganska bra övergång.

Anförande nr 313

Å s a J e r n b e r g (MP). Det här med att ta ansvar för stadens ekonomi: Är det vad ni gör när ni helt underlåter att underhålla våra idrottsfastigheter? Är det att ta ansvar för skattebetalarnas pengar när ni låter idrottsfastigheter förfalla och använder underhållet som en budgetregulator för att man inte fått tillräckligt med pengar för att täcka pris- och lönekomensation i idrottsnämnden? Är det att satsa på favoritprojekt när vi ser att hallbristen är akut i Stockholm och vill göra ökade satsningar? Jag baxnar.

Det handlar om att vi ser att Stockholm är den i särklass mest underfinansierade kommunen när det gäller hallar och vill göra satsningar. Det handlar inte om att göra satsningar på favoritprojekt. Det handlar om att vi lyssnar på stockholmarna och tar del av de mejl som vi ständigt får om att man inte har tider och hallar för barnen att träna i. Det är vad det här handlar om.

Anförande nr 314

D a n i e l S o m o s (M): Vi ville hitta en modell där vi kunde bygga billigare och enklare hallar, sådana hallar som idrottsrörelsen efterfrågar. Jag kan delvis hålla med om att processen att få fram modellen kanske har tagit längre tid än vad vi hade hoppats. Nu när vi har den på plats och kan bygga kostandseffektiva hallar bygger vi fem stycken. Det är ett sätt att möta de behov som finns på nya hallar.

Anförande nr 315

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag vill ta vid där Åsa var apropå att ta ekonomiskt ansvar. I princip alla investeringar som ni har gjort har blivit dyrare än budgeterat. Nu lovar ni fem hallar för 100 miljoner, apropå att lova guld och gröna skogar.

Samtidigt har underhållsbudgeten använts till att täcka driftskostnader, vilket innebär att ni lämnar en enorm underhållsskuld efter er. Er uppskattning är att det kommer att kosta 700 miljoner de kommande tio åren, varav ungefär en halv miljard kommer att behövas för att rusta upp i Vällingby och Västertorp om de inte blir ännu dyrare än Farsta och Åkeshov. De 500 miljoner som är avsatta för simhallarna är ju slut efter att Farsta och Åkeshovs simhallar har rustats upp.

Hur tänker ni lösa det här med er stora idrottssatsning, eller tänker ni bara stänga de här simhallarna när de inte får användas längre av miljömässiga skäl och på grund av att de faller sönder?

Anförande nr 316

D a n i e l S o m o s (M): Precis som Billy var inne på tidigare har vi faktiskt budgeterat upp till nästan en miljard för renovering av simhallar. Men för att ansluta till det som du sade först är det väldigt frustrerande även för oss, jag tror för samtliga i nämnden, när kostnaderna drar i väg. Jag tror att vi alla får jobba med och hålla koll på varför det blir så och se hur vi kan hålla kostnaderna nere.

Det här med billigare hallar är någonting som vi hoppas på ska slå väl ut och kan vara en modell i framtiden för idrottsinvesteringar på flera områden.

R VI STADSMILJÖROTELN

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB, Stadsdelsnämnderna:
Stadsmiljörådet, Stadsmiljöverksamhet
Punkt 11, 26, 4)**

Anförande nr 317

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Just nu pågår ett klimattoppmöte. Jag menar inte vår diskussion här i dag, även om den också viktig. Men det är många som tyvärr inte vet om det den här gången. Just nu sitter världens miljöministrar i Warszawa i Polen och försöker lösa vår tids stora ödesfråga. Den här gången har ingen ens på förhand uttryckt någon som helst förhoppning om att någonting ska hända som avvärjer klimathotet.

Jag tror att det är dags att inse att nationalstaterna har fått sin chans. Nu får de flytta på sig och släppa fram städerna i stället. Det här är en utveckling som vi ser ske, i Stockholm i form initiativ vi tar och på många andra ställen i världen också i nätverk som C40 Cities och Eurocities. I samtliga i de här nätverken är Stockholm, trots att vi är en jämförelsevis liten stad, en tung spelare som alla lyssnar på. Det är förstas därför att vi presterar så bra som vi gör. Vi kommer att fortsätta att engagera oss i miljö- och klimatpolitiken internationellt. Vi kommer också att öka vårt engagemang för att skapa en grön tillväxt i Stockholm.

Vi har under 2013 granskats av OECD och London School of Economics. Tuffare än så blir det faktiskt inte. Vi får lysande omdömen. Jag ska understryka det. Vi bad om att få rekommendationer för hur vi kan bli ännu bättre. Vi bad om rekommendationer för hur Stockholm kan bli bättre på att kapitalisera det goda miljöarbetet, hur vi kan skapa en grön tillväxt och få fler jobb. En av de rekommendationer vi fick var att arbeta med cleantechkluster, någonting som vi nu kommer att intensifiera vårt arbete med tillsammans med Stockholm Business Region. Vi kommer också att se till att vi får ett riktigt showroom där vi kan ta emot alla de delegationer som kommer från runt om i världen för att se vilka lösningar de kan ta med sig hem och sätta dem i kontakt med de miljöteknikföretag som har varit och levererat till våra miljöprofilområden så att svenskar och Stockholmsungdomar med goda innovationer kan få jobb och kontrakt med dem som kommer hit.

Förstås står vårt miljöarbete på hemmaplan i absolut fokus. Då kan jag berätta att i årets budget för nästa år höjer vi ramen för miljö- och hälsoskyddsnämnden med 11 miljoner kronor. Vi har också kompetenspengar så att det viktiga tillsynsarbete som sker inom många olika områden, inte minst livsmedelsområdet, kan säkras och att vi kan behålla den kompetens som finns.

Vi går händelserna i förväg. Just nu håller miljö- och hälsoskyddsnämnden på att ta fram en kemikalieplan. Vi föreslår redan nu att vi nästa år ska inrätta ett kemikaliecentrum som ska arbeta tillsammans med stadens övriga förvaltningar och bolag och också med stockholmare och Stockholmsföretag för att se till att vi får en giffri stad, att vi lever upp till det målet, inte minst när det gäller det viktiga målet att vi måste bli av med hormonstörande ämnen och andra gifter som finns i våra skolor och förskolor.

Vi gör en stor elbilssatsning, det nämnde jag redan i går och frågan diskuterades på förmiddags. I Sverige finns det 15 stycken snabbbladdningsstationer. Ambitionen är att vi ska bygga tio nya i Stockholm nästa år. Vi har avsatt pengar för att staden ska kunna fortsätta att köpa in elfordon i stället för att köpa konventionella fordon och leda marknadsutvecklingen på det sättet.

Vi stärker miljöövervakningen av vattenförekomster. Biologisk mångfald, klimatanpassning och utökad miljöinformation samt miljö- och hälsoinformation för miljö- och hälsoskyddsnämnden är andra viktiga områden nästa år. Det gör vi förstas därför att Stockholm växer. Det är när Stockholm växer som vi kan bygga staden hållbart. Därför ska miljöförvaltningen på allvar komma in i bostadsplaneringen, och det är jag jätteglad för. Delaktigheten har redan inletts.

För att exemplifiera hur stadens befolkningsutveckling och miljöarbete kan gå hand i hand: Investeringsprogram som håller på att tas fram inom Stockholm Vatten när det gäller att investera i ny teknik i Henriksdals reningsverk är ett ypperligt exempel på detta. Stockholm växer, och när Stockholm växer får vi råd att göra investeringar som i det här fallet kan göra att vi närmast kan halvera utsläppen av fosfor och kväve till Östersjön och minska utsläppen till Mälaren.

Vi har en färdplan till 2050 som är antagen av nämnden. Den har varit ute på remiss i staden, och den kommer att komma till fullmäktige under vintern. I den jobbar vi med förnybar energi. Det finns också uppdrag i budgeten att jobba med förnybar energi i våra bolag och förvaltningar. Vi ska ställa om transporter. Vi har kanske pratat nog om cyklar, även jag pratar gärna om det i kväll, men vi ska ställa om till elbilar och planera staden på ett sådant sätt att vi kan gå, cykla och åka kollektivt till och från jobbet.

Kära fullmäktige! Det här är en budget som både till resurser och till struktur är riktigt, riktigt grön, och det är viktigt. Återigen yrkar jag bifall till den.

Anförande nr 318

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! När Stockholmsalliansen tillträdde 2006 var en av de viktigaste uppgifterna att ansa i den vild- och övervuxna uppdragsfloran på miljöområdet. Miljöförvaltningen bestod lite grann av biologisk mångfald, och det är bra, men kanske inte i förvaltning. Staden fick i stället färre väldigt tydliga mål och kunde börja fokusera på kärnuppgifterna. Vi införde till exempel livsmedels- och hälsokontroller. Vi införde energieffektiviseringsmål för stadens fastighetsbestånd. Vi införde miljöbilsmål, vi skärpte klimat- och utsläppsmål. Vi kastade ut symbolpolitiken och fokuserade på åtgärder som ger så stora miljövinster som möjligt i stället.

Vi började utveckla nya miljöprofilsområden i staden. Hammarby Sjästad är uppmärksam som en spjutspets vad gäller miljö och hållbarhet. Det arbetet vill vi uppgradera. År 2008 formulerade vi visionen för Norra Djurgårdsstaden och andra projekt i bland annat söderort – Farsta, Gullmarsplan och Midsommarkransen kan nämnas som exempel. Nu går besöksbussarna med delegationer från hela världen också dit.

Då det gäller de klimatmål som Stockholmsalliansen satte upp kan nämnas max 3 ton koldioxid per stockholmare till år 2015. Det innebär en 45-procentig utsläppsminskning sedan 1990, samtidigt som vi växt med ett helt nytt Malmö under samma tidsperiod. I sammanhanget kan nämnas, och det har jag sagt förut, att i Malmö släpper man ut 8,3 ton per invånare, mer än dubbelt så mycket som vi släpper ut i Stockholm. Även stora städer som Göteborg, Norrköping och Västerås släpper ut långt mer än vad vi gör i Stockholm.

Klimatpakten formerades redan 2007, ett frivilligt nätverk som vuxit från 7 till i dag 180 företag. Det hänger ihop med vår syn att det gäller att förankra miljöpolitiken i både hjärta och själ hos människor. Om man bara bestämmer och dikterar riskerar man att förlora entusiasmen för miljön, den försvinner. Motstånd och misslyckanden tror vi blir konsekvenserna om man för pekpinnepolitik.

År 2010 utsågs Stockholm till Europas första miljöhuvudstad enligt ett jurybeslut som alla i Stockholm kan ta åt sig äran av. Men det var framför allt ett beslut om stadens ambitiösa miljöplaner för framtiden som låg till grund för det. Sedan dess har Stockholm och Norra Djurgårdsstaden utpekats som ett av 18 stadsutvecklingsprojekt inom initiativet för Clinton Climate Positive Development. Det betraktas som ett spjutspetsprojekt för hållbart stadsbyggande där innovativ svensk miljöteknik och kreativa lösningar utvecklas samt prövas och visas upp.

Något jag särskilt vill lyfta upp är den massiva satsning på solcellsel som Stockholms stad och flera av dess bolag gör framåt. Satsningen innebär att Järva blir landets soltätaste stadsdel. Den satsningen gör mig som stockholmare riktigt stolt, och jag hoppas att också ni blir det. Stockholm tar på sig miljöledartröjan och drar i väg med stafettpippen.

Anförande nr 319

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Stockholm är ett ekonomiskt, kulturellt och politiskt centrum i norra Europa. Vi attraherar investeringar och vi attraherar människor. Det är inget som är för evigt givet. Vi bör ständigt arbeta för att göra Stockholm mer attraktivt och mer dynamiskt. Det ska vara den bästa staden för barn att växa upp i.

Stockholm har ett historiskt bra och världsledande arbete på det här området. Vi har under decennier gjort stora investeringar i fjärrvärme och kollektivtrafik, tunnelbana, vattenrening etcetera. Stockholm har blivit en bättre och hälsosammare stad. Det är satsningar som gör att varumärket Stockholm har miljöinnehåll.

Men det är flera stora miljöproblem som återstår. Vi har partikelhalter som är alldeles för höga och som kan rendera EU-böter. Vi har klimatutsläpp som sedan flera år inte minskar. Vi har en kollektivtrafik som borde byggas ut. Vi har trängsel på flera sträckor på tunnelbanenätet. Vi har matavfallsinsamling där vi ligger milsvitt efter de nationella åtagandena och kraven. Även om det satsas nu ligger vi långt efter.

Det är utmärkt att ni vill fasa ut de fossila bränslena till 2050. Det är en stor uppgift att fasa ut olja och kol ur vårt samhälle. Men samtidigt är de inte högre mål än vad som finns i övriga landet. Det du kallar för ambitiös politik, Per Ankersjö, är alltså

samma politik som gäller för Tomelilla och Ödeshög. Du vill inte att vi ska vara världsledande utan där siktar ni på att vara bland topp 200 i Kommunsverige.

Vi måste kunna mer än så. Stockholm måste kunna mer än så. Vi är duktiga på mycket, och vi har bra record, men vi har för låga ambitioner. Vi behöver höja ambitionerna på en rad områden, också vad gäller klimatpolitiken.

Stockholms stad ska vara en aktiv part när det gäller att främja utvecklingen av miljöteknik. Vi ska vara en aktiv fastighetsägare och driva miljöteknik. Vi ska investera i att få bort energiläckagen i fastigheterna som är stora miljöbovar. Inom ramen för vårt utökade investeringsprogram avsätter vi under de kommande sex åren 500 miljoner kronor för detta. Vi driver Stockholm till att också skapa jobb inom miljötekniken.

Vi har mycket att göra. Vi kan bättre, och vi borde få en ny regi som kan leda det här. Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetmotionen och de socialdemokratiska förslagen.

Anförande nr 320

K a t a r i n a L u h r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet har länge jobbat för en modern, mänsklig och miljövänlig stad. Till förväxling likt Miljöpartiets slagord och till stor glädje för en miljöpartist inleds Alliansens budget i år med visionen om en grön, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad. Ordet hållbarhet nämns sex gånger på de första sidorna i Alliansens budget. Jättebra!

Hur har majoriteten tänkt arbeta med de grundläggande hållbarhetsfrågorna? När Alliansen kom till makten för sju år sedan drogs miljöförvaltningens årsbudget ned med ca 20 miljoner kronor. Förvaltningen genomgick ett stålbad och har de senaste åren haft ett manöverutrymme som någon som ligger bältad i en tvångströja. Nu tycker vi att det är dags att plocka bort tvångströjan. Miljöförvaltningen ska spela en stark roll och involveras tidigt i stadsutvecklingen för minskade klimatutsläpp, ökad miljöberedskap och för att stadens natur ska kunna tas till vara och utvecklas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också ansvar för tillsynen av vägtrafik, och miljönormerna för luft måste kunna uppnås. Miljöpartiet satsar i årets budget på klimatarbete och kemikaliearbete. Vi prioriterar även miljöer där barn vistas. Totalt lägger Miljöpartiet till Alliansens budget ytterligare 37 ½ miljon för miljöförvaltningens arbete. Förutom att vi tar hänsyn till pris- och löneökningar för hela förvaltningen kommer en stor del av pengarna att gå till nya jobb för att sätta i gång en omställning mot en grön stad. Med flera anställda specialister som kan planera, informera och hjälpa företag och privatpersoner, inte bara kommuner, kan omställningen till en renare och mer klimatsmart stad skyndas på.

Vi kommer att inrätta en projektpott på 4 miljoner årligen som ska användas till angelägna projekt där det behövs en kraftsamling, till exempel miljöinformation till båtklubbar, klimatprojekt i simhallar och andra miljöprojekt som inte ryms inom förvaltningens ordinarie ganska slimmade verksamhet. Den miljöinvestering som vi nu gör kommer staden att tjäna pengar på i längden om man vill göra det långsiktigt och hållbart.

Vad gör en allians som i årets budget vill satsa grönt? Jo, Alliansen skjuter till pengar för kemikaliearbete och miljöbilar med ena handen, vilket är jättebra, men lägger in samtidigt några punkter om effektiviseringar med den andra handen. Det innebär att förvaltningens ökande arbetsuppgifter redan från början sparar några miljoner från ett ganska tajt utgångsläge.

Alliansen skriver i sin budget: Miljön är en stor del av stadens varumärke, därför är miljöpolitiken ambitiös. Miljöpartiet ser inte miljön som ett varumärke utan som en grund för att Stockholms invånare ska kunna leva hållbart, hälsosamt och med trivsel i staden. Med för lite pengar är det lättare att snacka än att göra. Hade Alliansen menat allvar med den grönmarmorerade budgeten hade de satsat mer pengar på stadens miljö- och klimatarbete. Vi tycker att det är tid att börja jobba kraftfullt och målinriktat. Den hälsosamma, hållbara och gröna staden finns inom räckhåll.

Jag yrkar därför grönt och kraftfullt bifall till Miljöpartiets budget för Stockholm Vatten och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Anförande nr 321

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Fullmäktige! Under de här dagarna har vi pratat mycket om Stockholms attraktivitet. Till och med Karin Wanngård började med att lovprisa Stockholm och den stämning som vi har här. Många människor kommer hit av massor av olika skäl. Det viktiga är att få dessa människor att stanna; för det har stadens karaktär oerhört stor betydelse.

Stockholm ska vara en levande storstad. Vi kallar det för tjugofyratimmarsstaden. Den ska vara levande i alla delar av staden. Det behövs fler bostäder i innerstaden, och vi behöver få fler platser i ytterstaden. Därför går nu staden i fronten för att flytta ut sina förvaltningar till ytterstaden. Det kommer att innebära att det skapas ett helt nytt stadsliv på många ställen där det blir ökad ekonomi, där människor handlar mer och man får en större rörlighet. Det skapas möjligheter att omvandla kontorslokaler till bostäder i innerstadsläge. Detta är en fantastisk utveckling.

En del av den levande stadsmiljön är naturligtvis också de kulturella uttrycken. Där går Stockholms konst i fronten för enprocentsregel som gör att den konstnärliga gestaltningen finns överallt i staden med större och större uttryck. Där vi bygger om tar konsten plats. På Odenplan har man haft konstnärliga projekt under hela ombyggnaden. Samma sak kommer att ske vid Slussen, där också konsten kommer att ta stor plats under ombyggnaden.

Men få platser är så viktiga som stadens torg. Torget är mötesplatsen, själva kärnan i det vi kallar för en stad. Också här pågår ambitiösa omvandlingsprojekt. Saluhallstorg görs om. Stora planer finns både för Östermalmstorg och för Hötorget. Brunkebergstorg kommer att få en helt ny uppbyggnad under de kommande åren då det byggs runt omkring Brunkebergstorg. Vi ska blåsa liv vid denna glömda plats i Stockholm, med matställen och kultur.

Småföretagarna är en viktig del av staden. Därför kommer vi att fortsätta att arbeta med Stockholms kiosker som kommer att bereda tillfälle för många små näringsidkare att visa sig i stadsmiljön och skapa trygghet och kommers. Vi kommer

i kulturförvaltningen tillsammans med trafikkontoret att erbjuda Open Streets på de ställen där det inte finns tillräckligt mycket torg. Så skapar vi nya torg.

Mycket i staden är redan byggt. Därför pratar vi mycket om de gröna taken, som ska komma och som har byggts vid Sättra ridanläggning, Stora Mossans idrottshall, Engelbrekts hallen, och vi har projekt med urban odling av gröna väggar på ingång. För det traditionella energisparandet satsar vi 250 miljoner för att energioptimera våra fastigheter med gröna kontrakt, och vi omvandlar överskottsvärme till fjärrvärme.

Det pågår mycket i den levande, hållbara staden och i den öppna staden. Det här är bara början, 2014 kommer att bli ett år som vi kommer att vara stolta över i dessa aspekter.

Anförande nr 322

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! Vi lärde oss i september att klimatförändringen går allt fortare. Atmosfären och haven värms upp, mängden snö och is minskar. Havsytan stiger och koncentrationer av växthusgaser ökar. Det går allt fortare. Havet stiger med 3 millimeter per år, om 50 år stiger det 10 millimeter per år, år 2101 med 15 millimeter per år. Allt enligt OECD:s nya rapport.

Den sannolika övre havsytan hos oss ändras också och uppskattas till plus 62 centimeter inklusive landhöjning och lokala avvikelser från det globala medelvärdet. Detta överstiger nya Slussen, när den är klar, redan år 2100, och då är den högst 80 år gammal. Till det här ska läggas 40 centimeter för is från främst Antarktis.

Nya Slussen kommer när den byggs bli en säkerhetsrisk för vattenförsörjningen och sannolikt tvingas rivs före sin 80-årsdag från grunden, vilket gör den samhällsekonomiskt olönsam och därmed otillåten.

Det är bara ett exempel på de problem vi står inför. Det tvingar oss att ändra vår samhällsplanering, precis som IPCC säger. Men om detta finns inte mycket i stadens budget. Där kan man läsa om en växande stad i ständig utveckling efter gamla mönster åt fel håll, med mer bilar och otillräcklig kollektivtrafik. Man redovisar mål som kan nås om 36 år. Man har planer för organiskt avfall och cyklar, visst. Man skärper målet för byggande men för lite. Man har signerat ett antal internationella överenskommelser.

Det är fullständigt otillräckligt. Det man gör i praktiken går åt motsatt håll. Utsläppen av klimatgaser är oförändrade sedan fem år tillbaka. Man låser fast regionen i ett bilberoende genom att slösa bort runt 60 miljarder på förbifarten, som ökar utsläppen. Man skapar en två mil lång giftig tunnel 100 år framåt. Man förstör med bilar livsmiljön i Skärholmen och Järva där man ofta saknar bil för att rädda hemmiljön för dem som har bil och bor i villor och slott däremellan.

Man säger en sak och gör en annan. Det gör inte vi i Vänsterpartiet. Vi analyserar problemen, vi vill minska utsläppen och vi tar tag i anpassningen. Vi vill tillsätta en centralt placerad klimatstyrningsgrupp för att planera och leda det här arbetet, i samarbete med landets ledande klimat- och trafikforskare och med målet att skapa ett klimaträttvist Stockholm före 2030.

Vi går i täten, gärna med andra, i en snabb omvandling från privatbilism till en dubblerad kollektivtrafik, bland annat med pengar från förbifarten. Vi anpassar allt vårt byggande till vatten, till länsstyrelsens nya förslag som majoriteten blundar för. Vi skärper drastiskt energikraven för nya och gamla hus. Vi bevarar våra grönområden, restaurerar våra vatten och återskapar våra bäckar för människors behov och för att sänka temperaturen och öka luftfuktigheten framöver.

Vi skapar ett hållbart Stockholm med minskande klassklyftor, nollutsläpp av växthusgaser, en grön stad med en röd profil.

Stöd till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 323

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, kommunfullmäktige! Kristdemokraternas utgångspunkt i miljöarbetet är förvaltarskap. Ansvaret är personligt och gemensamt. Strävan att förbruka mindre av ändliga resurser och energi och ett personligt ansvar för kretslopp och avfallshantering är nödvändigt för långsiktig överlevnad. Stockholm kan vara stolt över sitt miljöarbete och sin befolkning.

Miljöfrågorna drivs framåt. Allt fler stockholmare tar aktivt del i det arbetet, och många är miljömedvetna. Fler väljer att cykla, köpa ekologiskt och köra miljöbil. Att leva miljövänligt ska inte vara krångligt, inte upplevas om smutsigt eller dyrt. Att leva miljövänligt ska vara det självklara valet.

Det som i det närmaste kan betecknas som folkliv i våra miljöstationer är ett bevis på att Stockholms befolkning vill leva miljövänligt, vilket är positivt. Alla fattar att vi inte kan få miljöarbetet fungera med ett klubbslag i fullmäktige även om det kan vara nog så viktigt.

Vattnet är ett av Stockholms många positiva varumärken och något som stockholmarna uppskattar. Nya strandbad växer fram och blir positiva inslag i folklivet, och många njuter av Stockholms grönområden. Vattnet ska inte skilja stadsdelarna åt utan förena dem. Kollektivtrafik på vatten ska vara lika självklar som den är på land.

Insikten om den globala miljöpåverkan har stärkts, och det är positivt. Men det lokala miljöarbetet spelar fortfarande och framåt en stor roll. Energiförbrukningen i stadens byggnader och anläggningar ska minska med 10 procent till 2015. Stadens miljöprogram är ett viktigt stöd för nämnder och styrelser när det gäller att uppfylla målsättningen. Stadens egen bilpark har allt fler miljöbilar, inte minst elbilar, och vi ser en positiv trend bland privatbilister när det gäller miljöbilsanskaffningar.

Staden har höjt ambitionen när det gäller matavfallsinsamling för att öka tillgången till biogas, och från 2013 finns en tydlig handlingsplan för detta arbete. Det nationella målet om 50 procent ska nås till 2018.

Stockholms stads miljöarbete uppmärksammas internationellt, inte minst sedan utnämningen till Europas miljö huvudstad. Det ska vi fortsatt förvalta och också bygga vidare på.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 324

Stellan Hamrin (V): Vårt mål är ett fossilfritt Stockholm 2030. Vi vill klara gränsvärdena för luft och gränsvärdena för vatten vad gäller det vi bestämmer över och ha skyddat och restaurerat våra återstående större grönområden till 2018. För att göra det möjligt vill vi ha en klimatberedning och ett nytt miljöprogram. Vi behöver en ny strategi där nya satsningar inom byggande, boende och trafik och alla former av exploatering måste ske med respekt för de lokala behoven av grönområden. Att rädda våra grönområden är inget kunskapsproblem utan handlar om vilja och resurser, och det har vi.

Vatten känner inga gränser och måste skötas i samarbete. Vi vill satsa på ett kraftfullt arbete med större resurser i Mälaren, i småsjöar och i Saltsjön. I Mälaren handlar det om att rädda vår vattentäkt. I småsjöar handlar det som att skapa möjligheter för bad, fiske och friluftsliv också i våra förorter. I Saltsjön handlar det om att rädda skärgården från våra egna historiska och nutida utsläpp. Vi har tidigare visat hur man kan göra detta med musselodling, syresättning och en del annat.

Jag vill återkomma till klimatförändringen och det stigande havet. Där finns det problem. Nya Slussen har låst in oss alla i ett hörn. Utifrån hemligstämplat material har majoriteten bestämt att nya Slussen måste rivras när havet har stigit 50 centimeter. Det kan hända 2100 eller tidigare. Nästa klimatrapport kommer 2019, det vill säga innan Slussen är klar. Risken att man då ytterligare höjer prognosen är ganska stor. Man förvarnar om det i den här rapporten. Då uppstår en mycket intressant diskussion. Ska vi då säga att det fixar sig nog och bygga vidare? Eller ska vi säga: Tusan också, nu måste vi göra om alltihop igen? Det är ett problem som kan drabba oss alla beroende på hur det går i kommande val.

Slussen är bara ett symtom på ett mycket större problem, nämligen att havet stiger och att vi inte är särskilt väl förberedda. Man säger att detta skulle underlättas av en ny damm i innerskärgården. Det hörde vi i radion häromdagen från stadens konsult, men då behövs en annan Slussen än den vi nu planerar. Vattenytan innanför en damm kommer alltid ha samma medelnivå som havet utanför. Vi skjuter bara problemet framför oss.

Jag skulle vilja vädja till alla som är här att vi ska sätta oss ned tillsammans och lyssna på hela forskarsamhället öppet och utan sekretess. Låt oss försöka hitta en gemensam väg framåt för Slussen, för Mälaren och för Stockholms stad. Det går inte att förhandla med vattnet. Det kan vi bara göra med oss själva. Helsingfors, Göteborg och Malmö räknar med klart högre byggränser än vad majoriteten gör beträffande Slussen, precis som länsstyrelsen. Det borde vi alla lära oss av.

Anförande nr 325

Borgarrådet Andersjö (C): Vi har pratat om de här frågorna i miljö- och hälsoskyddsnämnden vid ett antal tillfällen eftersom du brukar lyfta upp dem mycket förtjänstfullt, Stellan. Jag har stor respekt för din kunskap på det här området. Jag har också stor respekt för att kunskapsläget rent allmänt är ganska skakigt när det gäller våra vattennivåer framöver. Därför har vi bland annat bjudit in externa experter till miljö- och hälsoskyddsnämnden för att höra vad de säger, och SMHI sade att stadens sätt att räkna fungerar alldeles utmärkt. Stellan och SMHI var inte riktigt överens om

det. Jag skulle nog vilja säga att vi har gjort vad vi kan för att se var forskningsläget ligger.

Om vi ska bygga om någonting, i det här fallet Slussen, kan man självfallet vänta 20 år och se hur forskningsläget ser ut då, men i det här fallet måste vi fatta beslut nu. Då samlade vi in det forskningsresultat som stod till buds just då, och vad jag förstår stämmer det fortfarande i dag.

Anförande nr 326

Stellan Hamrin (V): Det är precis det som är problemet. Ni beställde den här utredningen för fyra fem år sedan. Den hemligstämplades av SMHI, och den hemligstämplades av er. Ingen av oss här vet hur de bedömningarna gjordes. Dessutom har alla beslut fattats och alla prognoser gjorts innan IPCC:s nyaste rapport. Den kom i september, och den visar det alla befarade, nämligen att klimatutvecklingen går fortare och havet stiger fortare än de gjorde förut. IPCC:s egen bedömning är att det stiger 30 centimeter mer än man sade förra gången. Då vore det logiskt att ni lade på 30 centimeter på den bedömning som gjordes innan den här rapporten kom, men det har ni inte gjort. Ni håller fast vid gamla data som dessutom kommer från *en* del av forskarvärlden. Det finns andra delar av forskarvärlden, bland annat vid Stockholms universitet, som anser att havet stiger betydligt snabbare.

Än en gång: Låt oss sätta oss ned tillsammans allihop och verkligen diskutera igenom det här problemet öppet, klart och utan hemligstämpling.

Anförande nr 327

Rana Carlstedt (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en del av världens utveckling. Händelser på andra sidan jorden och på andra sidan Östersjön påverkar Stockholm och stockholmarna direkt. Vår stad är inte bara landets huvudstad, utan den är också en europeisk storstad. De val vi stockholmare gör varje dag påverkar utvecklingen i andra delar av världen, och vår värld påverkas av det som händer tusentals mil härifrån. Vår stad är en aktör i en global värld. De val som vi politiker gör i Stockholm påverkar arbetsmiljön för många människor som arbetar i vår närhet men också många människor som bor långt härifrån och vars verklighet och villkor skiljer sig från stockholmarnas vardag. Som politiker har vi ett ansvar att i vår verksamhet främja en utveckling mot hållbarhet såväl socialt som miljömässigt.

En viktig del i det arbetet är att delta i ett aktivt samarbete kring Fair Trade City. Fair Trade City är en diplomering till städer som engagerar sig för etisk konsumtion genom att arbeta för att öka kännedomen om etisk konsumtion och utbudet av Fair Trade-produkter. Arbetet inom och med en Fair Trade City-grupp leds av en styrgrupp som involverar kommunen, privat näringsliv och ideell sektor.

Malmö blev Fair Trade City 2005. London blev Fair Trade City 2008 och marknadsför sig Fair Trade Capital. För att få diplomeringen krävs att staden uppfyller fem villkor. Det är fem villkor som i dag uppfylls av 46 svenska städer och över 1 000 städer runt hela jorden. Diplomeringen riktar sig till hela kommunen och inte bara till oss som politiker. Man arbetar mycket aktivt i samarbete med den ideella sektorn och det lokala näringslivet. Det innebär att det redan från början blir ett samarbete.

År 2008 avvisade den borgerliga majoriteten i Stockholm vårt förslag att arbeta för att vi skulle bli Fair Trade City. Sedan dess har antalet Fair Trade Cities i Sverige fördubblats, och arbetet med diplomeringen växer ständigt i hela Europa.

London är ett lysande exempel på Fair Trade City, och Storbritannien är ett land där Fair Trade-marknaden växer enormt. Det gör helt enkelt skillnad.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 328

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska inte säga att jag kan den här frågan alls, men däremot har jag en fråga. Jag läste en notis i tidningen om en stor studie som man hade gjort i Kalifornien, närmare bestämt på Berkeley University. De hade framför allt tittat på hur Fair Trade-upphandlingarna har slagit mot jordbrukare i Sydamerika. Du kan säkert mer om detta, så du kanske kan svara på de här frågorna. Familj jordbruk och mindre jordbrukare som inte själva har den här Fair Trade-diplomeringen för att kunna leverera i det här systemet har gått i konkurs. Hur stort är problemet att man slår ut familj jordbruk som går i konkurs och tvingar jordbrukarna från hus och hem? Finns det någon risk här? Oroar du dig inte alls för sådana saker?

Anförande nr 329

R a n a C a r l s t e d t (S): Fair Trade är en märkning som handlar om att vi ska upphandla etiskt och inte bidra till brott mot mänskliga rättigheter. Jag känner faktiskt inte igen problembeskrivningen.

Anförande nr 330

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här med uppvärmningen av jorden och partiklar i luften kan man förhålla sig ganska skeptisk till. Frågan är om det verkligen stämmer eller inte. Så sade jag för tolv år sedan. Det anförandet är för gammalt, så det slänger vi nu och återgår till dagens situation.

Forskningen har gått mycket snabbt i de här delarna. Det är intressant att höra vad Stellan Hamrin säger, och det ska bli intressant att följa den forskningen också. Men vi måste bygga om Slussen, och det är svårt att förutse hur det ser ut om 75 år. Vi kanske får riva den i stället och bygga om den om 60 år även om det inte är avskrivet. Jag tror att vi får ta det.

När de gäller Folkpartiets ambitioner i miljö- och hälsoskyddsutskottet har vår ledamot Karin Karlsbro gjort ett fantastiskt arbete. Hon har drivit på för att vi ska få fram en kemikaliestrategi som kommer att beslutas om vid decembersammanträdet. Det är viktigt, för vi har var och en faktiskt rätt till en så giftfri miljö som möjligt. Men vad är egentligen giftfritt? Det är ursvårt.

För någon tid sedan hade jag anledning att träffa Bosse Jönsson i mitt jobb. Han är professor i arbetsmiljömedicin vid Lunds universitet. Några månader senare var han i tv och pratade om samma sak, nämligen om teflon, polytetrafluoretylen, PTFE. Har ni sådana stekpannor hemma? Har ni sådana kläder som är impregnerade? Det står ibland på dem att det är så. Vi ska nog fundera på hur vi gör med sådant här i fortsättning. Tillsammans med bisfenol A är detta ett ämne som är hormonpåverk-

ande, och vi vet inte hur farligt det är. Här borde man använda sig av en försiktighetsprincip och fundera på hur vi ska använda detta i framtiden.

När jag själv satt i miljö- och hälsoskyddsutskottet tjuvade jag om att vi måste få reda på vad de fina inspektionerna av krogarna som görs kommer fram till. Stockholmarna måste få veta om det är en snuskkrog man brukar gå på eller om det är en bra krog. Då var det omöjligt. Det var inte rättvist. Man skulle inte lägga ut resultaten, och alla kollades inte. Nu finns det. Nu kan man kolla innan man går ut på en restaurang. Det är bäst jag kollar hur det är med Gondolen. Jag ska dit i morgon. Nu kan vi läsa det på nätet.

Sedan gäller det de partiklar som jag var så skeptisk till tidigare. Vi måste se om vi kan införa dubbdäcksavgifter, annars får vi ha dubbdäcksförbud på fler gator i Stockholms stad.

Bifall till Alliansens förslag till budget!

Anförande nr 331

Stellan Hamrin (V): Du lurade mig snyggt med din inledning, men jag ska passa på att ge en eloge till din partikamrat Karin. Men beträffande Slussen vill jag säga att vi naturligtvis ska bygga om rätt. Vi ska inte bygga om fel när vi bygger, utan vi ska bygga om rätt. Det löser inte problemen tusen år framåt, men vi skaffar oss en respit på 25–50 år som vi kan använda till något vettigt. Det är det man bör göra. Dessutom bör vi naturligtvis införa dubbdäcksförbud i hela innerstaden, precis som du antyder. Gå ihop med oss om det!

Anförande nr 332

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Själv har jag kört med friktionsdäck på olika bilar. Nu har jag en Toyota Auris hybrid. Ja, det är en miljöbil. Jag har också fräst omkring i en hyggligt miljöanpassad etanol-Saab i fjällen. Det går alldeles utmärkt med friktionsdäck. Man får vara försiktig när det är en riktig isskorpa, men jag tycker att vi får ta den uppoffringen. När det gäller om vi ska ha förbud eller inte vill jag säga att jag faktiskt föredrar avgifter.

Frågan om Slussen är ruskigt svår. Jag erkänner verkligen det. Vi måste göra något åt den nu. Den ramlar fullständigt sönder och folk kommer snart att skadas rejält. Nu har vi ett förslag. Vi måste bygga, och det kan bli så att innan jag dör kommer man att konstatera att man får göra om det igen. Men jag tror att det är bättre än att tänka i fem år till, och sedan bygga även om det blir dyrare. Jag erkänner det.

Anförande nr 333

Katarina Lühr (MP): Det var en rolig början. Eftersom du säger att det är så svårt att veta vad som är giftigt och jag själv jobbar som giftinformatör var jag tvungen att hoppa upp här. Det är ganska svårt att veta vad som är giftigt. Därför vill jag ge en eloge till Alliansen för att ni har tagit fram den här kemikalieplanen. Man vet att vissa ämnen är persistenta och stannar kvar i miljön. Jag tycker att man redan från början kan veta att man bör plocka bort dem. Vi vet inte vad som händer när de här ackumuleras i marken eller i människors kroppar. Vi vet också att barn är känsligare för giftiga och skadliga ämnen. Därför ska man försöka plocka bort så mycket som möjligt av det som finns i barns vardag.

Sedan finns det ämnen som man vet är skadliga och som man befarar är skadliga, och då kan man börja med dem. Det finns ganska mycket att jobba med redan från början. Jag tycker att det är viktigt att vi har en kemikalieplan, och det måste finnas människor som jobbar med det här och som ständigt är uppdaterade om de senaste rönen och vad vi ska ta bort i staden.

Anförande nr 334

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack för den elogen, Katarina! Jag ska skicka den vidare till Karin. I miljonprogrammen på 70-talet, som framför allt Tomas Rudin berömde så mycket tidigare, satte man ihop betongelementen med ett jättebra ämne. Det hette PCB. Det finns andra jättebra ämnen som vi kommer på i dag. Nu har vi bättre analysmetoder och kan förstå mer. Det finns till exempel mjukgörare i plast i nappar och nappflaskor. Det är jättesvårt att veta vad som är farligt och vad som inte är farligt och hur man ska hantera det. Vi ska inte skrämna människor. Det är urviktigt att Stockholms stad tar ett sådant här initiativ och ger stöd åt människor. Men jag skulle nog vilja säga att man ska sluta använda teflonstekpannor och teflongrytor och även de här superimpregnerade kläderna. Då gör vi faktiskt en insats för miljön.

Bifall till Alliansens förslag!

Anförande nr 335

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag blev så inspirerad och glad när du visade att du kunde ta argument och kunde ändra dig över åren och inte nu längre tycker att partikelfrågan är en nonsensfråga. Jag kommer också ihåg när vi hade en diskussion här för ett antal fullmäktigemöten sedan om trängselavgifter på Essingeleden. Du tyckte att det var en sådan bisarr idé att du nästan höll på att få hjärtinfarkt. Du såg röd ut i ansiktet, men jag gissar att du säger något annat om det i dag. Då blir jag nyfiken. Vilka fler grejer kommer du att ändra dig om och bli upplyst om? Det vore intressant att höra.

Anförande nr 336

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Att vara liberal, Mikael Magnusson och alla ni andra, är att lita på upplysningen och att ständigt skaffa sig ny information och ny kunskap och därefter revidera vad man tycker och reformera samhället. Det är en rätt bra grund för liberalismen. Jag tror det allra bästa skulle vara att etablera trängsel skatter på Essingeleden när man har något alternativ, men vi måste betala alternativet och vi måste betala tunnelbanorna. Därför är trängsel skatten på Essingeleden i huvudsak en finansieringskälla. Vad som sedan blir av det vet jag inte. Förmodligen kommer färre att köra där och fler rakt igenom staden. Då har vi inte vunnit så himla mycket. I en seriös miljödebatt är det viktigt att vi har en god ansats i Stockholms stad. Det är mycket bra att vi ligger i framkant och många av oss är överens om att det krävs krafttag. Vår alliansbudget är väldigt god, så bifall till den!

Anförande nr 337

K a t a r i n a L u h r (MP): Nu har jag varit lite positiv, så nu kan jag vara lite negativ igen. Alliansen skriver väldigt fint om hållbarhet i sin budget och om staden där fler och fler vill låta sina barn växa upp. Jag skulle vilja diskutera hur majoriteten

hanterar två ganska viktiga stadsmiljöområden, nämligen vatten och luft. Jag har lite frågor här.

Låt mig börja med vattnet. Bolaget Stockholm Vatten är en grundpelare i Stockholms miljöarbete. För ett öre tar bolaget en liter vatten från Mälaren, renar vattnet och skickar vattnet hem till dig. Sedan renar bolaget den använda litern och släpper ut den i Saltsjön igen för samma öre. När Stockholms miljöarbete startade för ungefär 150 år sedan var detta basalt för att staden skulle kunna fungera och för att det vatten som omger oss inte skulle fyllas av avfall och föroreningar. Ju fler vi blir, desto viktigare är Stockholm Vatten.

År efter år kan vi läsa i Alliansens budget att bolaget ska fokusera på en så låg VA-taxa som möjligt. Bolagets ledning var redan förra året extremt tydlig i sitt budgetsvar. Då sade man att det faktiska behovet överstiger både de ekonomiska ramarna och de personella resurserna. Budgeten är inte mer generös i år. VA-taxan borde höjas, men på grund av Alliansens direktiv att vattnet ska vara billigt får det löpande underhållet vänta. Vi riskerar alltså Stockholms ledningsnät för att Alliansen ska kunna skryta med Sveriges billigaste vatten.

Jag undrar därför om Alliansen anser att det här är hållbart. Ni höjer inte taxan i år. Kommer ni att höja den efter valet om ni får makten igen? Om inte, hur ska ni på ett hållbart sätt finansiera våra vattentjänster? Hur har ni tänkt finansiera att vi snart ska uppnå miljö kvalitetsnormer för sjöar och vattendrag?

Sedan kommer vi in på luften. Alliansen klarar inte att uppnå lagligt ren luft i Stockholm – det har vi pratat om i dag – trots att det finns flera åtgärder som skulle sänka både partikelhalter och kväveoxider. I år har vi överskridit både partikel- och kvävedioxidnormerna på alla gator utom två. Förutom att det är olagligt är det även skadligt för människors hälsa.

Miljöpartiet föreslår därför dubbdäcksförbud i innerstaden fram till att en eventuell dubbdäcksavgift kan införas. Det är intressant, men också ganska deprimerande, att se hur Alliansen krånglar runt förslag om åtgärder som sedan blir liggande. Ingen dubbdäcksavgift finns inom räckhåll och inte heller något dubbdäcksförbud. Och miljöministern åker runt och pratar med kommuner trots att hon på sitt eget skrivbord har handlingar för att fatta beslut om både ett dubbdäcksförbud och en dubbdäcksavgift. Hastighetssänkningar, dammbindning och städning kommer inte att räcka i Stockholm. När Miljöpartiet försöker få igenom åtgärder för att förbättra luften i Stockholm nöjer sig Alliansen med att bråka om vem som ska betala bötesbeloppet till EU.

Jag undrar hur ni motiverar att stockholmarna kan få betala miljonbelopp i EU-böter för skadlig luft som de samtidigt måste andas enbart på grund av att ni inte kan ta tag i problemet. Finns det ett bötesbelopp för de här EU-böterna avsatt i budgeten?

Anförande nr 338

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag inser att jag kommer att behöva använda min företrädesrätt för att svara på alla de här frågorna. Det går inte på 52 sekunder.

Låt mig börja med Stockholm Vatten eftersom det var den första frågan du ställde. Finns det något självändamål att vi ska ha en högre taxa än vad vi behöver ha? Det beskedet jag får från bolagsledningen är att man klarar av detta. Underhållsprogrammet fungerar alldeles utmärkt. När jag frågar bolagsledningen om detta säger man att det inte finns någon anledning att byta ut rör bara för att de råkar vara gamla när de fungerar alldeles utmärkt. Det är en strategi som fungerar alldeles utmärkt. Du får gärna visa var det inte fungerar någonstans. Det är inget självändamål att byta ut fullt fungerande rör. Det är det du föreslår att man ska göra. Det vore definitivt inte hållbart.

Vi håller just nu på att ta fram åtgärder. När vi har dem på bordet kan vi estimerar vad de kostar och budgetera för dem.

Anförande nr 339

K a t a r i n a L u h r (MP): Vad gäller det löpande underhållet har bolaget en underhållsskuld. Bolaget har också en ekonomisk skuld. Dessutom har vi sett att läckagen ökar. Det blir fler översvämningar med de ökande regnen. Det gör att vi också måste klimatanpassa. Därför tycker vi att det är mycket väsentligt att man vidtar de här åtgärderna så att man sparar pengar i längden.

Vi har pratat ganska mycket om luften i dag. Vi anser att vi måste införa det här förbudet för att klara luften så snabbt som möjligt. Jag fick inget riktigt svar på frågan om bötesbeloppet. Finns det några pengar undanstopgade för det? Men du kan inte svara på det nu.

Anförande nr 340

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Jag tänker prata lite om de gröna frågorna. Det har utlovats några naturreservat, och jag undrar hur långt man har kommit med dem. Det gäller Årsta holmar, Årstaskogen och några till. Vad händer med dem? Hur långt har man kommit där? Finns det några fler planer för naturbevarande?

Det här handlar om så kallade systemekologiska tjänster, det vill säga trädets förmåga att sälla ut stoft ur luften. Det kan handla om våtmarkers förmåga att rena vatten och så vidare. Det kan vara ganska väsentligt för framtida stockholmare. Ni känner säkert till den gamla Brundtlandkommissionens definition av hållbarhet, det vill säga att vi ska använda dagens resurser så att vi inte riskerar morgondagens generationers möjligheter att använda resurserna för sina behov. Det är så det hänger ihop.

Jag har tidigare i den här talarstolen pratat om gröna värden och naturvärden, och då har jag pratat om värdefull natur. Och använder jag begreppet värdefull betyder det givetvis också att det finns natur som är mindre värdefull eller kanske har väldigt låga värden. Jag skulle gärna vilja diskutera det här på ett lite djupare plan. Vi har haft en del olyckliga diskussioner här tidigare om till exempel Ullerudsbacken och några andra ställen där ni har byggt på ställen där jag skulle vilja säga att ganska stora naturvärden har gått förlorade. Sedan kan det finnas andra områden där förlusten inte har blivit så stor.

Jag skulle också vilja prata lite mer om de exploateringssystem som man använder i en del tyska delstater. Det handlar just om hur man ska förhålla sig till exploatering

av natur när man behöver bygga olika saker. Det handlar om att minimera, kompensera och ersätta i den ordningen. Det har lite olika betydelser, men jag hinner inte gå in på det närmare här. Det är något som vi skulle kunna utveckla om det finns intresse för en diskussion och en dialog om de här frågorna.

Jag vill också hänvisa till de stora projekt som vi drev tidigare när vi hade makten med till exempel naturskolor och projekt tillsammans Skansen för att öka stockholmarnas användning av de här naturområdena. Det är någonting som vi fortfarande tror på och gärna vill se hända igen. Jag hoppas att det här kan vara intressant för flera att diskutera.

Anförande nr 341

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Fru ordförande! Jag uppskattar din trevliga diskussionston, Mats. Jag tar gärna en fördjupad diskussion om detta. Jag tycker att det är otroligt intressant och dessutom mycket viktigt när vi planerar hur vi bygger Stockholm när vi står inför den här stora utvecklingen av vår befolkning. Vi ska bygga 140 000 bostäder. Det är klart att det är otroligt strategiskt viktigt var vi bygger någonstans. Det har inletts en sådan diskussion med bland annat Naturskyddsföreningen. Jag tycker att det är mycket intressant.

Var ska vi då bygga? Det är svårt att generalisera, men jag tycker att det helst inte ska ske i grönområden. Sedan får man titta på vilka funktioner grönområdena har och vilka egenskaper de har. I grund och botten vill jag bygga nära tunnelbanestationer, och då kanske även på någon lite grön plätt om den råkar ligga nära en tunnelbanestation. Jag tror att det är bra för staden i sin helhet.

Svaret på frågan om naturreservaten är att de ska vara klara till sommaren.

Anförande nr 342

Mats **L i n d q v i s t** (MP): Jag tackar för svaret. Jag inleder gärna sådana diskussioner. Om man måste bygga alldeles intill en tunnelbanestation kan vi diskutera det per sakfråga och se om det går att kompensera eller ersätta den natur som då försvinner i någon annan form. Det finns många mycket intressanta europeiska exempel på hur man kan komma vidare i de här frågorna.

Anförande nr 343

Jonas **N i l s s o n** (M): Fru ordförande! I mitt förra inlägg hann jag inte riktigt med solcellssatsningen. Jag tycker att det finns en poäng med den politik som Stockholmsalliansen bedriver, och det är att vi försöker se till att de satsningar som vi gör är lönsamma. Det klart att man kunde ha gjort samma typ av satsning på solcellssidan för fem år sedan, men då var solcellerna ungefär dubbelt dyra som de är i dag. När man gör en satsning kostar det kanske 100 eller 150 miljoner och då blir det svårt att skala upp eftersom en uppskalning bara gräver hål i budgeten.

Det fina med lönsamma miljö-satsningar som har en ekonomisk rationalitet i botten är att om ett projekt, som solcellerna, är lönsamt och avskrivningsbart inom rimlig tid kan man skala upp det. Man kan fördubbla, tiodubbla och hundradubbla det för om det bygger på sin egen ekonomiska rationalitet är det själva poängen. Det tycker jag är mycket roligt med just solcellssatsningen. De här solcellerna betalar sig på nio år,

och därför kan man satsa på dem. Om de hade betalat sig på 30 år hade det inte fungerat.

Det är en grundbult i mycket av det vi gör, men vi gör också satsningar där vi skjuter till och hoppas att det kommer att bli en bra affär. Ju bättre ekonomi det finns i saker och ting, desto lättare blir det att om tre, fem eller tio år säga att det inte bara var bra för miljön utan att det också var lönsamt. Så blir det inte om man säger att det var ett miljöprojekt som vi hade och någon sedan ställer den elaka frågan om det var lönsamt och svaret blir nej. Då blir man inte den som går före och visar vägen till hur man kan få till en bättre miljö med ekonomi i och som bär sig självt.

Jag tycker att det är riktigt roligt att vi förra veckan i Järva lyckades fördubbla vår solcellselproduktion i Stockholm. Därmed har vi också gjort Järva till landets solcellstätaste stadsdel.

Anförande nr 344

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag tyckte att det var roligt att höra att du var så intresserad av Fair Trade och jordbruksfrågor tidigare, Jonas. Jag kan nämna att ett av de projekt som ni slaktade när ni, som du sade, gick in och rensade upp på miljöförvaltningen när ni tog över var miljödiplomering av små företag i Stockholm. Det gick ut på att små företag som inte hade råd att ta de här stora miljöcertifieringarna och diplomeringarna som finns skulle få hjälp av staden att öka sina konkurrensfördelar. Det tyckte jag var ett jättebra projekt som väckte stor uppskattning hos de mindre företagen i Stockholms näringsliv. Det var en av de saker som ni plockade bort.

Andra saker som ni plockade bort var till exempel grönskande levande gårdar som gick ut på att få mer grönska på Stockholms innergårdar och olika upplysningsprojekt för ökad kunskap om miljöfrågor. Ni lade ned hela det lokala miljöarbetet i stadsdelsförvaltningarna och så vidare. Jag skulle vilja höra med dig om du egentligen vet vad det var ni lade ned och värdet av det. Värderade ni det här på något sätt alls? Eller handlade det bara om att få bort det så fort som möjligt?

Anförande nr 345

J o n a s N i l s s o n (M): Det handlade inte om en nedskärning i budgeten i första hand, utan det handlade om att man var tvungen att försöka få miljöförvaltningen att styra tillbaka mot vad miljöförvaltningen ska göra. Miljöförvaltningen är en tillsynsförvaltning och inte så mycket en genomförandeförvaltning. Trots den här slakten och nedskärningen som du kallar det för hade man redan året efter 2 000 fler tillsynsbesök än vad man hade med den jättestora budgeten. När man har en verksamhet som sväller ut åt alla möjliga håll är det ett problem att det alltid finns 10, 100 och 1 000 behjärtansvärda och mysiga projekt som man kan sätta i gång med. Problemet var att alla de här olika projekten gjorde att man inte hade någon styrning. Man hade ingen ledning, och man visste inte riktigt vad man skulle göra. Det såg ut att bli sämre för det man skulle göra, det vill säga utöva tillsyn.

Anförande nr 346

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Fru ordförande, ledamöter! Jag blev glad när du tog upp solcellssatsningen och att vi producerar mer förnybar, ren energi i Stockholm. Det är alldeles utmärkt. Det visar hur en offensiv kommun kan göra, men

det visar också att man kan göra mycket mer. Jag reagerade på att du var mycket noga med att vi bara kan göra sådant som vi är absolut säkra på kan räknas hem. Det är där vi skiljer oss åt. Ska vi ligga i frontlinjen och ska vi vara en världsledande storstad på miljöområdet och på andra områden måste våga göra sådant som inte är stensäkert. Vi måste testa gränserna och använda våra offentliga muskler. Tror du att vi kan nå dit vi vill om vi alltid måste ha hängslen och livrem?

Anförande nr 347

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tror faktiskt inte att jag var så svartvit som du möjligen uppfattade mig. Jag säger bara att det är en fördel att rikta in sig på de områden där man gör de största miljövinster när man ska styra staden miljömässigt. När man gör offensiva satsningar ska man försöka rikta in sig på områden där man inte bara kan nå miljöframgångar utan även framgångar som gör att det blir ekonomiskt hållbart på lång sikt. Det var kanske jättekul, bra och trevligt med Bai Bang det första, andra, tredje och femte året, men någon gång kommer kostnaden för dåliga projekt. Då är det bättre att man verkligen försöker finna de bra miljöprojekt som till slut kan bära sig själva på egen bok och räkning.

Anförande nr 348

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag har egentligen samma synpunkt som Mikael. Det gäller det här med lönsamma investeringar. Vi håller med om att det är bra om de är lönsamma, och så många som möjligt ska självfallet vara lönsamma. Men det finns två *men*, och du var inne på det själv. Det ena är att någon måste gå före. Vill man vara världsledande, som jag uppfattar att ni och vi vill, måste man göra det ibland, och då är det inte lönsamt. Då får man ta den kostnaden.

Det andra är de tidsramar vi har. Vi kan inte vänta på att alla investeringar ska bli lönsamma eftersom vi måste ställa om före en viss tidpunkt. Vi har lite olika mål, men vi är båda överens om att vi måste ställa om. Det måste vi göra antingen det är lönsamt eller inte. Mot slutet är det sannolikt att vi måste göra en massa investeringar som i traditionell mening är olönsamma men som ändå är nödvändiga. Det är också viktigt att komma ihåg.

Anförande nr 349

J o n a s N i l s s o n (M): Vi måste naturligtvis göra många saker, men jag tror att man har en bättre chans att lyckas på lång sikt om man koncentrerar sig på ett antal saker så att man har kontroll. För ett antal år sedan hade inte miljöförvaltningen någon riktig ledning och gjorde tusen saker men inte speciellt bra. Det gick dessutom ut över tillsynen så att man inte klarade av det uppdrag man faktiskt hade från skattebetalarna här i Stockholm. Man ska först och främst klara av sina kärnuppgifter och sin tillsyn, och sedan ska man sikta in sig på de områden där man gör de största miljövinster som, om man har tur, också kan bära sig ekonomiskt. Då kan man bli ett föredöme som andra tar efter.

Anförande nr 350

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Vi står som sagt inför många miljöproblem. Vi har aviserat att vi vill göra stora investeringar. Vi lägger bland annat på 10 miljoner kronor till miljönämnden för att höja ambitionerna i miljöpolitiken. En sak som de pengarna ska användas till är utökad och förbättrad tillsyn av skolor och förskolor. Man ska gå ut och titta, mäta och åtgärda när det gäller luftkvalitet, buller, kemikalier

och annat. Våra barn vistas många timmar i de här miljöerna. Det är en sak som vi direkt kan göra för att förbättra.

Jag vill också betona att vi måste höja ambitionen i klimatpolitiken. Det kommer att kräva stora investeringar och stora insatser. Det kommer att ta väldigt lång tid innan många av dem får effekt, men det måste göras så snabbt som möjligt om vi ska kunna behålla vårt varumärke som en miljöstad. De borgerligas mål på 2050 är inte högre än övriga landets. Man kan inte säga att det är tillräckligt. Jag skulle vilja fråga Ankersjö om han verkligen är nöjd med att Stockholm inte har högre klimatambitioner än Tomelilla och Hörby, utan att tala illa om de orterna.

Är du därtill nöjd med att utsläppen av koldioxid inte har gått ned sedan 2008 utan står och stampar? Tycker du inte att de 20 miljoner som du ska lägga på att bygga en bro till Årsta holmar skulle kunna användas till något annat än en miljödestruktiv verksamhet? Biologer och andra undrar ju vad det är du gör, Per Ankersjö.

Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska förslaget.

Anförande nr 351

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag som faktiskt har suttit med i ledningen för en liten kommun med 9 000 invånare och nu sitter med i ledningen för den här kommunen med snart 900 000 invånare kan säga att det är lite skillnad på stora och små kommuner, Mikael Magnusson. Det gäller inte minst när man ska få en hel kommun att bli fossilfri till 2050. Det kanske du har förbisett. Jag har inte sett er plan. Ni kanske har någon bilaga i budgeten som jag missade om hur ni ska åstadkomma detta till 2040. Vi har en seriös plan som kommer upp i fullmäktige. Den kan vi prata mer om framåt vintern när den läggs på fullmäktiges bord.”

Du kanske inte har följt med utvecklingen när det gäller Årsta holmar, men jag har haft en rad möten med både experter från staden och Naturskyddsföreningen. Vi har varit ute på plats och diskuterat. Det du ser i det förslag som kommer är en kompromiss. Vi har visat på möjligheterna att stänga av de två holmarna som är känsliga. Den holme som heter Alholmen är inte alls lika känslig. Har du varit där? Vet du vad du pratar om?

Anförande nr 352

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag bor precis som du på Södermalm. Jag har varit där, och jag är, som många, inte nöjd med det du kallar en kompromiss.

Att komma ur fossil- och oljeberoendet och gå över till förnybara lösningar är en monumental uppgift som jag absolut inte underskattar. Det kommer att kräva enorma investeringar i tunnelbanor och det som vi har i vår budget, nämligen satsningar på elinfrastruktur för elbilar. Vi behöver bli en elbilstad för att kunna gå före. Vi måste satsa på laddstolpar och ha en aktiv parkeringspolitik. Men vi kommer ändå inte runt det faktum att du inte sätter upp högre mål än vad som gäller för övriga Sverige. Det är monumental uppgift även för små kommuner, men ska vi vara ledande måste vi ha högre mål än andra kommuner i Sverige.

Anförande nr 353

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Apropå den senaste debatten tycker jag att Mikael Magnusson ska titta lite djupare i de så kallade klimatplaner som de mindre kommunerna har och jämföra med det arbete som vi har gjort i Stockholm. Då kommer du att märka vilken skillnad det är.

Jag lovade att säga några ord om luftkvalitet också. Det är viktigt att säga att varenda vinter gör staden nya saker. Att säga att vi sitter still och inte gör någonting är faktiskt ren lögn. Inför den här vintern kommer vi att intensifiera dammbindningen. Det var ett försök förra vintern, och nu kommer det att permanentas. Det är en rad gator som kommer att få dammbindning och dessutom ny intensifierad städning. Vi lägger totalt 8 miljoner extra på detta under nästa år. Samtidigt arbetar vi mot regeringen för att få till en dubbdäcksavgift. Frågan till Socialdemokraterna, som liksom vi vill ha en dubbdäcksavgift, blir: Hur tänker ni regera tillsammans med de här partierna som är jättehårda på ett dubbdäcksförbud i Stockholms stad? Det vill jag gärna ha svar på från Mikael Magnusson eller från någon annan.

En annan fråga som jag vill ha svar på från Mikael Magnusson, som pratar så varmt om miljön, är: Hur kommer sig att det första riktigt substantiella miljöstycket i er budget kommer först på s. 47? Hur kommer det sig att din gruppledare över huvud taget inte nämnde miljön i sitt inledningsanförande i går? Varför har ni tappat miljöengagemanget i Socialdemokraterna?

Jag har förstås även läst Miljöpartiets budget. Det finns ganska mycket att anmärka på där, framför allt när det handlar om den ekonomiska trovärdigheten. Ni vill ha två ton CO₂-utsläpp till 2018 i stället för våra tre ton till 2015. Ni vill ta bort alla fossila bränslen i stadens uppvärmningssystem och fasa ut kolet. Det har vi haft en diskussion om förut. Jag ser inte de 7 miljarderna budgeten, det vill säga de 7 miljarder som krävs för att köpa Fortum Värme och göra realitet av det här kravet. Om ni inte gör det är det fullkomligt meningslöst. På förra fullmäktigemötet hörde jag er gruppledare prata om att vi ska få Forum Värme att förstå och inse. Det är precis det vi har gjort. Vi har jobbat hårt från stadens sida och fått dem att anta en mycket ambitiös investeringsplan för att fasa ut kolet.

Vad gör man när det går för bra och Alliansen är för duktig på miljöpolitik. Jo, man drar förstås gamla valser som är sju år gamla. Det imponerar inte alls på mig. Dem får du dra någon annanstans.

Samma sak gäller Vänsterpartiet. Vad gör man när det går för bra när det gäller miljön i Alliansens Stockholm? Jo, då startar man en förbifartsdebatt i stället. Jag tänker inte falla i den fällan. Jag tänker däremot fråga Vänsterpartiet en sak. Ni vill lägga 40 miljoner kronor mer i drift till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Jag förstår. Vi kan dra den sju år gamla valsen, men det är inte detta det handlar om nu. Vad vill ni göra för de pengarna som inte görs i dag? Jag tror faktiskt att det är ett självändamål för er att spendera pengar. Ni tror att miljön mäts i vilken siffra man sätter i budgeten. Det är inte trovärdigt, och det är inte seriöst.

Anförande nr 354

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Du undrar hur vi ska kunna regera med våra vänsterkamrater med tanke på dubbdäcksfrågan. Det kommer att vara mycket lätt, vi är dedikerade att lösa den frågan. Det kommer att gå alldeles ypperligt.

Du glider undan. Vi har ett nationellt mål att vi ska komma ur fossilbränsleberoendet till 2050. Det gäller alla kommuner. Även de små kommunerna ska uppfylla det. Stockholm måste uppfylla det. Uppgiften är monumental och kommer att kräva samarbete över blockgränser och stora insatser på alla plan. Men vi har kommit dithän att du inte har högre ambitioner än vad man har på något annat ställe. Vi ska gå i mål samtidigt med Hörby. Är det världsledande?

Anförande nr 355

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Prata om att glida undan. Jag fick inte något direkt korvspadsklart svar när det gäller hur ni ska hantera Miljöpartiets krav på dubbdäcksförbud när ni vill dubbdäcksavgift precis som vi i Alliansen. Där kommer ni att få ett problem. Det är den typen av förslag som kommer från det hållet. Det är illa genomtänkta förslag utan någon analys av konsekvenserna, och det får gärna kosta extra mycket pengar också. Vi har en bra gemensam åsikt att vi ska satsa på dubbdäcksavgifter. Det kanske tar något år att få lagtexten på plats, men vi vet att det är den rätta vägen. Jag tror att du har en stor och tuff uppgift att prata med populisterna i grannpartiet. Jag tror att ni kommer att få svårt med det, liksom ni kommer att få svårt i en massa andra frågor med det partiet.

Du säger att vi inte är ambitiösa. Det är en otroligt ambitiös uppgift, och det vet alla som är insatta i den, att få hela Stockholm fossilfritt 2050. Vi gör det hårda jobbet utan att ta en massa enkla utvägar. Vi ska skala av vartenda utsläpp. Det är seriöst. De flesta tycker det. Det är tråkigt att du inte tycker det.

Anförande nr 356

K a t a r i n a L u h r (MP): Här kommer populisterna i Miljöpartiet. Det var jättemånga saker som jag måste svara på. Vi får se om jag hinner med allt. Jag missade dessutom slutet, så jag vet inte om det är någon attack som jag glömmer bort här.

Det är skillnad på små och stora kommuner. Du säger att det är mycket svårare att ställa om en stor kommun. Det beror kanske på att det inte räcker med tre klimatrådgivare Stockholm när man har tre klimatrådgivare i Ronneby. Man måste kanske anställa fler och satsa pengar i en större stad.

Vi föreslår ett dubbdäcksförbud innan vi får en dubbdäcksavgift. Vi är för en dubbdäcksavgift, men det verkar dröja. Regeringen kommer inte med något förslag. Då kan vi införa ett dubbdäcksförbud nu. Vi vill göra det i avvaktan på en dubbdäcksavgift. Det är inget problem.

Du säger att vi behöver 7 miljarder i budgeten till Fortum. Vi kommer att äga halva Fortum nu. Vi ser en förhandling framför oss. Det kan hända att vi kan avstå från den vinst som vi tar ut från Fortum under några år framåt för att kunna fasa ut kolet. Vi har faktiskt lösningar på en hel del saker.

Anförande nr 357

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Så du tror att det inte är någon skillnad. Det handlar inte bara om saker vi gör i staden direkt, utan det handlar också om Stockholms familjer och stockholmare. Tror du inte att det är någon skillnad på att få 9 000 invånare och 900 000 invånare med på tåget? Tror du inte att det är lite mer logistik och krävs lite mer arbete? Jag tror att du får gå hem och fundera lite mer på det.

Du säger att vi ska avstå från vinsten för att få Fortum att investera i att snabbavveckla kolet. Ni i Miljöpartiet har lite problem med det här med kronor och ören. Jag vet det. Det handlar om enorma summor för att snabbinköpa nya pannor och snabbavveckla gamla pannor. Det handlar om miljardbelopp. De tillkommer efter det att ni måste köpa Fortum, för då måste ni göra jobbet själva. De 7 miljarderna kommer att krävas om ni ska få Fortum dit. Det är ett privat företag som vi inte bestämmer över. Vi kan vädja till dem, och det har vi gjort och i viss mån lyckats. Men ni kommer att behöva många miljarder för att förverkliga detta löfte som är helt orealistiskt.

Anförande nr 358

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag kommer att gå in på vad vi ska ha pengarna till i mitt nästa inlägg. Du nämnde Förbifarten. Det finns en del andra intressanta aspekter på den. Den bygger på att trafiken ökar med 1 procent hela tiden, och vi kan nu konstatera att trafiken faktiskt har minskat sedan 2008. Och det har inte bara skett i Stockholm och Sverige, utan det gäller hela den industrialiserade världen. Det är alldeles uppenbart en trend.

Nu får vi äntligen trängselavgifter på Essingeleden. Då talar mycket för att köerna upphör där. Då står vi med en minskad trafik och kanske utan köer på Essingeleden. Då är frågan: Vad ska vi då med Förbifarten till? De 60 miljarder den kostar skulle kunna användas på ett mycket bättre sätt. Vi tror att det rent objektivt sätt, men tanke på utvecklingen framåt, faktiskt är en rent simpel ekonomisk felinvestering.

Anförande nr 359

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nu blev det ju en Förbifartsdebatt även om jag sade att jag inte ville ha det, men du kanske inte lyssnade på det. För mig handlar Förbifarten om att se till att folk kan ta jobb och försörja sig i regionen och lösa de problem som stockholmarna har i sin vardag. Jag tror att ni har lite svårt att se de problemen och vara pragmatiska som kommunpolitiker. För mig handlar det också om att få bort bilar fram staden. Samtidigt som vi gör det arbetar vi aktivt med att göra en omställning av fordonsflottan i Stockholm och i Stockholmsregionen, för då har vi ett mindre problem när det gäller biltrafiken i fortsättningen.

Du tänker inte heller på att vi nu har en utveckling där vi hela tiden får en mycket mer aktiv trängselskattspolitik. Jag tycker att det är alldeles utmärkt. Det är så vi ska få människor att välja tunnelbana i stället, och samtidigt bygger vi ut tunnelbanan. Ni har hela tiden sagt att vi måste göra antingen eller. Nu har vi i Alliansen visat att vi både kan bygga Förbifarten och göra en massiv utbyggnad av tunnelbanan. Det trodde ni inte, va?

Anförande nr 360

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker uppehålla mig vid Stockholm Vatten. Det händer mycket i bolaget just nu, men vi återkommer till det. Jag tänker inte säga mer om det nu. Jag noterar dock att Alliansen har tagit bort något ägardirektiv så att vi nu är ännu mer överens när det gäller hur bolaget ska styras. Vi har en hel del gemensamma ägardirektiv. Ett av dem handlar om att Stockholm Vatten ska arbeta med sjörestaureringar, det vill säga att rena våra sjöar.

På vår tid finansierade vi det med den så kallade miljömiljarden. Sedan dess har det arbetet i princip legat nere. Det Stockholm Vatten gör i dag är i princip att ta hand om den miljöpåverkan som bolaget självt orsakar. Jag har lärt mig att frågan inte heller är helt enkel. Bolagets verksamhet finansieras av vattenkollektivet, det vill säga de medborgare som är anslutna till Stockholm Vatten i Huddinge och Stockholm. De kan inte utan vidare belastas med kostnader om Stockholm springer i väg och restaurerar vilken sjö som helst, utan kostnaderna för detta måste i så fall härledas tillbaka till vattenkollektivet. Det måste alltså på något sätt vara nyttigt eller nödvändigt för vattenkollektivet. På vår tid valde vi därför att finansiera detta med den så kallade miljömiljarden, det vill säga externa medel.

Nu är jag nyfiken på om Stockholm Vatten kommer att tillföras externa medel för arbetet med sjörestaureringar. Eller kommer arbetet att fortsätta som i dag där bolaget i stort sett tar hand om sin egen miljöpåverkan?

Anförande nr 361

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det händer inte så ofta nu för tiden, men ibland känner jag igen det jag tycker är väldigt bra med socialdemokrater, nämligen att man är ansvarskännande, realistisk och pragmatisk. Så landar vi också nästan i samma slutsatser när det gäller hur vi ska styra Stockholm Vatten. Det tycker jag är mycket trevligt.

Vi kommer nog att behöva ta ett större grepp på Stockholms vattenförekomster i framtiden. Miljöförvaltningen håller just nu på och tittar på hur vi kan leva upp till EU-direktiv och till den kvalitet som vi ska ha i våra sjöar. När det åtgärdsprogrammet är på plats och vi vet vad som behöver göras och hur mycket det kostar tror jag att vi får ta en stor diskussion i staden om hur vi ska göra det. Det blir en gigantisk uppgift, och det är bra att vi förbereder oss på den.

Jag skulle också vilja tipsa dig och andra om att titta på ägardirektiven. Där finns det ett trevligt nytt direktiv om att Stockholm Vatten ska ha miljöinformation i Glashuset. Det tror jag kommer att bli riktigt bra.

Anförande nr 362

J a r i V i s s h e d (S): Jag tolkar svaret så att man kommer att tillföras externa medel för jobbet med vattenrestaurering. Det är mycket glädjande i sådana fall.

Anförande nr 363

L a r s S v ä r d (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänker också ta tillfället i akt och uppehålla mig vid Stockholm Vatten. Jag vill inleda med att säga att jag är stolt över att vara stockholmare och bo i en stad som växer så det knakar men samtidigt värnar om miljön. Det är därför naturligt att Stockholm Vatten i

budgeten för 2014 får uppdraget att bedriva sin verksamhet med en så liten miljöpåverkan som möjligt. I uppdraget ingår att försörja 1,3 miljoner människor med rent och gott dricksvatten samt att rena avloppet. Därutöver ingår det bland annat i uppdraget att skydda vattenmiljön och restaurera våra sjöar så att Stockholmsregionen kan fortsätta att växa och utvecklas utan att naturen tar skada.

Staden måste alltid drivas av ambitionen att genomföra ständiga förbättringar. I denna strävan kan nämnas, vilket har gjorts några gånger under de här två dagarna, att Henriksdals avloppsreningsverk håller på att uppgraderas så att kapaciteten och reningsresultatet kan öka och risken för förbigång av filtren vid höga flöden minskar.

Som jag ser det har Stockholm Vatten alltid legat i framkant när det gäller teknik och arbetssätt. Låt mig ta några exempel. De flesta kommuner i Sverige i dag använder sig av ett eller två stegs rening av dricksvattnet medan vi i Stockholm har fyra nivåer. Vi har ett rent och gott vatten. Vi var bland de första som gick ifrån ett kalenderstyrt underhåll till ett incidentbaserat underhåll. I dag har de flesta större VA-bolag följt efter och använder sig av ett incidentbaserat underhållsprogram.

Men nu är det dags att sikta framåt och se om vi kan ta ännu ett kliv. Ett spännande försök som jag har fått vara med och titta på är användandet av en ny teknik i reningen. Det har redan inletts och består i att man testar att använda biomembrantekniken i en testmiljö i Henriksdal. Denna teknik möjliggör sannolikt att vi kan öka kapaciteten samtidigt som vi kan ta stora miljömässiga steg framåt och möta de miljömässiga krav på avloppsrening som kan komma under en överskådlig tid framåt. Jag tror att Henriksdal kan och kommer att bli ännu en förebild som visar hur Stockholm jobbar med miljöarbete. Jag ser fram emot detta projekt med spänning då det även kommer att leda till att marken i Bromma kan frigöras, och den nya tunneln från Bromma till Henriksdal kommer att avsevärt minska risken, jag vill nästan påstå minimera, för bräddning där avloppsvattnet åker direkt ut i Mälaren och Saltsjön.

Att vi kan göra detta och mycket annat och samtidigt ha den i särklass lägsta VA-taxan i Sverige gör att jag med stolthet yrkar bifall till kommunstyrelsen förslag till budget för 2014.

Anförande nr 364

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag måste erkänna att det är något speciellt med att få ta replik just på dig. Det är lite extra roligt. Jag tänkte fråga om Stockholms sjöar och Stockholm Vattens ansvar där. Det finns ett stort och mycket gediget vattenvårdsprogram i Stockholms stad. Vilken förvaltning eller vilket bolag man än frågar i staden säger alla att det är Stockholm Vattens ansvar, och det säger du också här. Men om man tittar på budgeten för Stockholm Vatten eller frågar folk inom Stockholm Vatten var de ska få resurser ifrån för att vidta de här sjöåtgärderna verkar det som om man inte gärna kan ta det från vattenkollektivet om det handlar om vassröjning eller om att muddra upp bottengyttja i till exempel Magelungen, Drevviken, Lillsjön och andra sjöar som behöver mer vattenåtgärder än bara vattenrening. Jag skulle vilja höra hur ni tänker lösa det.

Anförande nr 365

L a r s S v ä r d (M): Du fick ett svar från Socialdemokraterna och Jari alldeles nyligen. Stockholm Vatten kan bara ta ansvar utifrån sin budget för de föroreningar som man orsakar. Jag tycker i alla fall att vi gör ganska mycket när det gäller vattenrestaurering. Man kommer att intensifiera detta. Nästa år kommer vi att påbörja restaureringen av vattenreservtåkten, Bornsjön. Där satsar vi 100 miljoner för att plocka upp och rena den fosforbotten som finns. Man kommer att pumpa upp vattnet, rena det och skicka tillbaka det för att säkerställa att vi har en reserv med bra vatten även i framtiden.

När det gäller övriga sjöar och vattendrag måste man beakta vattentjänstlagen. Vi kan inte arbeta med andra sjöar än dem vi själva håller på med, utan där får vi jobba med att försöka ha ett övrigt samarbete med bolag och förvaltningar för att finna en finansiering för att kunna återkomma med lösningar för det vattnet, precis som Per Ankersjö också var inne på. Det måste tas ett större grepp på det.

Anförande nr 366

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Stockholm Vatten har varit föregångare. Vi var kända världen över. Vi deltog i utbyggnaden av reningsverk runt hela Östersjön, och vi gjorde en storartad insats när vi jobbade ihop. Det var fram till 2006. Då gick borgarna sin egen väg. Då antog man en ny strategi som man nu kallar för incidentstyrda insatser, det vill säga att man lagar ledningar när de redan har gått sönder. Vi tycker att det är en väldigt märkligt strategi. Det drabbar de boende, och det innebär faktiskt inga besparingar. Det är mycket bättre med ett planerat underhåll som vi alla hade förut.

Man har dessutom styckat delar av Stockholm Vatten och sålt ut. Vi har inte längre kontroll över verksamheten från Mälaren till Saltsjön på samma sätt som vi hade förr. Man har inte gjort några egentliga restaureringar av sjöarna. Därför är de i stort sett likadana som förut. Man kan inte säga att Stockholm Vatten inte ansvarade för det. Problemen är övergödningssystem, och de beror på gamla utsläpp från staden. Därmed är de ett ansvar för vattenkollektivet. Inget hindrar att man löser den delen av problemen genom höjda avgifter, men man kan också göra det på andra sätt.

Anförande nr 367

L a r s S v ä r d (M): När vi pratar om ett incidentbaserat reinvesteringssystem vill jag säga att mig veterligt är det bara Oslo som inte har det. Samtidigt kan jag konstatera att Oslo inte har mindre problem med sina läckor än vad Stockholm Vatten eller övriga har. Vi har inte mer läckage än något annan av Nordens bolag.

När jag läser din budget får jag det inte att gå ihop när jag ser att vi ska restaurera skärgårdens vattenmiljöer. Jag vet att du är kompetent och kunnig, men för mig är det inte förenligt med vattentjänstlagen att vi generellt ska arbeta med att restaurera skärgårdens vattenmiljöer. Det är ett oändligt stort jobb. Däremot följer vi tillståndet i skärgården via vårt provtagningsprogram. Om tillståndet i skärgården skulle försämrats ska vi självfallet ta vårt ansvar. Om vi har förstört någonting där ska vi åtgärda det.

Anförande nr 368

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, medborgare och alla som lyssnar! Det är mycket som debatteras inom det här området. En sak som inte någon har nämnt så mycket om är stadsdelarnas arbete med stadsmiljö, och där bör det finnas väldigt mycket arbete. Vi i Vänsterpartiet menar att stadsdelsnämnderna måste få tillbaka det mer samordnande ansvaret för stadsmiljöfrågorna. Min erfarenhet av detta är ändå att medborgarna tycker att det är viktigt att fel rättas till oavsett vad det gäller. Det kan vara planteringar, blommor, belysning, klotter och en massa andra saker. Man bryr sig inte så mycket om vem som ordnar det, men jag anser att det ska vara lätt att nå den lokala gatu- och parkingenjören som snabbt kan komma ut på plats.

Som det är i dag ska man ringa ett telefonnummer. När det inrättades tyckte vi i Skarpnåcks stadsdelsnämnd att det var mycket bra. Jag är en person som ringer det här numret väldigt ofta, och det är ett stort problem när man kommer fram. Om man inte vet den exakta adressen kan de absolut ingenting om var man befinner sig. Om man befinner sig i trappan mellan Medborgarplatsen och moskén vet man inte riktigt vad det är för adress, och man måste alltid ha en gatuadress. Nu har de lärt sig vem jag är, så det brukar gå bra när jag ringer om klotter där.

Vänsterpartiet tycker i alla fall att det är viktigt att den här verksamheten ligger lokalt, för det är där som intresset finns på stadsdelsnämndens möten. Medborgarna är engagerade. Därför tycker vi att det också är viktigt att satsa pengar på den här verksamheten i stadsdelsnämnderna. Vi har inte så mycket mer pengar när det gäller en sak, och det är områdesplanering som vi lägger ut på stadsdelarna. Det är 2 miljoner, men där har vi också 5 miljoner i stadsbyggnadsnämnden så det blir ändå mer pengar totalt sett.

Vi lägger 13 miljoner mer än majoriteten på barmarks- och vinterväghållning, och likaså på bättre skötsel av grönområden och vatten. Vi lägger 25 miljoner på upprustning av parker och grönområden. Vi tycker också att det måste finnas en ökad tillsyn över grönområden, klotter och städning, och det behövs tillräckliga resurser för att kunna göra ett bra arbete tillsammans med stadsbyggnadskontoret i alla planfrågor.

Jag tycker att alla pratar om alla möjliga saker i den här frågan, och därför ska jag också ta upp en miljöfråga. När jag var i Malmö tyckte jag att det var mycket spännande att de sade att de ska vara helt och hållet försörjda av förnybar energi år 2030. Det tyckte jag lät väldigt bra.

Bifall till Vänsterpartiet reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 369

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det känns att vi har hållit på i snart två dagar. Jag hörde att Ankersjö sade något om dubbdäcksavgifter. Han sade att vi kan räkna med att det ska komma om något år. Det betyder ytterligare flera säsonger utan, och det är skadligt och ansvarslost. Jag är mycket förvånad över att ni över huvud taget kan bedriva den politiken. Vi har redskapen, och vi borde använda dem nu på en gång.

En annan sak är att det finns många vackra ord i budgeten. Om miljö- och hälso- skyddsnämnden kan man läsa att nämnden har till uppgift att titta på bullerbekämp- ningen. Nämnden ska delta i arbetet med att minska buller, och särskilt när det gäller källåtgärder. Det låter bra. Vad betyder då det här egentligen?

När staten remitterar en mycket långt gående utredning om byggande och flygbuller till staden låter ni bli att svara på den. Men du påstår i handlingar som vi har i kommunen att du har svarat på den. Nämnden, som enligt er budget har hand om bullerbekämpningen, får inte se utredningen över huvud taget. Enligt budgeten ska ni arbeta med källåtgärder, men när en utredning föreslår att Stockholm får ett generell undantag från flygbullerregler, något som går helt på tvärs mot incitamentet för källåtgärder, struntar ni utredningen och sticker huvudet i sanden. Jag undrar om skrivningarna i budgeten ska tolkas så att ni i framtiden kommer att ägna er åt det som ni absolut inte gör i dag, det vill säga minska det skadliga bullret från flyget.

Anförande nr 370

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Det låter väldigt konstigt att jag skulle ha hemligstämplat någon utredning med tanke på att det är regeringens utredare som lägger fram den, och den finns antagligen på nätet. Jag tror dessutom att du har läst den eftersom vi diskuterade den på Twitter häromdagen. Ärendet har behandlats i kommunstyrelsen. Ärendet anmälades också i miljö- och hälso- skyddsnämnden. Det finns inte något hemlighetsmakeri alls i detta, utan det har varit fullkomligt öppet att läsa och diskutera, vilket ni också har gjort.

Det här är ytterligare ett exempel på hur ni i Miljöpartiet har svårt att ta ansvar för Stockholms bostadsbyggande. Det handlar om att ni vill försvåra. I varenda bullerfråga har ni obstruerat och problematiserat. Ni saknar trovärdighet när det gäller byggande. Nu säger du att ni vill bygga på Bromma, och då blir vi också av med flygplanen. Visst är det så, men det du inte räknar med och som inte finns med i er budget heller är de ca 6 miljarder kronor det skulle kosta att bryta avtalet med Bromma. Var finns de pengarna någonstans? Återigen: Ni saknar helt trovärdighet.

Anförande nr 371

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): Det är så roligt att herr Ankersjö kommer farande med siffror som inte finns någon annanstans och som är helt tagna ur luften. I det här sammanhanget är det extra roligt att de kommer just ur luften. Jag säger inte att du har hemligstämplat några dokument. Men du påstår att ni har tittat på utredningen och hanterat den. I budgeten säger ni att ni ska hantera sådana här saker. Den har inte anmälts i Miljö- och hälso- skyddsnämnden. Det är en annan utredning som har anmälts, och det är det jag anmärker på. Ni sticker huvudet i sanden, och därför undrar jag om den här budgeten är en signal om att ni framtiden kanske ska göra det som ni redan borde ha gjort, det vill säga ta hand om stockholmarnas hälsa och inte införa generella undantag som gör att stockholmarna måste stå ut med sådant som ingen annan i Sveriges rike får stå ut med. Lagen kommer att vara sådan att om det sker kommer domstolarna att döma mot detta. Det tycker jag är anmärkningsvärt. Det är märkligt.

Anförande nr 372

S t e l l a n **H a m r i n** (V): Vi hoppas kunna vara med och styra staden efter nästa val efter åtta magra år. Då ska vi sätta fart på klimat- och miljöarbetet med en

klimatberedning och ett nytt miljöprogram. Vi gör det med tillförsikt, för vi har en miljöförvaltning som är bra och kompetent. Där tror jag att borgarna har gjort en insats.

Det är ganska mycket som vi vill satsa på konkret, som Per antydde. Vi ska satsa på en utbyggd miljöbevakning för att identifiera de problem som finns och för att styra arbetet när vi sedan vidtar åtgärder så att det görs på ett effektivt sätt. Vi ska inventera förekomsten av sjuka hus och börja det åtgärdsprogram som den här fullmäktigegruppen gav staden i uppgift att ta fram redan 1995 men som det faktiskt inte gjorts så mycket åt. Vi ska kartlägga den elektromagnetiska strålningen som vi har dålig koll på. Vi ska utveckla konsumentarbetet och skolarbetet i miljöfrågor. Där finns en del att göra. Vi ska förstärka energicentrum och energirådgivningen eftersom vi tror att det kommer att spela en jättestor roll när vi vidtar åtgärder i boende och byggande. Vi ska använda miljömiljarden till restaurering av vatten, till skydd och underhåll av grönområden och kanske framför allt till en rejäl satsning på klimatåtgärder i byggande och boende och för miljön i stort. Och vi gör det snabbare än ni vill, och därför kostar det mer pengar. Vi har 40 miljoner extra för detta och en miljö- och klimatmiljard.

Vi är självfallet inte emot transporter i nord-sydlig riktning. Vi inser också det behovet, men vi menar, i motsats till er, att det sker mycket bättre med kollektivtrafik än med bilar. Det är den enda långsiktigt hållbara lösningen. Därför satsar vi på det i tillräcklig omfattning.

Beträffande vårt ansvar för skärgården menar vi, jag har sagt det tidigare, att vi ska ta initiativ till att man verkligen gör någonting. Samarbete mellan kommuner är svårt. Det går långsamt, och någon måste ta initiativet. Jag tycker att vi ska vara en världsledande huvudstad där också. Men självfallet ska alla vara med och betala. Var och en ska betala sin del, men Stockholm har stora resurser och vi har framför allt stor kompetens. Jag tycker att vi ska ställa den till Skärgårdsförvaltningens förfogande så att man verkligen kan använda den. Jag skulle vilja säga att större delen av problemen i innerskärgården, varav en del redan är lösta, kommer från Stockholms stads utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten under många decennier tillbaka. Vi har ett mycket stort historiskt ansvar som jag tycker vi verkligen bör ta. Men det ska självfallet ske i samarbete med Vattenmyndigheten och alla berörda kommuner. Gör vi det tror jag att vi kan sätta riktig fart på det. Just nu går det åt fel håll. Siktdjupet i innerskärgården sjunker för första gången på väldigt länge.

Anförande nr 373

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag hör talas om de här miljarderna igen blir jag mycket orolig. Jag gick mycket noggrant igenom den miljömiljard som vi hade och som skulle användas på olika sätt. Och det gjorde jag inte bara själv utan också med hjälp av experter eftersom jag insåg att jag inte skulle fatta allt själv. 70 procent av det som fanns i miljömiljarden var sådant som man möjligen kunde göra men där ansvaret egentligen inte låg hos miljö- och hälsoskyddsnämnden i en enskild kommun. 30 procent av det kunde faktiskt avfärdas eftersom det absolut inte skulle hanteras. Av de 70 procenten fanns det alltså några projekt där man kunde tänka sig att det var rimligt använda sådana här pengar. Men, väljare, var oroliga när ni hör Vänsterpartiet börja tala om en miljömiljard!

Anförande nr 374

S t e l l a n H a m r i n (V): Det lär inte räcka med en. Jag undrar var ni ska ta era pengar ifrån om vi ska ställa om oss till ett fossilfritt och hållbart samhälle. Jag har varit med länge nog för att komma ihåg miljömiljarden och slutredovisningarna. De pengarna använde ni med glädje under ganska lång tid efter det att ni hade tagit över makten, och säkert på ett alldeles utmärkt sätt. Vi har kunnat konstatera hur den ena åtgärden efter den andra upphört under årens lopp därför att miljömiljarden tog slut och ni inte tillförde några extra pengar.

Du antyder väldigt fördolt på något sätt att pengarna användes på fel sätt eller slösades bort. Det vill jag hävda att du inte har någon som helst grund för. Det finns inget om det i den slutredovisning som ni själva har gjort beträffande miljömiljarden, för den skedde under er tid. Det är verkligen förvånande. Men frågan är framför allt: Hur ska ni ställa om samhället utan pengar?

Anförande nr 375

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Jag skulle vilja återkomma till det förebyggande underhållet inom Stockholm Vatten. Ett förebyggande underhåll kan exemplifieras i den här rådssalen med att om man byter ut lamporna hämtar man inte vaktmästaren som kommer med stegen och byter ut en i taget som har gått sönder, utan man byter ut alla lampor på en gång. Då vet man att lamporna har en beräknad livslängd. Det är förebyggande underhåll i ett nötskal.

Ni är stolta över att ni har avskaffat det förebyggande underhållet i Stockholm Vatten, det vill säga att man vet att en koppling, ett rör, en pump eller något annat har en given livslängd och sedan är det klokt att byta ut den. Vi har pratat med branschorganisationen i Sverige, Svenskt Vatten, som, om jag använder en mild omskrivning, anser att det här är ett tämligen kuriöst sätt att förhålla sig till tekniskt underhåll. Ni sparar säkert pengar där, men det sker på ett sätt som inte är speciellt hållbart och som dessutom kan leda till faror i längden.

Ett obekräftat rykte, som jag tyvärr inte kan verifiera, säger att Trafikverket har tillämpat liknande modeller vid Södra station, vilket kan förklara att ledningen säger att man har haft ett jättebra underhåll och en del som jobbar där säger att man har vetat om det fel som uppstod i många år. Därför vill vi återinföra det förebyggande underhållet. Vi anser att det är normal svensk standard, och det är också vad varje civilingenjör som kan någonting om tekniska produkter förespråkar.

Anförande nr 376

L a r s S v ä r d (M): Som jag sade tidigare har Oslo det enda stora VA-bolaget i Norden som inte har ett incidentbaserat underhåll. Men genom att göra en tydlig uppföljning av incidenterna i ledningsnätet kan Stockholm Vatten rikta in sig på att även göra förebyggande investeringar där det behövs. Ett exempel på det är Nynäsledningen som har svarat för majoriteten av bolagets störningar på huvudvattennätet. Erfarenheten visar att det behövs på grund av en kombination av dåligt utfört arbete och brister i materialet, och därför gör bolaget konsekvent ett arbete med att byta ut komponenter på den ledningen oavsett var det fungerar eller inte.

Att utföra underhåll bara efter en kalender är inte ekonomiskt försvarbart. Livslängden beror på så mycket mer än bara ålder, till exempel material, jordarter, berggrund,

vibrationer. Ska man dessutom beakta vattenkvaliteten är den påverkad av läggningsmetoder, kvaliteten på rörmaterial och invändig beläggning. Med anledning av detta är ett incidentbaserat underhåll att föredra framför att förlita sig på en kalender.

Anförande nr 377

M a t s L i n d q v i s t (MP): Ett förebyggande underhåll bygger naturligtvis inte bara på en kalender utan på alla de aspekter som du tar upp. Jag tror att den äldsta vattenledningen i hela Stockholm är från 1846. Det säger någonting om kvaliteten 1846 jämfört med senare epoker. Det betyder inte att vi tittar i en kalender och tycker att nu har det gått si och så många år och därför borde den bytas ut.

Anförande nr 378

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Till slut skulle jag vilja säga att listan på Stockholmsalliansens samlade åtgärder för miljön och stockholmarna är lång. Framkomlighetsstrategin ger mer plats för cyklisterna och bussarna. Den ger fler körfält och mer pålitlig trafik. Stockholmarna ska veta hur lång tid en resa tar när de reser med kollektivtrafiken. De ska helt enkelt komma fram lättare och smidigare. För att reducera negativa effekter av trafiken bygger vi Norra länken och Förbifart Stockholm.

Alla vid Hornstull, på Södermalm, på Kungsholmen, i Vasastaden och i Gamla stan minns när ett lastfartyg körde på Essingeleden och den stängdes av. Trafiken tvingades då ta vägen över Västerbron och Slussen. Det var ett bryskt uppvaknande för många stockholmarna, och det kom som en chock för många professionella trafikplanerare. De 58 000 bilar som varje dygn går över Västerbron mångdubblades naturligtvis. Den godstågsurspårning som skedde förra veckan i getingmidjan vid Södra station är en bris i jämförelse med den sårbarhet som vi lever med varje dag utan Förbifart Stockholm.

Stockholmsalliansen levererar på miljöområdet som ingen annan gjort tidigare. Medan Stockholm växer som aldrig förr levererar vi bostäder, en cykelmiljard, E18, tunnelbanelinjer i fyra vädersträck, stombusslinjeprojekt och nio tunnelbanestationer. Vi utvecklar nya Slussen, en framkomlighetsstrategi, en cykelplan, en parkeringsplan och ett hyrcykelsystem, och vi bygger Norra länken och Förbifarten. Kollektivtrafikens kapacitet utökas massivt med både Citybanan och Tvärbanan. Som Ulla Hamilton sade tidigare i dag rustar vi upp Strömparterren och Bellevueparken. Vi planterar träd utmed gatorna och anlägger vertikala trädgårdar genom spaljéprogram och cityodlingar.

Fru ordförande! Därför vill jag, vilket jag glömt hittills, yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2014.

Anförande nr 379

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag har bara en liten sakupplysning. Det var inte ett lastfartyg som körde på Essingeleden. Det var Stockholms stads egen lyftkran, Lodbrok som gjorde det. Sedan kan man argumentera och säga: Tänk om samma Lodbrok hade kört in i järnvägsbron i stället. Då hade man skurit av hela Mellansverige. Det borde tala för fler järnvägsförbindelser över Mälarsnittet i stället och fler tunnelbanor och fler järnvägar.

Anförande nr 380

J o n a s N i l s s o n (M): Där ser man, men det förändrar ingenting. Jag yrkar fortfarande bifall till budgeten för 2014.

Anförande nr 381

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Så här mot slutet av debatten tänkte jag summera för att visa allt som händer eftersom det finns personer på den här sidan salen som säger att ingenting händer.

Det har hänt några stora saker hittills under mandatperioden. Låt mig börja med att vi återigen höjer ramen för miljöförvaltningen nästa år, den här gången med 11 miljoner. Vi inrättar ett kemikaliecenter. Vi har tidigare tagit initiativ till tre nya naturreservat som vi kommer att få äran att besluta om i fullmäktige nästa år. Vi har gjort en stor elbilssatsning. Förutom den stora elbilsupphandling som miljöförvaltningen är inblandad i gör vi också en laddinfrastruktursatsning nästa år. Vi har ett ambitiöst miljöprogram där vi ställer världens tuffaste krav på nybyggnation på vår mark i staden. Vi håller på att ta fram en Färdplan 2050 som kommer till fullmäktiges bord om några veckor. Vi har initierat Cykelmiljarden som nu är full gång att tas fram. Jag läste tidigare i dag upp ungefär 15 gator där vi i år håller på att bygga sammanlagt en mil cykelbana och 500 cykelparkeringar. Vi håller på att ta fram en plan för hur vi ska samla i 50 procent av matavfallet i Stockholm. Det är en plan som kommer att innebära investeringar på runt 250 miljoner kronor. Och det finns fler saker. Jag skulle kunna stå här länge och prata om detta.

Varför säger då oppositionen att vi inte gör någonting? Jo, det är självklart så att de är frustrerade över att ha tappat initiativet helt i miljöpolitiken i Stockholm. Då hittar man på problem. Vi har tittat på era budgetar, och ni tar våra förslag, eftersom ni inte har speciellt många egna, och tajtar till tidsplanen och lägger på lite mer pengar. Ni struntar helt och hållet i att vi har haft en kader av duktiga tjänstemän som har lagt ned mycket tid och möda tillsammans med ledande experter på området för att göra en analys och en plan. Den planen struntar ni helt och hållet i. Ni säger bara: Vi kapar några år här och lägger på några 100 miljoner så löser sig allting.

Vi ser också att ni underpresterar när det gäller att leverera en trovärdig analys. Vi ser det på klimatmålet där ni säger att ni med något slags trollspö ska få Fortum Värme att stänga av all kol inom ett par år. Det skulle i själva verket vara en operation som kostar minst 7–8 miljarder att realisera det målet. Om ni mot förmodan skulle vinna valet tror jag att ni kommer att få en gigantisk svekdebatt.

Vi ser samma sak med er Färdplan 2050 där ni bara hugger i luften och säger att vi ska ha en fossilfri stad 2030 eller 2040 beroende på vilket oppositionsparti man frågar. Det är samma sak där. Vi har inte sett förslagen, och vi har inte sett tidsplanen.

Samma sak gäller matavfallet. Pressade av vårt ambitiösa mål säger ni att vi ska samla in 70 procent i stället för 50 procent. Varför inte säga 100 procent i morgon? Det är lika trovärdigt det.

Eftersom tiden rinner ut är mitt sista exempel Cykelmiljarden. Ni gör precis samma sak där. Ni lägger på några miljoner spänn och säger att allting ska gå fortare, och så struntar ni helt i verkligheten. Det är tråkigt.

Anförande nr 382

K a t a r i n a L u h r (MP): Det här är lite tramsigt. Du säger att vi snor era idéer, och sedan lägger vi på lite siffror. Vi i Miljöpartiet har de senaste tre åren lagt 151 förslag till beslut i miljö- och hälsoskyddsutskottet. Ni har sagt nej till alla, men sedan poppar de upp lite här och var. Du har själv sagt att ni visst lyssnar på våra idéer och att de kommer i er budget. Nu står du här och säger att vi snor era idéer. Det tycker jag är löjligt.

Anförande nr 383

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det är intressant att du har räknat till 151 förslag. Jag kan berätta att ett antal av dem är nej till bostadsplaner. Jag tycker att du kunde vara finkänslig nog att räkna bort dem. Det är klart att bra förslag ibland kan ha flera upphovsmän. Och jag ska ge er det erkännandet att ni också har drivit vissa, men ni har inte genomfört dem. Det gör vi.

Anförande nr 384

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi har inte heller sagt nej till allt. Vi har hållit med er om en del, men problemet är att en del stora beslut går åt fullständigt fel håll. Och det kostar en massa pengar att korrigera det i efterhand. Dit hör Förbifarten, Slussen och den satsning på bilismen som ni gör. Det är en avgörande skillnad. Den andra avgörande skillnaden är faktiskt tiden, precis som du tog upp. Den är faktiskt viktig. Den är viktig för invånarna så att de får njuta av en god miljö och värdiga livsförhållanden i tid så att de barn som är små nu någon gång under sitt liv får uppleva en ordentlig luftmiljö inne i staden. Tiden är viktig.

Tiden är också viktig ur klimatsynpunkt. Vi menar att det är fullständigt otillständigt att vänta till 2050 med omställningen eftersom vi då hindrar utvecklingen i utvecklingsländer som är i mycket större behov av utveckling än vi. Därför måste vi göra det fortare, och därför kostar det också pengar. Det är fullständigt absurt att vi inte skulle ha egna förslag. Vi har massor av förslag som vi har redovisat.

Anförande nr 385

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du sade någonting om bilar och sådant. Det är rätt fantastiskt att ni på den sidan helt och hållet bortser från det faktum att det är Alliansen som har genomfört de stora trängselskattereformerna i den här staden. Vi permanentade trängselskatten, och vi inför nu dessutom trängselskatt på Essingeleden. Det är klart att ni famlar i blindo nu och undrar vad ni nu ska driva för någonting. Vi bygger nio nya tunnelbanestationer. Jag tror att ni får ta en konferens någonstans och prata ihop er. Det har ni verkligen behov av. Men framför allt behöver ni verkligen fylla på idéskafferiet.

Det är klart att vi måste fixa klimatet i morgon. Det vet både du och jag. Men ska det ske på ett trovärdigt sätt, ska vi leverera det, krävs det en analys och en plan, och det har vi. Vi har haft en lång process med att ta fram Färdplan 2050. Jag har hört dig säga 2030 och sossarna säga 2040, men vi har inte sett en tillstymmelse till en seriös plan för hur det ska gå till.

Anförande nr 386

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Där försade du dig. Du gick rakt in på ett exempel på att du har tagit förslag från den här sidan när du pratade om trängselavgifter. Jag tycker att det är ohederligt av dig att inte erkänna att du hämtar många idéer härifrån. Vi är för ett utökat arbete med cykelbanor och cykelplaner, men det är sådant som vi har drivit länge. Du är däremot missnöjd med att du inte har lyckats höja ambitionerna ännu mer. Vi har klimatambitioner som inte är högre än Slite och Torne träsk. Du är jättestolt över att vi nu, jätteförsenade, ska samla in matavfall med samma mål som resten av landet och så vidare. Vi håller på att tappa vårt försprång.

Anförande nr 387

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ligger vi efter resten av landet när det gäller våra planer för insamling av matavfall? Det finns några enstaka kommuner som är jätteduktiga på det. Det ska jag villigt erkänna, men om du säger att vi skulle ligga efter resten av landet har du inte riktigt koll på hur landet ligger när det gäller matavfallsinsamlingen. Hela Sverige ligger efter, och det gäller även kommuner som drivs av dina partikamrater. Jag säger återigen att den ambitionshöjning som vi har när det gäller matavfallsinsamlingen, 50 procent till 2018 med närmare 900 000 invånare, har inte gjorts någonstans någon gång i världen. Vi blir pionjärer även på detta område. Om du säger att jag skulle sno trängselskatten från er har du inte läst på. Centerpartiet har varit för trängselskatter redan från början. Vi var på samma sida i folkomröstningen. Det var ett mycket dåligt exempel tycker jag.

Det görs väldigt mycket för miljön i Stockholm. Det tråkigt att ni inte kan erkänna det, men jag tror att väljarna kommer att se det nästa år.

§ 7 Avslutning

Anförande nr 388

O r d f ö r a n d e n : I går slutade vi en minut tidigare än dag ett förra året. Då fick vi ett fyrverkeri när vi kom ut, men brandkåren kom också. Men vi hade inte ordnat det. I dag slutar vi minst tio minuter tidigare än förra året, och det är tack vare er, för ni har varit så duktiga och disciplinerade. Tack ska ni ha!

Anförande nr 389

Borgarrådet N o r d i n (M): För att ha ett budgetfullmäktige som fungerar krävs det inte bara en budget, 101 pigga ledamöter och några reservationer, utan det man måste framför allt ha ett eminent fullmäktigepresidium som med vänlighet, mildhet och fast hand leder de här sammanträdena i mål. Det har vi verkligen. Jag vill passa på här att dementera ett rykte. Vi anslår varje år 5 miljoner till fullmäktiges oförutsedda utgifter, och det är inte presidiet representation.

Presidiet har verkligen oljat upp den här processen genom åren. I dag flyter den väldigt mycket smidigare än vad många av oss minns från tidigare. Det har vi all anledning att vara glada för.

Eftersom det här är, believe it or not, sista budgetfullmäktige under den här mandatperioden tänkte jag att presidiet skulle få en liten present som tack för just budgetfullmäktige. Den är naturligtvis införskaffad i vår eminenta Stadshusshop. Jag ska be att få överlämna den.